

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**KONUŞMA BECERİSİNİN İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNE ÖĞRETİMİ
ÜZERİNE BİR İNCELEME**

MELİS DÜLGER

**İZMİR
2011**

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

KONUŞMA BECERİSİNİN İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNE ÖĞRETİMİ
ÜZERİNE BİR İNCELEME

MELİS DÜLGER

DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. HÜSEYİN TUNCER

İZMİR
2011

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum *Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme* adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların Kaynakça'da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

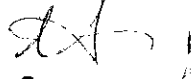
16.09.2011

Melis DÜLGER

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼ne

İşbu alışma, j¼rimiz tarafından T¼rke Eğitimi Anabilim Dalı T¼rke ¼đretmenliđi Programında Y¼KSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. H¼seyin TUNCER

¼ye : Yrd. Doç. Dr. ¼zlem FEDAI

¼ye : Yrd. Doç. Dr. İbrahim Seçkin AYDIN

Onay

Yukarıda imzaların, adı geçen ¼đretim ¼yelerine ait olduğunu onaylıyorum.

16/09/2011

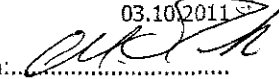
Prof. Dr. h. c. İbrahim ATALAY
Enstit¼ M¼d¼r¼

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	414559
Yazar Adı / Soyadı	MELİS DÜLGER
Uyruğu / T.C.Kimlik No	T.C. 50875843202
Telefon / Cep Telefonu	506 2934567
e-Posta	melisdulger@windowslive.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme
Tezin Tercümesi	A Study on the Teaching of Speaking Skills for Primary School Students
Konu Başlıkları	Eğitim ve Öğretim
Üniversite	Dokuz Eylül Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bölüm	Eğitim Bilimleri Bölümü
Anabilim Dalı	Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı / Bölüm	Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2011
Sayfa	458
Tez Danışmanları	Yrd. Doç. Dr. Hüseyin TUNCER
Dizin Terimleri	Eğitim dili=Education language Eğitim düzeyi=Education level Eğitim etkinliği=Effectiveness of training Eğitim=Education Eğitim programları=Education programs Konuşma becerisi=Speaking skills Konuşma kuralları=Speaking rules Konuşmacı=Speaker
Önerilen Dizin Terimleri	
Yayımlama İzni	☒ Tezimin yayımlanmasına izin veriyorum ☐ Ertelemesini istiyorum

a. Yukarıda başlığı yazılı olan tezinin, ilgilenenlerin incelemesine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından arşivlenmesi, kağıt, mikroform veya elektronik formatta, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtımı ve yayımı için, tezimize ilgili fikri mülkiyet haklarımız saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) ve erteleme talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.

03.10.2011
İmza:

Yazdır

ÖN SÖZ

Bu çalışma, ilk olarak ilköğretim öğrencilerinin konuşma becerilerinin düzeylerini saptamak amacıyla tasarlanmıştır. Ancak böylesi bir çalışma kapsamlı olacağı için anket uygulamaları ve konuşma becerisine yönelik kazanımlar, ilköğretim 6-8. sınıflar ile sınırlı tutulmuştur.

Bu çalışmada, ilköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerinin ne düzeyde olduğu, ilköğretim Türkçe derslerinde okutulan kitaplarda bulunan etkinliklerin konuşma becerilerini ne düzeyde etkilediği, yayımlarda yer alan metinlerin konuşma becerisi kazanımlarına etkisi incelenmiştir. İncelemeler yalnızca Öğretmen Kılavuz Kitabı ile sınırlı tutulmamış ilköğretim 6-8. sınıf Türkçe öğretmenleri ile anket çalışması yapılmıştır. Öğretmenler öğrencilerin genel durumunu ele alarak değerlendirmelerini yapmışlardır. Derslerine girdikleri sınıflardaki öğrencilerin genel konuşma becerileri üzerinden anketleri doldürmüşlardır.

Anketlerin uygulanabilmesi için, Buca Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı 44 ilköğretim okulu seçilerek, anketin geçerlik-güvenirliği alınmıştır. Asıl uygulamanın yapılabilmesi için ise Narlıdere, Balçova, Karabağlar, Konak, Gaziemir İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri' ine bağlı toplam 54 ilköğretim okulu seçilmiştir. İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden araştırma izni için, hem şahsıma hem de anketlerin uygulanacağı ilköğretim okullarına gerekli bilgilendirme yapılmıştır. Ancak okullarda birtakım faaliyetlerin yapılıyor olması nedeniyle bazı okullardan olumlu dönüt alınamamıştır. Gerekçe olarak; ilköğretim okullarının resmî bayram hazırlıkları, düzenlenen kermes veya etkinlikler, okuma günleri, şiir dinletileri, tiyatro geceleri gösterilmiştir. Anketin uygulanmasında gönüllülüğün esas alınması ve belirtilen gerekçelerden ötürü, Türkçe öğretmenlerinin veya okul yöneticilerinin yaklaşımları, 21 ilköğretim okulunda uygulamanın yapılamamasına neden olmuştur. Dolayısıyla asıl anket uygulamasındaki örneklem 32 ilköğretim okulu ile sınırlı tutulmuştur.

Beş bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümünü oluşturan giriş bölümünde, araştırmanın konusuna açıklık getirmek amacıyla problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, problem cümlesi, alt problemler, sayıtlar ve sınırlılıklar üzerinde durularak araştırmayla ilgili tanımlar ve araştırmada yer alan kısaltmalar belirtilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde, alanyazın taraması yapılarak konuyla ilgili çalışmalar kısaca özetlenmiş ve kronolojik sırayla tanıtılmıştır. Bu bölümde dil, konuşma, konuşma öğretiminin amaçları, İlköğretim Türkçe Eğitim Programı'nda yer alan konuşma yöntem ve teknikleri, 6-8. sınıflar için konuşma becerilerinin kazandırılmasına yönelik ders kitaplarında bulunması gereken etkinlikler ve konuşma türleri ile ilgili kuramsal bilgilere de yer verilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve veri çözümleme teknikleri açıklanmıştır. Araştırmanın evreni, İzmir ilinde 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan Türkçe Öğretmenleri aracılığıyla 6-8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 12 Eylül İlköğretim Okulu, Didem Işıklı İlköğretim Okulu, İhsan Çelikten İlköğretim Okulu, İnönü İlköğretim Okulu, Kılıçarslan İlköğretim Okulu, Mustafa Şık İlköğretim Okulu, 80. Yıl Narlıdere İlköğretim Okulu, Hasan İçyer İlköğretim Okulu, Oğuzhan İlköğretim Okulu, Ali Erentürk İlköğretim Okulu, Cemil Midilli İlköğretim Okulu, Şeker Mevhibe İlköğretim Okulu, Mustafa Urcan İlköğretim Okulu, Rıza Özmenoğlu İlköğretim Okulu, Saadettin Tezcan İlköğretim Okulu, Şehit Halit Taş İlköğretim Okulu, Şerif Remzi İlköğretim Okulu, Adnan Mazıcı İlköğretim Okulu, Agah Efendi İlköğretim Okulu, Fevzi Özakat İlköğretim Okulu, İyiburnaz İlköğretim Okulu, Hakimiyet-i Milliye İlköğretim Okulu, Misak-ı Milli İlköğretim Okulu, Güzelyalı İlköğretim Okulu, Hacı Şakir İlköğretim Okulu, Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu, Meliha ve Doğan İlköğretim Okulu, Müdafaa-i Hukuk İlköğretim Okulu, Salih İşgören İlköğretim Okulu, Boğaziçi İlköğretim Okulu, Asil Nadir İlköğretim Okulu, Yahya Kemal Beyatlı İlköğretim Okulunda öğretmenlik yapan toplam 83 öğretmen oluşturmaktadır.

Dördüncü bölümde ise, toplanan verilerin her alt problemle ilgili olarak yapılan istatistiksel çözümlenmeleri sonucunda elde edilen bulgular, grafikler ve bu bulgulara yönelik yorumlar yer almaktadır.

Çalışmanın son bölümü olan beşinci bölümde, araştırmanın sonuçlarıyla birlikte, araştırmadan elde edilen bulgulara yönelik tartışmalar ile araştırmadan elde edilen verilerden ve araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak getirilen birtakım öneriler yer almaktadır.

Çalışmanın kaynakça bölümünde ise, çalışmada incelenen Türkçe ders kitapları ile çalışma sürecinde yararlanılan kaynaklar belirtilmiştir.

Uzun ve zorlu bir süreç olan yüksek lisans tezi hazırlama sürecinde, her türlü desteği vererek yoluma devam etmemi sağlayan çok değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Hüseyin TUNCER'e; yapmış olduğum anket uygulamasından elde edilen verilerin analiz edilmesi sürecinde desteğini esirgemeyen Arş. Gör. Hatice ÖZKOÇ'a teşekkürlerimi borç biliyorum.

İzmir, Mayıs 2011

Melis DÜLGER

İÇİNDEKİLER

YEMİN.....	i
DEĞERLENDİRME KURULU TUTANAĞI	ii
YÖK DÖKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ VERİ FORMU	iii
ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	vii
TABLO LİSTESİ.....	x
ÖZET.....	xii
ABSTRACT.....	xiii

BÖLÜM I

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç ve Önem.....	7
1.3. Problem Cümlesi.....	8
1.4. Alt Problemler.....	8
1.5. Sayıtlar	8
1.6. Sınırlılıklar	9
1.7. Tanımlar	9
1.8. Kısaltmalar	10

BÖLÜM II

2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	11
2.1. Türkçe Öğretimi ve Konuşma Becerisine İlişkin Yayın ve Araştırmalar.....	11
3. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	20
3.1. Dil.....	20
3.2. Konuşma	21
3.3.Konuşma Eyleminin Dört Önemli Unsuru	22
3.3.1. Görsel (Bedensel) Davranış.....	22
3.3.2. Ses.....	22
3.3.3. Dil.....	23
3.3.4. Zihinsel Etkinlik	23
3.4. Konuşma Öğretiminin Amaçları	26
3.5.Hazırlıklı Konuşma.....	31

3.5.1.Sunum.....	32
3.5.2.Açık Oturum.....	32
3.5.3.Sempozyum.....	32
3.5.4.Panel.....	33
3.5.5.Seminer.....	33
3.5.6.Forum.....	34
3.5.7.Konferans.....	34
3.5.8.Münazara.....	34
3.5.9. Röportaj.....	35
3.5.10.Mülakat.....	35
3.5.11. Diyalog.....	36
3.5.12.Anket.....	36
3.6. Hazırlıksız Konuşma.....	40
3.7. Kazanımlar ve Örnekleminizde Yer Alan Tebliğler Dergisi'nde Yayımlanmış Öğretmen Kılavuz Kitapları.....	41
BÖLÜM III	
4. YÖNTEM.....	46
4.1. Araştırma Modeli	46
4.2. Evren ve Örneklem	46
Tablo 2 Araştırmanın Uygulandığı Okullar, Örnekleme Giren Öğretmen Sayısı ve İlköğretim Okullarının Semtleri.....	47
4.3. Veri Toplama Araçları	49
Tablo 4 2009-2010 Eğitim-Öğretim Yılında Türkiye'deki İlköğretim Okullarında Okutulan Türkçe Ders Kitaplarından Oluşan Araştırma Örnekleme.....	50
4.4. Veri Çözümleme Teknikleri.....	51
BÖLÜM IV	
5. BULGULAR VE YORUMLAR	52
5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	52
5.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	53
5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	58
5.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	66
5.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	72

Tuna Yayınları 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	72
Pasifik Yayınları 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	98
MEB Yayınları 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	120
Koza Yayınları 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	146
Koza Yayınları 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	167
Pasifik Yayınları 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	187
MEB Yayınları 7.Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	209
Harf Yayınları 7.Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	231
Harf Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	258
Koza Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	283
Batu Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	305
Pasifik Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	329
MEB Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Etkinlik Kriterlerine ve Kazanımlarına Göre İncelenmesi.....	349
BÖLÜM V	
6. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	426
6.1. Sonuçlar ve Tartışma.....	426
6.2. Öneriler.....	437
7. KAYNAKÇA	439
EKLER	443

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 Konuşmada Gerekli Olan Fonksiyonlar.....	23
Tablo 2 Araştırmanın Uygulandığı Okullar, Örnekleme Giren Öğretmen Sayısı ve İlköğretim Okullarının Semtleri.....	47
Tablo 3 Türkçe Dersi Konuşma Becerisi Düzeyini Ölçmeye İlişkin Ölçeğin Puanlama Biçimi.....	49
Tablo 4 2009-2010 Eğitim-Öğretim Yılında Türkiye'deki İlköğretim Okullarında Okutulan Türkçe Ders Kitaplarından Oluşan Araştırma Örnekleme	50
Tablo 6 Hazırlıklı Konuşmalar Yapabilme Düzeylerine İlişkin Veri.....	53
Tablo 15 Konuşma Kurallarını Uygulayabilme Düzeylerine İlişkin Veri.....	58
Tablo 29 Ses ve Beden Dilini Etkili Kullanabilme Düzeylerine İlişkin Veri.....	66
Tuna Yayınları 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	371
Pasifik Yayınları 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	375
MEB Yayınları 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	379
Koza Yayınları 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	383
Pasifik Yayınları 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	392
MEB Yayınları 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	396
Harf Yayınları 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	400
Harf Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	404
Koza Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	409
Batu Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	413
Pasifik Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	417

MEB Yayınları 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Kazanımların Metinlere Dağılımı.....	421
EKLER	443

ÖZET

Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme

Bu çalışmanın amacı; ilköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin İlköğretim Türkçe Dersi (6-8. sınıf) Öğretim Programı'nda belirtilen konuşma becerisi kazanımlarını uygulayabilme düzeyini ve 6-8. sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki etkinliklerin, konuşma becerilerini ne düzeyde kazandırabildiğini tespit etmektir.

Ayrıca; öğrencilerin konuşma becerisi kazanımlarını davranışa dönüştürebilme düzeylerini anket aracılığıyla saptamak ve tespitlerde bulunmak da çalışmanın amaçları arasında yer almaktadır. Bu amaç doğrultusunda, daha fazla öğrencinin gözlem sonucunu alabilmek için anketler, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim okullarındaki Türkçe öğretmenlerine uygulanmıştır.

İlköğretim 6-8. sınıf Türkçe ders kitaplarında konuşma becerisinin metinlere ait etkinliklerdeki işleniş hakkında tespitlerde bulunmak için, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında 6-8. sınıflarda kullanılan Türkçe ders kitaplarına, çalışma kitaplarına, öğretmen kılavuz kitaplarına ulaşılmıştır. Kitaplar genel anlamda değil, metinlere indirgenerek incelenmiştir, yorumlanmıştır ve konuşma becerisine yönelik kazanımların genel kazanımlara oranları hesaplanmıştır. Çalışma kapsamında yapılan, inceleme ve istatistiksel analizler sonucunda, İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin İlköğretim Türkçe Dersi (6-8. sınıf) Öğretim Programı'nda belirtilen konuşma becerisi kazanımlarını uygulayabilme becerilerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde hazırlanan İlköğretim 6-8. sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında yer alan konuşma becerisine yönelik etkinliklerle ve anket sonuçlarına ait veriler; sonuç, öneriler ve tartışma bölümünde yorumlanmıştır. Bu amaçla, öğrencilerin konuşma becerisi kazanımlarını uygulama düzeyleri hakkında yapılanlar ve yapılması gerekenler belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Konuşma Becerisi, Konuşma Kazanımları

ABSTRACT

A Study on the Teaching of Speaking Skills for Primary School Students

The purpose of this study, Primary 6, 7 and 8 Elementary grade students' Turkish Instructor (6,7,8. Classes) Education Program to apply the achievements of the level of speaking skills, and 6, 7 and 8 Turkish Textbooks class activities is to determine what level of speaking skills. In addition, the gains of students' speaking skills through a questionnaire to determine the levels of conversion behavior and to make determinations are among the objectives of the study. For this purpose, the result of observation to get more students in primary schools under the Ministry of Turkish National Education surveys given to teachers. Achievements of the students practice speaking skills in SPSS 16.0 for Windows program was used to determine levels.

Primary 6, 7 and 8 Class of Turkish textbooks speaking processing of texts to make determinations about the 2009-2010 academic year, the second level primary education used in the Turkish textbooks, workbooks, teacher's guide books has been reached. Books in general terms, not reduced to the texts studied, interpreted and speaking skills of gains for the overall gains rates were calculated. The study conducted under the observation, investigation, and as a result of statistical analysis, Primary 6, 7 and 8 Elementary grade students' Turkish Instructor (6,7,8. Classes) Education Program to apply the achievements of the speaking skill levels, from the media. Prepared within the framework of the constructivist approach to Primary 6, 7 and 8 Turkish Class Teacher 's Books, Student Workbooks and textbooks for the event and the survey results in the ability of speech data of the result, suggestions and discussion section is interpreted. For this purpose, students' speaking skills and needs to be done is to determine the achievements of those made about the levels of application. For this purpose, students' speaking skills and needs to be done is to determine the achievements of those made about the levels of application.

Key Words: Speaking, Speech, Outcomes

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın konusuna açıklık getirmek amacıyla problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, problem cümlesi, alt problemler, sayıtlar ve sınırlılıklar üzerinde durularak araştırmayla ilgili tanımlar ve araştırmada yer alan kısaltmalar belirtilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan en önemli araçtır. Dil; milleti birleştiren, nesilden nesile gelişerek varlığını sürdüren bir sosyal ağıdır. Bu sosyal ağın temeli ise bilinmeyen zamanlarda atılmıştır.

İnsanın insan olmasını sağlayan ve onu diğer tüm canlılardan ayıran temel özelliklerin başında düşünebilme ve konuşabilme yetileri gelir. Bu özellikleri sayesinde insan diğer canlılara ve doğaya hükmedebilmiştir. Belirli bir düzen içinde düşünebilme ve bu düşünceleri diğerleriyle paylaşma arzusu, dil denilen soyut iletişim düzeneği ile olabilmektedir (Günay, 2004: 9).

Dil yalnızca yalın bir yazma ve konuşma etkinliğiyle sınırlı değildir. Dil, insanın hayal gücünü kullanabilme becerisini geliştirdikçe ve ondan yararlanma yollarını denedikçe zenginleşmeye başlamıştır. Zamanla bu gereksinimin sınırları ve talepleri genişlemiş, dolayısıyla dili kullanmanın boyutları da çoğalmaya başlamıştır (Gürzap, 2007: 13).

Dil, insanların en etkili iletişim aracıdır. İletişim sözcüğü; bildirmeyi, bağlantı kurmayı, ilişki kurmayı ve karşılıklı ilişkiyi sürdürmeyi kapsar. Dilin “köprü olma işlevi” olmasaydı tüm bunlar soyut birer kavram olmaktan öteye kolay kolay gidemezlerdi. Kendi ülkesi dışında bulunmuş ve buldukları ülkenin dilini bilmeyenler bunu çok iyi bileceklerdir. Çünkü durumu yaşamışlardır, çünkü söylemek istediklerini söylemekte büyük zorluk çekmişlerdir (Ammelburg, 2003: 11).

İnsanoğlu dili yalnızca iletişim aracı olarak görmeyip zamanla edebiyatı oluşturmuştur. Şiir, şarkı, türkü, roman, tiyatro, opera dilin sonsuz gücü ile birleşip

güzel ve etkileyici bir biçimde karşımıza çıkmıştır. Bu öğelerin her biri kendi kültürü içinde yoğrulmuştur.

Her toplumun kendine has bir dili ve bu dilin kendine has bir fonetik, morfolojik, sentaks ve semantik yapısı vardır. Dilin bu özelliklerinin öğretimi, onu doğru bir şekilde kullanmanın da temelini oluşturmaktadır. Bunların yanı sıra dili etkili, anlaşılır bir biçimde kullanabilmek için dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerinin de geliştirilmesi gerekmektedir. İnsanlar, öğrenim hayatını devam ettirsin ya da ettirmesin, dilin temel becerilerinden (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) en çok konuşma becerisini kullanmaktadır. İnsan, toplum denen gerçeğin içinde her an bulunmaktadır. Dolayısıyla insan, iletişiminin çoğunu konuşma ile gerçekleştirir.

KONUŞMA NEDİR?

Konuşma; insanın duygu ve düşüncelerini dili kullanarak ve çeşitli sesler çıkararak ve sözü kullanarak karşısındaki kişi veya kişilere aktarmasına konuşma diyoruz. Konuşma insana özgü bir yetidir ve insanın kendisini ifadesinin en önemli aracı ise konuşmadır. Hamann der ki: “Konuş ki seni görebileyim.” Konuşma, zamanla çocuğun Türkçede kazanacağı dinleme, okuma, sözcük dağarcığını zenginleştirme, yazma gibi becerilerine de bağlı olarak gelişir. Unutmayalım ki doğru ve düzgün yazmanın yolu da, doğru ve düzgün konuşmadan geçer. İlkokul Programı ve Temel Eğitim Türkçe Programı, öğrencileri hangi konularda konuşmalara alıştırmak gerektiğini ayrıntılı olarak belirtmektedir (Kavcar, Oğuzkan, 2005: 58-59)

Konuşma (dil), insan tarihinin herhangi bir çağında, belli bir topluluğun veya toplulukların içinde, kamunun kullanılmasıyla evrim geçirerek saymaca değer kazanmış ve tanınabilir duruma gelmiş sistemlere göre düzenlenip telaffuz edilen boğumlu seslerden oluşmuş bir anlatım ve anlaşma aracıdır (Taşer, 2006: 40).

Duygu, düşünce ve hayallerin ses ve sözle dile getirilmesine “konuşma denilmektedir. Yazı, resim, jest ve mimikler konuşmaya yardımda bulunan unsurlardır. Seslere anlam yüklenmesi, konuşan ve dinleyen arasında anlaşmayı gerçekleştirir. Konuşma sırasında dudaklar, dişler, damak, dil ağız, gırtlak, ses telleri, nefes borusu, akciğerler ve beyin birlikte hareket ederler (Tuncer, 2009: 37).

Yalın bir anlatımla konuşma, duygu ve düşüncelerimizi görüp yaşadıklarımızı karşımızdakilere sözle iletme işidir. Bu bağlamda günlük yaşamımızın bir parçası gibidir. Tıpkı solumak, yemek yemek, su içmek, yürümek gibi... Sabahın ilk saatlerinden yatma zamanına değin sıradan bir günümüzü düşünelim; bu süre içerisinde konuşmanı büyük bir yer tuttuğunu görürüz. Yakınlarımızla, çevremizdekilerle, dost ve arkadaşlarımızla günün olayları üzerinde konuşmuşuzdur. Karşılıklı olarak gazetelerde okuduklarımızdan, duyduklarımızdan, kişisel ve toplumsal sorunlarımızdan söz etmişizdir. Bu sorunlar üzerindeki düşüncelerimizi, görüşlerimizi açıklamışızdır. Böylece düşünce alışverişi yapmış, yaşantılarımızı paylaşmışızdır. Bu, toplum içinde yaşayışımızın doğal bir sonucudur. Günlük bir gereksinimdir (Özdemir, 2003: 11-12).

Duygu ve düşünceleri anlatmak; acıları, sevinçleri paylaşmak günlük ihtiyaçlardandır. İnsanlar, gün içerisinde hazırlıklı veya hazırlıksız sürekli “konuşma” ile iç içedir. Konuşma eylemi gerçekleştirilirken “*konuşma eyleminin öğeleri*”nden faydalanılır.

Konuşmanın Unsurları, Konuşma Eyleminin Dört Ögesi Şöyledir:

1. Görsel (Bedensel) Davranış

Bunlar; duruş, hareket, jest, yüz anlatımı, yani dinleyicinin duygu ve düşüncelerini etkilemek amacı güden her türlü görünür davranıştır.

İnsan soyunun gelişiminde de, bireyin gelişiminde de, sözel olmayan görsel konuşma kod ve işaretler dizisi konuşmanın kökenini oluşturur. Tüm insanlar, duygularıyla dileklerini çevresindekilere en basit işaretlerle anlatabilir. Bu nedenle görsel simgeler, konuşmanın temel öğeleridir (Vural, 2006: 19).

Bu da bize gösteriyor ki; konuşma eyleminde “gövde” ile “ses” arasında kesin bir ayrım yapılamaz.

2. Ses

“Hava titreşimlerinin kulakta duyulması” olan ses diyafram, kaburga ve göğüs kafesi, ciğerler, nefes borusu, gırtlak, dil, dudak, çene ve dişler gibi organların

katkısıyla oluşan karmaşık işlemler sonucunda meydana gelir. Her sesin çıkışında bu organların gerilme, duraklama ve çözülme faaliyeti oluşur (Vural, 2006: 20).

Araştırmalar ses ile kişilik arasında bir ilişkinin bulunduğunu göstermektedir. Sesimiz bizim kimliğimizi şu öğelerle ele verir:

- a. İşitilebilirlik
- b. Akıcılık
- c. Hoşa giderlik
- d. Anlamlılık

3. Dil

İnsanların duygu, düşünce ve isteklerini ifadede dil; konuşmanın da dinamiğini oluşturur. Konuşma dili, harflerin seslendirilmiş biçimidir. Telaffuz, kelime haznesi ve üslûp konuşulan dili anlamlandırır.

4. Zihinsel Etkinlik - Konuşma Dinamiği

Konuşmanın görsel ve işitsel öğelerinin gerisinde, bunları oluşturan zihinsel süreçler yatmaktadır. Bu süreçler konuşmacının dinleyicisine ve konusuna karşı tutumunu; konuşmadaki amacını, duygu ve düşünceleriyle isteklerinin, coşkularının, hatta düşlerinin kişisel özelliklerini gösterir (Vural, 2006: 19-21; Taşer,2006: 77-79).

Görüldüğü gibi, insanoğlunun kendini anlatmasına yardımcı olan en önemli araç “konuşma” edimi olmuştur. Konuşmanın unsurları elbette önemlidir. Ancak bu unsurları doğru ve etkili kullanacak konuşmacının da özellikleri önemlidir.

ETKİLİ KONUŞMA-KONUŞMACI NİTELİKLERİ

Her etkilendiğiniz konuşma ardında “dinleyicisini düşünerek, hazırlık yapmış” bir konuşmacı vardır. Konuşmanın başarısı, içeriğin iyi hazırlanmış olmasının yanı sıra aktarışın da etkili olması, daha da önemlisi içerik ve aktarışın birbiriyle örtüşebilmesine bağlıdır (Vural, 2006: 314).

İyi bir konuşmacının niteliklerini şöyle sıralayabiliriz:

1. **İyi bir konuşmacı, gözlem gücünü geliştirmiştir.** İyi bir konuşmacı, kendisini çevreleyen dünyaya, özellikle de insanlara karşı duyarlıdır. İlginç

kişileri, nesnelere görür, dinler, yoklar, tadar, koklar, eller. Duyuları uyanık, canlı ve gerçek dünya ile sıkı sıkıya ilişkili olduğu için konuşması anlamca zengindir.

2. **İyi bir konuşmacı, seçtiği konuşma alanlarında geniş bir bilgi birikiminin desteğinden yararlanır.**
3. **İyi bir konuşmacı, amacına uygun yönde ve mantıkî bir akış içinde düşünme yeteneğini geliştirmiştir.** Dinleyici kitlesinde istediği etkiyi uyandırmada, düşüncelerin gitgide artan bir ilişki içinde, önceden belirlenmiş bir amaca doğru akışı çok önemlidir
4. **İyi bir konuşmacı, kendi yeteneklerini değerlendirmeyi, sınırlarını saptamayı bilir.** Böyle bir konuşmacı, ileri sürdüğü düşüncelerde aşırı derecede katı ve kesin bir dil kullanmamaya dikkat eder; yeri geldikçe “bence, bana öyle geliyor ki, benim düşünceme göre” gibilerinden anlatımlara başvurmaya özen gösterir.
5. **İyi bir konuşmacı, dinleyicisini yakından tanır.** Neleri, nasıl, ne ölçüde söylemesi gerektiği, bu tanımaya sıkı sıkıya bağlıdır.
6. **İyi bir konuşmacı, iletişimde-konuşmada kişiliğin önemini göz önünde bulundurur.** Konuşmacı işine ne derece tutkun, ne derece çekici bir kişilik sahibi ise düşünceleriyle duygularını dinleyicileriyle paylaşma, onları bu doğrultuda etkileme gücü o derecede artar.
7. **İyi bir konuşmacı, konuşma eylemini oluşturan fiziksel öğelerin önemini bilir.** Ses tonları, dalgalanmaları, jestler, hareketler, duruşlar, yüz anlatımları, konuşma eylemini oluşturan öğelerdir. Dinleyicileri etkilemek için bu öğelerin ustaca kullanılması gerekir.
8. **İyi bir konuşmacı, kendi konuşmasının titiz bir eleştiricisidir.** İyi bir konuşmacı, kendi konuşmasını inceleyerek başarısız olduğu yönleri, bunların nedenlerini araştırıp neleri yapması ya da yapmaması gerektiğini saptayarak uğraşında daha verimli bir yola girebilir.
9. **İyi bir konuşmacı, ahlaksal sorumlulukları olduğunu hatırdan çıkarmaz.** Beşeri etkinliğin hemen her alanında benimsenen dürüstlük, doğruluk, ediplilik, özgecilik konusundaki kurallar konuşma için de aynı güçte ve aynı önemde geçerlidir (Taşer, 2006: 79-82).

Konuşma eylemi, özellikle Türkçe derslerinde beceriye dönüştürülmeli, öğrenciye özümsettirilmelidir. Öğrenci, gerek öğretmeni model alarak, gerek sınıf içerisindeki etkinliklerle, gerekse öğretmen kılavuz kitaplarının yönlendirmesiyle konuşma becerisi geliştirmeli; konuşmanın tüm unsurlarına egemen olmalıdır.

TÜRKÇE DERSİ VE KONUŞMA BECERİSİNİN ÖĞRETİMİ

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, 2005-2006'da yeni ilköğretim müfredatı kabul edilmiştir. Bu müfredata göre, özellikle yapılandırmacı yaklaşım ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşımla öğrenci merkezli bir eğitim; öğrencinin bilgiye kendisinin ulaşması, bilgiyi kullanması ve üretmesi amaçlanmıştır.

Günümüzde bireylerden, bilgiyi tüketmekten çok bilgiyi üretmeleri beklenmektedir. Çağdaş dünyanın kabul ettiği birey, kendisine aktarılan bilgileri aynen kabul eden, yönlendirilmeyi ve biçimlendirilmeyi bekleyen değil, bilgiyi yorumlayarak anlamın yaratılması sürecine etkin olarak katılanlardır (Yıldırım ve Şimşek, 1999: 9).

Bu programda belirlenen amaçlara ulaşabilmek için öğretim etkinliklerinde uyulması gereken bazı temel ilkeler bulunmaktadır:

- Dört temel dil becerisinin birlikte öğretilmesi,
- Türkçe öğretiminin doğal bir ortamda yapılması
- Türkçe öğretiminde diğer derslerden yararlanılması,
- Dilin kurallarını öğretirken sezdirme yaklaşımının izlenmesi,
- Öğrenme alanları ile öğretim etkinlikleri arasında sıkı bir ilişkinin kurulması,
- Metinlerin seçiminde tematik bir yaklaşım izlenmesi,
- Dil becerilerini geliştirmede çoklu ortamın sağlanması (Demirel, Şahinel, 2006: 19).

Bu ilkelerden hareketle Türkçe dersinde konuşma becerisinin öğretilmesinde dikkat edilmesi gerek bazı hususlar bulunmaktadır. Amaç; öğrencinin doğru, güzel ve etkili konuşmasını sağlamaktır. Konuşmasını bilen öğrenci, soru soran, düşünen, düşündüren ve etkin olan öğrencidir. Doğru ve düzgün konuşmanın, kişilik

gelişimiyle de çok yakın ilgisi vardır. Bundan dolayı öğretmen, her şeyden önce öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmelidir. Çünkü hem öğrenci başarısı için, hem de sağlıklı bir kişilik gelişimi için bu gereklidir. Konuşma bir sanatsa, konuşma eğitimi vermek de bir sanattır. Öğretmenlik ise konuşmaktan çok, konuşturma sanatıdır. Konuşma becerisi, ancak konuşmakla kazanılır. Konuşmamak; bir bakıma düşünmemek, sonuç olarak sınıfın etkinliğine karışmamak, öğrenmemek demektir (Kavcar, Oğuzkan, Sever, 2005: 58-59).

Türkçe öğretimiyle, öğrencilere konuşma ile ilgili davranışların kazandırılmasında aşağıdaki maddeler üzerinde durmak gerekir:

1. Öğrencilere konuşma türlerinin (konferans, açık oturum, panel, forum, sempozyum , mülâkat, röportaj, anket, seminer, diyalog) uygulanmasında fırsat tanımak,
2. Canlandırma ve empati yeteneğini geliştirici etkinliklere yer vermek,
3. Konuşma kurallarına uymasını sağlamak,
4. Sesini ve beden dilini etkili kullanmasını sağlamak,
5. Kendi konuşmasını değerlendirmesi için fırsat tanımak,
6. Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazandırmak ,
7. Konuşma etkinliklerinin sağlanmasında öğretmen kılavuz kitaplarından yararlanmak. (Tuncer, 2009: 55-57).

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin ilköğretim Türkçe Dersi (6-8. sınıflar) Öğretim Programı'nda belirtilen konuşma becerisi kazanımlarını uygulayabilme düzeyini tespit etmektir. Bununla birlikte; ilköğretim 6-8. sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarında konuşma becerisi kazanımlarının, metinlerdeki işlenişi hakkında tespitlerde bulunmak da çalışmanın amaçları arasında yer almaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığınca 2005 yılında yürürlüğe konulan yeni ilköğretim müfredatı gereğince, öğrenci merkezli bir eğitim anlayışı benimsenmiştir. Bu

anlayışa göre öğrenci, bilgiyi alan, ezberleyen birey konumundan çıkıp bilgiyi üreten, bilgiye ulaşan birey konumuna gelmiştir. Öğretmen ise bilgiyi kılavuzlayan kişi konumundadır. Program, öğrenci merkezlidir. Öğretmenin görevi ise öğrencinin bilgiye, çeşitli becerilere ulaşmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla bu programla birlikte öğretmenin sorumluluğu artmıştır.

Amaç; öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirmek ve bilgilerin özümsemesinde rehber olmaktır.

Bu amaçla çalışmamızda, 6-8. sınıf öğrencilerinin konuşma becerisini kullanmadaki yeterlilikleri ve bu becerinin azlık veya çokluğuna neden olan etmenler tespit edilmeye çalışılacaktır.

1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi

6-8. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerine yönelik öğretmen görüşleri nasıldır?

1.4. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Öğrencilerin konuşma etkinliklerine ayrılan süre, konuşma becerilerinin artırılmasında yeterli midir?
2. Öğrenciler, hazırlıklı konuşmalar yapma konusunda yeterince donanımlılar mı?
3. Öğrenciler, konuşma kurallarını konuşmalarında uyguluyorlar mı?
4. Öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili kullanıyorlar mı?
5. Öğretmen kılavuz kitaplarında önerilen etkinliklerin kazanımları, sınıflara ne şekilde dağılım göstermektedir

1.5. Araştırmanın Sayıtlar

1. Öğretmenler, kendileri için hazırlanan anketi kurallara uygun ve güvenilir bir ortamda yanıtlamışlardır.

2. Öğretmenlerin anket sorularına içtenlikle ve gözlemlerine uygun bir biçimde yanıt verdikleri varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. İzmir ili ilçe ve semtlerinde bulunan ilköğretim okullarındaki Türkçe öğretmenleri ile sınırlıdır.
2. Öğretmenler tarafından, öğrencilerin konuşma becerilerine yönelik verilen yanıtlar, öğretmenin kendi dersi esnasında yapmış olduğu gözlemlerle sınırlıdır.

1.7.Tanımlar

Konuşma Becerisi

Bireyin sosyal hayatında iletişim kurmasını, bilgi ve birikimlerini paylaşmasını, duygu, düşünce, hayal ve gözlemlerini ifade etmesini sağlayan beceridir (Tuncer, 2009: 40).

Konuşma Alışkanlığı

Doğru, düzgün ve etkili konuşmayı sağladıktan sonra bu eylemi istekli biçimde kazanma becerisi.

Ders Kitabı

Her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında kullanılacak olan, konuları öğretim programları doğrultusunda hazırlanmış, öğrenim amacı ile kullanılan basılı eser (Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları Yönetmeliği, 1995).

Öğrenci Çalışma Kitabı

İlgili öğretim programlarında yer alan amaç ve açıklamalar doğrultusunda dersin öğrenilmesini kolaylaştıracak ve öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesine

yardımcı olacak çeşitli örnek, alıştırma, işlenen ünitelerle ilgili internet adresleri, okuma kaynakları ve diğler etkinlikleri kapsayan basılı eser ile üniteleri görsel ve işitsel yönden destekleyen CD, DVD, VCD gibi ek materyalleri kapsayan set (Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, Nisan 2004-2559:267).

Öğretmen Kılavuz Kitabı

İlgili öğretim programlarında yer alan hedef ve açıklamalar doğrultusunda ders kitabının daha etkili kullanımını sağlayacak çeşitli örnek, alıştırma, işlenen ünitelerle ilgili internet adresleri, okuma kaynakları ve diğler etkinlikleri kapsayan, öğretmenlerin yararlanması için hazırlanan basılı eser (Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi Nisan 2004-2559:267).

1.8.Kısaltmalar

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

S : Sayı

s. : Sayfa

vb. : ve benzeri

BÖLÜM II

2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde alanyazın taraması yapılarak konuyla ilgili çalışmalar kısaca özetlenmiş ve kronolojik sırayla tanıtılmaya çalışılmıştır.

2.1. Türkçe Öğretimi ve Konuşma Becerisine İlişkin Yayın ve Araştırmalar

Akyol (2010), “Türkçe Öğretim Yöntemleri” adlı çalışmasında konuşma, yazma, okuma ve dinleme becerilerini bir bütün olarak ele almıştır. Bu dört becerinin, öğrenci üzerindeki gelişimi konusunda nelere dikkat edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Konuşma bölümünde ise; özellikle konuşmayı geliştirme stratejileri üzerinde durmuştur. Hikâye anlatımının, öğrencilerin konuşmalarını geliştirecek bir unsur olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, sınıf içi konuşmalarda yapılması gereken etkinlikleri de ele almıştır.

Ammelburg (2003), “Konuşma Sanatı-Konuşmacı Eğitimi” adlı çalışmasında günümüzün hızlı iletişim ortamında düzgün konuşmanın, kendini doğru ifade etmenin, karşındakini etkilemenin önemini ele alan çalışmasında; *konuşmayı* bir sanat olarak ele almıştır. Konuşmanın öğrenilebilir bir sanat olduğunu vurgulayan Ammelburg, konuşmayı ikili konuşma ve grup konuşması olarak sınıflandırmış ve konuşmacının korkularını aşmasını sağlayacak önerilerde bulunmuştur. Söz konusu çalışmada, konuşmanın ve konuşmacının yapması gereken hazırlıklar da ele alınmıştır. Eser, çeşitli kitlelere seslenen konuşma örneklerini de içermektedir.

Arhan (2007), Türkçe öğretmenlerinin konuşma eğitiminde karşılaştıkları güçlükler, mezun oldukları bölümde konuşma derslerini alma durumları ve bu derslerin yeterliliği, konuşma eğitiminde öğretmen-öğrenci ilişkileri, faydalandıkları

ders araç-gereçleri, öğretmenlerin yöntem ve teknikleri uygulama durumları, konuşma eğitiminden sorumlu olan kişiler ve kurumlar, öğretmenlerin Türkçe Programı ve konuşma eğitiminde ihtiyaç duydukları ders saatleri ile ilgili görüşleri değerlendirmiştir.

Arslan, Doğan, Deliveli (2008),’nin “Etkinliklerle Türkçe Öğretimi” adlı eserleri on bölümden oluşmaktadır. On bölümden beşinci bölümü konuşma becerisine yönelik olarak hazırlanmıştır. Konuşma eğitime ait olan bölüm, Kısmet Deliveli tarafından hazırlanmıştır. Bu bölümde konuşmanın nasıl geliştiği, güzel ve etkili konuşma becerisinin nasıl kazanıldığı konularına açıklık getirilmektedir. Konuşmayı geliştirici oyunlar bölümünde ise; konuşma becerisinin daha rahat kazandırılması amaçlanmaktadır.

Başaran, Erdem (2009), bu araştırmasında, öğretmen adaylarının güzel konuşma becerisi ile ilgili düşüncelerini tespit etmiştir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada, öğretmen adaylarının güzel konuşma becerisine ilişkin tutumları, örnek aldıkları modeller, topluma model teşkil eden kişilere ilişkin görüşleri yer almaktadır. Eserde, konuşmaların etkili ve güzel olmasını engelleyen nedenlerin, tespit etmek amacıyla anket kullanılmıştır.

Çelebi (2005), araştırmasında, çocukları dil ve konuşma terapisi almakta olan ebeveynlerin dil ve konuşma terapisi hizmetlerine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla ölçek uyarlamıştır ve ebeveynlerin tutumlarını belirlemektir. Araştırmada, betimsel bir desenleme yapılmıştır.

Çölok (2005), ana konusu “ses ve konuşma” olan bu tezde amaca uygun olarak “doğru sesle, doğru konuşabilmek” kavramının anlamı ve bu yolda bireyin uygulaması gerekenlerin açıklanmıştır. İrdelenen bir diğer önemli nokta ise, bireyin beden durumunun sesini ve konuşmasını ne yönde etkileyeceği, fiziksel eksikliklerden ve hatalardan kaynaklanan olumsuz etkilerin nasıl giderileceğidir.

Demirel, Şahinel (2006), “Türkçe Öğretimi” adlı çalışmalarını, dil öğretimindeki son gelişmeler ve yeni yaklaşımlar konularında Türkçe ve sınıf öğretmenlerini bilgilendirmek için hazırlamışlardır. Eserde öncelikle dünya dilleri arasında ve tarihsel gelişimi açısından Türkçe ele alınmıştır. Türkçe öğretiminin

amaç ve ilkeleri konularında sınıf ve Türkçe öğretmenleri bilgilendirilmektedir. Verilen ilkelerle birlikte kullanılacak olan yöntem ve teknikler yazarlar tarafından açıklanmaktadır. Konuşma öğretimine ayrı bir bölüm ayıran yazarlar konuşmayı salt bir yeti olarak değil, kazandırılabilir bir alışkanlık olarak ele almaktadır.

Deniz (2007), araştırmada, eğitimde ikna edici iletişim konusu ele alınmıştır. Bu konu çerçevesinde, ilköğretim 6-8. sınıflarda öğretmenlerin konuşma ve dinleme yoluyla ikna edici iletişim unsurlarını ne ölçüde kullandıklarını ve bunları kullanma düzeylerini etkileyen faktörleri incelemiştir.

Günay (2004), “Dil ve İletişim” adlı araştırmasında dil, dilin kullanımı, dil-insan ilişkisi, dil-öğrenme ilişkisi üzerinde durmuştur. Dilin göstergelerinden hareketle, göstergeleri doğal dil ve yapay dil olarak sınıflandırmıştır. Araştırmasında dilin tarihine de inen Günay, sadece dilin tarihsel boyutuyla yetinmemiş ve dil iletişim ikilisini de açıklamıştır. Eserinde iletişimin unsurları ve dil arasındaki bağı da açıklamıştır.

Gürzap (2007), “Söz Söyleme ve Diksiyon” adlı çalışmasını dilimizi doğru ve güzel konuşmak isteyenler, başarının kendini iyi ifade edebilmekten geçtiğine inananlar için hazırlamıştır. Bir insanın söz söyleyebilmesi için dile ihtiyacı vardır. Dolayısıyla Gürzap, öncelikle dil konusunu ele almıştır. Dilin doğuştan gelen bir yeti olsa bile sonradan geliştirilebilecek bir yetenek olduğunu vurgulamaktadır. Konuşma ve diksiyon kavramlarının açıklamalarına yer veren Gürzap, topluluk önünde yapılan konuşmaları da ele almış ve sıklıkla yapılan söyleyiş yanlışlarına da yer vermiştir.

İlker (2010), III. Uluslar arası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu için ele aldığı “Türkiye Türkçesi Konuşma Dilinde Değişen Eğilimler” adlı bildirisinde, Türkçede bazı seslerin yeterince iyi telaffuz edilmediği, bu konunun öğretmenler tarafından bile görmezden geldiği hususuna değinmektedir. Bu amaçla ses bilgisi konularına da bildirisinde yer veren İlker, ünsüzlerin eklenme sırasında uğradıkları değişimleri, cümle yapısı ve söz dizimiyle ilgili eğilimleri de açıklamıştır. Bu eğilimler ve nerelerde yanlışlıklar yapıldığı işaretlenirken İlker’in derslerinde ve genel olarak da televizyon karşısında tuttuğu notlardan yararlanılmıştır.

Karakuş (2010), “Türkçe Öğretiminde Kullanılan Metinlerin Yıllara Göre Değerlendirilmesi” adlı bildirisinde 1945 yılından 2006’ya kadar yayımlanmış 55 Türkçe Ders Kitabı üzerinde incelemelerini yapmıştır. Bu inceleme ve araştırma doğrultusunda; metinlerde bulunması gereken insanî değerler ve dil yapısı ile ilgili özellikler maddelenmiştir. Müfredatların değiştiği fakat buna paralel olarak uygulama yönü olarak ele alınan ders kitaplarının metinlerinin değişmediğini vurgulamıştır ve bu metinleri araştırmasında detaylıca listelemiştir. Ulaşılan sonuçlara göre farklı 414 metnin 49’u yabancı gerisi Türk yazarlarımıza aittir. Yazılarından en çok yararlanan yazarlar ise sırasıyla Falih Rıfkı Atay, Reşat Nuri Güntekin ve Mustafa Kemal Atatürk’tür.

Kavcar, Oğuzkan, Sever (2005), eserlerini Türkçe ve sınıf öğretmenleri için oluşturmuşlardır. Öncelikle Türkçe öğretiminin amaçlarını ele alan yazarlar; anlama gücünün geliştirilmesi, anlatım becerisinin kazandırılması, dil bilincinin oluşturulması hususlarında bilgi ve yöntemlerini paylaşmışlardır. Türkçe öğretimin temel ilkelerinde, derslerin nasıl aktif hale getirilebileceğini irdeleyen yazarlar, dilin doğal bir ortamda öğretilabileceğini öngörmüşlerdir. Bu amaçla; çocuğun kendi dilinden yola çıkmışlardır. Eserde tüm öğretim alanlarında kullanılabilecek yöntem ve teknikler listelenmiştir. Dilbilgisi öğretimi ve tam öğrenmeyi amaçlayan ders programlarına da yer verilmiştir.

Ong (2003), “Sözlü ve Yazılı Kültür” adlı eserinde sözlü ve yazılı kültür arasındaki farkı irdelemiştir. Sözlü kültürün düşünme ve düşünceyi anlatım biçimini, sonra da sözlü kültürden kaynaklandığı için sözlü kültürü alıntılı olarak irdelemiştir. Eserinde dilin sözlü niteliği üzerinde de duran Ong, sözlü kültürden yazıya ve sonra da elektronik bilgi işlemine geçişi de ele almıştır.

Özdemir (2003), “Güzel ve Etkili Konuşma Sanatı” adlı çalışmasında konuşmanın güzel ve etkili olması konusuna odaklanmıştır. Konuşmanın hayatımızdaki yerini, konuşma gücümüzün nasıl geliştirilebileceğini açıklamıştır. Güzel ve etkili konuşmanın ilkelerini açıklamıştır. Konuşmayı etkileyen etmenlerin boyutlarını belirtmiştir. Söz konusu çalışma, hazırlıklı ve hazırlıksız konuşmaların nasıl yapılabileceği hususunda da bilgiler içermektedir. Konuşmalarda seçilen konuların, seçilme kriterleri açıklanmıştır. Çalışmada, konuşması yapılacak olan

konunun amacının belirlenmesi, söyleneceklerin bir çerçeveye yerleştirilmesi, konuşmanın metne dökümü ve sunumu hakkında bilgiler yer almaktadır.

Özdemir çalışmasında, konuşma türlerini de açıklamış, özel durumlar için de konuşmalara yer vermiştir.

Ulutaş (2010), III. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu için hazırladığı “Türkçe Ders Kitaplarındaki Görsel-Soru İlişkisinin İşlevsellik Düzeyi” adlı bildirisinde Türkçe ders kitaplarında yer alan metin görselleri ve metnin içeriği ilişkisi hakkında düşüncelerini belirtmiştir. Ders kitaplarında görsellerin önemi hakkında görüşlerini bildiren Ulutaş, görsellerle birlikte metnin kavramlarının öğrenciler tarafından daha rahat somutlaştırılabildiğini de ifade etmiştir. Görsellerin metnin konusu hakkında öğrencileri konuşturabileceğini vurgulayan Ulutaş, ders kitabı ve ders kitabının öğretimdeki yerini de detaylıca açıklamıştır.

Ünal (1997), çalışmada dil öğretiminin ve öğrenimin ilk aşamalardan başlayarak şu ana kadar geçirdiği evreyi ve bu zaman sürecinde bulunup geliştirilen dil öğretim yöntem ve yaklaşımlarının dil öğretimine olan katkılarından bahsetmiştir.

Ünalın (2006), Türkçe Öğretimi adlı çalışmasında konuşma, yazma, okuma, dinleme öğretimleri ayrı ayrı ele almıştır ve bu becerilerin geliştirilmeleri hususunda önerilerde bulunmuştur. Konuşma becerisinin kazandırılması için önerilerde bulunmuştur ve bu önerileri örneklerle açıklamıştır. Konuşma türleri ile yapılacak etkinliklere de örnekler veren Ünalın, Konuşma kusurlarının düzeltilmesi ve güzel konuşmanın önemi üzerinde de durmuştur.

Sargın (2006), “Söz ve Diksiyon Sanatı” adlı araştırmasında, ilköğretim 3- 8. sınıfta okuyan öğrencilerin sözlü anlatım becerilerinin durumunu tespit etmiştir. 2004 – 2005 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında yapılan araştırmanın örneklemini, Muğla il merkezindeki dokuz ilköğretim okulundan 144’ü kız, 63’ü erkek olmak üzere, toplam 207 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veriler, öğrencilerin seviyelerine uygun konularda yaptıkları konuşmaların, görüntü ve ses kayıtlarının alınmasıyla elde edilmiştir.

Sever (2004), “Türkçe Öğretimi” adlı eserinde Türkçe öğretimi ve tam öğrenmeyi incelemiştir. Anadili öğretimine ilişkin genel bilgileri ve anadili öğretiminin etkinlik alanlarından konuşma becerisini ele aldığı eserinde Sever, dil duyarlılığını ve bilincini geliştirmeyi hedeflemiştir. Çalışma deneysel bir nitelik taşımaktadır. Tam öğrenme modelinin Türkçe öğretiminde kullanılmasına yönelik bir görev üstlenmiştir.

Şahin, Karadüz, Göçer (2007), “İlköğretimde Türkçe Öğretimi” adlı çalışmalarında 1-8. sınıflar düzeyinde kazandırılması ve geliştirilmesi düşünülen konuları ele almışlardır. Geçmişten günümüze Türkçe öğretiminin gelişimi müfredatlarıyla ele alınmıştır. Okuma, konuşma, yazma, dinleme becerileri detaylı olarak açıklanmıştır. Konuşma eğitime yönelik ele alınan bölümde ise güzel konuşmanın yeri ve önemi üzerinde de durulmuştur. Türkçenin doğru söylenişinde önemli olan hususlar bölümler halinde açıklanmıştır. Niteliklerine göre konuşma türlerinin açıklanması da Türkçe öğretmenleri için yol göstericidir.

Şenbay (2007), araştırmasında konuşmanın önemine, konuşmacının niteliklerine ve konuşulacak olan konunun seçiminde izlenecek yollara yer vermiştir. Konu seçiminde yapılacak olan araştırmalar ve bu araştırmaların konuşmalarda kullanılabilmesi gerekliliğine yer verilmiştir.

Diksiyonu düzeltmek ve iyileştirmek ile ilgili pratik çalışmalar açıklanmıştır. Çıkarılan sesin doğru olması, konuşmayı nasıl etkilediği ve iyileştirme alıştırmaları detaylıca açıklanmıştır. Çalışmanın bitiminde ise daha önce verilen teorik bilgilerin bir nevi açıklaması olan “Söz ve Diksiyon Terimleri Sözlüğü”ne yer verilmiştir. Okuyucular için anlaşılmayı kolaylaştıracak bir çalışmadır.

Taşer (2006), “Konuşma Eğitimi” adlı eserinde, konuşma eğitiminin herkesin sorunu olduğuna dikkat çekmiştir. Taşer, konuşmayı doğuşundan itibaren ele almıştır. Konuşmanın bugünkü düzeyine nasıl geldiğinin üzerinde durmuştur. Konuşmayı ilk olarak dinlemeyle bağlantı ele alan Taşer, gerçekte tüm benliğimizle konuştuğumuzu; kulağımızla işitip zihnimizle dinlediğimizin üzerini çizmiştir. Dolayısıyla ilk etapta konuşma, dinlemeden bağımsız düşünülmemektedir. Bu amaçla eserinde verdiği şemayla konuşma sürecinin karşılıklı dinleyenle nasıl

gerçekleştiği ayrıntılı olarak verilmiştir. Taşer, konuşmayı tek bir yeti olarak ele almamıştır. Konuşmayı türlerine, işlevleri açısından ayırmıştır. Taşer, çalışmasında konuşmanın temel ilkeleri üzerinde de durmuştur. Taşer’ e göre konuşma müziktir, şarkı söylemektir. Bu aşamada da karşımızda, konuşurken çıkarılan sesler, konuşmaya katılan vurgu, ezgi, tonlama gibi ses dilleri çıkmaktadır. Bu yüzden Taşer şöyle demektedir: “Konuşma müziktir. Bir rolün ya da bir piyesin metni bir melodidir, operadır, senfonidir. Sahnede boğumlanma, şarkı söyleme sanatı gibi güç bir iştir. Eğitim ister; virtüözlüğe varan bir teknik ister.”

Yabancı dillerden arınmış saf bir Türkçeyle konuşmanın üzerine de eğilen Taşer, konuşmanın eğitimini çeşitli ses bilgisi kurallarıyla da açıklamıştır.

Tuncer (2009), “Anlatma Teknikleri (Konuşma, Yazma)” adlı kitabında konuşma türleri hakkında bilgilere, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik ilkelere ve etkinlik örneklerine yer verilmiştir.

Tuncer (2010), II. Uluslar arası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu için ele aldığı “Türkçe Öğretiminde Edebî Metinlerin Yeri ve Önemi” adlı bildirisinde, Türkçe öğretiminde edebî metinlerin yeri ve önemi üzerinde durmuştur. Metinleri sadece edebi özellikleri ile ele almayan Tuncer, Türkçe öğretimini gerçekleştirmenin edebî metinler aracılığıyla olduğunu vurgulayarak bu metinlerin seçilmesinde nelere dikkat edileceği noktalarına da değinmiştir.

Tuncer, okuma etkinlikleriyle birlikte Türkçeyi doğru, güzel ve etkili biçimde kullanan; eleştirel düşünebilen, karar verebilen, problem çözebilen, araştıran, girişimci ruha sahip olan bireyler yetişeceğini; sınıflara okutulacak olan metinler her sınıfa göre ayrı türlere ayrılması gerektiğini, gerekirse öğrencilerle özel çalışmalar yapılarak çocukların iyi yetişmelerine imkân sağlanmasını özellikle vurgulamıştır.

Vural (2004), “Toplum Önünde Etkili ve Başarılı Konuşma” adlı çalışmasında toplum önünde etkili ve başarılı konuşmanın nasıl yapılacağına dair bilgiler ve örnekler vermektedir. Bu amaçla; konuşmanın ilk kazanımı korku ve heyecanı yenmek; sahne ve sunum cesareti kazanmaktır. Vural, bu handikapları aşabilmenin ipuçlarını eserinde okuyuculara vermiştir.

İyi konuşmacının özellikleri; kişilik özellikleri, hedefleri, tutkuları, motivasyonu, heyecan ve baskı unsurları, gelişme, yeterlik ve amaçları ile ilgili nitelikleri, dinleyicilerle bütünleşme ile ilgili nitelikleri açısından ele alınmıştır ve konuşmacı bir bütün olarak incelenmiştir.

Konuşmanın yapılacağı ortamları ayrı ayrı ele alan Vural, her ortama göre ayrı konuşmalar yapmanın gerekliliği ve kazandıracığı olumlu etkiler üzerinde görüşlerini ifade etmiştir. Bunun için de öncelikle muhatapları ikna etmenin gerekliliğini “Başarılı ikna süreci oluşturmak” başlığıyla ele almıştır.

Vural (2006), “Doğru ve Güzel Konuşma” adlı çalışmasında konuşmayı ilk olarak geliştirilebilir bir yetenek olarak ele almıştır. Bu yeteneğin geliştirilebilmesi için öncelikle bu beceriyi bozan unsurlar ele alınmalıdır. Bu amaçla; konuşmayı bozan unsurlar ve konuşma eyleminin öğeleri de konuşmacı adaylarına sunulmuştur. Konuşma sadece söylenecek sözün ağızdan çıkması değildir. Konuşma esnasında bilgiyi zihnimizden süzerek dile dökerken Vural’ın da ön gördüğü gibi doğru nefes alınmalıdır. Nefes, beyin ve vücut fonksiyonlarının ilişkisi sağlanmalıdır. Gerekli zamanlarda ise doğru nefes egzersizleri yapılmalıdır. Bunun sağlanması ise Vural’ın da belirttiği gibi ses artikülasyonlarını geliştirmekle orantılıdır.

Sesimizi tanımakla ilgili ipuçları veren Vural, tedavi gerektiren durumlarla ilgili olarak da çeşitli bilgiler vermektedir. Konuşmanın doğru ve etkili olmasında, sesin iyi çıkışı ve nefes egzersizlerinin doğru yapılması yeterli değildir. Buradan hareketle diksiyonu düzeltmenin de yolları ses bilgisi kuralları açıklanarak, boğumlanma ve telaffuz konularına değinilerek okuyucuya ulaştırılmıştır.

Ses ve konuşma ilgili çeşitli teorik bilgilerin ardından en önemli nokta ise Türkçeyi doğru kullanmaktır. Ana dil ne kadar eksik olursa, diğer tüm gereklilikler tam bile olsa konuşma etkili ve güzel olmayacaktır. Dinleyenler üzerinde olumlu etki bırakmayacaktır. Dolayısıyla etkili konuşmanın yolu Türkçeyi doğru kullanmaktan geçmektedir. Sıra etkili konuşmaya gelince de Vural; etkili konuşmayı sağlayan etmenler ve başarılı konuşmanın sınırlarını vurgularken diğer yandan da hazırlıklı ve hazırlıksız konuşmalarla ilgili teorik bilgiler vermiştir. İkna etmenin yolunun da önce

inanmaktan başladığını savunan Vural, etkili konuşmada “önce inanmak, sonra inandırmak” felsefisini benimsemiştir.

Yalçın (2006), “Türkçe Öğretim Yöntemleri” adlı eserinde konuşma becerisinin öğrencilere kazandırılması konusunu, Türkçe öğretim yöntemlerinin içinde ele almıştır. Türkçe ve konuşma becerisinin geliştirilmesi birbirinden bağımsız düşünülemez. Bu amaçla öncelikle dil eğitimi temel alınmış ve konuşma becerisinin geliştirilmesi adına öncelikle güzel ve etkili konuşmanın kriterleri ele alınmıştır. Konuşmanın sadece insana özgü bir beceri olmasından yola çıkılarak, konuşmanın fiziksel unsurları da açıklanmıştır. Konuşmada öncelikle sesin eğitilmesine önem verilmesi dinleyiciler açısından da olumlu bir etki yaratacağı düşüncesi oluşturulmuştur. Konuşmanın sadece fiziksel değil, zihinsel unsurları da olduğunu vurgulayan Yalçın, bellek ile konuşma arasındaki ilişkiye de değinmiştir.

Konuşma becerisinin eğitilebilir bir beceri olduğunu vurgulayan araştırmada, hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma türleri açıklanmıştır. Konuşma esnasındaki beden, jest, mimik gibi vücudun kullanılmasına yönelik noktalara da yer verilmiştir.

3. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde kuramsal olarak dil, konuşma, konuşma eyleminin unsurları, konuşma öğretiminin amaçları, konuşmayı anlamlı kılan özellikler, konuşma türleri, ilköğretim Türkçe eğitim programında yer alan konuşma yöntem ve teknikleri, konuşma ve metin görselleri arasındaki ilişkiler ve konuşma kazanımları konularında bilgi verilmiştir.

3.1. DİL

Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sınırlarını bugün de çözemediğimiz büyülü bir varlıktır. O gerek insan, gerek toplum, gerekse insan ve toplumdaki ayrı düşünemeyecek olan bilim, sanat, teknik gibi bütün alanlarla ilgili bulunan, aynı zamanda onları oluşturan bir kurumdur. İnsan açısından bakınca, insanın dünyadaki yerini ve değerini belirleyen odur. *Konuşma yeteneği*, dolayısıyla dil, insanı insan yapan niteliklerin başında gelir (Aksan,2000: 11)

Dil, insanların meramlarını anlatmak için kullandıkları bir sesli işaretler sistemidir. Elle başla, gözle kaşla işaretler yaparak da bazı duygularımızı, düşünce ve dilekelerimizi anlatırız. Fakat en mükemmel *anlatma* vasıtamız dilimizdir. *Konuşma*, kişiöğluna vergi olan ve insanı hayvandan ayıran bir yüksek işleyiştir. İnsan konuşma yeteneği ile doğar. Fakat dil doğuştan bilinmez. Çocuk içinde yaşadığı toplumun dilini, anadilini uzun bir çıraklık devresi süresince öğrenir. Aslında her dil bir insanlar topluluğu arasında binyıllar boyunca gelişerek meydana gelmiş bir sosyal kurumdur (Banguoğlu,2007: 9)

Dil; doğal, alışlagelmiş niteliklerinin yanında, çok sayıdaki değişkenin olağanüstü birleşimidir. Dil; insanı insan yapan değerlerin en başta gelenlerindedir, insan varlığı ve düşüncesiyle iç içedir (Eker, 2005: 3).

İnsanlar önceleri seslerini kullanmaya, daha sonra ise bu seslere anlamlar yüklemeye başlamışlardır. Çünkü insanlar, eski çağlardan beri kendilerini ifade etme gereği hissetmişlerdir. Bu ifade edişin gereği olarak **konuşma** ortaya çıkmıştır. Dil, konuşma, kendini ifade edebilme ihtiyacından oluşan ve doğuştan gelen bir yetenektir, zamanla gelişme gösterir.

Dilin geçirdiği değişimi takiben bilim dalları da ortaya çıkmıştır. Bir dili doğru konuşup yazabilmek için, uyulması gereken kuralları belirleyen ve anlatan **bilgi** dalına *dilbilgisi* denir. Dil bilgisi incelediği dil unsurlarına göre, kendi içinde bölümlere ayrılır. Dilin seslerini inceleyen kısmına ses bilgisi (fonetik), yapı yönünden kelime ve şekilleri konu edinen kısmına şekil bilgisi (morfoloji), kelime ve şekillerin çıkış yerlerini, yani menşelerini araştıran kısmına türeme bilgisi (etimoloji), kelime ve şekillerin aralarındaki ilişkileri ile cümleleri inceleyen dalına cümle bilgisi veya söz dizimi (sentaks), dilin anlam oluşturma mekanizmalarını inceleyen bilim dalına ise semantik denmektedir. Dilin seslerle örüldüğü noktada ise karşımıza “**konuşma**” çıkmaktadır.

3.2. KONUŞMA

Konuşma; insanın duygu ve düşüncelerini dili kullanarak ve çeşitli sesler çıkararak ve sözü kullanarak karşısındaki kişi veya kişilere aktarmasıdır. Konuşma insana özgü bir yetidir ve insanın kendisini ifadesinin en önemli aracıdır. Hamann der ki: “Konuş ki seni görebileyim.” Konuşma, zamanla çocuğun Türkçede kazanacağı dinleme, okuma, sözcük dağarcığını zenginleştirme, yazma gibi becerilerine de bağlı olarak gelişir. Unutmayalım ki doğru ve düzgün yazmanın yolu da, doğru ve düzgün konuşmadan geçer. İlkokul Programı ve Temel Eğitim Türkçe Programı, öğrencileri hangi konularda konuşmalara alıştırmak gerektiğini ayrıntılı olarak belirtmektedir(Kavcar, Oğuzkan, 2005: 58-59).

Konuşma kendimizi ifade etmede en çok başvurduğumuz yollardan birisidir. İnsanlar gözlemlerini duygularını ve düşüncelerini başkalarına aktarırken, daha çok

konuşma becerilerinden faydalanırlar. Bu nedenle sosyal ortamda çocuklar ilk olarak bu beceriyle kendilerini ifade etmeye çalışırlar. Bunun için önce yakın çevrelerindeki duydukları dili taklit ederek konuşmayı öğrenirler. Bu öğrenme biçimi gelişigüzel olduğu için çocuklar, konuşmanın teknik kurallarından habersizdirler. Örneğin, konuşmacının bilgiyi veriş biçimi, sözlerin bedendeki karşılıkları, konuşmacının ses tonu ve vurgusu, konuşma hızı gibi unsurların iletişimi nasıl etkileyeceği konusunda fikirleri yoktur. Bunun için Türkçe dersinde, çocuklara doğru ve düzgün konuşmayla ilgili konuların öğretilmesi hedeflenmelidir (Deliveli, 2008: 163). Güzel ve etkili konuşma, elbette günlük konuşma dilimizden farklıdır ve gerekli ilkeleri vardır. Bu ilkeleri şöyle sıralayabiliriz:

1. İyi bir konuşma yıkıcı değil yapıcıdır.
2. İyi bir konuşma ilginç ve değerli konuları kapsar.
3. İyi bir konuşma konuşmacının kişiliği ile bütünleşir.
4. İyi bir konuşma belli bir amaca yönelir.
5. İyi bir konuşma konuşmayı etkileyen etkenleri çözümleyerek oluşur.
6. İyi bir konuşma sağlam bir konuşma yöntemi üzerine kurulur.
7. İyi bir konuşma dinleyicilerin ilgi ve dikkatini toplar.
8. İyi bir konuşma sağlam bilgilere dayanır.
9. İyi bir konuşma etkili bir ses tonu, el ve yüz hareketleri gerektirir.
10. İyi bir konuşma canlı bir dil, hareketli bir üslûp gerektirir(Özdemir, 2003: 23-26).

3.3. KONUŞMA EYLEMİNİN DÖRT ÖNEMLİ UNSURU

Taşer ve Vural, konuşma eyleminin dört önemli unsuru üzerinde de şöyle durmaktadır:

3.3.1. Görsel (Bedensel) Davranış

Duruş, hareket, jest, yüz anlatımı, yani dinleyicinin duygu ve düşüncelerini etkilemek amacı güden her türlü görünür davranıştır. Bu da bize gösteriyor ki; konuşma eyleminde “gövde” ile “ses” arasında kesin bir ayırım yapılamaz.

3.3.2. Ses

Araştırmalar ses ile kişilik arasında bir ilişkinin bulunduğunu göstermektedir. Sesimiz bizim kimliğimizi şu öğelerle ele verir:

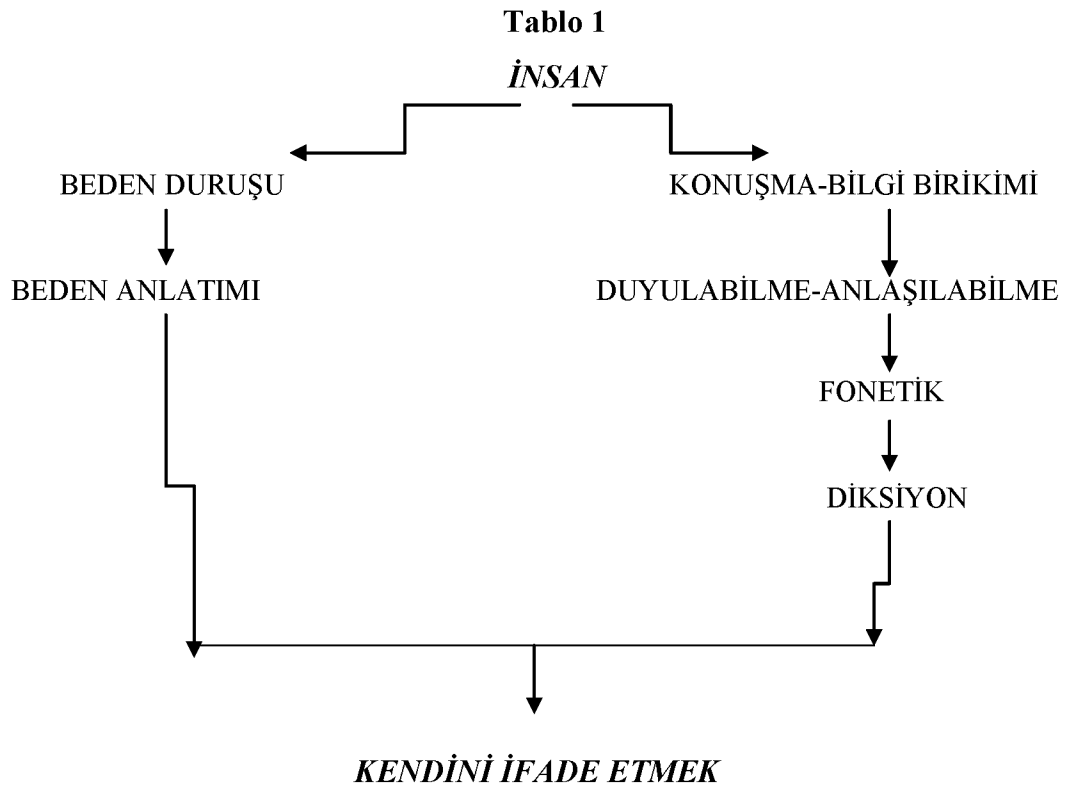
- a. İşitilebilirlik
- b. Akıcılık
- c. Hoşa giderlik
- d. Anlamlılık

3.3.3. Dil

İnsanların duygu, düşünce ve isteklerini ifadede dil; konuşmanın da dinamiğini oluşturur. Konuşma dili, harflerin seslendirilmiş biçimidir. Telâffuzumuz, kelime haznemiz ve üslûbumuz konuştuğumuz dili anlamlandırır.

3.3.4. Zihinsel Etkinlik

Konuşmanın görsel ve işitsel öğelerinin gerisinde, bunları oluşturan zihinsel süreçler yatmaktadır. Bu süreçler konuşmacının dinleyicisine ve konusuna karşı tutumunu; konuşmadaki amacını, duygu ve düşünceleriyle isteklerinin, coşkularının, hatta düşlerinin kişisel özelliklerini gösterir (Vural, 2006: 19-21; Taşer,2006: 77-79). Gürzap, konuşmada gerekli olan fonksiyonları şu tablo ile çok net bir biçimde açıklamıştır:

Günümüzde teknolojinin etkisiyle kelimeler, gerek konuşmada gerekse yazmada özellikle ilköğretim 6-8. öğrencileri tarafından kısaltılarak kullanılmaktadır. Özellikle bilgisayar ve internet kullanımında Türk dilinin özellik ve kurallarına kesinlikle dikkat edilmemektedir. Bu dikkatsizlik sadece günlük yaşantılarındaki konuşmalarında değil, Türkçe derslerinde yazılan kompozisyonlarda da kendini göstermektedir. Ancak ne yazık ki bu durum onlara farklı gelmemektedir. Vural, Türkçenin doğru ve etkili kullanılması konusunda genellikle yapılan hatalarla ilgili olarak şöyle söyler:

Gelcek misin?(I'nin önündeki e'ye ne oldu?)

Ben geliyorum. (Dördüncü hece –rum nereye gitti?)

Onlar da geliyo mu? (Hani –yor'un –r'si?)

Gelmiyo. (-yor niçin –r'siz?)

Kısaca, bu ve buna benzer söyleyişler yine hep aynı noktaya gelip dayanıyor: Kötü alışkanlık, bilgisizlik, umursamazlık, daha doğrusu, dikkatsizlik ve diline saygısızlık. Dilini seven, dilinin erdemlerinden yararlanmayı hak etmek isteyen kişi, her şeyden önce dilinin hakkını yememeye özen göstermelidir (Vural, 2006: 273).

Gündüz, konuşma yanlışlarının nedenlerini ise şöyle sıralamaktadır:

- Konuşma anındaki uygunsuz davranışlar,
- Ses tonu bozuklukları, ses tonunu kontrol edememe,
- Sözcüklerin söylenişinde görülen yanlışlar, bilgi eksikliğinden kaynaklanan yanlışlar,
- Yerel ağızla konuşmalar,
- Anlatım yetersizliği,
- Öğrenilenleri/konuşulanları eksik ya da yanlış anlama,
- Sebep-sonuç ilişkisi kuramamaktan doğan yanlışlıklar,
- Bilgilerin mantıksal düzensizliğinden gelen dağınıklık,
- Çekingenlik,
- Heyecanı bastıramama,
- Beden dilini yerinde ve doğru kullanamama
- Kekemelik, pelteklik vb. gibi bedensel/biyolojik konuşma kusurları,

- Konuşma sırasında “eee”, “ııı”, “hıı”, “aaa” gibi seslerle sözcüklerin sonunu uzatmak,
- Sözcükleri tekrarlamak,
- Kaba ve argo sözler kullanmak,
- Konuşma kurallarına uymamak,
- Kendini beğenmek ya da kendini yetersiz görmek,
- Konuşma sırasında karşısındakinin sözünü sürekli kesmek,
- Konuşmayı gereksiz yere uzatmak ya da yersiz konuşmak,
- Konuşma sırasında başkalarıyla alay etmek, ser, kırıcı davranmak,
- Yapmacık davranışlarda bulunmak,
- Sık sık kendini övmek,
- Konu ile ilgili bilgi vermek yerine başkalarını çekiştirmek, tehditkâr konuşmak, tartışmak,
- Eleştiriye ve karşı görüşlere kapalı olmak,
- Konuşmalarda plan fikrinden yoksun olmak, yaygın konuşma kusurlarıdır (Gündüz, 2007: 110-111)

Kapalı e ünlüsünün varlığı, yeterli eğitim verilmediği için Türkçe öğretmenleri tarafından bile bilinmemektedir. Özellikle bazı örneklerde, ölçünlü e ünlüsünün çekim esnasında kapalılaşma sürecine girdiği fark edilmemektedir (İlker, 2010: 503).

Doğru düşünen ve düşündüklerini iyi ifade edebilen gençleri yetiştirmek mecburiyetindeyiz. Bugün yaşadığımız fikir ve düşünce karmaşasının temelinde de bu vardır. Bir ihtiyaç olarak ortaya çıkan konuşma eğitimi dersi, zorunlu bir ders olarak programa konulmalıdır.

Türkçe, son zamanlarda özellikle öğrenciler tarafından iyi kullanılmamaktadır. Dinleme adabından yoksun, yazma eyleminden uzak, okuma söz konusu olduğunda kaçan, konuşma söz konusu olduğunda da Türkçe dilbilgisi kurallarına uymayan bir nesil yetişmektedir. Derslerde de yapılan yanlışların düzeltilmesi için öğrenciye yeterince fırsat tanınmamaktadır. Bu nedenle öncelikle şu soruya yanıt aranmalıdır: “Konuşma becerisi kazandırılırken öğrenciden beklentilerimiz nelerdir?”. Bu

beklentilerin gerçekleştirilebilmesi için öncelikli olarak ‐Türkçe Öğretiminin Amaçları‐nın belirlenmesi gerekmektedir. Öğrencinin değerlendirilebilmesi için kriterler aşağıdaki maddeler olmalıdır:

3.4. KONUŞMA ÖĞRETİMİNİN AMAÇLARI

1. Kendisini, ailesini ve çevresini tanıtmaya,
2. Bilinen kısa bir masalı, bir öyküyü, izlenen bir olayı, düzeye uygun bir filmi, öğrenilen bir yeri tekniğine uygun olarak anlatabilme,
3. Birlikte çalışabilme, işbirliği yapabilme ve yardımlaşabilme, grup üyeleriyle duygu ve düşüncelerini paylaşabilme,
4. Sınıfta ya da bir topluluk önünde işitilebilecek, anlaşılabilir, güçlükle çekmeden, sözcükleri yerli yerinde kullanarak mantıksal bütünlük içinde konuşabilme,
5. Dilek, istek, beğeni ve şikâyetlerini ilgili kişilere bildirme,
6. Konuşurken dinleyicilere soru sorma ve sorulara cevap verme,
7. Konuşmalarında yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verme,
8. Hoşlanıp hoşlanmadığı olay, durum kişi vb. hakkında konuşma,
9. Konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurma,
10. Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade kurma,
11. Karşılaştırmalar yapma,
12. Bir fikre katılıp katılmadığını nedenleriyle ortaya koyma,
13. Deneyim ve anılarını anlatma,
14. Olayları oluş sırasına göre anlatma,
15. Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlara ve rollere uygun olarak konuşma,
16. Karşısındaki kişi ya da topluluğa bilgi vermek, ikna etmek, eğlendirmek amacıyla konuşma,
17. Konuşmasını özetleme,
18. Konuşmasını, konuşma içeriğini ve konuşma ortamını değerlendirme,
19. Söz varlığını kullanma,
20. Düzgün ve doğru cümlelerle soru sorabilme,

21. Düzeye uygun bir filmi, bir olay yazısını kısaca, sırayla anlatabilme, ana düşüncesini belirtebilme, okuduğu bir kitabın konusunu özetletebilme,
22. Yakın çevrede gördüklerini, bildiklerini, yaptıklarını, yaşadıklarını, dinlediklerini, edindiği bilgileri küme ya da sınıf arkadaşlarına anlatabilme,
23. Yakın çevresi ve kendi yaşamıyla ilgili bir konu üzerinde duygu ve düşüncelerini düzeye uygun olarak belirtebilme,
24. Günlük yaşamda gerekli olan konuşma biçimlerini ve yöntemlerini uygulayabilme (Demirel, Şahiner: 2006; 99-100).

Türkçe dilbilgisi kurallarına uyarak konuşmak da etkili ve güzel konuşmayı sağlamamaktadır. Bunun yanında konuşurken uymamız ve yapmamız gereken başka durumlar da bulunmaktadır. Konuşma kavramının, ilkeleri ve unsurları yukarıda sıralanmaktadır. Ayrıca **konuşmayı anlamlı ve değerli kılan özelliklerin başlıcaları** şöyledir:

Beden Duruşu

Beden duruşu konuşmamız esnasında kendimizi ifademiz açısından önemli bir yere sahiptir. Örneğin; konuşma metni güzel ve etkili bir şekilde planlanmış da olsa, konuşma omuzlar düşük, ense düşük bir biçimde yapılırsa konuşmanın hiçbir etkiliği kalmayacaktır. Bu sebeple Gürzap bize şu önerilerde bulunur: Doğru bir beden duruşu baş-ense-sırt düzgünlüğü ile sağlanabilir. Çünkü bedenimizin genel hareketini sağlayan omurilik dediğimiz kemik ve kıkırdak dizisine yön veren bunların düzgünlük derecesidir. Baş, ense ve sırt. Caddede, vitrinlerin önünden geçerken dönüp vitrine bakıp kendinizi yakalayın. Acaba beden duruşunuz nasıl? Eğer yanlış duruyorsanız baş, ense ve sırt düzgünlüğünüzü sağlayın (Gürzap, 2004: 39-40).

Jest ve Mimikler

Beden dilimiz jestler, mimikler, oturuş, duruş gibi çeşitli tavırlarla kendini ortaya koyar. İnsanlar arası iletişimde bireyin durumuna ilişkin değerlendirmelerini taşıyan bu araçlara sözsüz mesajlar denir. Sözsüz mesajlarla bu anlatım biçimine de sözsüz iletişim denir. Sözsüz mesajlar insanın evrimsel gelişimindeki ilk anlatım biçimidir (Ergin-Birol, 2000:123).

Jest ve mimikler düşünce ve duygularımızı destekleyen, onları somutlaştıran hareketlerimizdir. Yüz kaslarının anlatı amaçlı kullanılması mimikleri; baş, el, kol, ayak, bacak ve bedenin kullanımı da jestleri oluşturur.

Sözsüz mesajlar; jestler, göz ve baş hareketleri, beden duruşu, yüz ifadeleri, mesafe, temas gibi beden dili öğeleriyle ifade edilir. Bu mesajlar, düşmanlık, sıkıntı, güven, saldırganlık, hoşlanma ve benzeri gerçek duygu ve tavırları yansıtmak konusunda, söylenen kelimelerden daha önemli rol oynamaktadır. Söze dökülmeyen bu mesajlar, insanlar üzerinde yaratılan ilk izlenim sırasında önemlidir.

Nefes

Nefes; konuşmanın akıcılığını ve güzelliğini sağlayan önemli etmenlerden bir tanesidir. Nefesin kısa aralıklarla alınması veya kelimeyi ortasından kesip bir anda alınan nefes dinleyicinin dikkatinin dağılmasına yol açar. Dolayısıyla nefesi cümle başında almak veya cümle uzunsa virgölün konulduğu yerde nefes almak konuşmayı daha düzgün hale getirir. Duraklamaların yapıldığı yerleri göz önünde bulundurarak nefes alış düzenlenir.

Ses

Konuşmanın ortaya çıkabilmesi için ses olması gerekir. Buradan da anlaşılacağı gibi ses, konuşmanın en önemli etmenidir. Konuşma esnasında sesimizin tonunu ne kadar yerinde ayarlayabilirsek karşı taraftaki dinleyiciyi o kadar etkileriz. Örneğin; kalabalık ve gürültülü bir ortamda yapılan konuşmanın işlevselliği düşük olur.

Tonlama

Belirli bir zaman içinde belirli bir düzenle tekrarlanan titreşimlerden oluşan ses izlenimine ton denir. Birbiri ardından gelen sesler, hiçbir zaman aynı seviyede değildir. Ses, durmadan alçalır, yükselir, yumuşar, sertleşir, incelik, kalınlaşır. Bu ses değişikliklerine tonlama adı verilir.

Duraklama

Ses çıkarmak için soluk almaya ihtiyacımız vardır. Sesimizi belli bir süre uzatabiliriz, ama sonunda soluğumuz tükenir; yeniden soluk almak zorunda kalırız. Şu hâlde konuşurken hava ihtiyacını elde etmek için az veya çok duraklamaya ihtiyaç vardır. Söz söylemenin doğallığı çerçevesinde soluk alma ve duraklama gerekir. Soluksuz ve duraklamasız bir konuşma monotonluk kadar anlaşılabilme eksikliği de doğurur. Her cümle, her ibare kendi içinde bir anlam bütünlüğü taşır. Bu anlam bütünlüklerinin açıkça birbirlerinden ayrılmaları ve birbirleriyle ilişkilendirilmeleri gerekir.

Vurgulama

Vurgu, konuşmanın en önemli öğelerinden bir tanesidir. Anlatmak istediğimiz veya özellikle belirtmek istediğimiz noktaları konuşurken vurgularsak bu önemin karşı tarafça anlaşılması kolaylaşacaktır.

Duygularımızı daha iyi canlandırabilmek, düşüncelerimizin daha kolay anlaşılmasını sağlamak, dinleyicileri etkileyebilmek için, konuşmalarımızda sesimiz yer yer alçalır, yükselir. Vurgu iki ya da daha çok heceli kelimelerimizde bazı hecelerin, cümlelerde ise bazı kelime veya kelime gruplarının ötekilerden daha baskılı ve daha belirgin söylenişine denir (Parlak yıldız, 2001, 52).

Çocuklar konuşurken yukarıda bahsedilen hususlara dikkat etmeyebilirler. Sözel anlatımların nasıl olacağı konusunda öğretim ve rehberlik yapılmazsa çocuklar çoğu zaman kaynaklarda yazanları bire bir kopya etmekte ve sesli olarak okuma yoluna gitmektedirler. Bu durum, çocukların topluluk önünde konuşma becerilerinin gelişmemesine ve hatta topluluk önünde konuşma hususunda çocukta bir endişeye neden olmaktadır. Öğretmenlerin bu konuda çocukları eğitmesi gerekmektedir. Örneğin, bir teybe konuşmaları kaydedip dinleme yoluyla konuşmanın hızı, seslerdeki iniş çıkışlar, sesin düzeyi, vb. konularda çocukların konuşma becerileri geliştirilmeye çalışılabilir (Akyol, 2010: 29).

Kısacası; konuşmada yapılacak vurgular ifadeye yeni boyutlar kazandırır. Aynı cümle, vurgularla farklı anlamlar kazanabilir. Yalnızca vurgularla değil, kelimeler arasında yapılacak uzun ya da kısa duraklamalarla da konuşmada anlatılmak istenen noktaların belirli bölümlerinin önemli olduğuna ilişkin ipuçları verilebilir. Duraklamalar, konuşmanın noktalama işaretleri olduğu kadar dinleyicinin dikkatinin toplanmasında ve ilginin canlı tutulmasında etkili bir yöntemdir.

Konuşmaya zaman zaman ara vermek anlatılanların dinleyici tarafından özümsemesini sağlayacaktır.

Beden ve sesle ilgili üzerinde durulması gereken önemli noktaları belirlenmiş ve açıklanmıştır. Ancak bunların uygulanabilmesi için konuşmacının *psikolojik durumunun* da incelenmesi gerekmektedir.

Öncelikle; kendisine söz verilen veya kendi söz alan öğrencinin özgüvenin yüksek olması gerekiyor. Bir insan, dolayısıyla bir öğrenci kendine ne kadar güveniyorsa, duygu ve düşüncelerini o kadar rahat ifade edebilir. Bir öğrencinin de kendisini rahat ve güvende hissedebilmesi için de öncelikle öğretmenin sınıf içerisinde rahatlık, saygı ve güven dolu bir ortam yaratması gerekiyor. Öğrencinin kendisini iyi ve güzel ifade edebilmesi açısından öğrenciye yeterli süre verilmeli ve öğrencinin konuşması sözünü bitirmeden asla kesilmemelidir. Çocuk, dört yaşından itibaren aldığı konuşma eğitimi sonunda karşılaştığı değişik kitleler karşısında nasıl konuşacağı konusunda eğitilmelidir. Yani konuşma eğitimi tek ve standart değildir. Sosyal sınıflara ve yaş gruplarına göre değişir. Bu hususlara dikkat edilmeden verilecek genel bir eğitim formasyonu, fertlerin normal konuşma alışkanlığı kazanmalarını sağlamanın dışında başka bir şey kazandırmayacaktır. Gelişmiş bir dil zevkinin ve konuşma alışkanlığının kazanılmasında ferdi yeteneklerin ve sahip olunan kültürel yapının göz önünde bulundurulmasının büyük önemi vardır. Bu niteliklerin göz önünde bulundurulmaması sonucu verilen bir eğitim kesinlikle sağlıklı olacaktır.

Konuşmacıdaki psikolojik sorunları şu şekilde özetleyebiliriz:

- a. Kendine güven eksikliği
- b. Utangaçlık
- c. Heyecan
- d. Hızlı konuşma-yavaş konuşma
- e. Korku (Gürzap, 2006: 121-129).

Konuşma Becerisinin Kazandırılması

Konuşma becerisinin kazandırılması için bütün derslerde ve ders dışı etkinliklerde uygun fırsatlar yaratılmalıdır. Örneğin öğrencilere topluluk önünde konuşma becerisi kazandırılmak isteniyorsa bunun ilk uygulamaları sınıfta yapılmalıdır. Böylece bu iletişim ve etkileşim biçimi daha kolay ve kalıcı şekilde kazandırılmış olur. Kalabalık sınıflarda her öğrencinin daha çok konuşmasını sağlamak için küme çalışmalarından yararlanılmalıdır. Ayrıca konuşma becerisini geliştirmek için açık oturum, panel, tartışma, piyes, dramatizasyon gibi öğrencilerin aktif olarak katıldığı etkinlikler düzenlenmelidir. Özellikle oyunlaştırarak canlandırma ve belli konuların bedensel canlandırılması için de fırsat yaratılmalıdır. Bu işe daha ilk sınıfta başlanmalıdır (Ünalın, 2006: 89).

Öğrencinin sınıf içerisinde yapacağı konuşma türleri hazırlıklı ve hazırlıksız konuşmalar üzere ikiye ayrılmaktadır. Hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yöntem olarak birbirinden ayrılmaktadır. Hazırlıklı konuşma ön çalışma gerektirirken hazırlıksız konuşma daha çok bir anda ortaya çıkan ve çalışma gerektirmeyen çalışmalardır.

3.5. HAZIRLIKLIL KONUSMA

Plan doğrultusunda yapılan konuşmalardır. En az birkaç saat, mümkünse birkaç gün, hatta birkaç hafta öncesinden tasarlanılarak yapılan konuşma türleridir.

Hazırlıklı konuşma türüne örnekler:

- Öğretmenin ya da öğrencinin anlattığı ders.
- Bilimsel herhangi bir konu hakkında verilen konferans konuşması.
- Kitle önünde yapılacak bir nutuk.
- Grup ya da sınıf içinde önceden plânlanan bir konu üzerinde tartışma ya da münazara.
- Güncel olay ve konularla ilgili yapılan açık oturum.
- Sempozyum bildirisi (tebliği), panel, forum, mülakat, röportaj, anket, seminer.

İlköğretim 6-8. sınıf Öğretmen Kılavuz Kitapları'nda öğrencilere aşağıdaki yöntemlerin uygulanması önerilmektedir. Öğrenciler, konuşma becerilerini artırmak amacıyla aşağıda yer alan konuşma türlerinden etkinlikler yoluyla yararlanabileceklerdir.

3.5.1. SUNUM

Güncel herhangi bir konu hakkında herhangi bir grup ya da topluluğa bilgi vermek amacıyla yapılan etkinliklerin tümüne verilen addır. Sunum, gruplara ve topluluklara hitap edebilmek için kullanılan en önemli sözlü anlatım türleri arasında yer alır. Sunum esnasında dikkat edilecek noktalar:

1. Sunum için güncel bir konunun belirlenmesi gerekir.
2. Toplumun yoğunlaştığı bir konunun seçilmesi sunumu daha etkili kılar.
3. Sunumu yapılacak konu hakkında geniş bilgi edinilmeli; konuya hâkim olunmalıdır.
4. Sunum sırasında izlenecek yolun planının hazırlanması gerekir.
5. Sunum sırasında kullanılacak materyallerin hazırlanması gerekir.
6. Konunun sunumu sırasında dinleyici ve izleyicilerin etkilenebilmesi için hazırlanan gösterilerin anlatımla eş zamana yayılması sağlanmalıdır.
7. Sunum sırasında kullanılacak slâyt metinlerinin hazırlanması gerekir.
8. Sunum sırasında söylenecek sözlerin önceden yazılı birer metin olarak hazırlanması gerekir.
9. Sunum gerçekleşmeden önce prova yapılması gerekir.

3.5.2. AÇIK OTURUM

Açık oturum, panel, forum, sempozyum karışımı bir tartışma türüdür. Genel olarak halkı ilgilendiren önemli konular üzerinde açık oturumlar düzenlenir ve büyük bir ilgiyle karşılanır. (Tuncer, 2009: 49)

3.5.3. SEMPOZYUM

Sempozyum, diğer konuşma türlerine göre daha ilmi ve ciddi bir sohbet havasında geçer. Konuşmacılar konuyu kendi ilgi sahaları açısından ele alır.

Sempozyum, bir başkan ve üç ile altı arasında değişen üyelere oluşur. Üyelerin konuşma süreleri 15-20 dakikayı aşmamaktadır.

3.5.4. PANEL

Toplumunu ilgilendiren bir konunun dinleyiciler önünde, sohbet havası içinde, uzmanları tarafından tartışıldığı konuşmalara panel denir. Panelde de bir başkan bulunur. Konuşmacı sayısı üç ile altı arasında değişebilir. Konuşmacılar, uzmanı oldukları konunun ayrı birer yönünü ele alırlar. Konuşmalar, açık oturumda olduğu gibi başkanın verdiği sıraya ve süreye göre yapılır.

Bu tekniğin etkili uygulanabilmesi için:

- Bu yaklaşım iyi bir hazırlık ve planlama gerektirir. Plansızlık zaman kaybına yol açar.
- Konuşmacılara sunun amacı açıklanmalıdır.
- Konuşmanın günü, konusu, süresi ve formatı belirlenmelidir.
- Konuşmacılara mümkün olduğu kadar destek verilmelidir.
- Dinleyen öğrenciler de konuşmaya hazırlanmalıdır.
- Sunuların kısa tutulması tercih edilmelidir (Koç, Korkmaz, Coşkun, Sarı, Ünver, 2008: 166)

3.5.5. SEMİNER

Bir konuyla ilgili bilgi vermek ve bu bilgiler üzerinde tartışmak amacıyla düzenlenen toplantılara verilen isimdir. Seminer hazırlamak için, önce konu belirlenir ve bu konu üzerinde sunuma yönelik araştırma yapılır ve sunumu yapacak düzeye, bilgi birikimine ve isteğe sahip kişiler belirlenir. Seminer konusu izleyicilere yeterince açıklamalı ve konuya uygun slayt vb. sunu araçlarıyla destek verilmelidir. Seminer konuları gerektiğinde basıma da uygun hazırlanmalıdır. Bazı seminerlerde bu basılı yayın izleyicilerin eline verilir. Seminer duyurusu gerekli süre önceden belirlenir, hazırlıklar tamamlanır ve sonuna kadar düzenli yapılabilmesi için gereken hazırlıklar yapılır.

3.5.6. FORUM

Bir başkasının yönetiminde, toplumu ilgilendiren bir konuda farklı gruplardan oluşan dinleyicilerin söz sırası olarak konuşma kuralları içerisinde yaptıkları tartışmalara forum denir. Forum, panelin devamında yapılacaksa başkan panelin süresini bir saat, forumun süresini de yarım saat olarak sınırlayabilir; bu durumda panelden sonra forum yapılacağı konuşmalara başlanmadan duyurulmalıdır. Forum, toplu tartışmaların başlı başına bir çeşidi sayılmamakla birlikte, dinleyicilerin konu üzerinde daha aktif ve farklı bakış açılarıyla düşüncelerini sağlar. Forumdan amaç; belli kararlara varmak değil, konuyu değişik anlayışlarla farklı boyutlarıyla ortaya koymaktır. Forumda söz alan dinleyiciler konuyla ilgisi olmayan özel sorunlarına değinmemelidirler, sorular kısa açık ve net olmalıdır.

3.5.7. KONFERANS

Hazırlıklı ve plânlı konuşma türlerindedir. Herhangi bir bilimsel alanda, topluluk karşısında yapılan konuşmalara Konferans denir. Konferansı verecek kişi, kelimelerin telaffuzuna, (diksiyona) ve dil bilgisi kurallarına dikkat etmelidir. Verilmek istenen düşünceler; açık, anlaşılır ve orijinal olmalıdır.

Konferans verilirken konuşmacı, yazdıklarını kâğıttan okumamalıdır. Konuşmacı, gözlerini dinleyicilerin üzerine çevirmeli, böylece onların kendisini ilgiyle izlemelerini sağlamalıdır. Ayrıca, konuşmacı; temiz giyinmeli, ciddî olmalı, kibar davranmalı, güzel konuşmalıdır. Ses tonunu yerine göre ayarlamalı, vurguyu iyi yapmalıdır. Konferans verilmeden önce, bir başkası konferansçıyı bütün özellikleriyle dinleyicilere tanıtmalıdır.

3.5.8. MÜNAZARA

Münazara iki ana bölümden oluşur. İlk bölüm konuyu başlatan kişilerden meydana gelen konuşma bölümüdür. Konuşma bölümünde konuyu olumlu ya da olumsuz olarak savunan tartışmacılar yer alır. Bu bölüm için her iki gruptan seçilen yani konuyu olumlu veya olumsuz savunan 2 veya 4 kişi seçilir. Bu bölümün birinci konuşmacısı ilk grubun olumlu düşüncesini savunan ilk tartışmacıdır. Daha sonra ikinci grupta olumsuz düşüncüyü savunan birinci konuşmacıyla münazaraya devam

edilir. En sonda üçüncü ve dördüncü kişilerin konuşmalarıyla bu bölüm biter. Münazarada son bölümü ise savunma bölümü oluşturur. Savunma bölümünde her iki gruptan konuyu en iyi biçimde ve etkili savunabilecek iki konuşmacı seçilir. Seçilen bu kişiler konuyu bir sonuca bağlayacak konuşmacılardır.

Sınıfta yapılan bir münazarada gruplar üç ya da dörder öğrenciden oluşabilir. Münazaranın konusu ve tarihi daha önceden belirlenir. Öğretmenlerden meydana gelen jüri üyeleri yani hakemler seçilir. Jüri, her iki taraftaki konuşmacıların zamanını, sırasını, değerlendirmesini ve konuşmacıların denetlenmesini sağlar. Grubu meydana getiren konuşmacılar kendi aralarında bir grup başkanı seçerler. Grup başkanları fiziki görünülerinden konuşma yeteneğine kadar her konuda iyi olmalıdır. Başkanlar konuşmacıların en dikkatli ve en atak üyesi olmalıdır. Çünkü başkanlar, karşı tarafı dikkatli bir şekilde dinleyecek, gerektiği zaman not tutacak ve savunmaya başladığında karşı grubun yanlışlarını düzeltecek, düşüncelerini çürütecek, kendi düşüncelerini sakin ve soğukkanlılıkla savunmaya başlayacaktır.

3.5.9. RÖPORTAJ

Bir olayı, bir yeri, bir eşyayı veya bir kuruluşu çeşitli yönleriyle tanıtmak amacıyla dergi, gazete veya görüntülü yayın organlarında sunulan konuşmalara röportaj denir. Röportajda gözlem, inceleme, araştırma ve belgelendirme metotlarından yararlanır. Röportajda bir ön hazırlık olması gerekir. Tanıtmak istediğiniz şahıs, kurum veya çevrenin önceden planlanması ve incelenmesi gerekir. Örneğin, bir kişiyi tanıtmak istiyorsak o kişi hakkında yeterli bilgiye sahip olmamız gerekir. Kişi hakkında yapılan inceleme ve araştırmalar neticesinde sorular o kişinin özelliklerini yansıtacak bir şekilde önceden hazırlanmalıdır.

3.5.10. MÜLAKAT

Tanınmış biriyle yapılan görüşmeyi anlatan yazıdır. Mülâkat yapmak, bir kimsenin bir konu veya mesele hakkında yayımlanmak üzere görüşlerini almaktır. Mülâkatlar, genel olarak dergi ve gazetelerde yayımlanır (Tuncer, 2009: 49)

3.5.11. DİYALOG

İki kişi arasında yapılan karşılıklı konuşmadır. Eğitim ve öğretim için adı kullanılan bir anlatım türüdür. Roman, öykü ve tiyatro gibi türlerde kahramanların konuşmalarında diyaloglara yer verilir. Edebî bir biçim olarak diyalog, felsefî ve düşünsel tutumları, yazarın düş gücünün ürünü olan konuşmalar aracılığıyla karşı karşıya getiren özenle kurgulanmış bir anlatım yoludur. (Tuncer, 2009: 50)

3.5.12. ANKET

Anket sözlük anlamı olarak; Herhangi bir konuyla ilgili durum ve tutumu belirlemek için düzenlenmiş ayrıntılı ve kapsamlı soru dizisi, sormaca, soruşturma anlamına gelmektedir. Anket, belli bir konuda saptanmış hipotezlere ya da sorulara bağlı olarak bir evren ya da örnekleme oluşturan kaynak kişilere sorular yöneltmek suretiyle sistemli veri toplama tekniği olarak tanımlanabilir. Anket, sistematik bir veri toplama yöntemidir. Veriler, önceden belirlenmiş insanlara bir dizi soru sorarak elde edilir. Bu yüzden anketler, kaynak kişilerin okur-yazar olmalarını gerektirir.

“**İlköğretim Türkçe Eğitim Programı**”nda yer alan konuşma yöntem ve teknikleri ders kitaplarında yer alan etkinliklerin içerisinde şu şekilde belirlenmiştir:

İkna etme: Amaç; bir konu hakkındaki fikirlerin dinleyiciler tarafından kabul edilmesini ve benimsenmesini sağlamaktır. İkna, bir fikri kabul ettirmek ya da karşıdakilere görünüşü benimsetmek değil, başkalarından bir şeyler öğrenmek ve ortak bir çözümü görüşme sürecidir. Burada önemli olan insanları, iknânın gerçek doğasının inandırmak ve benimsetmek değil, öğrenmek ve görüşmek olduğunun kavranmasıdır (Vural, 2004: 124-125).

Katılımlı konuşma: Amaç; Dinleyicileri konuşma sürecine katmak amacıyla konuşmadır. Yer yer kesintiye uğratarak dinleyicilerin duygu, düşünce ve sorunlarını iletmeleri sağlanır (Tuncer, 2009: 26).

Tartışma: Amaç; öğrencilerin bir konu üzerinde olumlu veya olumsuz fikirler yürüterek benimsedikleri fikirleri savunma becerisi geliştirmektir. Bu yöntem, sınıftaki öğrencilerin ilgisini çeken bir konu hakkında fikirlerin, olguların söz

değişimini kapsar. Öğrencilerin konu hakkında bilgi ve deneyim kazanmalarını sağlar. Tartışma yöntemi, öğrencilerin katılarak öğrendikleri ve öğrendiklerini anımsadıkları bir yöntemdir (Koç, Korkmaz, Coşkun, Sarı, Ünver, 2008: 166).

Kendisini Karşısındakinin Yerine Koyarak Konuşma (Empati Kurma): Amaç; konuşmada, karşısındakinin değer yargılarını, duygu ve düşüncelerini anladığını hissettirerek etkili bir iletişim kurmaktır (Tuncer, 2009: 26).

Güdümlü Konuşma: Amaç; öğrencilerin bir konu hakkındaki bilgilerini, duygularını ve düşüncelerini etkili bir biçimde anlatma becerilerini geliştirmektir (Tuncer, 2009: 27).

Kelime ve Kavram Kılavuzundan Seçerek Konuşma: Amaç; Öğrencilerin öğrendikleri kelime, kavram, atasözü ve deyimleri, anlatımlarında kullanmalarını sağlayarak söz varlıklarını ve ifade güçlüklerini zenginleştirmektir (Tuncer, 2009: 27).

Serbest Konuşma: Amaç; öğrencilerin herhangi bir konudaki duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade güçlüklerini geliştirmektir (Tuncer, 2009: 28).

Yaratıcı Konuşma: Amaç; öğrencilerin konuşma yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirmektir. Yaratıcı konuşma, ilk olarak yaratıcı düşünmeyi gerekli kılar. Yaratıcı düşünme, daha önce aralarında ilişki kurulmamış nesnelere ya da düşünceler arasında ilişki kurulmasıdır. Burada göz önünde tutulması gereken nokta, yaratıcı düşünmenin zaten var olan nesnelere ve düşüncelerden yola çıktığıdır (Rawlinson, 1995: 20).

Eleştirel Konuşma: Eleştirel konuşabilmek için de öncelikle eleştirel düşünebilmek gereklidir. Öğrenci, görülen, okunan, elde edilen bilgiyi olduğu gibi kabul etme yerine, bunları sürekli inceleyerek, sorgulayarak ölçütlere göre değerlendirerek açıklar ve yargıya varır, vardığı yargıları söze dökerse eleştirel konuşmuş olur (Semerci, 2000: 38).

Hafızada Tutma Tekniği: Amaç; konuşmanın kesintiye uğratılmadan kurallarına uygun olarak yapılmasını sağlamaktır (Tuncer, 2009: 25-28).

Beyin fırtınası: Bu yöntem; bir problemi çözmek, bir konuyu netleştirmek gibi amaçlarla kullanılır. Sınıftaki öğrencilerin tümünün katılmasına elverişli olması, onların yaratıcılığını teşvik etmesi, dersi ilginç duruma getirmesi ve kullanışlı olması nedeniyle önerilmektedir. Uygulama sırasında yer alan işlemler şunlardır:

1. Bir ya da iki sekreterin seçimi
2. Tartışma konusunun ya da problemin sunumu.
3. Öğrencilerin tartışma konusuyla ilgili düşüncelerini duraksamadan söylemeleri.
4. Sekreter/ler/in söylenenleri kaydetmesi.
5. Kayıtların tartışılması ve değerlendirilmesi.
6. Sınıfça bir sonuca varılması.

Beyin fırtınası uygulaması, öğretmen ya da önceden belirlenen bir öğrenci tarafından yönetilir (Açıkgöz, 2008: 158).

Soru-Yanıt Yöntemi: Bu yöntem öğrencinin konuyu anlayıp anlamadığını kontrol etmeye yardım eder; eleştirel düşünme becerilerini geliştirir ve dersin etkili olup olmadığını değerlendirir. Bu yöntemin üstün yönleri; öğretmen bu yöntemle öğrencilerin düşünmelerini, dinleme becerilerini ve öğrenmelerini değerlendirebilir. Öğrenci; güdülenir, konuşma alışkanlığı kazanır, öğrendiklerini anımsar, olayları sorgular. Öğretmenlere şu önerilerde bulunulabilir:

- Sorular açık ve anlaşılır olmalıdır.
- Sorular öğrencinin düzeyine ve kapasitesine uygun olmalıdır. Mantıklı sorular sorulmalıdır, amacı olmayan sorulardan kaçınılmalıdır.
- Yanıtını içinde barındıran ya da yanıtı evet/hayır olan sorular sorulmamalıdır.
- Öğrenciye ismiyle hitap edilmelidir.
- Soru, samimi ve güven verici şekilde tüm sınıfa sorulmalıdır.
- Sorular adaletli yöneltilmelidir (Koç, Korkmaz, Coşkun, Sarı, Ünver, 2008: 165-166).

Örnek Olay Yöntemi: Bu yöntem, gerçekleri ve sorunları yansıtan, öykülemeler etrafında organize edilmiş öğrenme yöntemlerinin toplu halidir. Bu yöntem, gerçek ve aktif öğrenmeyi sağlayarak, öğrencilere bir konuyu kavratmak ve o konuda uygulama yaptırmak amacıyla kullanılır.; öğrencinin yakın çevresiyle ilişkilendirebileceği örnek olaylar geliştirilerek, olayın içerisindeki sorunun nedenlerini ortaya çıkarıp, o soruna ilişkin çözüm önerilerinin sınıf ortamında tartışılmasıyla uygulanan bir yöntemdir. Örnek olay çalışmaları, özel bir olayın, durumun, incelenmesi olarak da tanımlanmaktadır (Koç, Korkmaz, Coşkun, Sarı, Ünver, 2008: 169).

Örnek Olay Örneği: Sokağı mesken edinen çocuklar, günün yirmi dört saatini sokaklarda, ailelerinden uzak bir şekilde geçiren, her türlü istismara ve tehlikelere açık, ihtiyaçlarını karşılayamayan gruptaki çocuklardır. Bu çocuklarda hırsızlık ve uçucu madde bağımlılığı oranı çok yüksektir. Onlar eski binalar, otoparklar vb. yerlerde grup olarak yaşarlar. Bu çocukların yaşam koşullarını iyileştirmek için neler yapılabilir? (Üstündağ, 2005: 117).

Rol Oynama: Bu yöntem, her derse uygulanabilir. Kendi içinde ve insanlar arası problem çözmeyi kolaylaştırır. Konu belirlenir. Roller belirlenir. Oyuncular seçilir, zaman ayarlanır, ortam hazırlanır, kostümler bulunur. Provalar sırasında diğer öğrenciler yardımcı olur. Oyundan sonra değerlendirme yapılır. Çocuklar katkıda bulunur, zihinsel süreçleri artar (Demirel, Başbay, Erdem, 2006: 87).

Drama Yöntemi: Geçmişteki olayları öğrenme ve hatırlama yöntemidir. Drama ilk öğretimde öğrencilerin gelişimleri açısından oldukça yararlıdır. Uyum sağlama, fiziksel ve psikolojik değişikliklerin çocukların soyut şeyleri öğrenmesinin zor olduğu dönemlerde kullanılabilir (Demirel, Başbay, Erdem, 2006: 87).

Gezi Gözlem Tekniği: Bu yöntem, genelde eğitsel ders gezileri olarak da adlandırılır. Çünkü çoğu kez öğrencileri fabrika, müze, kütüphane, çeşitli devlet kurumları, dağ, orman, göl gibi yerlere götürerek oralarda doğrudan gözlem yaptırılarak bilgi toplanabilir. Sınırlılıkları ise şöyledir: Gezi yapılacak yerler için ilgili makamlardan izin alınması, gezi yapılacak yerlerin tehlikeli durumlar arz etmesi, kalabalık yerlere

yapılan gezilerde karmaşanın çıkabilme olasılığı, zaman alıcı olması, kişisel hazırlığı gerektirmesi, iyi bir şekilde organize edilmesi gerekliliği sınırlılıklarındadır (Koç, Korkmaz, Coşkun, Sarı, Ünver, 2008: 198).

3.6. HAZIRLIKSIZ KONUŞMA

Söylenecek sözlerin planını yapmak için zamanın bulunmadığı, ansızın yapılan konuşmalar, hazırlıksız konuşmalardır. Öğretmenin, öğrenciye yönelik sorduğu soruların cevaplanması sırasında yapılan konuşma hazırlıksız konuşmaya örnektir.

Ayrıca, toplumsal ilişkilerde ihtiyaç doğduğunda yapılması gereken konuşmalar da hazırlıksız konuşmalardır.

Örnekler:

- İki insanın arasını bulmak için yapılan konuşmalar
- Miting kürsülerinde aniden yapılması gereken konuşmalar
- Trafik kazalarında şahit durumundaki insan tarafından kazanın boyutunu ortaya koyan konuşmalar
- Diyaloglar

Doğru, güzel, etkili ve başarılı bir konuşmada bulunması gereken özellikleri, ilkeleri, unsurları detaylıca inceledik. Yukarıda saydığımız tüm unsurlar iyi bir konuşmacıda, konuşanda bulunması gereken temel özelliklerdir. Ancak bu özellikler öğrencilere ders kitaplarında, öğrenci çalışma kitaplarında ne kadar kazandırılıyor? Bu özellikleri kazandırmak için haftada ne kadar süre ayrılıyor? Ayrılan süre öğrencilerin konuşma özelliklerini kazanmaları açısından yeterli mi? Ancak araştırmalar gösteriyor ki; konuşma eğitimine ayrılan süresi ne yazık ki çok yetersizdir. Konuşma eğitiminde daha çok ders kitaplarından faydalanılmaktadır (%94,44). Kitapların dışında teyp, kaset, cd, video, radyo, televizyon, bilgisayar gibi eğitim teknolojilerinden yararlanma oranı ise oldukça düşüktür (%5,53) (Özbay, 2003: 27).

Konuşma ve Metin Görselleri Arasındaki İlişki

Metinlerden sadece yöntem ve teknikler yardımıyla yararlanmıyoruz. Konuşma becerilerine yönelik etkinlikler yapılırken devreye mutlaka öğrencilerin konuşmalarını sağlayacak çeşitli yöntemler veya teknikler girecektir; ancak metnin de bizi konuşma becerileri konusunda yönlendirmesi olacaktır. Bu aşamada metnin görsellerinden yararlanıyoruz. Öğrenciler metnin görsellerinden hareketle, Öğretmen Kılavuz Kitapları'nın da yönlendirmesiyle konuşma çalışmaları yapmaktadırlar. Bu hususta karşımıza görsel-soru ilişkisi çıkmaktadır.

Görseller, sözel ifadelere göre daha yoğun anlatım içermekte; sözcüklere göre daha çabuk hatırlanabilmektedir. Çocuklar bir görsele bakarak o görselim ait olduğu metnin içeriği hakkında tahminde bulunabilir ve yine bu görselden yararlanarak metni daha iyi takip edebilirler. Ayrıca görseller çoğunlukla evrenseldir, yazılı metinler gibi içerisinde öğrencilerin bilmediği sözcükleri barındırmaz ve onları yaratıcı düşünmeye, yorum yapmaya yönlendirirler (Ulutaş, 2010: 920).

3.7. KAZANIMLAR VE ÖRNEKLEMDE YER ALAN TEBLİĞLER DERGİSİ'NDE YAYIMLANMIŞ DERS KİTAPLARI

Konuşma gündelik hayatın en önemli ihtiyaçlarından birisidir. Toplumdaki rolü ve statüsü ne olursa olsun herkes uğraşısının gerektirdiği konuşmaları yaparak amacına ulaşmaya çalışır. Ancak bu ihtiyaçların karşılanmasına ek olarak ders kitapları ne derece etkili olmaktadır? Yaptığımızı açıklamalara uygun olarak etkinlikler hazırlanıyor mu? Hazırlanıyorsa, etkinliklerin uygulanması için verilen süre yeterli mi? Öğretmen konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlikleri incelerken hangi kriterler göz önünde bulundurmalı? İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri konuşma etkinliklerini, ders kitaplarını kaynak olarak yapabiliyorlar mı? Ders kitapları konuşma becerisini geliştirmede öğrencileri destekliyor mu? Bu sorulara yanıtlarımızı ararken aşağıda listeleyeceğimiz kriterler bizim temelimiz olmalıdır.

3.7.1. İlköğretim 6-8. Sınıflar İçin Konuşma Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Ders Kitaplarında Bulunması Gereken Etkinlikler:

1. Konuşma Kurallarını Uygulama

- a. Konuşmaya uygun ifadelerle başlar.
- b. Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.
- c. Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu gerçekleştirir.
- d. Standart Türkçe ile konuşur.
- e. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.
- f. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
- g. Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur.
- h. Konuşmasında nezaket kurallarına uyar.
- i. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.
- j. Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar.
- k. Konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.
- l. Tekrara düşmeden konuşur.
- m. Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir.

2. Sesini ve Beden dilini Etkili Kullanma

- a. Konuşurken nefesini ayarlar.
- b. İşitilebilir bir sesle konuşur.
- c. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
- d. Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır.
- e. Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.
- f. Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur.
- g. Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder.
- h. Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır.
- i. Dinleyicilerle göz teması kurar.

3. Hazırlıklı Konuşmalar Yapma

- a. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar.
- b. Konuşma metni hazırlar.

- c. Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar.
- d. Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler.
- e. Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.
- f. Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir.
- g. Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.
- h. Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar.
- i. Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir.
- j. Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır.
- k. Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir.
- l. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.

4. Kendi Konuşmasını Değerlendirme

- a. Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir.
- b. Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
- c. Konuşmasını sunum tekniği yönünden değerlendirir.
- d. Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir.

5. Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma

- a. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder.
- b. Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.
- c. Sorunlarına konuşarak çözüm arar.
- d. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin tümü:

- Doğru ve düzgün konuşabilir,
- Türkçe derslerindeki her türlü etkinliklere katılabilir; varılan sonuçları anlatabilir; açıklayabilir,
- Gereğine uygun olarak bir tartışmaya katılabilir,
- Yakın çevreyi, görülen, bilinen bir köy, kasaba, kent vb.ni anlatabilir,
- Bayram, tören, şölen, şenlik gibi hareketli bir olayı, yeri ve orada olanları anlatabilir,
- Gördüğü yaşadığı olaylar üzerindeki duygu ve düşüncelerini anlatabilir,
- Bir gezide görülenleri ve edinilen izlenimleri anlatabilir,
- Düzeyine uygun kelime grupları, atasözü, özdeyiş, deyimleri, açıklayabilir,

- Şiir seçme alışkanlığı edinir, şiiri canlandırmak için söz korosuna katılır,
- Oyunlaştırarak canlandırma çalışmalarında konuşma biçimine sokulmuş yazıyı, abartmadan, rol yapmaya sapsmadan, sesleri doğru çıkartıp vurgularına özen göstererek oynayabilir; yeteneği varsa güzel konuşma gibi sanat etkinliklerinde bu becerisini geliştirebilir.

3.7.2. İlköğretim 6. Sınıf İçin Konuşma Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Ders Kitaplarında Bulunması Gereken *Seviye Farkı* Etkinlikleri:

1. Okuduğu bir kitabı, izlediği bir filmi arkadaşlarına tanıtabilmek, özetleyebilmek, kitap ya da film üzerinde düşüncelerini belirtebilir.
2. Türkçeden başka derslerle ilgili gözlem, deney, sonuç ve izlenimleri anlatabilir.
3. Çevresinin doğal, toplumsal ve ekonomik olaylarını anlatabilir.

3.7.3. İlköğretim 7. Sınıf İçin Konuşma Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Ders Kitaplarında Bulunması Gereken *Seviye Farkı* Etkinlikleri:

1. Herhangi bir konu üzerinde tekrarlara düşmeden ortalama 5 dakikalık bir konuşmaya katılabilir.
2. Bilinen bir kimseyi, örnek bir kişiyi tanıtabilir, fiziksel ve karakter problemlerini çizebilir; bir ağacı, bir hayvanı, bir yapıyı, vb. tanıtabilir, anlatabilir.
3. Sınıf topluluğu karşısında bir açış, teşekkür, özür dileme, kapanış konuşması yapabilir.
4. Değişik konularda topladığı bilgileri, bir kitap okurken aldığı notları sıralayıp düzenleyebilir.
5. Yeteneği varsa güzel konuşmak ve güzel şiir okumak gibi sözlü sanat etkinliklerinde bu yeteneğini geliştirebilir.

3.7.4. İlköğretim 8. Sınıf İçin Konuşma Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Ders Kitaplarında Bulunması Gereken Seviye Farkı Etkinlikleri:

1. Herhangi bir konu üzerinde tekrarlara düşmeden ortalama 10 dakikalık bir konuşmaya katılabilir.
2. Konuşmaları uygun bir plâna göre geliştirebilir.
3. Okunan bir kitap, dinlenen bir müzik parçası, izlenen bir film, bir oyun, bir maç vb. üzerinde açıklamalarda, eleştirilerde bulunabilir ve yargıya varabilir.
4. Bir topluluğu yönetebilir.
5. İleriki öğrenimi ya da hayatıyla ilgili tasarı ve düşüncelerini anlatabilir.
6. Yurt ve dünya sorunlarıyla ilgili düşüncelerini anlatabilir (MEB,2006: İlköğretim Türkçe Dersi 6-7-8. Sınıflar Öğretim Programı).

Yukarıdaki amaç ve kazanımlar çerçevesinde öğrenci ders kitaplarında bulunan etkinlikler incelenecektir. İncelemeler ilköğretim 6-8. sınıflar olarak ayrılmıştır.

BÖLÜM III

4. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve veri çözümleme teknikleri açıklanmaktadır.

4.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, ilköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerinin hangi seviyede olduğunu inceleme amacıyla yapılmış betimsel bir çalışmadır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2009:79).

Betimsel modelde yapılan 6-8. sınıf öğrencilerine yönelik bu çalışmada; öğretmenin, ders kitabı etkinliklerinin, ders içi etkinliklerinin, hazırlıklı konuşma türlerinin, sesi, bedeni doğru ve etkili kullanmanın, öğrencinin konuşma becerisine etkisini görmek amaçlanmaktadır.

Uygulanan anket çalışması ile öğrencilerin konuşma becerilerinin hangi düzeyde olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışma ile öğrencilerde, genel konuşma ilkelerine uyumun, hazırlıklı konuşmalardaki tutumun, konuşmayı değerlendirmedeki performansının ne düzeyde bulunduğu tespit edilmek istenmiştir.

4.2.Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim öğretim yılında İzmir ili sınırında bulunan çeşitli semtlerdeki ilköğretim okullarının 6-8. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmamızı her bir örneklem seçimine eşit seçilme olasılığı veren basit seçkisiz örnekleme (Büyüköztürk ve diğerleri, 2010:84) yöntemi kullanılmıştır. Araştırma örneklemini ise 2010-2011 eğitim öğretim yılında İzmir ili

ilçeleri ve semtlerinde yer alan ilköğretim okullarının Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini, İzmir ili çeşitli semtlerinde 2009-2010 öğretim yılında görev yapan ilköğretim 6-8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada, bütün Türkçe öğretmenlerinin araştırma kapsamına alınması mümkün olmadığından, örneklem alma yoluna başvurulmuştur.

Tablo 2
Araştırmanın Uygulandığı Okullar, Örnekleme Giren Öğretmen Sayısı ve İlköğretim Okullarının Semtleri

	Okullar	Örnekleme Giren Öğretmen Sayısı	Bağlı olduğu İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü
1	12 Eylül İlköğretim Okulu	2	Narlıdere
2	Didem Işıklı İlköğretim Okulu	1	Narlıdere
3	İhsan Çelikten İlköğretim Okulu	2	Narlıdere
4	İnönü İlköğretim Okulu	3	Narlıdere
5	Kılıçarslan İlköğretim Okulu	2	Narlıdere
6	Mustafa Şık İlköğretim Okulu	2	Narlıdere
7	80. Yıl Narlıdere İlköğretim Okulu	1	Narlıdere
8	Hasan İçyer İlköğretim Okulu	2	Narlıdere
9	Oğuzhan İlköğretim Okulu	3	Narlıdere
10	Ali Erentürk İlköğretim Okulu	3	Karabağlar
11	Cemil Midilli İlköğretim Okulu	3	Karabağlar
12	Şeker Mevhibe İlköğretim Okulu	3	Karabağlar
13	Mustafa Urcan İlköğretim Okulu	4	Karabağlar

14	Rıza Özmenoğlu İlköğretim Okulu	2	Karabağlar
15	Saadettin Tezcan İlköğretim Okulu	3	Karabağlar
16	Şehit Halit Taş İlköğretim Okulu	2	Karabağlar
17	Şerif Remzi İlköğretim Okulu	3	Karabağlar
18	Adnan Mazıcı İlköğretim Okulu	2	Karabağlar
19	Agah Efendi İlköğretim Okulu	5	Karabağlar
20	Fevzi Özakat İlköğretim Okulu	3	Karabağlar
21	İyiburnaz İlköğretim Okulu	2	Karabağlar
22	Hakimiyet-i Millîye İlköğretim Okulu	4	Konak
23	Misak-ı Millî İlköğretim Okulu	5	Konak
24	Güzelyalı İlköğretim Okulu	2	Konak
25	Hacı Şakir İlköğretim Okulu	4	Konak
26	Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	2	Konak
27	Meliha ve Doğan İlköğretim Okulu	1	Konak
28	Müdafaa-i Hukuk İlköğretim Okulu	2	Konak
29	Salih İşgören İlköğretim Okulu	2	Konak
30	Boğaziçi İlköğretim Okulu	1	Konak
31	Asil Nadir İlköğretim Okulu	3	Balçova
32	Yahya Kemal Beyatlı İlköğretim Okulu	5	Gaziemir
	TOPLAM	83	

4.3. Veri Toplama Araçları

Öğrenci konuşma becerilerini saptamada kullanacağımız anket oluşturulurken ankete dâhil olan soruların belirlenmesinde, Millî Eğitim Bakanlığının belirlemiş olduğu konuşma kazanımları temel ilkelerimiz olmuştur. Madde kapsamının genişletilmesinde ise Yrd. Doç. Dr. İrfan Yurdabakan ve Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Tuncer'in görüşleri alınmıştır.

Ölçek, ilk olarak Buca İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı 44 ilköğretim okulunda görevli olan 103 Türkçe öğretmenine uygulanmıştır. Toplam 44 maddeden oluşan bu ölçeğin geçerlik-güvenirlilik sonuçları şöyledir: **Alfa** = 0 .74, **Standart madde alfası** = 0.89 dur.

Türkçe Dersi, konuşma becerisi kazanımlarına yönelik olarak hazırlanan ölçeğin puanlama biçimi, aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde yapılmıştır

Tablo 3
Türkçe Dersi Konuşma Becerisi Düzeyini Ölçmeye İlişkin Ölçeğin Puanlama Biçimi

<u>ÇOK</u>	<u>ORTA</u>	<u>AZ</u>	<u>HİÇ</u>
1	2	3	4

Ayrıca, konuşma becerisine yönelik olarak etkinliklerin işlenişi ve etkinliklerin öğrencilere konuşma becerilerini kazandırmadaki yerini ilköğretim 6-8. sınıf Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarında tespitlerde bulunmak amacıyla 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Türkiye'deki ilköğretim okullarında okutulduğu T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisinin (Ocak 2009) 2616. sayısında belirtilen İlköğretim Türkçe 6-8. sınıf Öğretmen Kılavuz Kitapları araştırmanın veri toplama araçları arasında yer almaktadır.

Çalışma kapsamında incelenen örneklemimiz, İlköğretim 6-8. sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarının yazarları ve yayınevleri aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 4
2009-2010 Eğitim-Öğretim Yılı İlköğretim Türkçe
Öğretmen Kılavuz Kitaplarından Oluşan Araştırma Örneklemi

<i>Kitabın Adı</i>	<i>Yazarı-Yazarları</i>	<i>Yayınevi</i>
İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı	A.Kapulu - S. Okuyucu - Ş. Kaplan - A.Karaca	Koza Yayınları
İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı	Banu Yangın - Sevinç Sakman	Pasifik Yayınları-Ankara
İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı	A. Erol - A. Altan - S. Erhan - S. Başar - B. Gülbahar - S. Kansu - Z. Kazancıoğlu - S.Özaykut - G. Öztürker - A. Serin - D. Yılmaz - M. Yurt - Y. Yüksel	MEB Yayınları
İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı	M. Kara - M. Kurt - J. Altay - S. Kara - İ. Tekten	Tuna Yayınları
İlköğretim Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı	A.Kapulu - A.Karaca	Koza Yayınları
İlköğretim Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı	B. Yangın - A. Çelepoğlu- F. Türkyılmaz	Pasifik Yayınları-Ankara
İlköğretim Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı	A.Altan - S. Arhan - S. Başar - S. Özaykut - G. Öztürker - D. Yılmaz - Y. Yüksel	MEB Yayınları
İlköğretim Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı	Ş. Aköz - Ö. Fındık	Harf Yayınları

İlköğretim Türkçe 8 Öğretmen Kılavuz Kitabı	A.Kapulu - A. Karaca	Koza Yayınları
İlköğretim Türkçe 8 Öğretmen Kılavuz Kitabı	Y. Ceyhan- S. Ceyhan	Pasifik Yayınları-Ankara
İlköğretim Türkçe 8 Öğretmen Kılavuz Kitabı	A.Altan - S.Arhan - S.Başar - G.Öztürker - D.Yılmaz	MEB Yayınları
İlköğretim Türkçe 8 Öğretmen Kılavuz Kitabı	Ş. Aköz - Ö. Fındık	Harf Yayınları

4.4. Veri Çözümleme Teknikleri

Araştırma sonucunda elde edilen veriler, bilgisayar ortamında SPSS 16.0 for Windows paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Öğrencilerin ilköğretim Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda belirtilen konuşma kazanımlarını ne derecede uyguladıklarını tespit edebilmek amacıyla ölçek, belirtilen ilköğretim okullarında (tablo 2) görev yapan Türkçe öğretmenlerine uygulanmıştır.

BÖLÜM IV

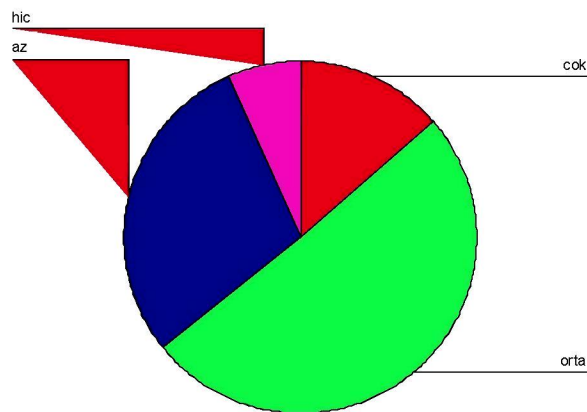
5. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde; toplanan verilerin her alt problemle ilgili olarak yapılan istatistiksel çözümlenmeleri sonucu elde edilen bulgular ve bu bulgulara yönelik yorumlar yer almaktadır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “Öğrencilerin konuşma etkinliklerine ayrılan süre, konuşma becerilerinin artırılmasında yeterli midir?” biçiminde düzenlenmiştir. Alt problemin ilköğretim okullarında, Türkçe öğretmenlerine uygulanan anket sonucuna göre süre “orta” derecede yeterlidir. Bu probleme 83 Türkçe öğretmenin %13.6’sı “çok”, %50.5’i “orta”, %29.1’ “az”, %6.8’i hiç yanıtını vermiştir. Bu sonuçlara göre Türkçe derslerinde konuşma becerisinin artırılmasına yönelik yapılan çalışma süresinin iyileştirilmesi gerekmektedir. Oranların yüzdeliklere dağılımı Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğrenciler, derse katılmadan önce konuşma becerisine yönelik olarak hazırlıklarda bulunmaları için yönlendiriliyorlar mı?” biçiminde düzenlenmiştir.

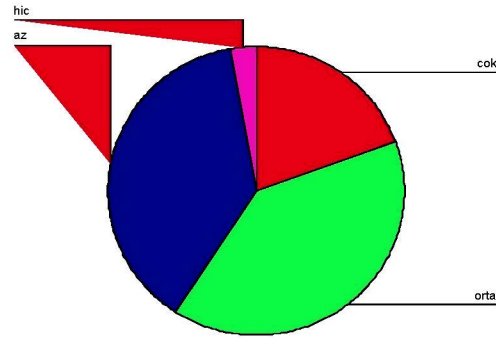
İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin ilköğretim Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı’nda belirtilen hazırlıklı konuşmalar yapabilme düzeylerine ilişkin veriler Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

	<i>Hazırlıklı Konuşmalar Yapabilme</i>	<i>ÇOK</i>	<i>ORTA</i>	<i>AZ</i>	<i>HİÇ</i>
1	Hazırlıklı konuşma için konuşma metni hazırlıyor.	19.4	39.8	37.9	2.9
2	Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlıyor.	11.7	41.7	41.7	4.9
3	Konuşmasının ana fikrini, yardımcı fikirlerle destekliyor.	10.7	43.7	40.8	4.9
4	Konuşma konusunun özelliğine uygun düşünceleri geliştirme yollarını kullanıyor.	10.7	40.8	43.7	4.9
5	Atasözü, deyimleri uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştiriyor.	3.9	42.7	51.5	1.9
6	Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri kullanıyor.	5.8	47.6	36.9	9.7
7	Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapıyor.	3.9	59.2	31.1	5.8
8	Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar veriyor.	5.8	57.3	33.0	3.9

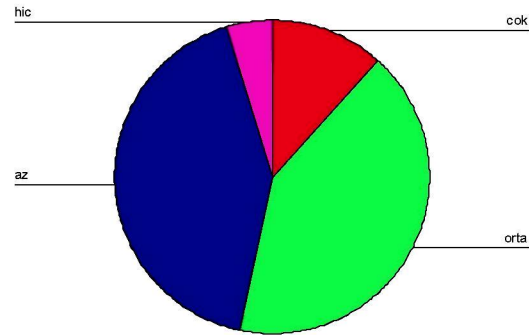
Tablo 6’da yer alan ilköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin ilköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programında belirtilen hazırlıklı konuşmalar yapabilme düzeylerine ilişkin verilere göre; öğrencilerin %19.4’ü yeterli düzeyde konuşma metni hazırlamaktadır. %39.8’inin düzeyi “orta”dır. %37.9 az düzeyde hazırlıklı konuşmalar metni hazırlamaktadır. Öğrencilerin, %2.9’u ise hazırlıklı konuşmalar için metin hazırlayamamaktadır.

Öğrencilerin konuşma için konuşma metinleri hazırlamalarına yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 7

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %11.7'si konuşmalarını yeterli düzeyde bir ana fikir etrafında planlamaktadır. Öğrencilerin %41.7'si konuşmalarını orta düzeyde ana fikir etrafında planlamaktadırlar. Öğrencilerin %41.7 ile konuşmalarını ana fikir etrafında planlamaları, orta düzeyle eşit olarak az düzeydedir. Öğrencilerin %4.9'u konuşmalarını ana fikir etrafında planlayamamaktadır.

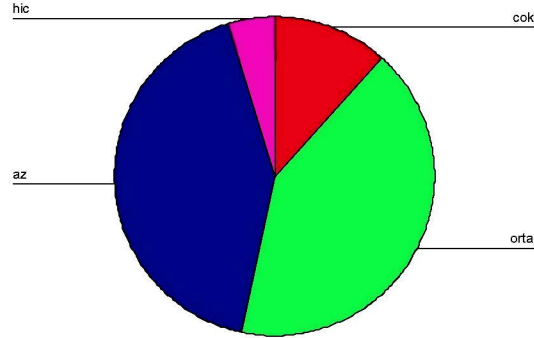
Öğrencilerin konuşmalarını ana fikir etrafında planlamalarına yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 8

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerin %10.7'si konuşmalarında ana fikri yardımcı fikirlerle yeterli düzeyde desteklemektedir. Öğrencilerin %43.7'si konuşmalarında yardımcı fikirlerden yararlanma becerisini orta düzeyde gerçekleştirmektedirler. Öğrencilerin %40.8'i konuşmalarında yardımcı fikirlerden az derecede yararlanmaktadırlar. Öğrencilerin %4.9'u konuşmalarında ana fikrin yardımcı fikirlerinden hiç yararlanmamaktadırlar.

Öğrencilerin konuşmalarının ana fikirlerini yardımcı fikirlerle desteklemelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

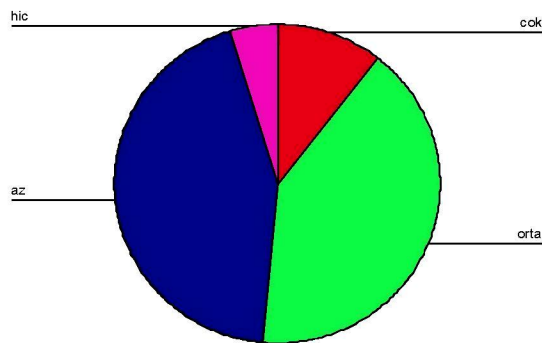
Tablo 9

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %10.7'si konuşma konusunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanmaktadır. Öğrencilerin %40.8'i düşünceyi geliştirme yollarından orta düzeyde yararlanmaktadır. Öğrencilerin %43.7'si düşünceyi geliştirme yollarını az düzeyde kullanmaktadır. %4.9'luk öğrenci kesimi ise konuşmalarında, düşünceyi geliştirme yollarından yararlanmamaktadır.

Öğrencilerin, konuşma konusunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanmasına yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 10

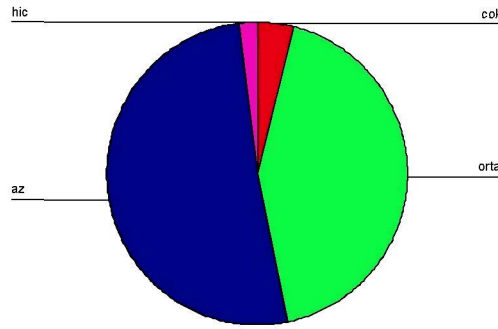

Öğrencilerin %3.9'u atasözü, deyimleri uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirmektedir. Öğrencilerin %42.7'si konuşmalarında atasözleri ve

deyimlerden orta düzeyde yararlanmaktadırlar. Öğrencilerin %51.5'luk büyük bölümü atasözleri ve deyimlerden az düzeyde yararlanmaktadırlar. Öğrencilerin 1.9'u atasözleri ve deyimleri konuşmalarında hiç kullanmamaktadır.

Öğrencilerin atasözleri ve deyimleri konuşmalarında kullanma düzeylerine yönelik grafik aşağıda tanımlanmıştır.

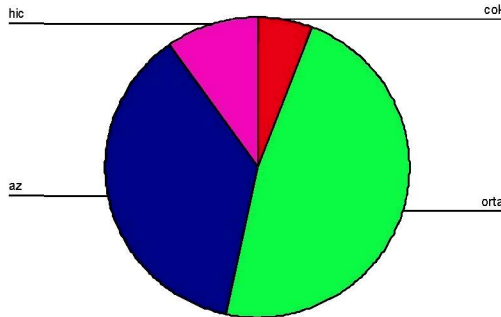
Tablo 11

Öğrencilerin %5.8'i konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyallerden yeterli düzeyde yararlanmaktadır. Öğrencilerin %47.6'sı konuşmalarını sunarken görsel, işitsel materyallerden orta düzeyde yararlanmaktadır. Öğrencilerin %36.9'u konuşmasında görsel, işitsel materyalleri az düzeyde kullanmaktadır. Öğrencilerin %9.7'si konuşmalarında görsel, işitsel materyallerden hiç yararlanmamaktadır.

Öğrencilerin görsel, işitsel materyalleri konuşmalarında kullanmalarına yönelik grafik aşağıda tanımlanmıştır.

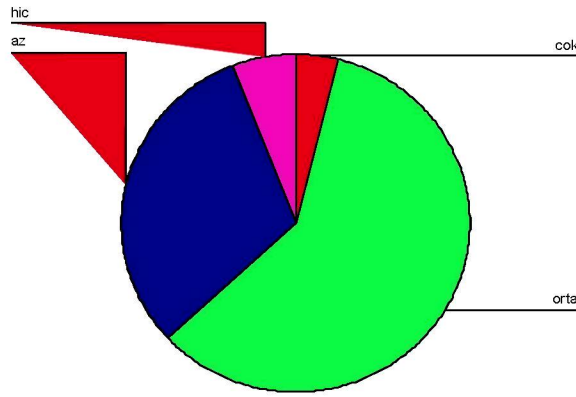
Tablo 12

Öğrencilerin %3.9'u yeterli düzeyde, konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklama yapıyor. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, %59.2'si konuyla ilgili açıklamalarını orta düzeyde yapıyor. Öğrencilerin %31.1'si konuyla ilgili açıklamaları az düzeyde yapıyor. Öğrencilerin %5.8'i konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalardan yararlanmamaktadır.

Öğrencilerin konu öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapmalarına yönelik grafik aşağıda tanımlanmıştır.

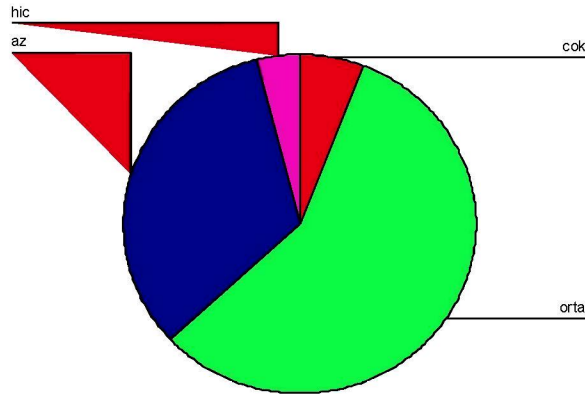
Tablo 13

Öğrencilerin %5.8'i konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar veriyor. Öğrencilerin %57.3'ü sorulan sorulara orta düzeyde açık, yeterli ve doğru yanıtlar vermektedir. Öğrencilerin %33'ü sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru olarak az düzeyde yanıtlar vermektedirler. Öğrencilerin %3.9'u konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru yanıtlar verememektedir.

Öğrencilerin sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru yanıtlar vermelerine yönelik grafik aşağıda tanımlanmıştır.

Tablo 14

Elde edilen verilerden yola çıkarak ilköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin ilköğretim Türkçe Dersi (6-8 sınıflar) Öğretim Programı'nda belirtilen hazırlıklı konuşmalar yapmaya yönelik kazanımların hiçbirinde %20'nin üzerine çıkamamışlardır. Öğrencilerin hazırlıklı konuşmalar yapmaya yönelik beceri düzeyleri yetersizdir. Öğrenciler orta-az seviyesinde hazırlıklı konuşmalar yapma becerilerini yerine getirebilmektedirler.

4.3.Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğrenciler, konuşma kurallarını uygulayabiliyorlar mı?” biçiminde düzenlenmiştir.

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin ilköğretim Türkçe Dersi (6-8. sınıflar) Öğretim Programı'nda belirtilen konuşma kurallarını uygulayabilme düzeylerine ilişkin veriler Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15

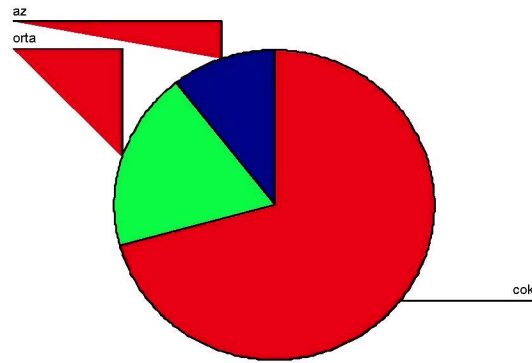
	<i>Konuşma Kurallarını Uygulayabilme</i>	<i>ÇOK</i>	<i>ORTA</i>	<i>AZ</i>	<i>HİÇ</i>
<i>1</i>	Anadiliyle konuşabiliyor.	70.9	18.4	10.7	0
<i>2</i>	Söz varlığını kullanabiliyor.	31.1	51.5	17.5	0
<i>3</i>	Güzel ve etkileyici konuşabiliyor.	12.6	55.3	20.4	11.7

4	Kendisini, ailesini ve çevresini tanıtabiliyor.	39.8	47.6	10.7	1.9
5	Konuşmalarında günlük hayattan örnekler verebiliyor.	40.8	44.7	14.6	0
6	Karşılaştırmalar yapabiliyor.	30.1	54.4	15.5	0
7	Olayları oluş sırasına göre anlatabiliyor.	31.1	63.1	5.8	0
8	Konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurabiliyor.	24.3	63.1	12.6	0
9	Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade edebiliyor.	23.3	57.3	19.4	0
10	Bir fikre katılıp katılmadığını nedenleriyle ortaya koyabiliyor.	18.4	53.4	28.2	0
11	Konuşurken dinleyicilerle soru-cevap yapabiliyor.	17.5	43.7	35.0	3.9
12	Konuşmasında nezaket kurallarına uyuyor.	10.7	49.5	33.0	6.8
13	Tekrara düşmeden konuşabiliyor.	7.8	49.5	35.0	7.8

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %70.9'u'si ana diliyle konuşabilmektedir. Öğrencilerin %18.4'ü ana dillerini orta düzeyde kullanabilmektedirler. Öğrencilerin %10.7'si konuşmalarını ana dilleriyle az düzeyde yapabilmektedir.

Öğrencilerin ana dilleriyle konuşabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

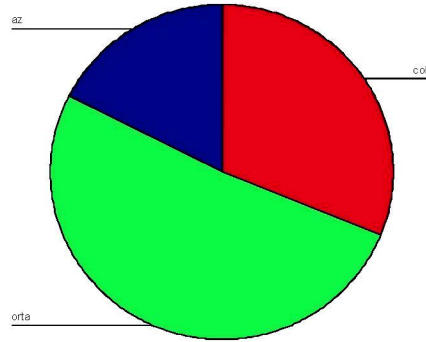
Tablo 16

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %31.1'i söz varlığını kullanabilmektedir. Öğrencilerin %51.5'i söz varlıklarını orta düzeyde kullanabilmektedirler. Öğrencilerin %17.5'i konuşmalarında söz varlıklarından az düzeyde yararlanmaktadır.

Öğrencilerin söz varlıklarını kullanabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

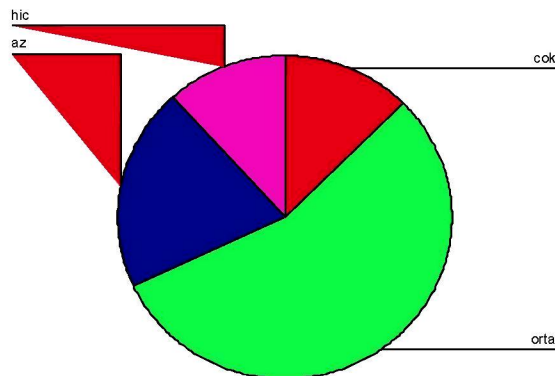
Tablo 17

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %12.6'sı güzel ve etkileyici konuşabilmektedir. Öğrencilerin %55.3'ü orta düzeyde güzel ve etkileyici konuşabilmektedir. Öğrencilerin %20.4'ü az düzeyde güzel ve etkileyici konuşabilmektedir. Öğrencilerin %11.7'si güzel ve etkileyici konuşmamaktadır.

Öğrencilerin güzel ve etkileyici konuşabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

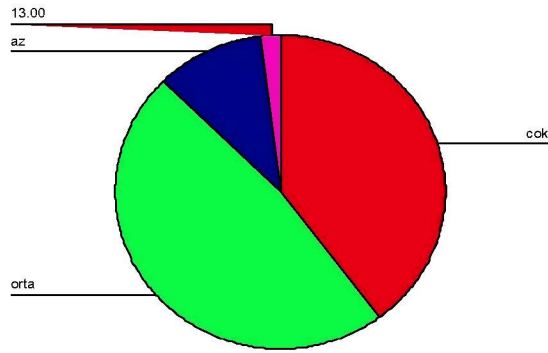
Tablo 18

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %39.8'i kendisini, ailesini ve çevresini tanıtabilmektedir. Öğrencilerin %47.6'sı orta düzeyde kendisini, ailesini ve çevresini tanıtabilmektedir. Öğrencilerin %10.7'si az düzeyde kendisini, ailesini ve çevresini tanıtabilmektedir. Öğrencilerin %1.9'u kendisini, ailesini ve çevresini tanıtamamaktadır.

Öğrencilerin kendisini, ailesini ve çevresini tanıtabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

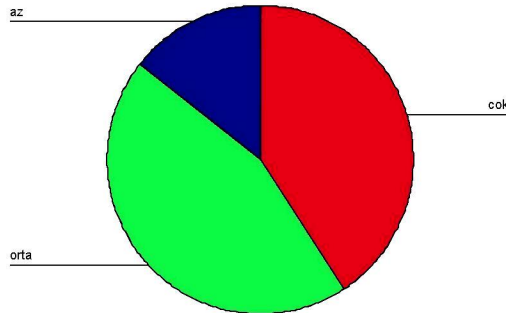
Tablo 19

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %40.8'i konuşmalarında günlük hayattan örnekler verebiliyor. Öğrencilerin %44.7'si orta düzeyde konuşmalarında günlük hayattan örnekler verebiliyor. Öğrencilerin %14.6'sı az düzeyde konuşmalarında günlük hayattan örnekler verebiliyor.

Öğrencilerin konuşmalarında günlük hayattan örnekler verebilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

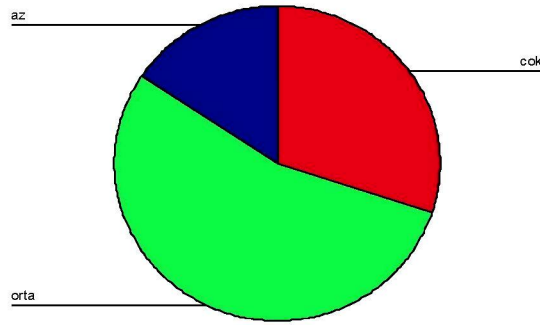
Tablo 20

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %30.1'i konuşmalarında karşılaştırmalar yapabiliyor. Öğrencilerin %54.4'ü orta düzeyde konuşmalarında karşılaştırmalar yapabiliyor. Öğrencilerin %15.5'i az düzeyde konuşmalarında karşılaştırmalar yapabiliyor.

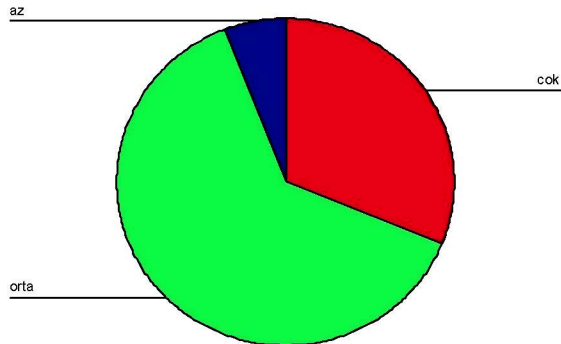
Öğrencilerin karşılaştırmalar yapabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 21

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %31.1'i olayları oluş sırasına göre anlatabiliyor. Öğrencilerin %63.1'i orta düzeyde olayları oluş sırasına göre anlatabiliyor. Öğrencilerin %5.8'i az düzeyde olayları oluş sırasına göre anlatabiliyor. Öğrencilerin olayları oluş sırasına göre anlatabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

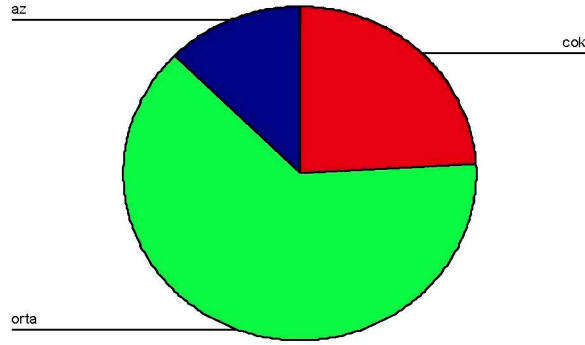
Tablo 22

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %24.3'ü konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurabiliyor. Öğrencilerin %63.1'i orta düzeyde konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurabiliyor. Öğrencilerin %12.6'sı az düzeyde konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurabiliyor.

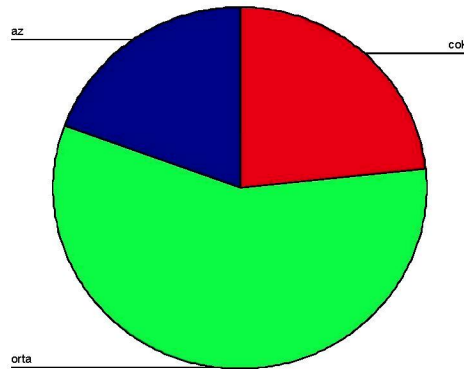
Öğrencilerin Konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 23

İlköğretim 6-7-8. sınıf öğrencilerinin %23.3'ü duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade edebiliyor. Öğrencilerin %57.3'ü orta düzeyde duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade edebiliyor. Öğrencilerin %19.4'ü az düzeyde duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade edebiliyor. Öğrencilerin duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade edebilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

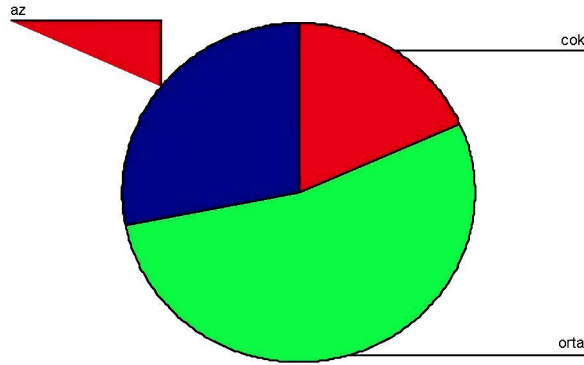
Tablo 24

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %18.4'ü'ü bir fikre katılıp katılmadığını nedenleriyle ortaya koyabiliyor. Öğrencilerin %53.4'ü orta düzeyde bir fikre katılıp katılmadığını nedenleriyle ortaya koyabiliyor. Öğrencilerin %28.2'si az düzeyde bir fikre katılıp katılmadığını nedenleriyle ortaya koyabiliyor.

Öğrencilerin bir fikre katılıp katılmadığını nedenleriyle ortaya koyabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

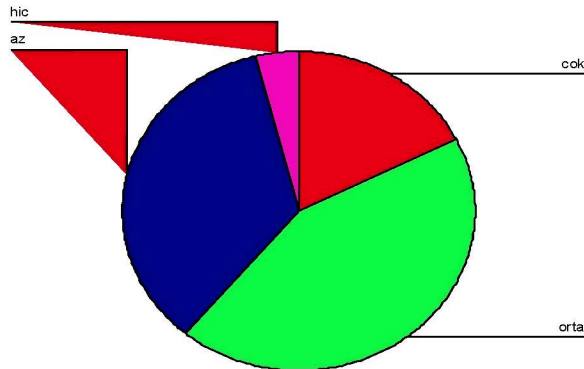
Tablo 25

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %17.5'i'ü konuşurken dinleyicilerle soru-cevap yapabiliyor. Öğrencilerin %43.7'si orta düzeyde konuşurken dinleyicilerle soru-cevap yapabiliyor. Öğrencilerin %35.0'i az düzeyde konuşurken dinleyicilerle soru-cevap yapabiliyor. Öğrencilerin %3.9'u dinleyicilerle soru-cevap yapamıyor.

Öğrencilerin konuşurken dinleyicilerle soru-cevap yapabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

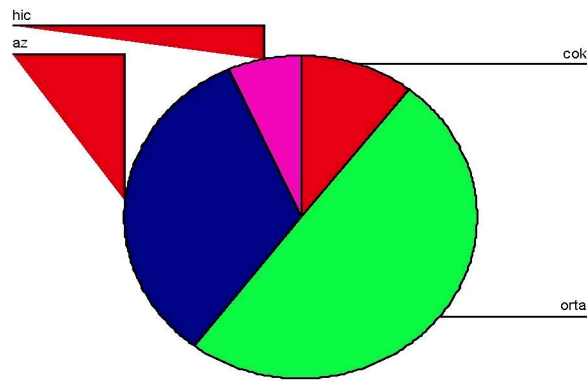
Tablo 26

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %10.7'si konuşurken konuşmasında nezaket kurallarına uyuyor. Öğrencilerin %49.5'i orta düzeyde konuşmasında nezaket kurallarına uyuyor. Öğrencilerin %33.0'ü az düzeyde konuşmasında nezaket kurallarına uyuyor. Öğrencilerin %6.8'i konuşmasında nezaket kurallarına uymuyor.

Öğrencilerin konuşmalarında nezaket kurallarına uymalarına yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

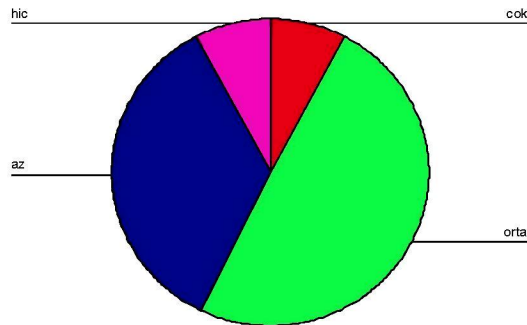
Tablo 27

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %7.8'i tekrara düşmeden konuşabiliyor. Öğrencilerin %49.5'i orta düzeyde tekrara düşmeden konuşabiliyor. Öğrencilerin %35.0'i az düzeyde tekrara düşmeden konuşabiliyor. Öğrencilerin %7.8'i tekrara düşmeden konuşamıyor.

Öğrencilerin konuşmalarında tekrara düşmeden konuşabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 28

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili kullanıyorlar mı?” biçiminde düzenlenmiştir.

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin ilköğretim Türkçe Dersi (6-8. sınıflar) Öğretim Programı’nda belirtilen ses ve beden dilini etkili kullanabilme düzeylerine ilişkin veriler Tablo 29’da verilmiştir.

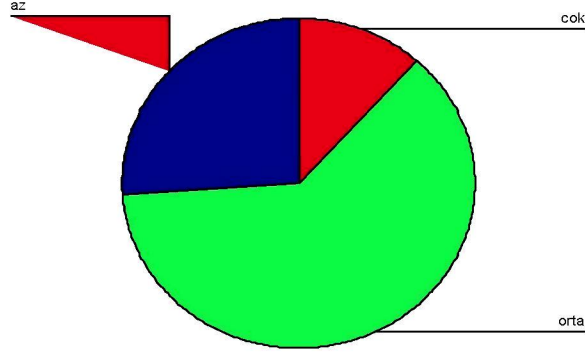
Tablo 29

	<i>Ses ve Beden Dilini Etkili Kullanabilme</i>	<i>ÇOK</i>	<i>ORTA</i>	<i>AZ</i>	<i>HİÇ</i>
1	Konuşurken nefesini ayarlayabiliyor.	11.7	62.1	26.2	0
2	İşitilebilir bir sesle konuşuyor.	24.3	59.2	16.5	0
3	Kelimeleri doğru telaffuz edebiliyor.	15.5	71.8	12.6	0
4	Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapabiliyor.	11.7	58.3	29.1	1.0
5	Taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşabiliyor.	21.4	65.0	12.6	0
6	Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat ediyor.	10.7	54.4	32.0	2.9
7	Dinleyicilerle göz teması kuruyor.	11.7	47.6	36.9	3.9
8	Oyunlaştırarak canlandırma çalışmalarında konuşma becerisini yansıtabiliyor.	13.6	55.3	30.1	1.0
9	Konuşma esnasında dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ediyor.	13.6	49.5	35.9	1.0
10	Konuşma akısını bozan gereksiz sesler (eeee, ıııı, ıııııı vs.) çıkarıyor.	19.4	52.4	3.9	3.9

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %11.7’si konuşurken nefesini ayarlayabiliyor. Öğrencilerin %62.1’i orta düzeyde Konuşurken nefesini ayarlayabiliyor. Öğrencilerin %26.2’si az düzeyde Konuşurken nefesini ayarlayabiliyor.

Öğrencilerin konuşmalarında konuşurken nefesini ayarlayabilmelerine tekrara düşmeden konuşabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

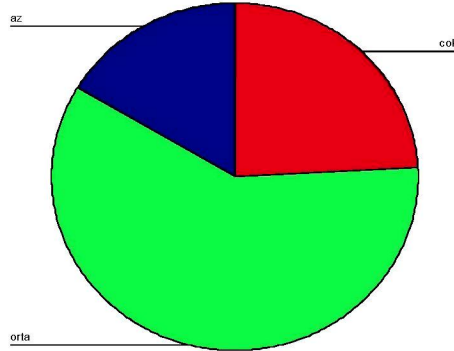
Tablo 30

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %24.3'ü işitilebilir bir sesle konuşuyor. Öğrencilerin %59.2'si orta düzeyde işitilebilir bir sesle konuşuyor. Öğrencilerin %16.5'i az düzeyde işitilebilir bir sesle konuşuyor.

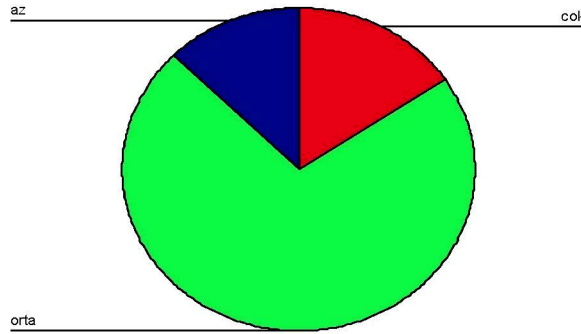
Öğrencilerin konuşmalarında işitilebilir bir sesle konuşmalarına yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 31

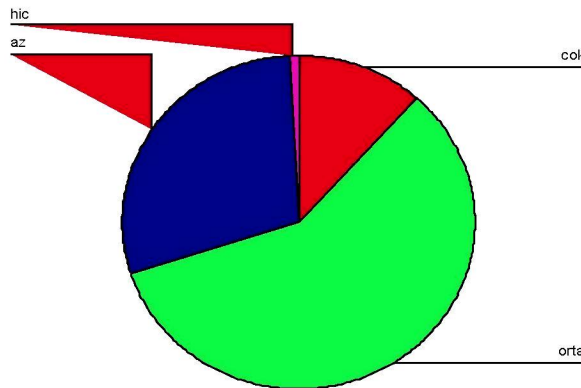
İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %15.5'i kelimeleri doğru telaffuz edebiliyor. Öğrencilerin %71.8'i orta düzeyde kelimeleri doğru telaffuz edebiliyor. Öğrencilerin %35.0'i az düzeyde kelimeleri doğru telaffuz edebiliyor.

Öğrencilerin konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz edebilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 32

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %11.7'si uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapabiliyor. Öğrencilerin %58.3'ü orta düzeyde uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapabiliyor. Öğrencilerin %29.1'i az düzeyde tekrara düşmeden konuşabiliyor. Öğrencilerin %1.0'ı uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapabiliyor.

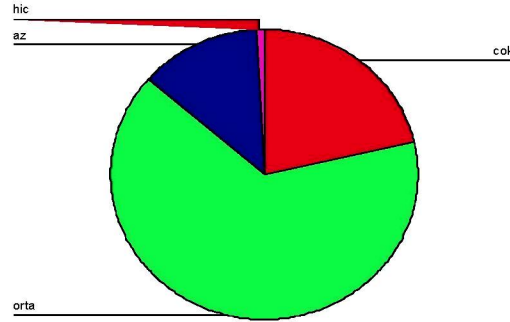
Öğrencilerin konuşmalarında uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapabilmelerine yönelik yüzdelikler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 33

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %21.4'ü taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşabiliyor. Öğrencilerin %65.0'i orta düzeyde taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşabiliyor. Öğrencilerin %12.6'sı az düzeyde taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşabiliyor.

Öğrencilerin konuşmalarında taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

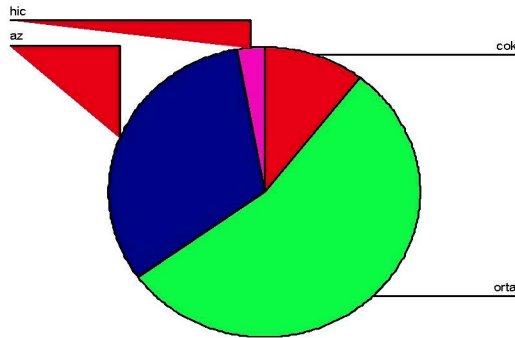
Tablo 34

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %10.7'si sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat ediyor. Öğrencilerin %54.4'ü orta düzeyde sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat ediyor. Öğrencilerin %32.0'si az düzeyde sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat ediyor. Öğrencilerin %2.9'u sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat ediyor.

Öğrencilerin konuşmalarında sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat etmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

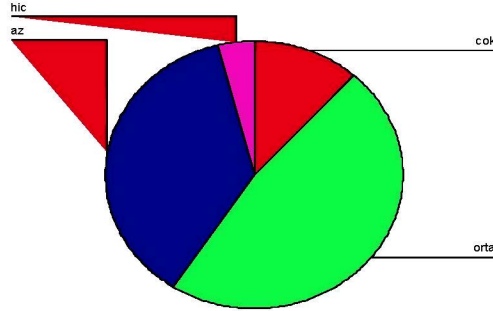
Tablo 35

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %11.7'si dinleyicilerle göz teması kuruyor. Öğrencilerin %47.6'sı orta düzeyde dinleyicilerle göz teması kuruyor. Öğrencilerin %36.9'u az düzeyde dinleyicilerle göz teması kuruyor. Öğrencilerin %3.9'u dinleyicilerle göz teması kuruyor.

Öğrencilerin konuşmalarında dinleyicilerle göz teması kurmalarına yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

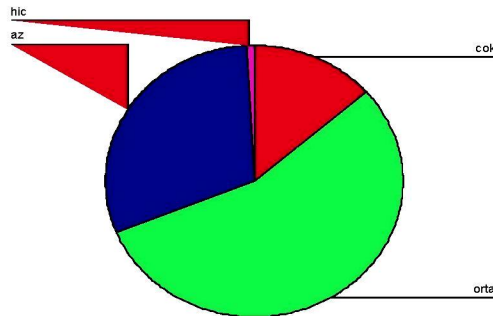
Tablo 36

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %13.6'sı oyunlaştırarak canlandırma çalışmalarında konuşma becerisini yansıtabiliyor. Öğrencilerin %55.3'ü orta düzeyde oyunlaştırarak canlandırma çalışmalarında konuşma becerisini yansıtabiliyor. Öğrencilerin %30.1'i az düzeyde tekrara düşmeden konuşabiliyor. Öğrencilerin %1.0'i Oyunlaştırarak canlandırma çalışmalarında konuşma becerisini yansıtabiliyor.

Öğrencilerin konuşmalarında oyunlaştırarak canlandırma çalışmalarında konuşma becerisini yansıtabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

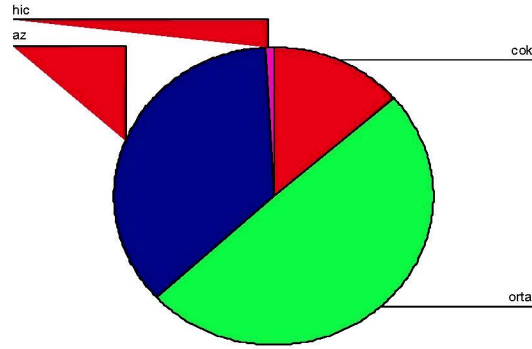
Tablo 37

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %13.6'sı konuşma esnasında dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ediyor. Öğrencilerin %49.5'i orta düzeyde konuşma esnasında dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ediyor. Öğrencilerin %35.9'u az düzeyde konuşma esnasında dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ediyor. Öğrencilerin %1.0'i konuşma esnasında dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ediyor.

Öğrencilerin konuşmalarında konuşma esnasında dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark edebilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

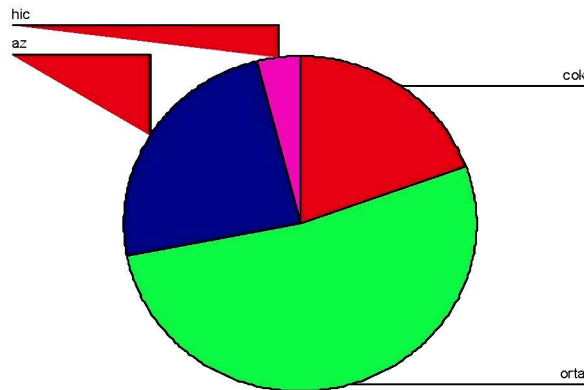
Tablo 38

İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin %19.4'ü konuşma akısını bozan gereksiz sesler (eeee, ıııı, ıııııı vs.) çıkarıyor. Öğrencilerin %52.4'ü orta düzeyde konuşma akısını bozan gereksiz sesler çıkarıyor. Öğrencilerin %24.3'ü az düzeyde konuşma akısını bozan gereksiz sesler çıkarıyor. Öğrencilerin %3.9'u konuşma akısını bozan gereksiz sesler çıkarıyor.

Öğrencilerin konuşmalarında, konuşma akısını bozan gereksiz sesler çıkarabilmelerine yönelik yüzdeler aşağıdaki grafikte tanımlanmıştır.

Tablo 39

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt problemi “Ders kitaplarında önerilen etkinlikler, öğrencilerin kazanımları davranışa dönüştürmesinde etkili midir?” biçiminde düzenlenmiştir. İlköğretim Türkçe ders kitaplarında Türkçe Dersi (6-8. sınıflar) Öğretim Programı’nda belirtilen konuşma becerisi kazanımlarının, öğrencilere etkinliklerle ne kadar kazandırıldığını belirlemek üzere 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Türkiye’deki ilköğretim okullarında okutulmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Tuna Matbaa, Koza Yayınları, Harf Yayınları, Pasifik Yayınları, Batu Yayınları tarafından hazırlanan Öğretmen Kılavuz Kitapları incelenerek konuşma becerisine yönelik uygulanması önerilen etkinlikler betimlenmeye ve değerlendirilmeye çalışılmıştır.

TUNA YAYINLARI 6. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Uçurtma

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Rifat Ilgaz

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap Yöntemi: Öğrencilerin düşünceleri alınırken, öğrencilerde “*Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir*” maddesi gözlemlenir. Şiir öğrenciler tarafından okunur. Konuşmanın özellikleri olan “*vurgu, ezgi, tonlama*”ya, şiir seslendirilirken dikkat edilir. Öğrencilerin duygu, düşünce, hayal izlenim ve deneyimlerini konuşarak ifade etmelerini sağlamak amacıyla ‘Siz uçurtma uçururken neler hissediyorsunuz?’ sorusu sorulur, öğrenciler konuşturulur.

Öğretmen Kılavuz Kitabı’nın yönlendirmesi ile kazanımlar arasında tutarsızlık mevcuttur. Çünkü metin etkinliklerini incelediğinde, öğrencileri “hazırlıklı

konuşma” ya yönlendirecek herhangi bir etkinlik bulunmamaktadır. Metinde öğrencilere konuşma yapması için konu verilmemektedir. Dolayısıyla hedefler ile kazanımlar bağdaşmamaktadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %53

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8.3

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %17.2

2. Metnin Adı: Şakacı Bulut

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Mehmet Güler

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Beşin Fırtınası: Parça öğrenciler tarafından okunduktan sonra, öğrencilerden “*hayal kurmanın hayatımızda hangi boşluğu doldurduğunu söylemeleri*” istenir. Öğrencilerden hayalsiz bir dünyanın nasıl olacağına dair fikirler alınır. Bu yöntemin yardımıyla da öğrenciler Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar, hızlı ve akıcı konuşur.

Soru-Cevap Yöntemi: Hikâye türü ile ilgili özellikleri kavramaları amacıyla hikâyenin unsurlarını vurgulayıcı sorular sorulur. Sorulara verilen yanıtlarla öğrenci konuşma kurallarını uygulama olanağı bulur. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır, konuşmasında sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkileri kurar.

Soru-Cevap Yöntemi / Hazırlıklı Konuşma: Öğretmen, öğrencilere konuyla ilgili araştırma yapmalarını sağlayacak süre verir. Bu süre içerisinde öğrenci konuşmasını geliştirecek, ana fikri yardımcı fikirlerle destekleyecek, düşüncüyü geliştirme yollarını (örnekleme, tanımlama, tanık gösterme, karşılaştırma, benzetme) kullanır. Öğrencinin konuyla ilgili konuşması öğrencinin sorularıyla yer yer kesilir. Öğrenciler konuşmalarına uygun ifadelerle başlar, konuşmalarını uygun ifadelerle

bitirir, dinleyicilerle göz teması kurar, öğrencilerin standart Türkçe ile konuşmaları desteklenir.

Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın önerileri ile metin arasında tutarsızlık bulunmamaktadır. Parçada, öğrencilere yönelik belirlenen kazanımlara uyulmuştur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %53.8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %75

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %27.8

3. Metnin Adı: Kim Bu Harflerin Arasında Dolanıp Duran Tilki

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Burhan Eren

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metnin anlaşılmasına yönelik olarak, öğrencilere sorular yöneltilir. Sebep-sonuç ilişkileri kuran öğrenci düşüncelerini ifade etme olanağı bulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler tarafından harflerin ve sayıların günlük yaşamımızdaki yeri ve önemi hakkında konuşmalar yapılır. Metinle ilgili önemli kazanımlardan biri de konuşma yöntem ve tekniklerini kullanabilmesidir. Bu amaçla öğretmenlere önerilen; metinde anlatılanları *pantomim* biçiminde anlatmalarınıdır.

Canlandırma: Ara disiplin kazanımı olarak, öğrencilerin konuşmalarına yönelik ek etkinlik yapılır. Öğrenciler sınıf içerisinde ikiye ayrılmış gruplara ayrılır. Kendilerini bir iş görüşmesinde hayal ederler. Öğrencilerden birisi aday, diğeri ise işveren rolünü üstlenir. Konuşma sırasında adayın verdiği cevaplar ile konuşması sırasında kullandığı jest ve mimiklerin uyumunun diğeri öğrenciler tarafından değerlendirilmesi sağlanır.

Bu çalışma, girişimcilik kazanımları ile örtüşmektedir. Ancak burada önemli olan, etkinlik hakkında daha önce bu girişimcilik kazanımı etkinliğine dair bilgi verilip verilmediğidir. Etkinlik uygulanmadan önce öğrenci, iş görüşmesinde nelere

dikkat edeceğini, nasıl konuşması gerektiği bilmek zorundadır. Bu bilgilerin eksik olması durumunda, yapılan etkinliğin amacına ulaşması mümkün değildir. Öğrencinin; jest ve mimiklerini nasıl kullandığını gözlem yapabilmeye olanak sağlayan bu etkinliğin, ders saatleri içerisinde yapılabilip yapılamayacağına da öğretmen karar verir.

Metin işlenmeden önce ve işlendikten sonra uygulanması istenen etkinlikler, öğrenci konuşma becerisini geliştirici etkinliklerdir. Ancak ders saati sürecinde diğer etkinliklerle yapılması güçtür. Bu sebeple; tüm etkinliklerin başarıyla uygulanması durumunda hedefler kazanımlara dönüşebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %7.6

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %55

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8.3

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %14.8

4. Metnin Adı: Sayıların Macerası

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Anar

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metin okunmaya başlanmadan önce öğrenciler, sınıfa gelirken kartondan kesilmiş rakamlar getirir. Öğrencilerin, sayıların hayatımızdaki yeriyle ilgili tartışırlar.

Serbest Konuşma: Öğretmen, sınıfa güncel bir konuyla ilgili gazete veya dergi haberinin resmiyle gelir. Öğrencilerin resmi incelemeleri sağlandıktan sonra resimle ilgili duygu, düşünce, hayal ve yorumlarını arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. Uygulamadan sonra öğrencilerden kendi konuşmalarını, seslerini ve beden dillerini kullanmaları açısından değerlendirmesi sağlanır.

Kartonlarla yapılması tavsiye edilen etkinlik ilköğretim altıncı sınıf öğrencisinin seviyesine yönelik bir etkinlik değildir. Altıncı sınıfta öğrenim gören bir

öğrenci sayılarının birleşmesi ve ayrışmasıyla ilgili kazanımı oluşturmuş bulunmaktadır. Dolayısıyla böyle bir etkinlik öğrencinin seviyesinin altında bir etkinliktir. Amaç; matematiği öğrencilere sevdirmektir. Bu sebeple yapılan bir etkinlik de ancak matematik dersinde uygulanabilir. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın önerilerine ek olarak, belirtilen hususların dikkate alınmasıyla konuşma kazanımları davranışa dönüşebilecektir. Etkinlik ve seviye farkı açığı kapanacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %7.6

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44.4

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8.3

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %22

5. Metnin Adı: Körebe

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Mevlüt Özhan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Yaratıcı Konuşma: Yöntemin uygulanmasından önce öğrenciler, konuşmaya uygun ifadelerle başlamaları, konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanmaları, standart Türkçe ile konuşmaları, Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurmaları, yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanmaları; atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun yerlerde kullanmaları, kelimeleri doğru telaffuz etmeleri ve konuşmalarını etkili ve çarpıcı biçimde sona erdirmeleri konusunda uyarılır. Hedeflenen nokta farklı bakış açılarıdır. Konu verilir. Öğrenciler birbirlerinin düşüncelerine farklı yorumlar getirirler.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %55

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %16

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %16.4

6. Metnin Adı: Atatürk: Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu

Ana Tema: Atatürk

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Hikmet Sebüktekin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilerden metne yönelik sorulardan cevaplar alınırken, öğrencinin konuşmanın temel kurallarını uygulaması beklenmelidir. Bu çalışma ile metin yeniden yapılandırılır.

Hazırlıklı Konuşma: Yöneteme uygun olarak, konuşmadan önce hazırlanabilmeleri için öğrencilere süre tanınır. Konuşma etkinliği yapıldıktan sonra öğrenciler kendilerini değerlendirir.

Metinle ilgili olarak verilen konuşma etkinliği kalabalık sınıflarda uygulanması zor bir etkinliktir. Kalabalık sınıf mevcudu durumunda tüm öğrencilerin hazırlıklı konuşma yapması mümkün olmayacaktır. Sürenin yeterli olmadığı durumda ise hazırlanan öğrencilerin sunumunu gerçekleştirememesi, öğrenci için olumsuz bir durum olacaktır. Kalabalık bir sınıfta, kısıtlı sürede bu kadar kapsamlı bir konuşma hazırlamak öğrenci için mutlaka geliştirici bir etkinlik olacaktır. Ancak kritik nokta; etkinliğin gerçekleşebilmesidir. Birebir sunumların yerine grup çalışması halinde, hazırlıklı konuşma uygulanabilir. "Atatürk ilke ve inkılâpları" öğrenciler arasında paylaştırılabilir ve her öğrenci kendine düşen ilke ve inkılâbı kendisinin de hazırlayabileceği görsellerle sunabilir. Önemli olan; kazanımları belirlemek değil, kazanımların gerçekleşebilmesi için tüm olanakları sağlamaktır. Belirtilen noktaların dikkate alınmasıyla kazanımlar öğrencilerde davranışa dönüşecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %54

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %27

7. Metnin Adı: Atatürk'ün Kültür ve Sanat Anlayışı

Ana Tema: Atatürk

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Muhsine Helimoğlu Yavuz

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler grup çalışması yapmaları amacıyla üçerli-dörderli gruplara ayrılır. Her gruba, cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan inkılâpların konusu dağıtılır. Edinilen bilgiler sınıf ortamında sunulur. Öğrenciler, birbirlerinin düşüncelerine farklı bakış açıları getirirler.

Kazanımlarda çeşitli yöntem ve tekniklerin uygulanmasına yönelik vurgular bulunmaktadır. Ancak öğrenciler konuşmalarını çeşitli yöntem veya tekniklerle zenginleştirememektedirler. Metnin kazanımlarının etkili olabilmesi için öğretmen, konuşma becerisine yönelik etkinlikleri kendi yöntemleriyle geliştirmelidir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %7.6

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8.3

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %12

8. Metnin Adı: Atatürk ve Köylü

Ana Tema: Atatürk

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Fuat Avcı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Öğrencilere konuyla bağlantılı konu verilir. Öğrenciler, öğretmen tarafından sorularla yönlendirilir. Bu teknik sayesinde öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Tartışma: Öğrencilere başka bir konu verilir. Öğrenci düşüncelerini ve bilgilerini paylaşma imkânı bulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere, “*Atatürk’ün vatandaşlık görevini yerine getirmeye niçin önem verdiği*” konusu verilir. Bu sayede kazanımlara uygun olarak; sesini ve beden dilini etkili kullanır, kelimeleri doğru telaffuz eder, yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir dille konuşur, dinleyicilerle göz teması kurar.

Tartışma: Öğrencilere, “*Vatandaşlık görevlerini isteyerek yapmak neden gereklidir?*”, konusuyla ilgili tartışma yaptırılır. Bu tartışma yönteminde, öğrencilerden beş kişi seçilir. Bunlardan biri tartışmayı yönetir. Diğerleri de beşer dakika konuşarak tartışmaya katılır. Öğrenciler bu sayede tartışma yöntemini uygulamış ve yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanma olanağı bulmuş olur.

Tüm yöntemler uygulanırsa öğrenciler, artan bilgi birikimlerini paylaşma imkânı bulurlar. Ancak, bu metinle ilgili konuşma etkinlikleri çok detaylı hazırlanmıştır. Ancak bir metin için dört ayrı konuşma etkinliği oldukça fazladır. Diğer becerilerle ilgili etkinlikler ve çalışma kitabında yanıtlanması gereken etkinlikler göz önünde bulundurulduğunda, sürenin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla en fazla iki etkinliğin uygulanabileceği konuşma becerisiyle ilgili etkinliklerde de kazanımlar belirli ölçüde kazandırılmış olur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8.3

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %16

9. Metnin Adı: Atatürk ve Tarihimiz

Ana Tema: Atatürk

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Mustafa Kurt

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma / Soru-Cevap: Metinle ilgili ilk konuşma etkinliği okuduğunu anlama ve çözümlmeye yöneliktir. Öğrenci metni okumadan önce, metnin başlığıyla metin resimlerinden yola çıkarak tahtaya sorular yazılır. Metin okunduktan sonra ise hangi sorular cevaplandıysa üzeri çizilir. Çizilmeyen sorularla ilgili olarak **tartışma** yapılır.

Beyin Fırtınası: “Türkler tarih boyunca önemli devletler kurmuş köklü bir millettir.” cümlesiyle ilgili olarak düşünceler paylaşılır.

Beyin fırtınası yönteminin uygulanacağı etkinlik için, öğretmenlere önerilen ifade şudur: “Öğrencilerinizin kendilerini sözlü olarak ifade etme becerilerini geliştirmek, anlamadıklarını ve merak ettiklerini sormalarını sağlamak amacıyla konuşma etkinliği süresince onları arkadaşlarına soru sormaları konusunda yönlendiriniz.” Bu öneri, beyin fırtınası yöntemiyle tamamen çelişmektedir. Beyin fırtınası yöntemi, öğrencilerin düşüncelerini aralıksız ifade etmelerini sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntem doğru uygulandığı takdirde öğrenci kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanabilir. Yapılacak olan etkinliklerin doğru uygulanmasıyla kazanımlar öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %16

10. Metnin Adı: Mustafa Kemal'i Düşünüyorum

Ana Tema: Atatürk

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Ümit Yaşar Oğuzcan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metnin anlaşılmasını sağlayacak yorumlar yapılması istenir. Öğretmen, “*Her askeri Mustafa Kemal gibi*” dizesiyle ne anlatılmak istendiğini sorar ve öğrencilerini düşünüp yorum yapmaya yönlendirir.

Beyin Fırtınası: Konuşma ile ilgili asıl etkinliğe geçmeden önce Atatürk’ün “*Nutuk*” adlı eserinden bir alıntı okunur ve öğrencilerden okunan metinle şiir arasındaki bağlantıyı kurup, öğrencilerin yorumlamaları istenir. Konuşma ile ilgili öne çıkan etkinlik “*cumhuriyet*” kavramı ile ilgili olarak düşünceler hızlı biçimde paylaşılır.

Uzun süreli bir konuşma olmayacağı için; “konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir” kazanımı gerçekleşmeyecektir. Metnin konuşma becerisine yönelik diğer kazanımları davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %7

11. Metnin Adı: Kaybolan Koku

Ana Tema: Duygular

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Henry Elsie

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: öğrencilere bir konu verilir, birkaç öğrenciye düşüncelerini ikişer dakika açıklama fırsatı verilir. Kazanımların gerçekleşmesine

olanak sağlamak amacıyla; kendi konuşmalarını dil ve anlatım yönünden değerlendirmelerine olanak sağlayacak olan sorular sorulur.

Drama: Birkaç öğrenciden öğretmen rolü üstlenmeleri istenir. Diğer öğrencilerden ise nezaket kurallarının dışına çıkmadan sınıfta olumsuz davranışlar sergilenmesi istenir. Bu bağlamda öğrencilerle en iyi başa çıkan öğrenci, en iyi öğretmen seçilir. Bu etkinlikle amaçlanan; çözüm yollarına ulaşabilme güçleridir.

Etkinlikler tamamlandıktan sonra öğrenciler, konuşmayı değerlendirme formlarını doldurur. Ancak burada yapılan etkinliğin sınırlılığı süredir. Öğrencilere konuşma yapabilmeleri için ikişer dakika verilmiştir. Öğrenci kendini, iki dakika içerisinde değerlendirmek zorundadır. Dolayısıyla öğrenci iki dakika içerisinde istenilen yeterlilikleri sağlayamayabilir. Konuşma kazanımları ile ilgili olarak; öğrencilere gerekli zamanın verilmesi ve etkinliklerin doğru uygulanması halinde, etkinlikler başarıya ulaşabilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %17

12. Metnin Adı: Kesik Kuyruklu Tilki

Ana Tema: Duygular

Metnin Türü: Fabl

Metnin Yazarı: La Fonten

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, öğrencilere okuduğunu anlama çalışmaları yaptırılır. Bu çalışma esnasında öğrencilere metinle ilgili sorular sorulur. Bu soruların yanıtları, Öğretmen Kılavuz Kitabı'na göre amaç-sonuç, sebep-sonuç ilişkisini kavratacak düzeydedir. Dolayısıyla öğrenci soruları yanıtlarken amaç-sonuç, sebep-sonuç ilişkisi kurar.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere bir konu verilir. Bu etkinlikle amaçlanan; öğrencilerin *empati* becerilerini geliştirebilmektir. Öğrencilerin kendilerini başkalarının yerine koyarak düşünürken hem günlük yaşamla bağdaştırmalar yaparlar hem de sözlü ifade becerilerini geliştirirler.

Yabancı sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarını kullanma kazanımıyla ilgili olarak öğrencilere bir metin okutulur. Bu metinde henüz Türkçemize yerleşmemiş yabancı kökenli sözcükler vardır. Öğrencilerden istenen; bu metinde geçen yabancı kökenli sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarının bulunmasıdır. Metinde hazırlıklı konuşma uygulanmasına yönelik bir etkinlik bulunmamaktadır. Ancak kazanımlarda “hazırlıklı konuşma” belirtilmiştir. Dolayısıyla kazanımlar ve kılavuzlanan etkinlikler arasında çelişki bulunmaktadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

13. Metnin Adı: Sevgisiz, Işıksız ve Mektupsuz Kaldık

Ana Tema: Duygular

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Ali Çolak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metinle ilgili olarak “okuduğunu anlama ve çözümleme” bölümünde, öğrencilere metinle ilgili birtakım sorular sorulur. Bu sorular metnin anlaşılıp anlaşılmadığını anlamaya yönelik sorulardır. Öğrenci sorulara verdiği yanıtlar, ana fikri ve yardımcı fikirleri belirler.

Tartışma: Öğretmen, sınıfa el yazısıyla yazılmış bir mektup ve elektronik posta örneği getirir. İki iletişim aracının farklı ve benzer yönleri sınıf içerisinde tartışılır. Hangi nedenlerle, hangisini seçtiklerini açıklamaları ise onların kazanımlardan

bağımsız olarak sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkilerine sahip cümleler kurmalarını sağlar.

Kazanım sayısı az olsa da verilen etkinliklerle davranışa dönüşebilecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %5

14. Metnin Adı: Kentlerde Yaşayan Çocuklar da Oyun Oynamak İster

Ana Tema: Duygular

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Eray Canberk

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilere birtakım kavramların, onlara neleri çağrıştırdığı sorulur. Öğrenciler soruları yanıtlarken kendi duygu ve düşüncelerini de paylaşır ve öğrencilerin eleştirel bakış açısı kazanmaları sağlanır.

Metinle ilgili diğer etkinlikler de incelendiğinde hazırlıklı konuşma yapmasını gerektirecek bir etkinlik bulunmamaktadır. Sınıf içerisinde yapılan konuşma etkinlikleri hazırlıksız, eleştirel bakış açısıyla ve ön hazırlık gerektirmeden yapılan konuşmalardır. Dolayısıyla Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda belirlenen kazanımlarla uygulanması önerilen etkinlikler arasında çelişki mevcuttur. Belirtilen nedenlerden ötürü kazanımlar davranışa dönüşemeyebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %10.4

15. Metnin Adı: Bir Kuşun Resmini Yapmak İçin

Ana Tema: Duygular

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Jacques Prevert

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

İkna Etme: Öğrenciler, karşılıklı ikna yapabilmeleri amacıyla iki gruba bölünür. Öğrencilerin de katılımıyla belirlenecek bir konu üzerinde ikna amaçlı konuşmalar yapılır. Bu yöntem uygulanmadan önce öğrencilere konuyla ilgili hazırlık ve araştırma yapabilmeleri için süre verilir. Hazırlık konuşmanın kuralları da yerine getirilmiş olur.

Önerilen etkinliklerle kazanımların çelişmediğini görmekteyiz. Tüm kazanımlar yapılması önerilen etkinliklerle davranışa dönüşebilecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %10

16. Metnin Adı: Oyun Dünyamız

Ana Tema: Milli Kültürümüz

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Zühal Özer

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunmaya başlanmadan önce; öğrenciler metnin bulunduğu sayfalarda neler gördüklerini, hayalleriyle söylemeleri istenir. Öğrencilere metinle ilgili, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda belirlenen sorular sorulur. Bu sorulara verilen yanıtlarla öğrenciler konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurar.

Yaratıcı Konuşma: Sınıf tahtasına bir şiir yazılır. Öğrencilerin, yazılan şiirle ilgili, zihinlerinde oluşan kavramlar tahtaya yazılır. Bu çalışmanın hangi sonuca bağlandığı belirsizdir. Diğer etkinlik ise; öğrencilerden, “*sayısal değerlere dayanan oyunların dünya kültüründeki yeri*” konusunda **yaratıcı konuşma** yapmaları istenir.

Yaratıcı konuşma yönteminin etkinliğiyle ilgili olarak herhangi bir süre planlaması yapılmamıştır. Dolayısıyla kazanıma dönüştürülmesi belirsiz bir etkinliktir. Etkinliklerin davranışa dönüştürdüğü kazanımlar belirsizdir. Dolayısıyla etkinlikler etkili uygulanamayacaktır ve kazanımlar yeterli ölçüde davranışa dönüşmeyecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

17. Metnin Adı: Helva Sohbeti

Ana Tema: Milli Kültürümüz

Metnin Türü: Tiyatro

Metnin Yazarı: Cevdet Kudret

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Eleştirel Konuşma: Öğrencilere ailelerinin ne kadar sıklıkla bir araya geldikleri sorulur ve bu konu üzerinde eleştirel bakış açısıyla konuşma yapmaları istenir.

Soru-Cevap: Metnin yeniden yapılandırılması için, metne yönelik sorular cevaplanacaktır.

Eleştirel konuşma etkinliği ile ilgili olarak; altıncı sınıf öğrencisi için, soyut konular üzerinde düşünme yetisi henüz tam anlamıyla gelişmemiştir. Dolayısıyla anne ve babası ayrı olan öğrenciler için, cevaplanması ve eleştirmesi zor bir konudur.

Karagöz ile Hacivat’ın diyaloglarından oluşan metin, öğrenciler tarafından canlandırılarak okunabilir. Kazanımlarda da, ‘sesini ve beden dilini etkili kullanma’ ya yönelik maddeler verilmiştir. Metinle ilgili olarak, sınıf içerisinde canlandırma

amaçlı, küçük bir dekor oluşturulabilir. Öğrencilerden bu canlandırmayı gerçeğe uygun bir biçimde yapması istenebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %67

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

18. Metnin Adı: Türk Mimarisinin Zirvesi: Mimar Sinan

Ana Tema: Milli Kültürümüz

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Komisyon

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Hazırlık aşamasında öğrencilere, tarihteki Türk büyüklerinden hangilerini bildikleri, bu kişilerin tarihteki önemleri, adlarının günümüze kadar yaşamış olmasının sebepleri sorularak konuşma yaptırılır. Konuşma kurallarını uygulayacak fırsat verilir.

Hazırlıklı Konuşma: Öğrenciler, alanlarında tanınmış kişileri, kendini onların yerine koyarak tanıtır. Bu tanıtım öncesinde araştırma yapabilmeleri için öğrencilere gerekli süre verilir. Öğrenci konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını da kullanma olanağı bulurlar.

Hazırlıklı Konuşma: Bu çalışma “doğa zekası” na yöneliktir. Aynı zamanda “olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır” kazanımını gerçekleştirme amaçlıdır. Öğrencilerden bir bitkinin gelişim aşamalarını takip etmeleri istenir. Bu aşamaların sırasıyla nasıl yaşandığını anlatan bir konuşma hazırlanır.

Metin içerisinde yazma, okuma ve dilbilgisine yönelik etkinlikler de mevcuttur. Konuşma becerisine yönelik etkinliklerin uygulama süreci uzun sürecektir. Diğer becerilere de ayrılacak zaman göz önüne alındığında tüm etkinliklerin uygulanması olası değildir. Dolayısıyla kazanımların tümü davranışa dönüşmeyecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama:%23
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %10

19. Metnin Adı: Kilim

Ana Tema: Milli Kültürümüz

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Yetik Ozan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Hazırlıklı Konuşma: Öğrenciler, millî kültür unsurlarımızdan bir tanesini seçip hakkında araştırma yaparak bir konuşma hazırlarlar. Öğrenciler hazırlıklı konuşmanın tüm unsurlarını yerine getirirler. Araştırma konusunun özelliğine uygun olarak düşünceyi geliştirirler. Görsel, işitsel ve farklı iletişim araçlarını kullanma olanağı bulurlar.

Konuşmanın bitiminde öğretmen öğrencilere, konuşmalarını değerlendirebilmeleri açısından sorular yöneltilir. Kendilerini sözlü olarak değerlendirdikten sonra, öğrenci çalışma kitabında yer alan “Konuşmayı Öz Değerlendirme Formu”nu doldurur. Bu şekilde, kendi konuşmasını değerlendirme kazanımını da yerine getirilmiş olur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama:%0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %15

20. Metnin Adı: Nasrettin Hoca

Ana Tema: Milli Kültürümüz

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Hikmet Sebüktekin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Canlandırma: Nasrettin Hoca'yla ilgili fıkralar öğrenciler tarafından canlandırılır. Bu canlandırmalar esnasında giyilen kıyafetlerin gerçeğe yakın olmasına; seslerin, varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanılarak sınıf ortamında canlandırma yapılmasına dikkat edilir. Öğrenci görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını da istediği gibi kullanabilecektir.

Kazanımlar ve önerilen etkinlikler uyum sağlamaktadır. Kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %9.4

21. Metnin Adı: Aleksander Graham Bell

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Şeker Çocuk Dergisi

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin işlenmeye başlanmadan önce metinde bulunan görseller incelenir. Verilecek olan konularla ilgili yorumlar yapılır. Metin okunduktan sonra, öğrencilerle metin ile ilgili sorular yanıtlanır. Bu sorulardan alınan yanıtlarla öğrenci; amaç-sonuç, sebep-sonuç ilişkilerine dayanan cümleler kurar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenci Çalışma Kitabı'nda, konu ile ilgili verilen bir metnin sözlü olarak özetlenmesidir. Özetlemeden sonra öğrenci kendi düşüncelerini de söyleyebilir.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, kendilerini bir mucit gibi hayal eder; icat etmek istediği teknolojik ürünü ve bu icadın kendisinde uyandırdığı heyecanı ifade eder.

Metnin işleneceği süre göz önüne alındığında öğrenciler,“Konuşma metni hazırlar; konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır.” kazanımlarını gerçekleştirmekte zorlanacaktır. Çünkü öğrencilere konuşma metni hazırlamaları için verilen süre, ders esnasındadır. Hazırlıklı konuşmaya ait kazanımların davranışa dönüşebilmesi için süre dikkatli ayarlanmalıdır. Süre ayarlandığı takdirde kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %34.8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %17

22. Metnin Adı: Bu Evle Uzayda Bile Yaşanır

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Metnin Türü: Haber

Metnin Yazarı: Baha Çuhadar

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metinle ilgili görseller incelenir. Bu görsel hakkında öğrenciler düşüncelerini sözlü olarak ifade ederler. Öğrencilere metne ilişkin sorular yöneltilir; Öğrenciler, bu yanıtlar sayesinde cümlelerini, sebep-sonuç ilişkilerine dayalı olarak kurabilirler.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğretmen tahtaya birtakım kelimeler yazarak bir kavram havuzu oluşturacaktır. Bu kelimeler metinden seçilmiş kelimelerdir. Öğrenci, bu havuzdan bir kelime seçer, kelime hakkında belirli bir sürede konuşur.

Güdümlü Konuşma / Tartışma: Öğrencilere bir konu verilir. Öğrenciler beşer kişilik gruplara ayrılır. Her grup bir sorun seçerek, bu sorun hakkında konuşur. Belirlenen sorunlar, grupların sözcüsü tarafından açıklanır. Konuşmalardan çıkan ortak sorunlar ise ayrıca tartışılır.

Grupların kendi aralarında konuşmaları, sorunları çözüme ulaştırması, gruptaki bütün öğrencilerin konuşma ile ilgili kazanımları gerçekleştirebilmesi olası değildir. Sadece grup sözcülerinin söz alarak gruplarını ifade etmesi, kısa sürede “konuşmasında nezaket kurallarına uyar, olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır” kazanımlarına gerçekleştirmeyebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %46

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %14

23. Metnin Adı: Televizyoncu Ali

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Gülçin Alpöge

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Öğrencilere verilecek konu; düzeylerine uygun televizyon programlarının yeterli olup olmadığıdır. Bu konu tartışılırken dikkat edilecek nokta; öğrencilerin programlar konusunda seçici olup olmadıkları, bunu neye göre belirledikleridir. Bu tartışma konusunda önemli olan; öğrencilerin kendi düzeylerinin farkında olmasıdır.

Münazara: Öğrenciler münazara yöntemini, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın yönlendirmesine göre; “*Teknolojik gelişmeler hayatımızda pek çok kolaylıklar sağlamıştır, Ancak teknolojinin olumsuz yönleri de vardır.*” konusuyla gerçekleştirir. Öğrencilere on beşer dakikalık hazırlık yapma imkânı tanınır. Her tartışmacı yedi dakika konuşabilir. Konuşma süresinde konuşmacının dışındaki tartışmacılara da itiraz hakkı tanınır.

Münazara yöntemi için öğrencilere verilen cümle, bu tek uçlu bir cümledir. Ayrılan gruplardan bir tanesi teknolojinin olumsuz yönlerini savunurken, diğer bir grup da olumlu yönlerini savunmalıdır. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda bu açıklamanın yapılmayıp, önerinin tek bir cümleyle sınırlandırılması tekniğin özelliğine uygun değildir. Münazaranın sonuç aşamaları da gerçekleştirilmelidir ki, bu aşamalar öğretmen kılavuz kitabında vurgulanmamıştır. Dolayısıyla bir ders saati içerisinde bu uygulamanın gerçekleştirilmesi mümkün olmamaktadır. Diğer etkinlikler de göz önüne alındığında kazanımların gerçekleşmesi, tek bir takımın karşılıklı münazarasına dayanır. Tüm sınıf öğrencileri için kazanımlar gerçekleşmeyebilir. Yukarıda sözü edilen sınırlılıklardan ötürü, metnin kazanımlarının davranışa dönüşmesi için öğretmenin çok kontrollü çalışması gerekmektedir. Aksi halde öğrencilerde başarılı uygulama yapılamaz.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13

24. Metnin Adı: 1999-2000 Hayalleri

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Mine Söğüt

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilerin metni okumaya hazırlanmaları amacıyla öğrencilere: "Gelecekte teknolojik alanda olabilecek gelişmelerle ilgili neler hayal ediyorsunuz?" sorusu sorulur. Bu sorunun yanıtları öğrencilerin hayal güçlerini zorlayıcıdır. Öğrenciler soruya yanıtlarını verirken izlenimlerinden yararlanıp gelecekle birleştirebileceklerdir.

Eleştirel Konuşma: Öğretmen tahtaya açıklamalar yazar. Öğrenciler ise bu açıklamaların terimlerini bulmaya çalışır. Terimler bulduktan sonra, bu terimlerin insanlığa ne gibi faydaları veya zararları olduğu sorgulanır.

Güdümlü Konuşma: Ara disiplin kazanım ile ilgili olarak da öğrencilere, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda bulunan bir masal okunur. Bu masalın bitiminde öğrenci, kendini masaldaki kahramanların yerine koyarak onlar gibi düşünür ve düşündüklerini ifade eder.

Bu etkinlikler öğrenci, yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır. Ancak metinde öğrenciye hazırlıklı konuşma yaptırabilecek herhangi bir etkinlik bulunmamaktadır. Dolayısıyla kazanımla etkinliklerde çelişki bulunmaktadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %13

25. Metnin Adı: Televizyonları Bozulan Şehir

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Mevlâna İdris Zengin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Öğrenciler bu tartışmayı *eleştirel bakış açısıyla* yaparlar. Tartışmanın konusu, öğrenci düzeyine uygun ve kendi günlük yaşamlarını eleştirebilmeleri açısından olumlu bir konudur. Metin dinletildikten sonra, metinde ortaya konulan sorunun ne olduğu öğrenciler tarafından tartışılır. Tartışma ortamı, öğrencilerin kendilerini sözlü olarak ifade edebilmeleri açısından kazanımlara uygundur.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, televizyon programlarıyla ilgili duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini anlatan birer konuşma yapar. Öğrencilerden bu konuşmaları, televizyon yöneticilerinin karşısında yapacaklarını hayal ederek hazırlamaları istenir.

Güdümlü konuşma etkinliğinde, öğrencilere yeterli süre verilmemektedir. Öğrenciler, hangi programlarla ilgili düşüncelerini açıklayacakları konusunda bilgilendirilmemektedir. Verilen konuşma konusu çok geniştir. Süre yetersizdir. Etkinlik, hazırlıklı konuşma kazanımına göre öğretmen kılavuz kitabında yer almaktadır. Ancak yöntemi uygun değildir. Öğrencilere araştırma yapabilmeleri için bir hafta önceden süre verilmelidir. Öğrenciler, hangi televizyon programları hakkında konuşacaklarını bilmelidirler. Konuşmalarını da bu doğrultuda hazırlamalıdır. Aksi halde öğrenci, çok geniş olan bu konuyu açıklamakta zorlanacaktır. Öğrenciler, konuşmasını yeterli düzeyde yapamaz ve belirlenen kazanımlara ulaşmaz.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %11.4

26. Metnin Adı: Türkiye'm

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Turgut Uyar

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin, öğrenciler tarafından okunduktan sonra öğrencilere metinle ilgili sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. “Sebep-sonuç ilişkileri kurar; konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.” kazanımlarını yerine getirir.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler, “Atalarımızın yurdumuzu korumak için verdikleri mücadeleler nelerdir?” konusuyla ilgili olarak bir konuşma hazırlar. Bu konuşma için gerekli görsel ve işitsel materyallerden de yararlanır

Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda araştırmanın ne kadar süreceği, öğrencinin konuşmayı ne kadar sürede sunacağına dair bilgiler bulunmamaktadır. Daha fazla öğrenciye ulaşabilmek adına, grup çalışması önerilmelidir. Aksi halde, “Konuşmaya

uygun ifadelerle başlar; olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır; yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur.” kazanımlarına ulaşılamayacaktır. Öğretmen, kazanımlara ulaşabilmek adına daha fazla etkinliğe yer vermelidir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13.4

27. Metnin Adı: Eskici

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Refik Halit Karay

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Hazırlık aşamasında, öğrencilerin sözlü anlatım becerilerini geliştirme amacıyla öğrencilere birtakım sorular sorulur. Sorular, öğrencilerin metnin konusunu bulmalarına yöneliktir. Öğrenciler, sorulardan ortak bir nokta bularak metnin konusunu tahmin etmeye çalışırlar ve yorum yaparlar. Metin okunduktan sonra, metinle ilgili görseller incelenir. Öğrenciler bu görselleri birer cümleyle ifade eder.

Tartışma: Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda önerilen bir metin okur. Bu metin, Türkçenin doğru kullanımına ilişkin bir metindir. Metin okunduktan sonra öğrencilere tartışma konusu verilir. Öğrenciler, konu başlığından hareketle Türkçemizi doğru kullanmaya çalışır.

Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda önerilen diğer bir etkinliğe göre; öğrencilere bir paragraf daha okunur. Bu paragrafta altları çizili olan kelimeler bulunmaktadır. Bu kelimelerin Türkçe karşılıklı öğrenciden istenecektir. Dolayısıyla, “yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.” kazanımı sağlanmış olur.

Kazanımlarda hazırlıklı konuşmayla ilgili kazanımlar bulunsa da, öğrenciler için bu kazanıma yönelik etkinlik bulunmamaktadır. Tartışma ise, ders esnasında uygulandığı için hazırlıklı konuşma olarak gösterilemez. Dolayısıyla kazanımlar ve uygulamalar arasında çelişki bulunmaktadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

28. Metnin Adı: Tuz

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Masal

Metnin Yazarı: Anonim

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilerin metinle ilgi çalışma yapmalarını sağlamak amacıyla öğrencilere, metinde geçen kelimelerin kelimesinin neler çağrıştırdığı sorulur.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Tahtaya bir kavram havuzu çizilir. Öğrenci grupları, kavram havuzundan bir kavram seçer. Bu kavram açıklandıktan sonra, bilgiler grup sözcüsü tarafından sınıfla paylaşılır.

Konuşma etkinlikleri oldukça az ve kazanımlara uygun olmayarak planlanmıştır. Ses ve beden dilini etkili kullanmaya yönelik kazanımların uygulamaya dönüştürülmesi neredeyse imkânsızdır. Sınıf içerisinde, konuşma etkinliği esnasında sadece dört öğrenciye konuşma olanağı sağlanması kazanımların oluşmasını engellemektedir. Kazanımlarla uygulamalar uyumsuzdur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %12

29. Metnin Adı: Öğretmen Sevgisi

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Mektup

Metnin Yazarı: Edmondo de Amicis

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra metinle ilgili sorular sorulu. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma Öğrencilere, bir cümle verilir. Öğrenciler, bu cümlenin ele aldığı sorundan yola çıkarlar ve soruna çözüm üretirler. “Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar, konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.” kazanımını gerçekleştirmeye yönelik bir etkinliktir.

Ancak bu metinle ilgili planlanan hazırlıklı konuşma kazanımı gerçekleştirilememektedir. Güdümlü konuşma etkinliği, ders esnasında yapılacaktır. Hazırlıklı konuşma ise belirli bir zaman dilimi içerisinde gerçekleşen, hazırlık yapma gerektiren bir çalışmadır. Dolayısıyla “hazırlıklı konuşmalar yapma” kazanımı gerçekleştirilemeyecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

30. Metnin Adı: Türkçe Üzerine

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Yusuf Yanç

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Şiirde yardımcı fikirlerin, ana fikri nasıl desteklediğine dair tartışma yapılır.

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Konuşma becerisine yönelik etkinliğe göre öğrenciler, dilimizin bugün içinde bulunduğu problemler hakkında konuşma yaparlar. Konuşma esnasında soru-cevap çalışması da yapılır. Sorulara yönelik cevaplarla hazırlanmış bir konuşma; güncel ve toplumumuzun en önemli sorunlarından birine çözüm üreten bir etkinlik olur.

Bu etkinlikte de diğer metinlerde karşılaşılan bir hata mevcuttur. Önemli bir araştırma ve çalışma gerektiren bu konusunun; konu öğrencilere açıklandıktan hemen sonra istenmesi, öğrencilerin kazanımları yeterince uygulayamayacağını göstermektedir. Öğrenciye zaman tanınabilir; öğrenci bu zaman zarfı içerisinde araştırmalar yapar, yanlış kullanılmış sözcükleri metinlerden, dergi veya gazetelerden tarar, bu araştırmaları da konuşmasında kullanabilir. Konuşma amacına ulaşmış olur. Uyarıların dikkate alınmasıyla yapılan etkinlikler kazanımlara uygun ve kazanımları davranışa dönüştürücü bir nitelikte olur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

PASİFİK YAYINLARI 6. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Kızlarıma Mektuplar

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Metnin Türü: Mektup

Metnin Yazarı: Emre Kongar

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilerin metinde verilmek istenen duygu ve düşüncelerle ilgili birikimlerini hatırlayıp ifade etmelerine yardımcı olmak amacıyla öğrencilere “güven” konusuyla ilgili sorular sorulur. Öğrenciler, kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır. Öğrenciler sorulara yanıtlar verirlerken konuşma kurallarını uygularlar.

Kendisini Karşısındaki Yerine Koyarak Konuşma: Okunan metin içerisinde “*Siz benim yerimde olsaydınız ne yapardınız?*” cümlesi geçmektedir. Bu cümle öğrencilere yazılır. Öğrenciler cümlenin metinde geçtiği yeri bulup; neden ve ne amaçla bu cümlenin kullanıldığını düşünürler. Öğrenciler, ses ve beden dillerini etkili kullanacak şekilde kendilerini ifade ederler. Bu cümleyi hissettirecek şekilde konuşmalar yaparlar.

Uygulanacak olan etkinlikler, metnin kazanımlarını gerçekleştirmeye yöneliktir. Metnin işlenmesi on ders saati olduğu için, etkinlikler rahatlıkla uygulanır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %46

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %20

2. Metnin Adı: Damda

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Orhan Veli Kanık

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık aşamasında öğrencilere metinle ilgili sorular sorulur. Öğrenciler, ön bilgilerini hatırlarlar.

Güdümlü Konuşma: Ders Kitabı'nda metni anlatır şekilde bir resim bulunmaktadır. Öğrenciler, bu resim üzerinde konuşturulur. Nasrettin Hoca ile ilgili bilgi birikimlerini açığa çıkarırlar. Nasrettin Hoca fıkrası bilenler sınıfta sözlü olarak paylaşacaklardır. Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır. Ayrıca metinde geçen, Nasrettin Hoca'nın davranışı hakkında öğrenciler düşündürülür, davranış hakkında hissettikleri sorgulanır.

Canlandırma: Öğrencilerin okudukları metinde geçen olaylar, öğrenciler tarafından oyunlaştırılır. Aynı zamanda kendilerini Nasrettin Hoca'nın yerine koyarlar ve hissettiklerini de sınıfla paylaşırlar. Canlandırma tekniğinin getirisi olarak öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili kullanma olanağı bulurlar.

Canlandırma tekniği uygulanmadan önce sınıf mutlaka gruplara ayrılmalıdır. Öğrenciler gruplar halinde canlandırmalarını hazırlamalıdır. Aksi tüm öğrenciler etkinliğe katılabilme imkânı bulamayabilirler. Bu hususun dikkate alınması halinde tüm öğrencilerin aktif katılımı sağlanır; kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %31

3. Metnin Adı: *Güler Yüz*

Ana Tema: *Kişisel Gelişim*

Metnin Türü: *Deneme*

Metnin Yazarı: *Şevket Rado*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Hazırlık aşamasında, metnin konusuna yönelik olarak öğrencilere sorular sorulur. Öğrenciler sorulacak olan sorularla metinle ilgili bilgi birikimlerini harekete geçirilir.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Canlandırma: Öğrencilere, okudukları metinden yola çıkılarak bir cümle verilir. Öğrenciler öncelikle bu cümle üzerinde düşünür. Daha sonra sınıfta canlandırır. Ses ve beden dilleri etkili kullanılır. Canlandırmanın öncesi ve sonrasında öğrenciler serbest bırakılır. Öğrenciler kendi düzenlerini oluşturur.

Konuşma becerisi etkinliğini bu şekilde uygulamanın sınırlılığı öğrencilerin gruplara ayrılmamış olmasıdır. Öğrencilere, grupların oluşturulmasında rehberlik yapılabilir. Bu sayede süreç daha hızlı ilerler. Öğrencilerin tümünün etkin katılımı da sağlanacaktır. Kazanımlar yeterli düzeyde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %69

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %40

4. Metnin Adı: Güvercin, Tilki ve Leylek

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Metnin Türü: Fabl

Metnin Yazarı: Beydeba

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metnin dinletilişi esnasında, metnin dinletilmesi kesintiye uğratılarak öğrencilere sorular sorulur. Öğrenciler, metinde verilmek istenen düşünceleri anlarlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde öğrenciler, kendi düşünceleriyle dinledikleri metinde ortaya konan düşünceler arasındaki

benzerlik ve farklılıkları ortaya koyarlar. Bu sayede öğrenciler düşüncelerini sözlü ifade edebilme olanağı da bulurlar. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Canlandırma / Örnek Olay: Öğrencilere birtakım *örnek olaylar* verilir. Öğrenciler örnek olaylarda yer alan kahramanların yerlerine kendilerini koyarlar; onların ağzından canlandırma yaparlar. Bu sayede öğrenciler, ses ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Konuşma becerilerinin değerlendirilebilmesi için öğrencilere zaman tanınır. Öğrenciler, kendilerinin ve arkadaşlarının konuşmalarını tahtaya çizilecek olan bir form örneğine göre değerlendirirler. Bu sayede öğrenciler hem kazanımları davranışa dönüştürmüş olur hem de eksik veya yanlışlarını görme imkânı bulurlar. Ancak bu çalışma değerlendirmenin yapılıp kaldırılmasıyla son bulmamalıdır. Öğrencilerin hatalarından dönüt alması için, kendi eksiklikleri üzerinde tartışma yapmaları gerekmektedir. Metnin işlenişine ayrılan süre de on ders saati olduğu için, yapılan uyarılarla ele alınacak olan etkinliklerin hepsi uygulanabilecektir ve kazanımlar tüm öğrencilerde hedefe ulaşabilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %62

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %67

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %75

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %50

5. Metnin Adı: Atatürk ve Bilim

Ana Tema: Atatürk

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Güneş Kazdağlı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne genel hazırlık bölümünde, metinde verilmek istenen duygu ve düşüncelerle ilgili öğrencilerin ön bilgilerini hatırlayabilmeleri için öğrencilere, birtakım sorular yönlendirilir.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, öğrencilere sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Öğrencilere konu verilir. Verilen konu üzerinden öğrenciler düşüncelerini paylaşırlar. Öğrenciler bir yandan bu yöntemi uygularken, diğer yandan öğretmenle birlikte soru-cevap çalışması da yaparlar. Sorular Cahit Arf ile ilgilidir. Öğrenciler bildiklerini sorularla ifade ederler.

Beyin Fırtınası: öğrencilere bir cümle verilir. Öğrenciler bu cümleden yola çıkarak beyin fırtınası yaparlar. Bu sayede konuşma kurallarının uygulanışı en üst düzeyde olur.

Sunum: Öğrenciler konuyla bağlantılı olarak Cahit Arf hakkında araştırmalar yaparlar. Belirli bir plan dâhilinde konuşmalarını hazırlarlar ve bu konuşmaları sunarlar. Öğrenciler konuşmaları esnasında görsel materyallerden yararlanırlar.

Sunum etkinliğinin birtakım sınırlılıkları mevcuttur. Konu, öğrencilere metin işlendikten sonra verilmektedir. Dolayısıyla öğrenciler bir sonraki derse hazırlanacaklardır ve konudan kopukluk meydana gelebilecektir. Bu uygulamanın yerine, derse hazırlık bölümünde öğrenciler konuyla ilgili araştırmalarını yapabilirler ve derse hazırlıklı gelebilirler. Süre konusunda sıkıntı önlenmiş olacaktır, tüm öğrencilerin etkin katılımıyla etkinlik yapılabilecektir.

Etkinliklerin tamamlanmasının ardından öğrenciler, kendilerinin ve arkadaşlarının konuşmalarını değerlendirirler. Konuşma kurallarını uygulama ve kendilerini sözlü ifade etme becerisi en üst düzeyde olur. Kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%69

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %67

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %100

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %52

6. Metnin Adı: *Onuncu Yıl Nutku*

Ana Tema: *Atatürk*

Metnin Türü: *Söylev*

Metnin Yazarı: *Mustafa Kemal Atatürk*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık aşamasında, öğrencilere metne yönelik sorular sorulur. Öğrenciler metinle ilgili bilgi birikimlerini harekete geçirirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak **sorular sorulur**. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır. Öğrenciler bu sorulara verilecek yanıtlarla konuşma becerilerini de uygularlar.

Tartışma: Öğrencilerin, Atatürk'ün iyi bir konuşmacı olduğunu ve onun bu özelliğinin milletini ikna etmedeki ve yönlendirmedeki etkisini anlamalarına yardımcı olunur. Öğrenciler bilgileri özümledikten sonra, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın önerisine göre Atatürk'ün Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanıp kullanmadığı tartışılır.

Sunum: Sunum tekniğinin uygulama aşamasında kullanılacak olan yöntem ise **ikna etmedir**. Öğrenciler, Onuncu Yıl Nutku kapsamında, kendilerinin seçeceği bir konu hakkında konuşmalar yaparlar. Öğrenciler ders işlendikten sonra gerekli araştırmaları yaparlar, konuşmalarını çeşitli görsellerle de destekleyip bir sonraki derste sunarlar.

Tartışma etkinliğinin konusu, tartışılmaya uygun bir ifade değildir. Ata'mızın Türkçeyi kullanma becerisi asla bir tartışma konusu olarak kabul edilemez. Altıncı sınıf öğrencileri ancak; Atatürk'ün Türkçeyi ne kadar güzel kullandığı konusunda görüş ve düşüncelerini belirtebilirler. Gerekli uyarılar dikkate alındığı takdirde, metnin tüm kazanımları davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %39

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %22

7. Metnin Adı: Vatandaşlık ve İnsan Hakları

Ana Tema: Atatürk

Metnin Türü: Araştırma-İnceleme

Metnin Yazarı: Vatandaşlık ve İnsan Hakları

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Tartışma / Soru-Cevap: Öğrenciler için tahtaya öncelikle birtakım özdeyişler yazılır. Öğrenciler, bu özdeyişlerden ne anladıkları konusunda tartışma yapıp görüş ve düşüncelerini açıklarlar. Öğrenciler bu çalışmalarla konuşma kurallarını uygularlar. Tartışma yönteminin uygulanmasından sonra öğrencilere sorular sorulur

Metnin kazanımları, ders süresi içerisinde davranışa dönüşebilecektir. Önerilen etkinlikler yeterli olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %39

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %9

8. Metnin Adı: Atatürk'le Yaşayanlar

Ana Tema: Atatürk

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Mübeccel Nami Duru

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilerin dikkatlerini, metnin konusuna çekebilmek amacıyla öğrencilere *sorular sorulur*. Öğrenciler, duygu ve düşüncelerini de açıklarlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Oyun: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde uygulanması önerilen yöntem, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda şöyle açıklanmıştır: “*Öğrencilerinizden, değerlendirmelerinden yola çıkarak Atatürk'ün müzik zevkleri hakkında kendilerine neler söyleyeceğini oyunlaştırarak ifade etmelerini isteyebilirsiniz. Ortak müzik zevkine sahip olanların gruplar oluşturarak oyunu tasarlamalarına yardımcı olunuz.*”

Öneri kazanımlara göre yapılmamaktadır. Bu etkinliğin uygulanmasıyla birlikte öğrenciler hem konuşma kurallarını uygulayabilecektir hem de ses ve beden dillerini etkili kullanabileceklerdir. Ancak metnin kazanımlarında, bu ifadeler yer almamaktadır. Bu nedenle ya kazanımlar tekrar gözden geçirilmeli ya da oyunlaştırma çalışması yerine, öğrencilerin sadece düşüncelerini ifade etmeleri sağlanmalıdır. Aksi halde kazanımlar ve etkinlikler arasında uyumsuzluk meydana gelecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %20

9. Metnin Adı: *Tarihçi ve Dilci Atatürk*

Ana Tema: *Atatürk*

Metnin Türü: *Fıkra*

Metnin Yazarı: *Yunus Nadi*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık aşamasında, metinde verilmek istenen duygu ve düşüncelerle ilgili ön öğrenmelerin hatırlanabilmesi için öğrencilere sorular sorulur. Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, öğrencilere sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, kendilerine verilecek olan konuyla ilgili düşüncelerini ifade ederler. Seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar. Verilecek olan konu, bir sorunla ilişkilendirildiği için öğrenciler, sorunlarına konuşarak çözüm ararlar.

Metnin tüm kazanımları yapılacak olan etkinliklerle davranışa dönüştürülebilir niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %62

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %35

10. Metnin Adı: Yurdum

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Cahit Kulebi

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrenciler, metinde yer alan görselleri incelerler. Öğrenciler, görseller hakkında yorumlar yaparlar; duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini bu görsellerden yola çıkarak ifade edebilirler.

Soru-Cevap: Öğrencilerin, metnin konusuyla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri için, öğrencilere sorular sorulur.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Tahtaya kelimeler yazılır. Öğrenciler, yazılan kelimeleri kullanarak konuşmalar yaparlar. Öğrenciler bu kelimelerle sebep-sonuç ilişkili cümleler kurarlar.

Önerilen yöntemlerin uygulanmasıyla tüm öğrencilerin aktif katılımı sağlanacaktır; kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %20

11. Metnin Adı: Savaşın Ortasında Bir İnsanlık Masalı

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Gazete Haberi

Metnin Yazarı: Yorgo Kırbaki

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metin, konuşma etkinlikleri ve etkinliklerin öğrencilere kazanımları açısından en yüksek orana sahip metinlerden bir tanesidir. Öğrencilere kazandırılması amaçlanan tüm konuşma becerisi kazanımlarının %68'ini kapsamaktadır.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrenciler, çeşitli gazete kupürleriyle sınıfa gelirler. Öğrenciler, gazetelerde geçen yabancı kökenli sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarını söylerler ve cümleleri sözlü olarak ifade ederler.

Soru-Cevap: Öğrenciler, metnin kazandırmak istedikleriyle ilgili olarak düşüncelerini açıklarlar. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur, metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Tartışma / Soru-Cevap: Metnin konusu doğrultusunda öğrencilere birtakım sorular sorulur. Sorulara alınacak olan yanıtlardan hareketle konu, bir kez de tartışma yöntemi ile irdelenir. Öğrenciler bu sayede konuşma kurallarını tamamen uygular ve kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Sunum: Öğrencilere bir konu verilir. Öğrenciler, verilecek olan konuyla ilgili araştırmalar yaparlar. Konuşma metinlerini hazırlarlar. Konuşmalarını çeşitli

görsellerle desteklerler ve bir daha ki derse hazırlıklı gelirler. Hazırlıklı konuşmalarla ilgili kazanımlar tüm öğrencilerde etkili olur.

Yapılacak olan etkinliklerin ardından öğrenciler, kendilerini ve arkadaşlarını değerlendirirler. Bu sayede bu kazanım da davranışa dönüşebilir. %68 oranında verilen kazanım içeriği, eksiksiz hedefe ulaşır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%69

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %100

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %68

12. Metnin Adı: Son Kuşlar

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Sait Faik Abasıyanık

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Sunum / İkna Etme: Derse hazırlık aşamasında öğrencilere konular verilecektir. Öğrenciler, istedikleri konuyu seçerler, konuyla ilgili araştırmalar yaparlar ve konularını görsellerle destekleyip derse hazırlıklı gelirler. Öğrenciler, araştırmalarını ikna edici bir biçimde arkadaşlarına sunarlar. Diğer öğrenciler, anlamadıklarını veya merak ettiklerini sorarlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%54

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %29

13. Metnin Adı: Hiroşimalar Olmasın

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Oktay Akbal

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrenciler konuşma kurallarının tümüne bu aşamada dikkat ederler. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Tartışma: Öğrencilere, metinle bağlantılı bir konu verilir. Öğrenciler bu konu üzerinden nesnel ve öznel yargıları da ortaya çıkaracak şekilde yorumlar yaparlar, seslerini ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

Yapılacak olan etkinliklerle kazanımlar öğrenciler üzerinde etkili olabilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %62

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %35

14. Metnin Adı: Kitaplarda Gezmek

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Adalet Ağaoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere metinle bağlantılı konular verilir. Öğrenciler bu konular üzerinden duygu ve düşüncelerini ifade ederler.

Öğrenciler, ses ve beden dillerini de etkili kullanarak kazanımları davranışa dönüştürebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%54

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %35

15. Metnin Adı: Kitaplar Arasında

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Piyes

Metnin Yazarı: M. Mark-N. McQueen

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde, verilmek istenen duygu ve düşüncelerle ilgili ön bilgileri hatırlayabilmeleri için öğrencilere sorular sorulur. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini açıklama fırsatı bulurlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, öğrencilere sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Canlandırma: Öğrenciler, okudukları metni oyunlaştırırlar. Metnin kahramanları kişi değil kitaplardır. Öğrenciler de kendilerini kitapların yerine koyarak, kitapların yerinde onlar olsalardı neler söyleyeceklerini diyalog haline getirirler. Etkinlik öğrenciler tarafından canlandırılır. Bu sayede öğrenciler, ses ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

Canlandırma için mutlaka iki ders saati ayrılmak zorundadır. Çünkü ilk ders, öğrencilere gruplara ayrılır ve canlandırma için diyaloglar oluşturulur. Uygulama ikinci ders yapılabilir. Bu sebeple öğretmenin süreyi dikkatli ayarlaması gerekmektedir. Bu şekilde kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%69

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %100

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %57

16. Metnin Adı: Kitap ve Değişen Teknoloji

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Münazara

Metnin Yazarı: Sevinç Sakman

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirebilmek adına, öğrencilere sorular sorulur.

Münazara: Metnin okunmasına ve anlaşılmasına yönelik bölümünde münazara yöntemiyle ilgili teorik bilgiler verilir. Öğrenciler yöntemin nasıl uygulandığını öğrenirler. Tahtaya iki tane konu yazılır. Gruplar konuşma metinlerini hazırlarlar. Bu metinler grup sözcüsü tarafından sunulur.

Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda, münazaraya uygun olarak bir jüri oluşturulması önerilmemektedir. Dolayısıyla öğretmen münazara yöntemine hâkim olmalı, sınıf içerisinde uygulama yaparken jüriyi de oluşturulmalıdır. Uyarıların da dikkate alınması durumunda, kazanımlar belirli ölçüde davranışa dönüşebilir. Çünkü münazara tüm öğrenciler tarafından yapılmamaktadır, dönüşümlülük de söz konusu değildir. Dolayısıyla bu etkinliğin uygulanmasının ardından mutlaka bir tartışma ortamı sağlanmalıdır. Bu önerinin dikkate alınmasıyla, öğrenciler görüşlerini ifade edebilme olanağı bularak, sözlü anlatım becerilerini artırabilir. Münazara esnasında ise münazaraya etkin katılımında bulunan öğrencilerin tümü, konuşma kurallarının tüm kazanımlarını davranışa dönüştürebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%100

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %25

17. Metnin Adı: Kitabın Serüveni

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Necati Öngay

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğretmenler, konuşma bölümünde kullanılmak üzere sınıfa sözsüz bir müzik CD'si getirirler. Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik olarak; getirilen müzik dinlettirilir. Öğrenciler, dinleti esnasında hissettikleriyle ilgili üçer dakikalık konuşmalar yaparlar. Konuşma kurallarını uygulayabilirler, ses ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

Etkinlikler tamamlandıktan sonra öğrenciler, kendilerinin ve arkadaşlarının konuşmalarını değerlendirirler, yorumlar yaparlar. Bu sayede tüm kazanımlar, tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %54

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %50

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %55

18. Metnin Adı: Bulutlarla Yarışan Kadın

Ana Tema: Milli Kültür

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Halit Kıvanç

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde öğrencilerin ön bilgilerini hatırlayabilmeleri için, öğrencilere sorular sorulur. Öğrenciler metnin konusu hakkında bilgi sahibi olur.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde uygulanması önerilen çalışmaya göre; öğrenciler ikişer kişilik gruplara ayrılırlar. Öğrenciler birbirlerine yaşam öykülerini anlatırlar. Öğrenciler anlatımları esnasında birbirlerine anlamadıkları, merak ettiklerini sorabilirler. Bu sayede kendi aralarında konuşma kurallarını uygulayıp; ses ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

Bu etkinlikle, tüm öğrenciler birbirlerine hâkim olamayacaktır. Bu yöntemin yerine, röportaj tekniğinin uygulanması daha eğitici olacaktır. Öğrenciler ikişerli gruplar şeklinde, birbirlerinin yaşam öyküsü hakkında röportaj yapmalılar. Bu esnada çeşitli notlar tutulmalı ve anlaşılmayan veya merak edilenler sorulmalıdır.. Röportaj bittikten sonra öğrenciler, tuttıkları notları, olayları ve bilgileri sıraya koyarak diğer öğrencilerle paylaşmalıdır. Bu sayede tüm öğrencilerin aktif katılımı gelişir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %46

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %46

19. Metnin Adı: Çanakkale Türküsü

Ana Tema: Millî Kültür

Metnin Türü: Anonim

Metnin Yazarı: Türkü

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde, öğrencilerin ön bilgilerini hatırlayabilmeleri amacıyla; öğrencilerle sorular sorulur.

Röportaj / Canlandırma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde öğrenciler ilk olarak üçer kişilik gruplara ayrılır. Öğrencilerden biri gazeteci, diğerleri de Çanakkale Savaşı'nda savaşan kişiler olur. Öğrenciler yapılan bu röportaj yöntemini, oyunlaştırma yöntemiyle sergilerler. Bu sayede öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar, konuşma kurallarını uygularlar.

Böylesi bir çalışma planı için, iki ders saati mutlaka ayrılmalıdır. Öğrenciler hazırlıklarını ve oyunlarını ancak iki ders süresi içinde yapabilirler. Kazanımlar bu etkinliklerle davranışa dönüştürülebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %62

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %29

20. Metnin Adı: Bayrak Kardeşliği

Ana Tema: Millî Kültür

Metnin Türü: Gezi Yazısı/Günlük

Metnin Yazarı: Ahmet B. Ertilasun

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde ve metin okunduktan sonra öğrencilere, metinle bağlantı kurabilmesi için sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere, kapsamında sorun barındıran bir metin cümlesi verilecektir. Öğrenciler bu cümleden yola çıkarak konuşmalar yapacaklardır.

Uygulanacak olan etkinliklerle kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %69

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %42

21. Metnin Adı: Aşkını Kaşıklarda Dile Getiren Delikanlı

Ana Tema: Milli Kültür

Metnin Türü: Efsane

Metnin Yazarı: Ali Püsküllüoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde öğrencilere, metinle bağlantı kurulmasını sağlayacak birtakım sorular sorulur. Öğrenciler bu yöntemle birlikte yorumlar yaparlar; duygu ve düşüncelerini sözlü olarak ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, dinledikleri efsanedeki genç kız ve delikanlının davranışları hakkında yorumlar yaparlar. Öğrenciler, efsanede yaşanan olayların günümüzde de yaşanıp yaşanamayacağına dair karşılaştırmalar yaparlar ve olayları irdelerler. Bu sayede konuşma kurallarını uygularlar. Ses ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, bu aşamada efsanede geçen delikanlı ve genç kızın düşünlerini hayal ederler. Hayal ve izlenimlerini ifade etme olanağı bulurlar.

Etkinlikler, kazanımları davranışa dönüştürebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %62

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %55

22. Metnin Adı: *Gül Hanım'ın Annesi*

Ana Tema: *İletişim*

Metnin Türü: *Hikâye*

Metnin Yazarı: *Memduh Şevket Esendal*

Metin, konuşma becerisi kazanımları yönünden oldukça etkilidir. Konuşma becerisine ait kazanımların tamamının %60'ını, bu metinde davranışa dönüştürülmesi amaçlanmaktadır.

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde öğrencilere sorular sorulur. Öğrenciler verilecek olan yanıtlarla, yorum da yapabilecekleri için metnin ilk aşamasında kendilerini sözlü olarak ifade etme olanağı bulabilirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak *sorular sorulur*. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Soru-Cevap: Sorulacak olan sorular, *düşünce ve ifade özgürlüğünün önemini* kavratmaya yöneliktir. Sorularla, metinle ilişki kurulur.

Sunum: Bu aşamada öğrencilere bir konu verilir. Öğrenciler, verilecek olan konu üzerinden beş dakikalık konuşmalar hazırlarlar. Daha sonra bu konuşmalar sunulur. Öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Tüm etkinlikler bittikten sonra öğrenciler, kendilerini ve arkadaşlarını değerlendirirler. Yapılacak olan etkinliklerle tüm kazanımlar davranışa dönüşebilecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %62

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %75

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %50

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %60

23. Metnin Adı: Bir Çekişme

Ana Tema: İletişim

Metnin Türü: Günlük/Roman

Metnin Yazarı: Edmondo De Amicis

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Kendisini Karşısındakinin Yerine Koyarak Konuşma / Örnek Olay: Öğrencilere birtakım örnek olaylar verilir. Öğrenciler bu örnek olaylardan yola çıkarak nasıl tepki vereceklerini oyunlaştırarak sunarlar. Ses ve beden dillerini etkili kullanmanın yanı sıra, konuşma kurallarını da uygularlar.

Etkinlikler kazanımlara uygundur ve öğrencide konuşma becerisine yönelik olumlu davranış değişikliği meydana getirecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %62

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %50

24. Metnin Adı: Kara Koyun

Ana Tema: İletişim

Metnin Türü: Masal

Metnin Yazarı: Halit Karaoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler metinle bağlantılı olarak bildikleri masalları anlatırlar.

Tek etkinlik tüm kazanımları davranışa dönüştürebilecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%38
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %28

25. Metnin Adı: Tatlı Dil

Ana Tema: İletişim

Metnin Türü: Düşünce Yazısı

Metnin Yazarı: Şevket Rado

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde öğrencilere sorular sorulur. Sorular, metinle ilişkilidir.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere, “Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.” atasözü verilir, öğrenciler bu atasözü üzerinden duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Bu sözle ne anlatılmak istendiği öğrenciler tarafından yorumlanır. Konuşma kuralları uygulanır.

Canlandırma: Öğrencilere iki tane cümle verilir. Öğrenciler, bu sözlerden yola çıkarak iki üç dakikalık oyun hazırlarlar. Hazırlanan oyun canlandırılır.

Kazanımların tümü, davranışa dönüştürebilir. Önemli nokta, öğretmen öncelikle öğrencileri gruplara ayırmalıdır ve etkinlik hazırlık aşaması gerektirdiği için süreyi dikkatli ayarlamalıdır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %67
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %35

MEB YAYINLARI 6. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

Öğretmen Ders Kitabı'nın açıklamasına göre altıncı sınıf konuşma becerisine uygun olarak özellikler kazandırılması gereken beceriler; ikna etme, eleştirel konuşma, katılımlı konuşma, tartışma, kendisini karşısındakinin yerine koyarak konuşma, güdümlü konuşma, kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma, serbest konuşma, yaratıcı konuşma, hafızada tutma yöntemleriyle kazandırılacaktır.

1. Metnin Adı: Çocuk Kitaplığında Sabah Tartışması

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Kitaplar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Mehmet Güler

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metin işlenmeye başlanmadan önce, derse hazırlık amacıyla öğrenciler derse araştırma yaparak gelirler. Öğrenciler Nasrettin Hoca fıkralarından birkaç tanesi öğrenirler.

Soru Cevap: Metne hazırlık amacıyla öğrencilere metinle ilgili sorular sorulur. Sorular, metne yönelik olarak öğrencilerin birikimlerini harekete geçirir.

Güdümlü Konuşma: Metni anlamaya yönelik olarak, metnin görselleri öğrenciler tarafından sorgulanır. Metnin konusunu sözlü olarak tahmin etmeye çalışacaklardır. Öğrenciler, duygu ve düşüncelerini ifade etme olanağı bulur.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya yönelik olarak sorular sorulur. Öğrencilerin metinden anladıkları sorgulanır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Kendisini Karşısındakinin Yerine Koyarak Konuşma/ Soru-Cevap: Öğrenciler ikişerli gruplara ayrılır. Grup üyelerinden biri A, diğeri ise B adını alır.. A'lara, 12-13 yaşlarında bir çocuk oldukları, televizyon izledikleri, bu gece geç saatlere kadar televizyon izlemeyi düşündükleri söylenirler. Öğrenciler bu çalışmaya doğaçlamayla

başlarlar. Aralarında birkaç dakika konuşacaklardır. Çalışma sonrası öğrencilere birtakım sorular sorarlar. Sorular öğrencilerin empati duygularını harekete geçirecek niteliktedir. Örnek soru: “*A ve B rolünü üstlendiğinizde nelere hissettiniz?*” Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar, seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Sunum: Öğrencilere, “*Siz, anne ve baba olsaydınız okumayı hiç sevmeyen çocuğunuza okuma alışkanlığını kazandırmak için neler yapardınız?*” konusu verilir. Öğrenciler, konuşmalarını hazırlayıp sunarlar. Sunumlar tamamlandıktan sonra değerlendirmeler yapılır.

Güdümlü Konuşma: Derse gelmeden önce yapılan araştırmaya uygun olarak, öğrenciler öğrendikleri Nasrettin Hoca fıkralarını arkadaşlarıyla paylaşırlar.

Metinle ilgili öğrencilere hem hazırlık amaçlı hem de metni yapılandırmaya yönelik sorular fazlaca sorulmaktadır. Bir soruya, birkaç öğrenciden yanıt alınabilir. Ardından ikili diyaloglar birkaç dakika olarak planlansa da arkasından yapılan değerlendirme aşaması ile sürede uzama oluşabilir. Hazırlıklı konuşmanın, hazırlanması, konuşma planına göre oluşturulması ve sunulması da bir ders saatini alabilir. Nasrettin Hoca fıkralarının da paylaşımı ile birlikte asgari üç ders saati sadece konuşma etkinliğine ayrılacaktır. Dolayısıyla hazırlıklı konuşmalarında gruplar halinde hazırlanması süreden tasarruf sağlar. Bu doğrultuda, kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %16

2. Metnin Adı: Okuma Üstüne

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Okuma Alışkanlığı

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Bacon

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık amacıyla öğrencilere kitap okuma alışkanlıklarıyla ilgili sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere, öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayacak olan “*Kitapsız yaşamak kör, sağır ve dilsiz yaşamaktır.*” konusu verilir. Öğrenciler konu hakkındaki görüş ve düşüncelerini paylaşırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak *sorular sorulur*. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır. Öğrencilere “*Okuduğumuz denemenin konusu nedir?*” sorusu sorulur ve öğrenciler konuşturulur.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde ise önerilen yöntem; *kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma*dır. Bu yöntemi uygulayabilmek için tahtaya bir tablo çizilir. Tablo örneği:

Tablo 95

İSİM SOYİSİM	OKUDUĞUM KİTAPLARIN ADLARI
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Öğrenciler, yukarıda örneği olan formları doldururlar. Kâğıtlar zarfa konulur. Zarftan bir form seçilir. Formu çekilen öğrenci tahtaya kaldırılır, öğrenci bir sayı söyler. Formda sayının karşısında yazan kitabın tanıtılması yapılır.

Yapılacak olan etkinlik, belirlenen süreler içerisinde tüm sınıf tarafından uygulanabilecek türdendir. Öğrenciler, bilgi birikimlerini sınıf arkadaşlarıyla paylaşır, ses ve beden dillerini etkili kullanarak, hazırlıklı konuşmanın da kazanımlarını davranışa dönüştürecek şekilde, kendi duygu ve düşüncelerini paylaşırlar. Kazanımlar, davranışa dönüşecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %17

3. Metnin Adı: En İyi Arkadaş

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Kitapların Faydaları

Metnin Türü: Tiyatro

Metnin Yazarı: Hadi Besleyici

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık amacıyla, öğrencilerin bilgi birikimlerini harekete geçirebilmek için öğrencilere birtakım sorular sorulur.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Tahtaya tekerlemeler yazılır. Öğrenciler tekerlemeleri ezberledikten sonra, doğru telaffuz ederek söylerler. Tekerlemeleri doğru söylemek için yapılan çalışmalar öğrencilerin seslerini de etkili kullanmalarını sağlar. Özellikle, “*Kelimeleri doğru telaffuz eder.*” kazanımı için yerinde bir uygulamadır.

Beyin Fırtınası: Öğrencilere, “*Kendi çevrenizdeki olumsuz durumları da düşünerek hangi değişiklikler meydana geldiğinde dünyanın güzelleşebileceğine inanıyorsunuz?*” sorusu sorulur. Öğrenciler, konu hakkındaki duygu ve düşüncelerini yönetime uygun olarak sınıfla paylaşırlar.

Soru-cevap çalışmaları, güdümlü konuşma ve beyin fırtınasından sonra diğer becerilere ve dilbilgisine yönelik etkinliklere süre kalmayabilir. Diğer çalışmaların yerinde ve uygun yöntemlerle yapılmasıyla kazanımlar öğrencilerde davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %9

4. Metnin Adı: Kitap Kuşum Uçuverdi

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Okuma Sevgisi

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Nurefşan Çağlaroğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Sorular metnin; olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosunu biçimlendirmeye olanak sağlayıcıdır. Örnek soru: “Çocuk evden, nereye gitmek istiyor?”

Yaratıcı Konuşma: Bir kâğıda, bir cümle yazılır ve kâğıt öğrenciye verilir. Öğrenci sınıfın en uzak noktasına gider ve kâğıtta yazılı cümleyi çok sessiz biçimde söyler. Diğer öğrencilere, söylenenin anlaşılıp anlaşılmadığı sorulur. Bu etkinlikteki amaç; işitilebilir bir sesle konuşabilmenin yararlarını öğrencilere uygulamalı olarak gösterebilmektir. Öğrenciler, konuşmalarında vurgulara ve tonlamaya önem vermeyi öğrenirler. Bu çalışmanın da uyandırdığı izlenimle önceden araştırılan atasözü veya vecizelerden birkaç tanesi tahtaya yazılır. Öğrenciler, bilgi birikimlerini bir dakika içerisinde toparlayarak konuşmalarını yaparlar.

Yaratıcı konuşma etkinliğinde önemli nokta, bu uygulamanın yeteri kadar öğrenciye yaptırılmasıdır. Öğrenciler, sesi etkili kullanmamanın sonucunda yaşanan olumsuzluğu uygulamalı olarak görürler.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

5. Metnin Adı: Atatürk ve Onun Büyük Eseri

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk'ün Hayatı

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Komisyon

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin işlenmeye başlanmadan evvel öğrencilere sorular sorulur. Sorular metne yönelik bilgi birikimlerini harekete geçiricidir.

Güdümlü Konuşma: Hazırlık bölümündeki ek konuşma etkinliğine göre tahtaya bir özdeyiş yazılır, öğrenciler konu ile ilgili görüş ve düşüncelerini sınıfla paylaşarak kendilerini ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Kendisini Karşısındaki Yerine Koyarak Konuşma: Öğrenciler kendilerini Kurtuluş Savaşı kahramanlarından birinin yerine koyar. Öğrencilerin kendilerini hayal etmesinden sonra öğrencilere, “*Atatürk ile aynı dönemde yaşamış olsaydınız Türkiye'nin düşmanlardan kurtarılması için neler yaptınız? Atatürk'e nasıl yardım ederdiniz?*” sorusu sorulur. Öğrenciler bu sorudan da hareketle kendi duygularını ve düşüncelerini açıklarlar. Kendilerini sözlü olarak ifade ederler. Düşüncelerini paylaşırken seslerini etkili kullanırlar.

Önerilen yöntem ve kazanımlar birbiriyle doğru orantılıdır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %4

6. Metnin Adı: Atatürk'ten Son Mektup

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk'ün Fikir Hayatı

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Halim Yağcıoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Öğrencileri metne hazırlayabilmek için tahtaya bazı kelimeler yazılır. Öğrenciler bu kelimelerin çağrışımlarından hareketle konuşturulur. Konuşturma çalışmasından sonra öğrencilere, metne yönelik sorular sorulur.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilerin konuşmasını sağlayacak olan konu “*Atatürk'ün bilime verdiği önemden yola çıkarak ülkemizdeki bilimsel çalışmaların artması için nelere yapılmalı?*” dır. Her öğrenci, kendinden önce konuşan öğrencinin düşüncesine farklı bir bakış açısı getirir ve konu geliştirilir.

Beysin Fırtınası: Verilen konu, birkaç öğrenciye ikişer dakika verilerek anlatılır. Öğrenciler iki dakika içerisinde akıllarına gelen düşünceleri paylaşırlar.

Etkinler, kazanımlar ve öğrenci seviyesiyle çalışmamaktadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %6

7. Metnin Adı: *Atatürk'ten Anılar*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Alt Tema: *Atatürk'te Vatan ve Millet Sevgisi*

Metnin Türü: *Anı*

Metnin Yazarı: *İsmail Habib Sevük*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık esnasında öğrenciler, konuşma becerisi etkinliği kapsamında kullanmak üzere Atatürk'ün anılarını araştırırlar. Seçtikleri anıya uygun görselleri de toparlayarak sınıfa gelirler. Bu sayede hazırlık konuşmanın kazanımlarına ulaşırlar.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık kapsamında ise öğrencilere birtakım özdeyişler verilir. Öğrenciler özdeyişler hakkında konuşurlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere, “Okuduğunuz anılarda yazar kendi hayatını mı yoksa yaşadığı dönemi mi anlatmış?” sorusu sorulur. Öğrenciler düşüncelerini ifade ederler.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler, derse hazırlık yaparak getirdikleri anıları görsellerle toparlayarak sunarlar. Katılımlı konuşma yapılacağı için öğrenciler sorular sorar ve çeşitli notlar alırlar. Konuşma kuralları uygulanır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, kitabın faydaları hakkında dört cümlelik konuşma yaparlar ve konuşmalarını “*O hâlde doğayı sevmeliyiz.*” cümlesiyle bitirirler. Öğrenciler konuşmalarını yaparlar ve bilerek yapılan hatanın –konuyla bağdaşmayan son cümlelerin- farkına varırlar.

Beyin Fırtınası: Öğrenciler; Atatürk'ün kişilik özellikleriyle ilgili akıllarına ilk gelen sözcüğü söylerler. Daha sonra belirlenen öğrencilerden Atatürk'ün kişilik özellikleriyle ilgili konuşmalar yapmaları istenir.

Yukarıda da görüldüğü gibi metin işlenmeden önce ve sonra konuşma becerisine yönelik etkinlik sayısı fazladır. Etkinliklerin tamamına, tüm öğrencilerin aktif şekilde katılabilmesi için, konuşmalar ya gruplar halinde hazırlanmalıdır

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %14

8. Metnin Adı: Atatürk ve Müzik Devrimi

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk ve Müzik

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Yücel Aksoy

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık kapsamında, öğrencilerin düşüncelerini anlatabilmeleri için, öğrencilere birtakım sorular sorulur. Ardından öğrencilere bir Atatürk anısı okunur. Öğrenciler bu anıyı yorumlarlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrenciler çalışma kitaplarındaki özdeyişlerden hareketle konuşmalarını yaparlar. Konuşmalar iki-üç cümleli olacağı için, bütün öğrenciler aktif katılımında bulunurlar.

Canlandırma: Öğrencilere bir Atatürk anısı okunur, ardından öğrencilerle birlikte Yemen Türküsü söylenir. Öğrencilerde müzik duygusu da uyandırıldıktan sonra, öğrenciler dörderli gruplara ayrılır. “*Müzik olmasaydı günlük yaşamımız nasıl olurdu?*” sorusuna yanıt arayan bir canlandırma yazıp, sınıf içerisinde oynarlar. Canlandırma etkinliğiyle öğrenciler, seslerini ve bedenlerini etkili kullanabileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

9. Metnin Adı: Kadının Siyasi ve Sosyal Haklarını Kazanması

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Vatandaşlık Görevleri

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: www.meb.gov.tr

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Derse hazırlık amacıyla ve konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılmak üzere öğrenciler, kadın hakları, kadının toplumdaki yeri, eğitim eşitliği vb. konularda gazete kupürlerinden araştırmalar yaparlar. Metne hazırlık amacıyla öğrenciler konuşturulur. Konuşma konusu verilir. Öğrenciler soruya yanıt verirken duygu ve düşüncelerini ifade etme alışkanlığı kazanırlar.

Eleştirel Konuşma: Öğrencilere, “*Vatandaşlık görevleri denince aklınıza ne geliyor?, Vatandaşlık görevimizi yapıyor muyuz?, yetersiz olduğumuz sorunlar neler?*” sorusu sorulur. Öğrenciler bu soruya yanıtlar verirken, birtakım çözüm önerileri getirirler, konuşma kuralları uygulanır.

Tartışma: Derse hazırlık aşamasında incelenen ve toparlanan gazete kupürlerinin içerikleri hakkında tartışma yapılır.

Öğrencilere verilen konular ve uygulanan yöntemler, öğrenci seviyesine uygun olmakla birlikte, süreyi de aşmayacak niteliktedir. Kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %85

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %20

10. Metnin Adı: *Atatürk ve Tarihimiz*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Alt Tema: *Atatürk'ün Tarihimize Verdiği Önem*

Metnin Türü: *Tiyatro*

Metnin Yazarı: *Komisyon*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğrencilerin bilgi birikimlerini harekete geçirilir ve öğrencilerin konuşmalarını sağlayacak birtakım sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma / Beyin Fırtınası: Öğrenciler öncelikle “tarihimizi bilmenin önemi” konusunda *beyin fırtınası* yaparak akıllarına gelen ilk kelime veya kavramları kâğıtlara yazarlar. Yazılan kelime veya kavramlar, öğrenciler tarafından cümleler haline getirilir. Ardından, beyin fırtınası kullanılarak ortaya çıkan düşünceler doğrultusunda Atatürk'ün bir sözü öğrencilere verilir. Öğrenciler konu hakkında konuşurlar.

Son kazanıma uygun olarak da öğrenciler, kendilerini sözlü olarak değerlendirirler. Seslerini ve beden dillerini kullanmaları açısından yorum yaparlar. Öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili olarak kullanırlar. Konuşma kurallarını uygularlar. Önerilen yöntemler süreyle, öğrenci seviyesiyle çelişmemektedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13

11. Metnin Adı: *Ömür Boyu Mutluluk*

Ana Tema: *Duygular ve Hayaller*

Alt Tema: *Mutluluk*

Metnin Türü: *Hikâye*

Metnin Yazarı: *Fadime Çetin*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık amacıyla öğrenciler, “yardımlaşma, mutluluk” konularında konuştururlar. Öğrenciler kendi görüş ve düşüncelerini ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Tartışma: Konu, “İnsanların birbirlerine yardım etmeleri için neler yapabiliriz?”dir. Bu çalışma yapılmadan önce tartışmanın kurallarına uygun olarak bir jüri oluşturulur. Sınıfça bir başkan seçilir ve onun yönetiminde tartışma başlatılır. Öğrenciler kendi duygu, düşünce ve görüşlerini tartışma kuralları çerçevesinde paylaşırlar. Etkinliklerle, öğrenciler tüm kazanımları davranışa dönüştürebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %44

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13

12. Metnin Adı: Meşe ile Saz

Ana Tema: Duygular ve Hayaller

Alt Tema: Kibir

Metnin Türü: Fabl

Metnin Yazarı: La Fontaine

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencileri, metne hazırlamak amacıyla ve metin okunduktan sonra öğrencilere sorular sorulur.

Kendisini Başkasının Yerine Koyarak Konuşma: Sınıf tahtasına “Bugün sınıfta yaşananları hiç unutmayacağım.” cümlesi yazılır. Öğrenciler bu cümleyi sırasıyla korku, sevinç ve üzüntü duygularıyla ifade ederler. Öğrenciler bu uygulamayla vurgu ve tonlamaya oldukça dikkat etmek durumundadırlar.

Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın önerisine göre çalışma bu kadarla son bulmamaktadır. Öğrenciler cümleleri uygun şekilde söylerlerken kendi duygu, düşünce ve izlenimlerini de ifade edeceklerdir. Bu çalışma öğrencilerin kendilerini ifadesine olanak sağlayan, uzun soluk bir konuşmaya yer vermemektedir. Öğrencilerin seslerini duygulara yönelik kullanmalarını sağlayan vurgu ve tonlamanın önemini belirten bir konuşmadır. Dolayısıyla hazırlıklı konuşmalar yapma kazanımının ilk maddesi yerine ulaşamayacaktır. Çalışmalar da yapılacağı kadarıyla diğer kazanımlara uygun ve seviyeyi aşmayacak düzeydedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %14

13. Metnin Adı: Çocuk ve Resim

Ana Tema: Duygular ve Hayaller

Alt Tema: Özlem

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Dilaver Cebeci

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler derse hazırlık amacıyla; çevre konusunda araştırma yaparlar. Sınıfa, dergi ve gazetelerden konularını destekleyen fotoğraf ve resimler getirirler. Bu ön çalışmadan konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde yararlanılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık amacıyla öğrencilere bir şiir dinletilir. Dinleti sonrası öğrencilerin neler hissettiği konusunda öğrenciler konuşturulur. Öğrenciler kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler derse hazırlık bölümünde yaptıkları araştırmalarla ilgili, getirdikleri görselleri de kullanarak konuşmalar yaparlar. Öğrenciler, seslerini bedenleri etkili kullanırlar. Konuşma kurallarını uygularlar.

Hazırlıklı konuşmalarla ilgili kazanımları davranışa dönüştürülür. Öğrenciler, araştırmalarını daha önceden tamamladıkları için sürede kısıtlama meydana gelmeyeceklerdir. Tüm öğrenciler etkinliğe katılabileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13

14. Metnin Adı: Bir Masal Ülkesinde Anadolu

Ana Tema: Duygular ve Hayaller

Alt Tema: Umut

Metnin Türü: Masal

Metnin Yazarı: Mehmet Önder

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğretmen sınıfa Türk ve dünya masallarından örnekler getirirler. Öğretmen, sınıfı gruplara ayırır. Her grup bir masal seçer ve seçilen masallar diğer gruplarla asla paylaşılmaz. Gruplar dersten önce seçtikleri masalları canlandırmak için hazırlanırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler, seçtikleri masalları canlandırırlar. Öğrenciler seslerini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanırlar.

Canlandırma sonunda öğrenciler kendilerini ses ve beden dili; jest ve mimikler; vurgu, tonlama ve duraklama yönlerinden değerlendirirler. Önerilen etkinlikler öğrenciler için aktif katılımın yüksek olduğu ve tamamıyla konuşma becerisine dönük etkinliklerdir. Kazanımlar, tüm öğrencilerde davranışa dönüşecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %14

15. Metnin Adı: Bir Mektup

Ana Tema: Sevgi

Alt Tema: Aile Sevgisi

Metnin Türü: Mektup

Metnin Yazarı: Atalay Yörükoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık amacıyla, metnin türü mektup olduğu için, metnin türüne yönelik sorular sorulur.

Tartışma: Metnin okunması bittikten sonra, metnin duygu ve düşünceleri öğrenciler tarafından tartışılır. Öğrenciler konuşma kurallarını uygulayıp kendilerini ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Kendisini Karşısındakinin Yerine Koyarak Konuşma: Öğrenciler kendilerini, metinde geçen mektuptaki çocuğun yerine koyarlar. Öğrencilerin düşüncelerini ifade etmesinden sonra, “Sizin büyüklerinizden ne gibi beklentileriniz var?” sorusu yöneltilir. Öğrenciler bu konu hakkında da öğretmenlerin de önerisiyle; konuşmalarını ana-fikir etrafında toparlayarak, ana fikri yardımcı fikirlerle destekleyerek yaparlar.

Etkinliklerin tamamlanmasıyla kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir. Etkinlikler, kazanımlarla uyumludur ve tüm öğrencilerin aktif konuşmasını sağlayacak niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %21

16. Metnin Adı: İstanbul Liseli Küçük Hasan

Ana Tema: Sevgi

Alt Tema: Vatan Sevgisi

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: İsmail Bilgin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık amacıyla öğrencilere Çanakkale 1915 (TTK) CD'sinden 10 dakikalık bir bölüm izlettirilir. Öğrenciler, izledikleri bölüm hakkında konuşurlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Tahtaya metinle ilgili kelime ve kavramlar yazılır. Öğrenciler tahtada yazan kelime ve kavramları da kullanarak konuşmalar yaparlar. Ardından sınıf dört gruba ayrılır. Öğrencilerin daha önceki çalışmalarının yer aldığı ürün dosyalarındaki Kurtuluş Savaşı resimlerinden her grubun birer resim seçmesi istenir. Öğrenciler, seçtikleri resimle ilgili duygularını ifade eden konuşmalar hazırlarlar. Öğrenciler beş dakika içinde konuşmalarını hazırlarlar ve grup sözcüklerini seçerler. Konuşmalar tamamlanır. Her grubun konuşmasının ardından diğer gruplar değerlendirme formlarını doldururlar.

Kazanımlar, öğrenci seviyesi ve konuşma becerisi yöntemleri ile tutarlıdır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%22

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %67

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %24

17. Metnin Adı: Bayrak

Ana Tema: Sevgi

Alt Tema: Bayrak Sevgisi

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Arif Nihat Asya

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, Arif Nihat Asya hakkında araştırma yaparlar. Şairin fotoğraflarını, vatan ve bayrak sevgisi ile ilgili diğer şiirlerini getirirler.

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde öğrencilerin birikimlerini harekete geçirme için, öğrencilere sorular sorulur. Sorular “bayrak” ile ilgilidir ve kendilerinde oluşan çağrışımlar konuşulur. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler “bayrak sevgisi” konusunda konuşurlar. Her öğrenci, kendisinden önce konuşan arkadaşının söylediklerine farklı bir bakış açısıyla yorum getirirler.

Sunum: Öğrenciler, dersten önce yaptıkları araştırmaları çıkarırlar. Öğrenciler getirdikleri bilgileri görsellerle destekleyerek sunarlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler gruplara ayrılırlar. Öğrenciler çalışma kitaplarındaki etkinlikle (4. Etkinlik) bağlantı kurarak konuşma yaparlar.

Yapılacak olan etkinlikler, tüm kazanımların davranışa dönüşebilmesi için yeterlidir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %22

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %18

18. Metnin Adı: Eskici

Ana Tema: Sevgi

Alt Tema: Ana Dili Sevgisi

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Refik Halit Karay

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık amacıyla konuşma bölümünde kullanılmak üzere öğrenciler, yabancı dillerden alınmış ve dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yer aldığı gazete kupürlerini araştırırlar.

Güdümlü Konuşma: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın 205. Sayfasında tam sayfa bir karikatür resmi bulunmaktadır. Bu karikatür dersin en başında öğrencilere gösterilecek ve öğrencilerin konuşutulması sağlanır.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde ise öğrencilere “*Güzel Türkçe*” adlı şiir okunur. Öğrenciler şiiri dinledikten sonra şiirle ilgili duygu ve düşüncelerini açıklarlar. Bu çalışma ile öğrenciler, kendilerini sözlü olarak ifade etme şansı bulurlar.

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde, öğrencilerin bilgi birikimlerini harekete geçirebilmek amacıyla öğrencilere sorular sorulur.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Güdümlü Konuşma / Beyin Fırtınası: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin öğrencilere okutulur. Öğrenciler bu metinden anladıklarıyla beyin fırtınası yaparlar. Daha sonra öğrencilere, “*Ana dilimiz Türkçeyle konuşmanın millî birliğimize katkısı nelerdir?*” konusu verilir. Konuşma kurallarını kazanımlara uygun olarak uygularlar, konuşmalarını yaparlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler metinde en beğendikleri bölümü nedenleriyle ortaya koyarlar. Bu şekilde sebep-sonuç ilişkileri de kurulur.

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Öğrencilerle soru-cevap çalışması yapılarak, öğrenciler şu sorularla yönlendirilir: “*Türkçeyi doğru kullanma insanlar arası anlaşmayı nasıl etkiler? İnsan açısından konuşmak nasıl bir özgürlük sağlar?*” Öğrenciler, sebep-sonuç ilişkisi kurarlar.

Canlandırma: İki öğrenci “*Karagöz-Hacivat*” oyununu canlandırma yöntemi ile sergilerler. Diğer öğrenciler sadece seyrederek katılırlar.

Tartışma: Sınıfa getirilen yabancı sözcük içerikli kupürler tüm öğrenciler tarafından tartışılır. Öğrenciler bu sayede yabancı sözcüklerin yerine Türkçelerini kullanmayı öğrenerek kazanımları da davranışa dönüştürürler.

Yukarıda da sıralandığı üzere konuşma becerisine yönelik etkinlik sayısı oldukça fazladır. Sebep-sonuç ilişkili soruların bulunması ve öğrencilerin bu sorulara yine sebep-sonuç ilişkileriyle cevap verecek olmaları öğrencilerin seviyeleri için, uygun ve konuşma becerilerini geliştirici bir çalışma olacaktır. Kazanımlar, davranışa dönüştürülebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %54

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %21

19. Metnin Adı: Beypazarı

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Şehirler

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Ülkü Özel Akagündüz

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Sınıf üç gruba ayrılır. Her gruba farklı konu verilir. Öğrenciler, bu konuları araştırır. Her grup kendi içinde iş bölümü yaparak amaçlarına yönelik bir plan yapar. Öğrenciler bu araştırmayı konuşma bölümünde kullanırlar.

Soru-Cevap: Metne hazırlık amacıyla öğrencilere sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Metnin görselleri öğrenciler tarafından incelenir ve öğrencilerin konuşmaları sağlanır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Katılımlı Konuşma: Derse hazırlık bölümünde yapılan araştırmalar, bu yöntemle değerlendirilir. Sınıf, konuşma gruplarına göre düzenlenir. Öğrenciler, grup adlarını yazarak sıraların üzerine koyarlar. Gruplar konuşmalarını sunarlarken, diğer gruplar sorular hazırlarlar. Sonra ise bu sorular gruplar tarafından sorulur, sorulara açık ve yeterli cevaplar verilmesi sağlanır. Grup çalışmasının ardından öğrenciler kendilerini konuşmaları yönünden değerlendirirler.

Konuşma becerisine yönelik etkinlikler ve kazanımlar birbiriyle uyumludur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %50

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %19

20. Metnin Adı: Bir Göl Nasıl Bingöl Oldu?

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Zaman İçinde

Metnin Türü: Efsane

Metnin Yazarı: Saim Sakaoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, konuşma bölümünde yararlanmak üzere şehirlere verilen adların efsanelerini araştırırlar.

Tartışma: Metne hazırlık amacıyla; Şanlıurfa, Kahramanmaraş ve Gaziantep illerine neden unvan verildiği tartışılır.

Soru-Cevap: Metnin dinletilmesinden sonra öğrencilere birtakım sorular sorulur. Bu sorular özellikle amaç-sonuç ilişkisine dayalıdır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğretmen, öğrencileri sınıf sayısını göz önünde bulundurarak gruplara ayırır. Çalışma Kitabı'nda, Bingöl Efsanesi'nin üç varyantından anahtar kelimeler içeren bir labirent verilmiştir. Labirent kullanılarak her grup için bir efsane oluşturulur. Öğrenciler sözcüklerini belirler ve efsanelerini sunarlar. Dolayısıyla konuşma kuralları da uygulanır.

Canlandırma: Öğrencilere Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir efsane okunur. Öğrenciler dinledikleri efsaneden oluşan fikirlerle diyalog oluştururlar ve canlandırma yaparlar. Dolayısıyla öğrenciler, seslerini ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

Verilen süre, kazanımlar ve etkinlikler birbirleriyle uyumludur. Canlandırma, daha önceki efsane sunumunun araştırmaları önceden yapıldığı için tüm sınıf tarafından gerçekleştirilebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %24

21. Metnin Adı: Anadolu'da Bahar

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Yurdumuz

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Abdurrahim Karakoç

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık amacıyla öğrenciler, Anadolu'da belirli bir şehirde bulunan tarihî, turistik ya da doğal güzellik değeri olan yerlerin fotoğraf veya resimlerini sınıfa getirirler.

Gezi: Öğretmenler, yaşadıkları yerin tarihî ve doğal güzelliklerini keşfetmek amacıyla gezi düzenlerler. Ancak gezi yönteminin birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Hem maddi olarak hem de güvenlik açısından her okul veya sınıfta

uygulanamayabilir. Uygulanmak istenen zaman, mevsim ve metin uyumsuzluğu yaşanabilir. Dolayısıyla konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde gezi ile ilgili konuşma çalışmalarından yararlanma olmayabilir.

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde ve metin okunduktan sonra, öğrencilerin bilgi birikimlerini harekete geçirici sorular sorulur. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini ifade etme alışkanlığı kazanırlar. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler dört gruba ayrılır. Her gruba bir mevsim ismi verilir. Gruplar, bu mevsimlerin kendi çevrelerinde nasıl yaşandığını anlatırlar. Öğrenciler, duygu ve düşüncelerini ifade ederler.

Sunum: Derse hazırlık bölümünde yapılan araştırmalardan yararlanır. Öğrenciler sınıfa getirdikleri resim veya fotoğrafları da kullanarak yaşadıkları yeri anlatan tanıtım konuşmaları yaparlar.

Soru-Cevap: Sınıfça yapılan geziye yönelik gözlemlerle ilgili çalışmadır. Gezi yapıldığı takdirde, gözleme dayalı konuşmalar yapılacağı için öğrencinin konuşma becerisini geliştiricidir. Ancak yukarıda da sözü edilen sınırlılıklardan dolayı gezi düzenlenemeyebilir ve bu çalışma eksik olabilir.

Gezi yöntemine dayalı konuşma etkinliğinin yapılmaması durumunda bile yukarıdaki konuşma etkinliklerin doğru ve etkili yapılması, kazanımları davranışa dönüştürücü niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %13

22. Metnin Adı: Zamanı Kazanmak veya Kaybetmek

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Zaman

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Şevket Rado

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğretmen, konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanmak üzere sınıfa bir kum saati getirir. Öğrencilerin görevi ise konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılmak üzere araştırma yapmaktır.

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde ve metin okunduktan sonra, öğrencilere sorular sorulur. Öğrencilerin bilgi birikimleri harekete geçirilir.

Güdümlü Konuşma: Metnin görselleri hakkında yorumlar yapılır ve Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin hakkında konuşma çalışmaları yapılır. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygulama ve kendilerini doğru ve etkili ifade etme olanağı bulurlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler saatler hakkında yaptıkları araştırmaları konuşmalarını bir ana fikir etrafında planlayarak yaparlar ve konunun özelliğine uygun bir biçimde düşünceyi geliştirirler.

Metin başında verilen kazanımlar ve etkinlikler birbiriyle uyumludur. Dolayısıyla öğrenci davranışlarında konuşma becerisine yönelik gelişme de gözlenebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

23. Metnin Adı: Mavisini Yitirmiş Yaşamak

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Çevrenin Korunması

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Ali Çolak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde, öğretmen öğrencilerden büyükleriyle “*Eskiden çevre nasıldı?*” (doğa, kentleşme, yeşil alanlar, köyler vb...) konusuyla ilgili görüşme yapmalarını ister. Öğrencilere renkler ve yaşadıkları çevreyle ilgili araştırma konuları da verilir.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler konuşturulmadan önce, öğrencilere *altı şapkalı düşünme tekniği* hakkında bilgiler verilir. Bu tekniği uygulamanın en güzel tarafı, öğrenciler kendilerini konuşarak ifade edebilirken, sorunlarına da konuşarak çözüm ararlar. Dolayısıyla kazanımlara da ulaşılır. Öğrenciler bu yöntem sayesinde, derse hazırlık bölümünde araştırdıkları konulardan biri hakkında konuşma yaparlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, büyüklerle yaptıkları görüşmeleri, bugün ile karşılaştırarak sınıfla paylaşırlar. Öğrencilerin *karşılaştırma* yetileri gelişir.

Tartışma: Metinde geçen “Mavinin Tarihi” adlı dersin konularının neler olabileceği konusunda sınıfta bir tartışma yapılır.

Öğrenciler, konuşma yöntem ve tekniklerini sıklıkla kullanırlar. Yapılacak konuşmalar daha önceden araştırıldığı için ders esnasında süreyi daraltmayacaktır. Özellikle hazırlıklı konuşmalara yönelik kazanımlar tümüyle sağlanmaktadır. Kazanımlar davranışa dönüktür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %23

24. Metnin Adı: Kırkikindiler

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Yağmur

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Hikmet Birand

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrenciler konuşturulur. Öğretmen metni okurken öğrenciler gözleri kapalı dinlerler. Öğretmen, bazı sorular sorarak öğrencileri konuşturur.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilerin konuşturulmasının ardından metnin uzunluğu, kısalığı, yazı şekli, görselleri öğrenciler tarafından incelenir. Öğrenciler, duygu ve düşüncelerini sınıfla paylaşır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler yaşadıkları çevreyi bir rehber gibi tanıtır. Öğrencilere hazırlanmaları için süre verilir. Öğrenciler, hazırlandıktan sonra konuşmalarını yaparlar.

Soru-Cevap: Metinle ilgili anlaşılmayan yerlerin ortaya çıkabilmesi için, öğrencilerin anlamadıkları ve merak ettikleri konularda sorular sorulur. “Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.” kazanımı gerçekleşir.

Metinle ilgili öngörülen kazanımlar ve etkinlikler birbiriyle uyumludur. Hazırlıkların önceden yapılacak olması süreden tasarruf sağlayacaktır. Yapılan etkinlikler sınıf seviyesine uygun olmakla birlikte, tüm öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %18

25. Metnin Adı: *Orman Küstü Bize*

Ana Tema: *Doğa ve Evren*

Alt Tema: *Çevrenin Korunması*

Metnin Türü: *Deneme*

Metnin Yazarı: *Cemalettin Şenocak*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrencilere “Orman” şarkısının sözleri okunur. Daha sonra şarkı öğrencilere dinletirilir. Dinletinin ardından, öğrencilere neler hayal ettikleri sorulur ve öğrenciler konuşturulur. Öğrenciler, hayal ve izlenimlerini sözlü olarak ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunmadan önce, öğrencilerin bilgi birikimlerini harekete geçirmek ve onları konuşturabilmek amacıyla öğrencilere sorular sorulur. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Sınıf beş gruba ayrılır. Doğa ve doğa olaylarıyla ilgili kelimeler kâğıtlara yazılıp bir torbaya atılır. Öğrenciler, torbadan ikişer kâğıt seçer ve seçtikleri kâğıtlar hakkında hazırlıklar yapıp konuşmalarını yaparlar.

Etkinliklerin uygulanmasıyla tüm kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %11

26. Metnin Adı: *Cennet Göller Tek Tek Yok Oluyor*

Ana Tema: *Doğa ve Evren*

Alt Tema: *Doğadaki Fiziksel Değişiklikler*

Metnin Türü: *Haber*

Metnin Yazarı: *Basımdan*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, konuşma bölümünde kullanılmak üzere sınıfa yaşadıkları yöredeki çevre sorunlarıyla ilgili resim ve fotoğraflar getirirler.

Soru-Cevap: Metin okunmadan önce ve metin okunduktan sonra, öğrencilerin bilgi birikimlerini harekete geçirebilmek amacıyla öğrencilere sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, metne hazırlık bölümünde yaptıkları araştırmalarla ilgili konuşurlar. Konuşmalarından önce öğrencilere hazırlık süresi verilir. Konuşmaları çevre sorunlarının içeriğiyle ilgili olduğu için öğrenciler konuşmalarında sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkileri kurarlar.

Beyin Fırtınası: Yöntemin konusu; dünyadaki çevre sorunlarıdır. Öğrenciler, düşüncelerini seri olarak sıralayacaklardır.

Öğrenciler, etkinliklerin uygulanmasıyla tüm kazanımları davranışa dönüştürebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

KOZA YAYINLARI 6. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Türkiye

Ana Tema: Sevgi

Alt Tema: Yurt Sevgisi

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Adil Turan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında, metnin başlığı ve görselleriyle ilgili yorum yapmaları konusunda öğrenciler uyarılır. Şiirin içeriği hakkında yorum yapmaları sağlanır.

Katılımlı Konuşma: Öğrencilere bir konu verilir. Katılımlı konuşma esnasında öğrenci, konunun anlaşılmasını kolaylaştırabilmek amacıyla diğer arkadaşlarını da konuya katar. Bu etkinlikle birlikte öğrenci sesini ve beden dilini etkili kullanma kazanımlarını gerçekleştirir.

Öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerine fırsat vermek amacıyla onlardan “Sözlü Anlatım Değerlendirme Formu”nu doldurmaları istenir. Öğretmen Kılavuz Kitabı’nın da önerdiği gibi sekiz ders saati içerisinde diğer etkinliklerle birlikte konuşma etkinliklerinin de rahatlıkla yapılacağı anlaşılmaktadır. Öğrenci kazanımları davranışa dönüştürülür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %17

2. Metnin Adı: Eskici

Ana Tema: Sevgi

Alt Tema: Dil Sevgisi

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Refik Halit Karay

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metni işlemeye başlamadan önce öğrencilerin duygu, düşünce ve izlenimlerini diğer öğrencilerle paylaşmaları açısından öğrencilere bir konu verilir. Verilecek konu desteğiyle “Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar, konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.” kazanımları davranışa dönüştür.

Tartışma: Metni işlemeye başlamadan önce, öğrencilere sorular sorulur. Yanıtlardan yola çıkarak öğrencilerin tartışması sağlanır. Öğrenci, tartışma ortamıyla konuşma kurallarını uygularlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere iki tane konu verilir. Bu konularla öğrencilerin konuşturulması amaçlanır. Konular, iletişimle ilgilidir ve öğrencilerin bilgilerini, düşündüklerini anlatmaya olanak verir.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, dil ve kültür arasındaki ilişkiyi arkadaşlarıyla paylaşır.

Beyin Fırtınası: Öğrenciler bir konu hakkında bilgilendirilir. Bilgilendirmeden sonra ise beyin fırtınası yöntemiyle konu işlenir. Beyin fırtınası yöntemi iki dakika uygulanır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %14.4

3. Metnin Adı: Sevgi Paylaştıkça Çoğalır

Ana Tema: Sevgi

Alt Tema: İnsan Sevgisi

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Nuray Bartoschek

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler sınıfa görseller getirir. Sınıfa getirilen görseller öğrenciler tarafından incelenir. Söz verilen öğrenciler, görselleri yorumlar. Bu etkinlikle birlikte öğrenci, “ konuşma konusu hakkında araştırma yapar, konunun özelliğine uygun düşünceleri geliştirme yollarını kullanır, konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır, konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar” kazanımlarına ulaşır.

Tartışma / Gezi: Okul çevresine yakın bir yetiştirme yurduna yapılan ziyaret sonucu öğrencilerin duygu ve düşüncelerini tartışmaları sağlanır.

Tartışma: Konuşma bölümünde öğrencilere, sorular sorulur. Tartışma başlatılır. “Sorunlarına konuşarak çözüm arar.” kazanımı davranışa dönüştürülür.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrenciler, sunumlarını çeşitli görsellerle de destekleyip konuşmalarını yapar.

Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın konuşma becerisine yönelik etkinlikleri, kazanımları davranışa dönüştürür.

Gezi etkinliğinin sınırlılıkları, etkinliği kısıtlamaktadır. Bunun yerine öğrencilerden kendilerini oradaki arkadaşlarının yerine koyup, öğrencilerin düşüncelerini açıklamalarına fırsat verilebilir. Empati yetenekleri geliştirilebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %56

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %32

4. Metnin Adı: Keloğlan İle Sihirli Kuş

Ana Tema: Sevgi

Alt Tema: Sevginin Gücü

Metnin Türü: Masal

Metnin Yazarı: Anonim

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencileri *masal* türüne hazırlamaya yönelik, sorular sorulur. Öğrencilerin düşüncelerini ifade etmesi sağlanır.

Beyin Fırtınası: Metinle ilgili alt yapı sağlandıktan sonra, *beyin fırtınası* tekniği uygulanır. Metnin başlığından hareketle konunun ne olabileceği sorgulanır.

Yaratıcı Konuşma: Her öğrenci, kendinden önce konuşan arkadaşının söylediklerine farklı bakış açılarıyla yorumlar getirir. Öğrencilere bu konuşma

etkinliği öncesi beş dakika süre tanınır. Verilen süre öğrencilerin bilgi birikimlerini gözden geçirmeleri açısından uygundur.

Etkinlikler, kazanımlarla çelişmemektedir. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda önerilen etkinliklerin kazanımları, davranışa dönüştürülür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %11

5. Metnin Adı: Atatürk

Ana Tema: Atatürk

Alt Tema: Atatürk'ün Hayatı ve Fikirleri

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Ahmet Kapulu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık aşamasında, metnin konusunu kavratmak amacıyla sorular sorulur.

Beyin Fırtınası: Öğrenciler, hızlı biçimde Atatürk'le ilgili hafızalarında olan tüm bilgileri paylaşırlar. Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurarlar.

Kendisini Karşısındaki Yerine Koyarak Konuşma: Öğrenciler, kendini Atatürk'ün yerine koyar; öğrencilerden birikimlerini gözden geçirir, yurt ve dünya sorunlarından birini seçerler. Sorunu hangi yönüyle ele alacaklarını belirleyip konuyu sınırlamaları istenir.

Bu paylaşım sırasında öğrenci, arkadaşlarıyla etkileşim içinde bulunabilir. Ancak Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda önerilen konu öğrenci seviyesine ağır bir konudur. Öğrenci, henüz yurt ve dünya sorunlarını kavramamış olabilir. Bu konuya hâkim öğrenci sayısı altıncı sınıfta fazla olmamaktadır. Dolayısıyla katılım az, bilgi birikimlerinin paylaşımı çok sınırlı olacaktır. Bu konunun yerine, “*Atatürk olsaydınız, günümüzde neleri değiştirmek isterdiniz?*” sorusu sorularak öğrencilerin

bildiği konular hakkında konuşmaları sağlanabilir. Çünkü Öğretmen Kılavuz Kitabı'na göre verilen konuda, öğrencilerin araştırma yapmalarına olanak sağlayacak süre, öğrencilere verilmemektedir. Gerekli hususların dikkate alınmasıyla kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %67

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %31

6. Metnin Adı: Atatürk'ün Kişiliği ve Özellikleri

Ana Tema: Atatürk

Alt Tema: Atatürk'ün Kişilik Özellikleri

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Muhammed Şahin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık amacıyla, metnin konusuna yönelik sorular sorulur.

Sunum: Metinle ilgili konuşma becerisi etkinliği, hazırlıklı konuşmalara yöneliktir. Konuşma konusu verilir. Konuşma süreleri öğrencilerle belirlenir. Öğrencilerden örnekleme ve karşılaştırmalarda bulunmaları istenir. Eğer imkân varsa öğrencilerin konuşmaları kayıt altına alınır. Bu görüntüler izlenip öğrenciler kendilerini “seslerini ve beden dillerini” yeterince kullanıp kullanmamaları açısından değerlendirir.

Etkinlikler, kazanımlara ve seviyeye uygunlukları açısından olumludur. Ancak; “konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir.” kazanımı gerçekleşmeyebilir. Çünkü konuşma süresi ve konu anlatımı yeterince zaman alacaktır. Öğrenci görsellerden de yararlandığı takdirde konuşmacı ve öğrenci arasında soru-cevap etkileşimi gerçekleşemeyebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %50
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %23

7. Metnin Adı: Kadın Ulusun Temelidir

Ana Tema: Atatürk

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: İsmet Kür

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Beyin Fırtınası: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğrenciler tarafından beyin fırtınası yapılır. Öğrencilere, metinle bağlantılı olan çeşitli kavramlarla ilgili neler bildikleri sorularak, bilgi birikimleri harekete geçirilir.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere, bir yargı verilir. Öğrencilerden duygu ve düşüncelerini anlatmaları istenir. Yapılan konuşmalar esnasında öğrencilerin birbirlerinin duygu ve düşüncelerine saygılı olup olmadıkları gözlemlenir. Gözlemin sonuçlarına göre uyarılar yapılır, düşünce ve ifade özgürlüğü vurgulanır.

Öğrencilerin, uygulayacakları güdümlü konuşmaların e kadar süreceği, ne kadar zamanda hazırlık yapacakları belirlenmemiştir. Dolayısıyla, ana fikri yardımcı fikirlerle destekleyebilir ancak; konunun özelliğine uygun düşüncüyü geliştirme yollarını kullanabilme zamanı bulamayabilir. Bu etkinliklerin kısıtlanmasıyla tüm kazanımlar davranışa dönüşemeyebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %56
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %21

8. Metnin Adı: *Türk Müziği ve Türk Folkloru*

Ana Tema: *Atatürk*

Metnin Türü: *Atatürk'ün Müziğin ve Halk Biliminin Gelişmesine Verdiği Önem*

Metnin Yazarı: *Ahmet Kapulu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metin öğrencilere dinletilmeden önce Atatürk'ün sevdiği türkülerden biri öğrencilere dinletilir. Türkünün öğrencilerde hissettirdikleri öğrenciler tarafından açıklanır. Öğrenciler, duygu ve düşüncelerini açıklarlar.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Metinle ilgili konuşma becerisi etkinliklerinde öğrencilere, sözlü kültürle ilgili kelimelerin kavram havuzu oluşturulur. Öğrenciler kendilerinin seçtiği kelime hakkında araştırma yapar, konuşma metni oluşturur ve bu konuyu arkadaşlarına sunar. Hazırlıklı konuşmalar yapma kazanımı, davranışa dönüşür.

Uygulanacak olan etkinliklerle kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

9. Metnin Adı: *Alo... Graham Bell*

Ana Tema: *Bilim ve Teknoloji*

Metnin Türü: *Tiyatro*

Metnin Yazarı: *Ülker Köksal*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metne hazırlık amacıyla metindeki görseller ve unsurlar öğrenciler tarafından incelenir. Bu görsellerin çağrıştırdıkları öğrenciler tarafından tartışılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilere sorular yöneltilir. Öğrenciler duygu, düşünce ve hayallerini açıkça paylaşabilir. “Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder.” kazanımı davranışa dönüşebilir.

Tartışma: Bu uygulamada öğrenciler, bir soru üzerine tartışma yaparlar.

Öğretmen duygu ve düşüncelerini konuşmadan, jest ve mimikleriyle anlatmaya çalışır. Öğrenciler de anlatılmak isteneni bulmaya çalışır. Dikkat, jest-mimik ve beden diline çekilir. Öğrenciler sözlü ve sözsüz anlatımda beden dilinin varlığının önemini kavramış olur. Sesini ve beden dilini etkili kullanmaya yönelik kazanım da davranışa dönüşebilir.

Metin tiyatro türünde ve öğrencilerin sınıf içerisinde canlandırmalarına olanak sağlayacak bir metin olduğu için, metnin sınıf içerisinde öğrenciler tarafından canlandırılması olası görülmektedir. Sınıftaki tüm öğrencilerin canlandırma etkinliğine katılması için de metin birkaç kez tekrarlanır. Canlandırma da yapıldığı takdirde tüm kazanımlar, öğrencilerde davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %9

10. Metnin Adı: Geleceğin Dünyası

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Metnin Türü: Gelecekte Yaşam

Metnin Yazarı: Ruth Musgrave

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metin işlenmeye başlamadan önce, sorular sorularak *tartışma* ortamı sağlanır. Öğretmen, öğrencilere metnin konusuyla bağlantı kurabilmek adına sorular sorar. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygulama kazanımlarına ulaşabilmektedirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, öğrencileri konuşturmaya yönelik sorular sorulur. Sorulan sorular, sebep-sonuç ilişkisi kurmaya olanak sağlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilerden, metnin sonrasına ilişkin kurgular yapmaları istenir. Hayal ve düşüncelerini paylaşan öğrenci konuşma kurallarını uygular.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere konu verilir. Öğrenciler, derse hazırlık aşamasında topladıkları materyallerle konuşma yaparlar.

Uygulanacak olan etkinliklerle, kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %18

11. Metnin Adı: Edison

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Alt Tema: Mucitler

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Güner Ümit

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

İkna Edici Konuşma: Öğrencilere konu verilir, öğrencilerden birbirlerini ikna etmeleri istenir. Süre, öğretmen ve öğrencilerle birlikte belirlenir. Öğrenciler, kullandıkları yabancı sözcüklerin yerine Türkçelerini kullanmaları konusunda uyarılır. Bu etkinlikle birlikte öğrenciler tüm kazanımları davranışa dönüşür.

Öğrenciler, konuşma etkinliğine yönelik materyaller getirir. Ancak yapılacak konuşma ve yapılan araştırma konusu sadece bilimsel özellikler bakımından paralellik göstermektedir. Konular birbirinden bağımsızdır. Öğrencinin yapacağı araştırma günümüz teknolojisi ile ilgiliyken, öğrencilerden geçmiş icatlarla ilgili konuşmaları istenmektedir. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda önerilen etkinlikle öğrencilerin konuşma kurallarını uygulamaları beklenmektedir. Konu yukarıda belirtilen şekilde sınırlandırılırsa öğrenci için çok daha yararlı olacaktır. Bu etkinlikle hazırlıklı konuşma becerileri gelişir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%38
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %68
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50
Toplam: %34

12. Metnin Adı: Çocuklar Doğuştan Bilim Adamıdır

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Alt Tema: Bilim ve Merak

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Zuhâl Özer

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Oyun: Metin dinlenmeye başlanmadan önce öğrencilere “*Ben Kimim?*” oyunu oynatılır. Oyunun kuralına göre öğrenciler, kendilerini ünlü bir şahıs olarak tanıtır, ünlü şahsın özelliklerini sıralarlar. Diğer öğrenciler, hangi ünlüden söz edildiğini bulmaya çalışır.

Güdümlü Konuşma: Metin işlendikten sonra öğrencilerin derse hazırlık aşamasında derledikleri atasözleri, öğrenciler tarafından benzerlikleri ve farklılıkları karşılaştırılarak yorumlanır. Bu etkinlikle birlikte “Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.” kazanımı özümser.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, metinde ortaya konan sorunlardan birini seçer; bu sorunlara farklı çözüm önerilerinde bulunur. Öğrenciler kendi duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrenciler, duygu ve düşüncelerini anlatmak için oluşturulan havuzdan kelime veya kavram seçip açıklama yapar.

Tüm öğrencilere bir kelime veya kavram düşecek şekilde değil; gruplara ayrılarak konuşmaların yapılması süre açısından daha uygun olur. Kazanımlar da daha fazla öğrencide etkili olur, davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %67
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50
Toplam: %37

13. Metnin Adı: *Pulsuz Dilekçe*

Ana Tema: *Kişisel Gelişim*

Alt Tema: *Kendini Tanıma*

Metnin Türü: *Mektup*

Metnin Yazarı: *Atalay Yörükoğlu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra öğrencilere, metinle ilgili sorular sorulur. Konunun pekiştirilmesi sağlanırken öğrenci, verdiği cevaplarla ses ve beden dilin kullanır.

Tartışma: Öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlamak amacıyla metindeki anlatımın kimin tarafından yapıldığı ve neden böyle bir yola başvurulmuş olacağı tartışılır. Öğrenciler düşüncelerini sözlü olarak anlatır.

Münazara: Münazara ile ilgili detaylar verilir. Öğrenciler bilgilendirilir.

Tüm etkinlikler kazanımlara uygundur ve kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %46
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %26

14. Metnin Adı: *Ah Şu Gençler*

Ana Tema: *Kişisel Gelişim*

Alt Tema: *Gençlik Sorunları*

Metnin Türü: *Tiyatro*

Metnin Yazarı: Turgut Özakman

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Beyin Fırtınası: Metin işlenmeye başlanmadan önce öğrencilerle teknik uygulanır. “Okul, aile, oyun” kavramlarının onlarda çağrıştırdıkları sorgulanır. Kısa zamanda çok fikir üretilir.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, sorular sorulur. Sorular, metnin kavranmasına yöneliktir. Bu sorularla öğrenciler, metindeki olayları ve şahıs kadrosunu sorgular.

Eleştirel Konuşma: Metnin, “Konuşalım, Anlatalım” bölümünde ise öğrencilerde problem çözme bilinci uyandırılmak istenmektedir. Metindeki sorun çözülürken eleştirel konuşma yöntemi uygulanır. Öğrenci, bu etkinlikle birlikte metnin başında belirlenen konuşma kurallarını uygulama kazanımlarını yerine getirilir.

Canlandırma: Öğrencileri metne uygun olarak, problemin çözümünü canlandırırlar. Metnin bu şekilde işlenmesi, metinde belirtilen sorunlara çözüm arama yöntemlerinin uygulanması ve öğrencilerin kendi buldukları çözümün canlandırılması ile eleştirel bakış açısı kazanılır, ses ve beden dili etkili kullanılır. Uygulanacak olan etkinliklerle, kazanımlar davranışa dönüştürülür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %23

15. Metnin Adı: La Fonten Orman Mahkemesinde

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Kişilik Tipleri

Metnin Türü: Fabl

Metnin Yazarı: Yalvaç Ural

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin işlenmeye başlanmadan önce, metnin içeriği hakkında öğrenciyi düşündürmeye yönelik sorular sorulur. Öğrenci kendi düşüncelerini ve bildiklerini anlatır. Metin okunduktan sonra, metnin kavranmasına yönelik sorular öğrenciyeye yöneltilir. Öğrenciler amaç-sonuç, sebep-sonuç ilişkileri içeren cümleler kurar.

Yaratıcı Konuşma: Yapılacak olan çalışmayla verilen konulara, farklı bakış açılarının getirilmesi sağlanır. Öğrencinin sözlü ifadesi geliştirilir.

Güdümlü Konuşma: Kariyer bilincini geliştirme ara disiplinini sağlamak amacıyla, öğrencinin seçtiği bir önceki etkinlikle bağlantılı olarak konuşturulur. Böylelikle öğrenci kendi değerlerini sözlü ifade eder. Konuşma etkinlikleri sonunda öğrenci, çalışma kitabında yer alan kendi konuşmasını değerlendirme formunu doldurur ve konuşma etkinlikleri değerlendirilir.

Metinde yer alan konuşma becerisi etkinlikleri yaratıcı konuşma dışında, öğrenciyi hedeflere ulaştıramayabilir. Öğrencilerin konuşmalarına fazlaca olanak sağlayacak detaylandırılmış konuşma etkinlikleri bulunmamaktadır. Özellikle, “Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir; yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.” kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yoktur. Bu kazanımlar dışında, hedeflenen kazanımlar davranışa dönüştürülebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %17

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %21

16. Metnin Adı: İnsanlık Mektebi

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Kişiliği Olumlu Yönde Geliştirme

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Âşık Hüseyin Çırakman

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin işlenmeye başlanmadan önce, sorular sorulur. “İnsanlık Mektebi” başlığından hareketle metnin içeriği sözlü anlatımlarla keşfedilmeye çalışılır.

Güdümlü Konuşma: Şiir, öğrencilere bir kez daha dinletildikten sonra, şiirin öğrencilerde ne gibi duygular uyandırdığı ifade edilir. Öğrenci bu konuşma çalışmasıyla da konuşma kurallarını uygulayabilecektir.

Tartışma: Atasözleriyle ilgili tartışma yapılır. Verilecek olan atasözlerinin ne gibi durumlarda ve ne için söylendikleri tartışılır.

İkna Edici Konuşma: Öğrenci kendisine verilen konuyu, konuşma kurallarına uygun bir biçimde sunar. Konu ile diğer öğrenciler, ikna edilmeye çalışılır.

Değerlendirme kazanımına yönelik olarak ise; öğrencilerden dil bilgisi öğrenme alanında edindikleri bilgilerden hareketle konuşmalarındaki dil yanlışlarını belirlemeleri, sorgulamaları istenir. Ancak bu değerlendirme süreci olumsuz olabilir. Çünkü öğrenci dil yanlışlarını gözlemlene fırsatı bulamamıştır. Arkadaşlarını bu yanlışlara dikkat edecek şekilde dinlememiştir. Dolayısıyla öğrenci önceden uyarılmalı daha sonra böyle bir etkinlik planlanmalıdır. Diğer kazanımların gerçekleştirilmesine yönelik olarak da öğrenciler hazırlıklı konuşma yapacakları bir olanak bulamamaktadırlar. Sınıf içerisinde yapılan konuşma etkinlikleri hazırlıksız konuşmalardır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %20

17. Metnin Adı: Ormanda Sabah

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Ormanlar

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Kemal Günen

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra öğrencilere metinle ilgili sebep-sonuç ilişkilerinden de faydalanabilecekleri sorular sorulur. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygular. Öğrenciler, okudukları metinle ilgili verilen grafikteki bilgileri yorumlar. Öğrencinin yorum yapma yeteneği geliştirilir.

Tümden Gelim: Yöntemin uygulanabilmesi için materyaller kullanılır. Ortamın sağlanmasıyla öğrencilere sorular sorularak, konunun özel yönleri ortaya çıkarılır. Çalışma sonrası öğrenciler kendi konuşmalarını değerlendirirler.

Metnin son aşaması olan değerlendirme kazanımı gerçekleştirilmektedir. Ancak tümden gelim çalışmasında verilen konuda, öğretmen öğrencilere ne kadar teşvik ederse etsin atasözü, deyim kullanmasını sağlayamaz. Bu konuyla ilgili atasözü veya deyimler öğrenciler tarafından bilinmeyebilir. Ayrıca “Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar; ana fikri yardımcı fikirlerle destekler.” kazanımlarını gerçekleştiremeyebilir. Çünkü öğrencilere beş dakika süre içerisinde plan yapmaları istenmiştir. Böylesi bir çalışma için daha fazla süre verilmelidir. Hazırlık aşamasında öğrenci ana fikri ve yardımcı fikirleri not alıp, konuşma metni hazırlayabilir. Arka fon ve görsellerle de desteklenen sunum daha çok duyu organına hitap edebilir. Metne yönelik etkinlik değişiklikleriyle, kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %28

18. Metnin Adı: Süpermen İstanbul'a Düştü

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Çevre Kirliliği

Metnin Türü: Mizahi Hikâye

Metnin Yazarı: Muzaffer İzgü

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrenciler, konuşma çalışmasında metnin görsellerini inceleyip bu görsellerle ilgili yorum yaparlar.“Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar; konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.” kazanımları davranışa dönüşür.

Eleştirel Konuşma: Öğrenciler, *basın toplantısı* yapar. Basın toplantısı düzenleyen öğrencilerden eleştirel konuşma yöntemiyle konunun farklı yönlerini ele alarak genel bir yargıya varmaları istenir.

Canlandırma: Etkinlik, basın toplantısına uygun olarak canlandırılır. Öğrenci kendini sözlü olarak ifade edebilme alışkanlığını da kazanır. Bir grup öğrenci basın, diğer grup öğrenci basın mensubu, başka bir grup da toplantıyı düzenleyen kişiler olmalıdır.

Canlandırma, herkesin basın toplantısı grubunda rol almasını sağlayacak şekilde dönüşümlü yapılmalıdır. Yapılacak etkinlikler iyi planlandığı ve yönetildiği takdirde, öğrencilerde kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%54

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %31

19. Metnin Adı: *Zerdali Ağacı*

Ana Tema: *Doğa ve Evren*

Alt Tema: *Mevsimler*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Yazarı: *Cahit Külebi*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın önerisine göre Vivaldi' nin “Dört Mevsim” Senfonisine ait bir ses kasedi veya cd sınıf ortamına getirilir. Öğrenciler, bu müzikleri dinlerken kendilerinde hangi mevsimleri çağrıştırdığını

nedenleriyle ortaya koyar.“Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar; konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.” kazanımları gerçekleştirilir.

Soru-Cevap: Şiir işlenildikten sonra öğrencilere sorular sorulur. Şiir, yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere duygu ve düşüncelerini başkalarıyla paylaşımlarının neden önemli olduğunu sorularak, öğrenciler konuşturulur.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler, diledikleri bir konuda tartışırlar. Her öğrenci kendisinden önce konuşan arkadaşının söylediklerine farklı bir bakış açısı getirip konuyu geliştirir. Öğrenci, kendini sözlü olarak ifade eder.

Yapılacak olan etkinliklerin öğrenci davranışa dönük olmasıyla, kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %23

20. Metnin Adı: Çocuk ile Geyik

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Hayvanlar ve İnsanlar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Sennur Sezer, Adnan Özyalçın

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra metnin kavranması ve yeniden yapılandırılması için öğrencilere sorular sorulur. Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar; konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.” kazanımları da gerçekleştirilir.

Güdümlü Konuşma: Bu etkinliğin yapılacağı öğrencilere bir hafta önceden haber verilir. Konuşmalar, “Doğada her canlının bir işlevi vardır.” konusuyla yapılır.

Öğrencilere hazırlıklı konuşma çalışmalarında, Öğrenci Çalışma Kitabı'ndaki form rehber olacaktır.

Öğretmenlere de öğrencileri konuşmalarında gözlemlenmeleri önerilmektedir. Öğretmenler gözlemlerinde, “Konuşurken nefesini ayarlar; İşitilebilir bir sesle konuşur; konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır; dinleyicilerle göz teması kurar; standart Türkçe ile konuşur; konuşmasında görsel, işitsel materyallerden yararlanır ve Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.” kazanımlarının gerçekleşip gerçekleşmediğine dikkat ederler. Değerlendirme kazanımı da gerçekleştirmek amacıyla öğrenciler konuşmalarını değerlendirecektir. Etkinlikler kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %75

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %42

21. Metnin Adı: Prensi Olmayan Masal Kitabı

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Okuma Sevgisi

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Fatih Erdoğan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Beyin Fırtınası: Kitapla ilgili akla ilk gelen kavramlar paylaşılır. Öğrenciye çağrılarını yardımıyla, “*Kitapdır.*” cümlesinin tamamlanır. “Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder.” kazanımı gerçekleşir.

Eleştirel Konuşma: “Konuşalım, Anlatalım” bölümünde öğrencilerden metnin bir bölümüyle ilgili *eleştirel konuşma* yapmaları istenir. Öğrenciler konuyla ilgili yorum yaparken duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini de paylaşırlar.

Canlandırma: Öğrenciler, verilen durumlara çözümler üretirler ve bu durumları canlandırırlar. Öğrenciler, sınıf mevcuduna göre gruplara ayrılır ve çalışma gruplar

halinde yaptırılır. Yapılan *dramalarda*, öğrenciler kendilerini kahramanların yerine koyarak seslendirme yaparlar. Kendilerini, çalışma sonrası değerlendirirler.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%54

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %31

22. Metnin Adı: Özgün Bir Konu Aranıyor

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Okuma Alışkanlığı

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Melsa Tekeli

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya yönelik olarak öğrenci kendini metindeki kahramanın yerine koyar. Kendilerinin de benzer durumlarda nasıl davrandıklarını sorgular ve kendileriyle ilgili bir *öz eleştiri* yaparlar. Neden-sonuç; amaç-sonuç ilişkileri kurarlar.

Eleştirel Konuşma: Öğrenciler, Cemil Meriç'e ait bir sözden hareketle *eleştirel konuşmalar* yaparlar. Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır." kazanımı gerçekleşir.

Öğretmen Kılavuz Kitabı'na göre eleştirel konuşma yöntemiyle yapılan konuşma etkinliğinde esas olan öğrencinin karşısındaki öğrenciyi ikna etmesidir. Ancak verilen konuda öğrenciler ikna etmeye yönelik bir konu söz konusu değildir. Öğrenciler, kitapların okunmasında farklı fikirlere sahip olmayacaklardır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

23. Metnin Adı: Masal Adam

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Okuma Zevki

Metnin Türü: Masal

Metnin Yazarı: Marcello Argılı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru Cevap: Metnin başında konuşma etkinliğiyle öğrenciler, hayal, duygu, düşünce ve izlenimlerini de arkadaşlarıyla paylaşırlar. Metin, öğrencilere dinletildikten sonra metnin kavranmasına ve anlaşılmasına yönelik sorular sorulur. Öğrenciler bu sorularla neden-sonuç ilişkilerine dayalı cümleler kurar. Öğrenci, konuşma kurallarını uygularlar.

Münazara: Münazara konusu öğrencilere bir hafta önceden verilir. Tartışmacıların dışında kalan öğrencilerden dörder kişilik gruplar jüri olarak belirlenir. Öğretmen, jüri üyelerine “Münazara Değerlendirme Formu” verir. Münazaraya katılan öğrencilerin değerlendirmeleri bu formlar üzerinden yapılır.

Metinle ilgili verilen konuşma etkinlikleri öğrenci sınıf seviyesine uygun, araştırmaya yönelik ve kazanımların gerçekleştirilmesine dönüktür. Metnin sonunda kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %25

24. Metnin Adı: Kitaplarımın Cumhuriyetinde

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Kitaplarımın Dünyası

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Halim Yağcıoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metni anlamaya yönelik konuşma etkinliğine göre; şiirin ikinci kıtasında dile getirilen duygu ve düşünceler öğrenciler tarafından yorumlanır. Konuşma kurallarını uygularlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler gittikleri kitap fuarlarını yorumlarlar. Konuşma kuralları uygulanır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenci Çalışma Kitabı'nda kitaplarla ilgili özdeyişler bulunmaktadır. Öğrenciler kendi istekleri doğrultusunda özdeyiş seçerler, ikişer dakikalık konuşmalar yaparlar.

Etkinliklerin uygulanmasıyla kazanımların tümü davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %17

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %14

KOZA YAYINLARI 7. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Keloğlan

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Mehmet Başaran

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğrencilere tartışma yönteminin uygulanacağı bir konu verilir. Tartışmada kitapların insan hayatındaki ve kişiliğindeki yeri üzerinde durulur.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak *sorular sorulur*. Metin yeniden yapılandırılır. Öğrenciler sorulara yanıt verdikten sonra metinle ilgili görselleri de yorumlayacakları için kendi duygu ve düşüncelerini ifade ederler.

Hafızada Tutma: Öğrenciler, farklı Keloğlan masalları bulup, belirledikleri anahtar kelimelerin sırasına göre masallarını anlatırlar.

Metnin konuşma becerisine yönelik “*Konuşalım, Anlatalım*” bölümünde ise öğretmenlere önerilen, ses ve beden dilini etkili kullanma alıştırmalarıdır. Bu alıştırmalar, ders programına uygun olması durumunda beden eğitimi ve müzik dersi öğretmenleri kontrolünde yapılır. Öğrenciler ve öğretmenler sesin eğitimine odaklanır. Doğru nefes alıp verme, sesi etkili kullanma, sesin yükselip alçalması, seslerin boğumlanması ile ilgili alıştırmalar yapılır. Bu şekilde yapılan diksiyon çalışmalarından sonra öğrencilere uygulama yaptırabilmek için tekerlemelerden yararlanılır. Öğrencilerin ses ve beden dillerini geliştirmeye yönelik beden ve müzik öğretmeni kontrolünde yapılması planlanan çalışma kazanımları davranışa dönüştürür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %19

2. Metnin Adı: Sonsuzluk Kitabevi

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Tiyatro

Metnin Yazarı: Sabahattin Kudret Aksal

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrenciler, sorularla kendi deneyim ve düşüncelerini paylaşır. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak tekrar *soru-cevap* çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın önerisine göre hazırlıksız konuşmaya yönelik bir saatlik yaratıcı konuşma yapılır. Öğrenciler konuşmalarını yaptıktan sonra ise öğretmen tarafından değerlendirilir. Etkinlikler, konuşma kurallarının uygulatılmasına yönelik etkinlikler olduğu için kazanımlar gerçekleşir.

Metnin türü tiyatro olmasına rağmen canlandırmaya yönelik herhangi bir etkinlik bulunmamaktadır. Hazırlıksız konuşma etkinlikleri başka metinlerle de ilişkilendirilebilir. Kazanımlar bu uyarılarla davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

3. Metnin Adı: Kitap Saygısı

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Rauf Mutlucay

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Tartışma: Etkinlik bir ders saati boyunca uygulanır. Öğretmen tartışma esnasında çeşitli sorular yönelterek, öğrencilerin ana fikri yardımcı fikirlerle desteklemelerini sağlar. Öğrenciler konuşmaları esnasında kendi duygu ve düşüncelerini aktarırlar.

Tartışmanın tüm sınıfla birlikte yapılması konuşma becerisini geliştirme kazanımının da davranışa dönüşmesini sağlar. Önerilen etkinlikler öğrenci seviyesine uygundur. Etkinlikler de tüm kazanımları davranışa dönüştürecek şekildedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %12

4. Metnin Adı: O Benim Sadık Yârimdir ... O Bana Yeter ...

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Sadi Bülbül

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metin hakkında öğrencilerin görüşlerini bildirmeleri amacıyla öğrencilere, “Benim sadık yârim” ifadesinin ne hatırlattığı sorulur. Öğrenciler düşüncelerini açıklama imkânı bulurlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Tüme Varım: Önerilen süre bir ders saatidir. Öğrenciler verilen konu ile ilgili özdeyiş, deyim ve atasözlerini araştırıp gelirler. Öğrenciler, bu aşamadan sonra kavramlarla ilgili genel bir yargıya ulaşmaya çalışır. Öğrenciler konuşmalarında yeni öğrendiği kavramları kullanırlar. Tüm kazanımlara öğrenciler tarafından ulaşılır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %11

5. Metnin Adı: Atatürk'ün Kişiliği ve Özellikleri

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Muhammed Şahin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metin işlenmeye başlanmadan önce, öğrenciler konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde yararlanmak üzere araştırmalarla gelirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Katılımsız Konuşma ve Katımlı Konuşma: Bu etkinlik için oldukça yeterli olan iki ders saati ayrılmıştır. Konuşmalar, üç-beş dakikalık süreler içerisinde tamamlanır. Öğrenciler, bu aşamada getirdikleri araştırmalardan yararlanırlar.

Ayrılan süre içerisinde de kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşür. Konuşmalar sonlandıktan sonra öğrencilerin konuşmaları hem kendileri tarafından hem de öğretmen tarafından değerlendirilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %83

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %100

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %37

6. Metnin Adı: Bir İleti

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Mektup

Metnin Yazarı: Ahmet Kapulu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metin işlenmeden önce öğrenciler, konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanmak üzere araştırma yapar. Yapılacak olan araştırmaya göre öğrenciler gruplara ayrılır.

Tartışma: . Öğrenciler, telefon, telgraf, kart, mektup, elektronik mektup gibi iletişim araçlarının birbirlerine olan üstünlükleri hakkında tartışılır.

Soru-Cevap: Metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Katılımlı Konuşma: Hazırlık aşamasında yapılan araştırmadan yararlanır. Bu etkinliğin süresi bir ders saatidir. Öğrenciler, gruplara ayrılır. Her grubun konuşması en fazla beş dakika sürer. Tüm gruplar konuşma imkânı bulur.

Kazanımlara ulaşılabilir. Metnin başındaki kazanımlarda belirtilmese de, gruplar Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın önerisine göre "Grup Öz Değerlendirme Formu"nu doldururlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %12

7. Metnin Adı: Atatürk'ün Fikir Hayatı

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Ahmet Kapulu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metnin hazırlık bölümünde öğrenciler, araştırma yapar. Bu araştırmalar konuşma becerisine yönelik etkinlik kısmında değerlendirilir.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Etkinlikte öğrencilere tanınan süre bir ders saatidir. Konuşma çalışması öncesi öğrencilerle, düşüncelerinin oluşmasında nelerin ya da kimlerin etkili olduğu tartışılır. Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar. Konuşan öğrenciler, konuları ana fikir ve yardımcı fikirlerle özetleyerek kendi birikimlerini değerlendirirler.

Kazanımlar ve etkinlikler birbirleriyle uyumlu, süreyle orantılıdır. Kazanımlar, öğrenci davranışına dönüktür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

8. Metnin Adı: Atatürk

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Ceren Deniz

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Şiir okunduktan sonra, şiiri anlamaya ve çözülemeye yönelik olarak *sorular sorulur*. Şiir yeniden yapılandırılır. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Güdümlü Konuşma: Konu verilir. Konuşma metinleri hazırlanıp, sunulur.

Güdümlü konuşma yönteminde istenilen bir diğer husus, konuşmanın çeşitli görsellerle zenginleştirilip çeşitli provalardan sonra sunulmasıdır. Bu hazırlık aşaması metnin işlenilişinden önce belirtilmemektedir. Dolayısıyla sunumlar diğer ders saatlerinde gerçekleşecektir. Araya zaman girecek olması, konuyla kopukluk yaşanacak olması açısından uygun değildir. Dolayısıyla hazırlıklar ders öncesi yapılmalı ve öğrenciler derse hazırlıklı gelmelidirler. Bu şekilde tüm kazanımlar gerçekleşecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

9. Metnin Adı: *Bördübet'ten Sedir Adası'na*

Ana Tema: *Doğa ve Evren*

Metnin Türü: *Gezi Yazısı*

Metnin Yazarı: *Bahar Kalkan*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metne hazırlık yapmak amacıyla renkler ve öğrencilerde uyandırdığı hisler üzerine tartışılır. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini nedenleriyle açıklar, kendilerini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı da kazanırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımsız Konuşma: Öğrencilere verilen süre bir ders saatidir. Öğrenciler gruplara ayrılır. Konuşma kurallarına uygun olarak sunumlarını yaparlar Gruplar sunumlarını yaptıktan sonra kendilerini sunum tekniği yönünden değerlendirir.

Metnin konuşma becerisine yönelik hazırlık kısmı metnin işlenmesi esnasında yapılmaktadır. Hem süre kısıtlanmaktadır hem de konudan kopma meydana gelmektedir. Eğer hazırlık aşaması ders öncesi tamamlanırsa tüm kazanımlar gerçekleşebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %22

10. Metnin Adı: *7 Tane Erik Ağacı*

Ana Tema: *Doğa ve Evren*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Yazarı: *Bedri Rahmi Eyüboğlu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, çeşitli materyaller getirir. Öğrenciler getirdikleri malzemeler hakkında konuşurlar. Kendi duygu ve düşüncelerini anlatırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Öğrenciler bu etkinlikte metni dil ve anlatım açısından da sözlü olarak değerlendirirler.

Canlandırma: Bu yöntem için ayrılan ders süresi iki saattir. Öğrencilerden yıllardır çevrelerinde bulunan ağaçlarının kesilmesine tanık olduklarını hayal etmelerini, bu sorunu konuşarak çözebilmek için karşılarındakileri ağaçları kesmekten vazgeçmeye ikna etmede nasıl bir konuşma tutumu takınacaklarını belirlemeleri, gerekli olması durumunda şikâyetlerini nereye ve kimlere yapabileceklerini düşünerek konuşmaları istenir. Öğrenciler hem *canlandırmayı* hem de *ikna etme* yöntemini uygulayacakları için konuşma becerileri gelişir.

Canlandırma sonucunda öğrenciler, seslerini, beden dillerini ve kendilerini değerlendirirler. Metnin etkinlikleri kazanımlar ve süreyle çelişmemektedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %18

11. Metnin Adı: Doğanın Sesini Duymak

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Özden Kaçan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metin işlenmeye başlamadan önce öğrencilerle, metnin konusuna yönelik tartışma yapılır. Öğrenciler, duygu ve düşüncelerini aktarırlar. Çalışma yeni atasözü ve deyimlerin öğrenilmesine yöneliktir. Öğrenciler, çalışmayla yeni atasözleri ve deyimleri dağarcıklarına eklerler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Yöntemin uygulamasına ayrılan süre bir ders saatidir. Tahtaya doğayla ilgili kelimeler yazılır. Öğrenciler, bu kelimelerden hareketle doğal dengenin bozulması hakkındaki duygu ve düşüncelerini paylaşırlar. Öğrenciler sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkileri içeren cümleler kurup, konuşma kurallarını uygulularlar.

Yapılacak etkinliklerle tüm kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

12. Metnin Adı: Son Kuşlar

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Sait Faik Abasıyanık

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler hazırlık aşamasında, konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılma üzere, canlı türlerinin yok oluşu ve çevre kirliliği hakkında araştırma yaparlar. Derse hazırlıklı gelirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

İkna Etme / Katılımlı Konuşma / Hafızada Tutma: Sayıca fazla tekniğin uygulanması ile kazanımların gerçekleştirilmesi amaçlanır. Bu sebeple konuşma etkinliğine ayrılan süre iki ders saatidir. Öğrenciler önceden yaptıkları araştırmalarla ilgili olarak konuşma metinleri hazırlarlar. Her öğrencinin konuşması 5 dakika sürer. Konuşmalarını daha rahat yapabilmeleri açısından hafızada tutma tekniğinden yararlanırlar. Katılımlı konuşmayı sağlamak amacıyla, öğrenciler birbirlerinin

konuşmalarına farklı bakış açıları getirirler. Konuşmalar tamamlandıktan sonra ise öğrenciler kendi konuşmaları hakkında yorum yaparlar.

Kazanımlar ve etkinlikler birbiriyle uyumludur. Süre öğrencilerin konuşmalarını yapabilmeleri için yeterlidir. Konuşmaya ayrılan beşer dakikalık zaman dilimi ise daha önceden hazırlık mevcut olduğu için yeterli bir süredir. Hazırlıklı konuşmaya ayrılan kazanımlar amaca ulaşılır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %17

13. Metnin Adı: Âşık Veysel

Ana Tema: Millî Kültür

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Cenab Ozankan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler derse, konuşma becerisinde kullanmak üzere hazırlıklı geleceklerdir. Hazırlık aşamasında öğrenciler, metinde adları geçen “*Karacaoğlan, Dadaloğlu, Âşık Ömer, Pir Sultan Abdal*” gibi halk ozanlarından birini seçecek ve hayatı, sanatı, eserleri hakkında araştırma yapacaklardır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Bu etkinliğe ayrılan süre iki saattir ve etkinliğin uygulanışı için yeterlidir. Öğrenciler hazırlık aşamasında seçip, hakkında araştırma yaptıkları ozanlarla ilgili bir konuşma metni hazırlarlar. Öğrenciler konuşmaları esnasında birbirlerine sorular sorar. Öğrenciler konuşmalarını tamamladıktan sonra birbirlerini değerlendirme formları ile değerlendirirler.

Öğrenciler, araştırma ve sunum aşaması ile hazırlıklı konuşmanın kazanımlarına ulaşırlar, konuşma kurallarına uyarlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %21

14. Metnin Adı: Kırkpınar

Ana Tema: Milli Kültür

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Sabahattin Eyüboğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğretmen Kılavuz Kitabı'na göre; konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde “*Kırkpınar Ağası*” seçimi düzenlenmesi önerildiğinden, hazırlık aşamasında, öğrencilerden “*Kırkpınar Ağası*”nın nasıl seçildiği araştırmaları istenir.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, *Kırkpınar*'ın onlar için ne anlam ifade ettiğini anlatır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

İkna Etme: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde, hazırlık aşamasındaki unsurlardan faydalanılır. Süre ise bir ders saatidir. Konuşmalar tamamlandıktan sonra öğrenciler *Kırkpınar Ağası*'nı seçerler ve seçim tamamlanır. Seçilen öğrenci teşekkür konuşması yapar.

Bu metinde uygulanan konuşma becerisine yönelik etkinlikler ve kazanımlar birbir örtüşmektedir. Hazırlıklı konuşma ile ilgili kazanımlar davranışa dönüşür. Öğretmenin uyarısıyla, öğrencilerin etkili konuşma yapabilmeleri adına deyimlerden faydalanacak olmaları da konuşmalarını zenginleştir. Özellikle aday olarak konuşma yapabilen öğrenciler, ses ve beden dillerini kullanarak konuşma kurallarını uygularlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %15

15. Metnin Adı: Anadolu Davulu

Ana Tema: Milli Kültür

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Mehmet Önder

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra metnin anlaşılmasına yönelik olarak birtakım sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Sözlü kültürümüzün öğrencilere aşılmasına yönelik bir konuşma etkinliğidir. Bu yöntemeye ayrılacak süre iki ders saatidir. Öğrencilere, mâniler dışındaki sözlü kültür ürünlerimizin neler olduğu sorulur. Öğrenciler bu konudaki bilgi birikimlerini paylaşırlar. Fıkra da sözlü ürünümüz olduğu için, öğrenciler fıkra kahramanlarını sıralar. Öğrencilere bir fıkra anlatılır ve öğrenciler bu fikrayı yorumlar.

Etkinlik, araştırma gerekmeksizin tamamen öğrencilerin konuşmasına, onların ses ve beden dillerini kullanmalarına yöneliktir. Kazanımlarla etkinlikler birbiriyle çelişmemektedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %67
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %13

16. Metnin Adı: Hayal Perdesi

Ana Tema: Milli Kültür

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Burhan Arpad

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Hazırlık aşamasında, dersten önce öğrenciler beş gruba ayrılacaklardır. Her gruba farklı konuşma konuları verilir. Konulardan dört tanesi bilgi içerikli, bir tanesi de gölge oyunu canlandırmasına yöneliktir. Öğrenciler konuşmalarına hazırlanırken, sunumlarını görsel materyallerle de desteklerler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Verilen süre iki ders saatidir. Öğrenciler hazırlık aşamasında derledikleri sunumlarını; sözcükleri doğru telaffuz ederek, ses ve beden dillerini doğru ve etkili kullanarak, görsel ve işitsel materyallerin de desteğiyle konuşmalarını yaparlar. Canlandırma grubundaki öğrenciler de canlandırmaları esnasında seslerini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanırlar.

Bu etkinliklerin kazanımıyla etkinliğin içeriği birebir örtüşmektedir. Konuşma konularının önceden öğrenciler tarafından araştırılması, süreyi rahatlatmaktadır. Tüm kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %19

17. Metnin Adı: Büyüyünce Ne Olacaksınız?

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Talât Halman

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Etkinliğin süresi iki ders saatidir. Öğretmen, hazırlık aşamasında, rehber öğretmeni sınıfa davet eder. Metin işlendikten sonra rehber öğretmenin de katılımıyla konuşma becerisi etkinliği yapılır. Bu doğrultuda rehber öğretmen, öğrencileri “*meslek seçiminde nelere dikkat edilmesi gerektiği*” konusunda bilgilendirir. Öğrenciler rehber öğretmene meslek seçimlerini sebep-sonuç; amaç-sonuç ilişkili cümleleriyle açıklarlar ve rehber öğretmene mesleklerle ilgili sorular sorulur.

Mesleklerle ilgili konuşmalar bittikten sonra öğrenciler, edindikleri bilgiler üzerinden bir de *durum değerlendirmesi* yaparlar. Öğrenciler hem konuşma kurallarını uygular hem de kendi duygu, düşünce ve izlenimlerini paylaşırlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %16

18. Metnin Adı: İyimserlik Kötümserlik

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Şevket Rado

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Verilen etkinlik süresi, bir ders saatidir. Tahtaya birtakım kelime çiftleri yazılır: “*tezcanlı-aceleci, konuşkan-geveze*,”. Öğrenciler, kişilik tipleri hakkında konuşmalar yapar ve konuşmalarını öğretmen tavsiyesiyle, günlük hayatla ilişkilendirip örneklendirirler.

Kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşmaya yönelik etkinliğin kazanımlarındaki, “*konuşma konusu hakkında araştırma yapar*” maddesi, hazırlıklı konuşma ile örtüşmemektedir. Sınıfta verilen konu, araştırma yapmaya gerek

olmayan, o esnada arkadaşlarıyla paylaşabileceği bir konudur. Ses ve beden dilini etkili kullanmaya yönelik olarak ise, kazanımlar davranışa dönüşebilir. Öğrenciler düşüncelerini paylaştıktan sonra, kendi konuşmalarını değerlendirirler. Sıralanan tüm etkinlikler bir ders saatinde gerçekleşebileceği için süre-etkinlik arasında çelişki bulunmamaktadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %6

19. Metnin Adı: Bize Bağlı

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Metnin Türü: Şiir

Metnin Şairi: Melih Cevdet Anday

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri

Tartışma / Düz Anlatım: Sınıf yedi gruba ayrılır. Her gruba bir özdeyiş verilir. Öğrenciler kendilerine verilen özdeyişleri beş dakika grup içinde tartışırlar. Özdeyişi açıklayan iki dakikalık bir konuşma, grup sözcüsü tarafından yapılır. Konuşmalarında sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkilerini yer verirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Eleştirel Konuşma: Verilen süre iki ders saatidir. Öğrenciler, bir önceki etkinlikte çıkan sonuçları birbirleriyle paylaşır, tartışır ve birbirlerine önerilerde bulunur. Kazanımlar ve etkinliklerde çelişki bulunmamaktadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %10

20. Metnin Adı: Sevgili Babam

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Leo Buscaglia

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin dinletilmeden önce ve dinletildikten sonra, öğrencilere hazırlık aşamasında öğrencilere sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Tartışma: Verilen süre bir ders saatidir. Öğrencilere konu verilir. Konu hakkında konuşulurken; sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkilerine dayalı cümleler kurulur.

Verilen süre ve etkinliklerin yapılabilmesi süresi eşit görülmektedir. Ayrıca verilen tartışma konusu, kazanımları davranışa dönüştürücü niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %11

21. Metnin Adı: Ev

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Nermin Uygur

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metinle ilgili diğer becerilere yönelik hazırlık çalışmaları yapıp, metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Verilen süre bir ders saatidir. Öğrenciler, ders kitaplarında yer alan görselleri incelerler, yorumlarlar. Bu yolla öğrenciler amaç-sonuç, sebep-sonuç ilişkisi içeren cümleler kurarlar. Aynı mekânı seçen öğrenciler de birbirleriyle etkileşime girerek fikirlerinin farklı yönlerini dile getirirler.

Öğrenciler verilen konu ile birlikte duygu ve düşüncelerini ifade edebilme olanağı bulurlar. Yapılan çalışmalarla konuşma kurallarını uygularlar. Ancak hazırlık gerektiren herhangi bir konuşma bulunmamaktadır. Sadece konuşma becerisine yönelik yöntem ve teknikler uygulanmaktadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

22. Metnin Adı: Bir Kule Varmış

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Metnin Türü: Tanıtım Yazısı

Metnin Yazarı: Doğan Kardeş Dergisi

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler sınıfa, konuyla ilgili olarak hazırlıklı gelirler. Öğrencilere iki tane konu verilir. Öğrenciler, iki konuyla ilgili araştırma yapar ve buldukları görselleri görüşlerini savunmak üzere sınıfa getirirler.

Tartışma: Öğrenciler, tarihi mekânlarla ilgili efsaneler üretilmesini nedenleriyle tartışırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Münazara: Etkinliğe ayrılan süre iki ders saatidir. Jüriye “Münaraza Değerlendirme Formu” dağıtılır. Öğrenciler arkadaşlarını ellerindeki ölçütlere göre değerlendirirler. Konuşmacılar en fazla beş dakika konuşur.

Metinle ilgili verilen etkinlikler öğrencilerin konuşma becerilerini artırmaya yöneliktir ve kazanımlara uygundur. Öğrenciler konuşma esnasında konuşma kurallarını uygularlar. Ayrıca münazaranın yöntemine uygun olarak kendi görüşlerini savunmak zorundadırlar ve karşı tarafı ikna etmek de münazaranın amaçları arasındadır. Öğrenciler, ses ve beden dillerini de etkili kullanırlar. Ses ve beden dilini etkili kullanmaya yönelik kazanımlar da davranışa dönüşür. Münazara yönteminin olması ve hazırlıkların önceden yapılması, hazırlıklı konuşmalar yapma kazanımlarını da gerçekleştirir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %20

23. Metnin Adı: İstanbul

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Ziya Osman Saba

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metnin hazırlık bölümünde öğrenciler tarafından, konuşma etkinliğinde yararlanmak üzere, şehir, kasaba ve köylerle ilgili fotoğraflar ve kartpostallar sınıfa getirilir.

Tartışma: Araştırmalar tamamlandıktan sonra öğrenciler konuşturularak bir tartışma ortamı sağlanır. Düşüncelerini nedenleriyle ortaya koyarlar. Bu çalışma ile öğrenciler kendilerini sözlü olarak ifade edebilecek ve sebep-sonuç ilişkileri içeren cümleler kurarlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur.

Yaratıcı Konuşma: Etkinliğin uygulanabilmesi için önerilen süre iki ders saatidir. Öğrenciler, kendisinden önce konuşan öğrencinin söylediklerine farklı bakış açılarıyla yorumlar getirir.

Konuşma becerisine yönelik etkinliğin ön çalışmasının, önceden tamamlanacak olması sürenin kullanımında rahatlık sağlar. Öğrenciler hazırlıklı konuşmalarla ilgili deneyim kazanırken, aynı zamanda konuşma kurallarını da uygularlar. Kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüştürülür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %11

24. Metnin Adı: Erken Kalkmak, Geç Kalkmak

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Haldun Taner

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Öğrenciler öncelikle günlük hayatta yapılan bazı eylemler ile eylemlerin yapıldığı zaman dilimlerini belirlerler. Öğrenciler, kendi belirledikleri cevapları karşılaştırırlar. Aynı eylemi farklı zamanlarda yapma nedenlerini tartışırlar. Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar, neden-sonuç ilişkilerine dayalı cümleler kurarlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Canlandırma / Tartışma: Verilen süre iki ders saatidir. Bu çalışmaya göre öğrenciler ikiyeşerli gruplara ayrılır. Grubu oluşturan iki öğrenciden birine anne ya da baba, ötekine çocuk rolü verilir. Çocuk rolünü üstlenen öğrencilere “*Yapmayı çok istediğiniz bir şey var ancak aileniz bunu yapmanın zamanı olmadığını söylüyor. Onu nasıl ikna ederdiniz?*” sorusu yönlendirilir. Gruplar bu çerçevede diyaloglar

hazırlarlar. Canlandırmalar tamamlandıktan sonra öğrencilere en çok hangi canlandırmanın gerçekçi olduğunu ve ikna ettiği sorulur, nedenleri tartışılır.

Bu çalışma ile belirlenen kazanımlar, tüm öğrencilerde davranışa dönüşür. Öğrencilerin tamamının etkinliğe katılmasını sağlayan bir çalışmadır. İki ders saati de canlandırmanın hazırlık aşamasının gerçekleşebilmesi için yeterli bir süredir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %26

PASİFİK YAYINLARI 7. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin Işığında Çocuğun Eğitim Hakkı

Ana Tema: Hak ve Özgürlükler

Metnin Türü: Konferans

Metnin Yazarı: Emine Akyüz

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Öğrencinin kendini sözlü ifade edebilmesine ilişkin olarak öncelikle ders kitabında yer alan “*Hak ve Özgürlükler*” temasının kolaj çalışması öğrencilere yorumlattırılır. Öğrencilere resim üzerinden sorular sorulur; öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

Güdümlü Konuşma: Kendini sözlü olarak ifade etmesine olanak sağlamak amacıyla ve öğretmen kılavuz kitabının önerisine göre tahtaya beş adet sözcük yazılır. Bu kavramların çağrıştırdıkları, öğrenciler tarafından paylaşılır ve anlatılır.

Soru-Cevap: Metnin görselleri öğrenciler tarafından incelenir. Öğretmen görsellere ait sorular sorar ve öğrencilerden bu soruları kendi bakış açılarıyla yanıtlamaları istenir. Bu çalışma da öğrencinin kendini sözlü olarak ifade etmesine yöneliktir.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere, Türkiye’de eğitim düzeylerinde cinsiyet oranına ait bir grafik gösterilir. Gösterilen grafik en ince ayrıntısına kadar öğrenciler tarafından yorumlanır, açıklanır.

Konferans: Konu, “*kızların eğitimi*”; uygulanacak kitle veliler, akrabalar, arkadaşlar, komşulardır. Konuşma planı ve konuşma esnasında uyulması gereken kuralların tümü Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda öğrencilere açıklanmak üzere detaylandırılmıştır. Tüm bu açıklamalar konferansa hazırlık öncesinde öğrencilere açıklanır ve öğrenciler sunumlarını yaparken bu kurallara dikkat ederler.

Ancak konferansın sunulacağı kitle veliler, akrabalar, arkadaşlar, komşular vb. iken; bir sonraki aşamada değerlendirme grubu, sınıftaki öğrencilerdir. Dolayısıyla konferansın sunulacağı kitle de sınıf öğrencileri olarak belirlenmelidir. Tüm bu noktalar dikkate alındığı takdirde konferansa dönük konuşma becerisi geliştirme etkinliği başarılı olacaktır. Hazırlıklı konuşma ve öğrencinin konuşmasını değerlendirmesine de olanak sağlamaktadır. Öğrenciler konuşma becerisini değerlendirme formunu doldurarak birbirlerini değerlendirirler.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %92

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %75

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %43

2. Metnin Adı: *Hiroşimalı Masahi Nii*

Ana Tema: *Hak ve Özgürlükler*

Metnin Türü: *Fıkra*

Metnin Yazarı: *Oktay Akbal*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler metne hazırlık yapmak amacıyla metnin başındaki ve sonundaki resimleri yorumlar. Öğrencilere kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Güdümlü Konuşma: Metinle ilgili olarak önerilen konuşma becerisi etkinliğine göre sınıf tahtası üç bölüme ayrılır. Her bölüme metinde geçen kişilerin isimleri yazılır. Öğrenciler, bu kişilerin başlarından geçen olayları, duygularını, düşüncelerini, hayallerini ve davranışlarını sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerine dayalı olarak anlatırlar.

Canlandırma: Öğrenciler, metinde adı geçen kişilerden bir tanesini seçip canlandırır. Canlandırma esnasında ses ve beden dilini etkili kullanırlar.

Sınıf içerisinde metinle ilgili birçok konuşma çalışması yapılır. Metinde önceden hazırlık gerektiren bir etkinlik bulunmamaktadır. Dolayısıyla konuşmasını atasözleri ve deyimlerle ancak yapılan etkinliklerde zenginleştirebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %37

3. Metnin Adı: Hayal Çocuk

Ana Tema: Hak ve Özgürlükler

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Niyazi Birinci

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık yapmak amacıyla Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan zihinsel ve bedensel engelli kişilerle olan resimler sınıf tahtasına asılır. Bu resimler öğrenciler tarafından yorumlanır.

Soru-Cevap: Öğrencilere resimler üzerinden engellilerle ilgili sorular sorulur. Yorumlamaları istenir. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın önerisine göre öğrencilerden biri ders kitabında metnin kahramanı olan "Hayal Çocuk" seçilir. Öğrenci kendisini

“Hayal Çocuk”un yerine koyar, diğer öğrenciler de ona duygu ve düşünceleriyle ilgili sorular sorup yanıt alırlar.

Soru-cevap çalışması, öğrencilerin birbirleriyle etkileşime girebilmeleri açısından, hazırlıklı konuşmalar yapıp ses ve beden dillerini etkili kullanmaları yönünden etkili bir çalışmadır. Dolayısıyla etkinlikler kazanımlarla paralellik göstermektedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %39

4. Metnin Adı: Haritada Bir Nokta

Ana Tema: Hak ve Özgürlükler

Metnin Türü: Öykü

Metnin Yazarı: Sait Faik Abasıyanık

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metin öğrenciler tarafından dinlenirken sürekli kesilir ve bir sonraki aşamada neler olabileceği, duygu ve düşünceleri, tahminleri öğrenciler tarafından söz istenerek tartışılır. Öğrenciler metnin gidişatıyla ilgili düşüncelerini paylaşırken kendilerini sözlü olarak da ifade ederler. Metnin kesinti anlarında tahminlerinin doğru çıkıp çıkmadığını göstermek amacıyla; tahmin doğru çıkarsa eller açılır, tahmin yanlışsa eller kapanarak gösterilir. Etkinlik, öğrencilerin beden dillerini göstermeye yönelik bir çalışmadır.

Soru-Cevap: Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinliğe göre öğrenciler dinledikleri metni, günlük hayatlarıyla karşılaştırırlar. Karşılaştırmalarını rahat ifade edebilmeleri için, öğrenciler sorularla öğrenciler yönlendirilir.

İkna Etme / Rol Yapma: Öğrencilere çeşitli durumlar verilecektir. Örnek durum: “*I.Siz reissiniz. Balıktan dönüldü. Dışarıdan gelen adam hak ettiği kadar balık almak için sırasını bekliyor. Ötekiler dışarıdan gelen adama hiç pay vermediler.*

Öğrenciler, durumlardan bir tanesini seçerek üç-beş dakika aralığında konuşma hazırlarlar. Öğrenciler sunumlarını rol yapma etkinliğiyle birleştirirler. Konuşma planına uymaları konusunda bilinçlendirilirler ve konuşmalarını sunarlar.

Etkinlikler başarılı uygulandığı takdirde kazanımlarla paralellik gösterir, davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %37

5. Metnin Adı: Atatürk'ü Tanımak

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Komisyon

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğrencilerden ders kitabında yer alan metinle ilgili kolajları incelenir. İncelenen resimler öğrenciler tarafından yorumlanır. Öğretmen, sorularıyla öğrencileri yönlendirir. Bu çalışma ile öğrenci kendini sözlü olarak ifade eder.

Sunum / Yarışma: Öğrencilerin okudukları metni anlamalarını sağlamak amacıyla, öğrencilere bir grup kelime verilir Bu kelimelerin anlamları öğrenciler tarafından sözlükten bulunduktan sonra, öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup istedikleri sayıda kelimeyi seçer, bunları bir arada kullanabilecekleri bir örnek durum hazırlarlar. Bu örnek durumlar diğer gruplara sunulur. Sürenin yetebileceği ölçüde *yarışma* da düzenlenir.

Soru-Cevap: Metin işlendikten sonra, metinle ilgili yorum yapmalarına olanak sağlayacak sorular sorulur. Metnin çözümlemesi sorulara verilen sözlü yanıtlarla sağlanır.

Soru-Cevap / Tartışma: Öğrencilerin kendilerini sözlü olarak ifade etmelerine olanak sağlamak amacıyla onlara metinde, Atatürk'ün hangi konulardaki düşüncelerine yer verildiği hatırlatılır. Bu düşüncelerden hangilerinin evrensel nitelik taşıdığı ve insan yaşamındaki önemleri öğrenciler tarafından tartışılır.

Sunum çalışması, öğrencilerin kelime dağarcıklarını zenginleştirici ve yeni öğrendikleri kelimeleri kullanmalarına olanak sağlayıcıdır.

Soru-Cevap / tartışma bölümünde sorulan soru, öğrenci seviyesi için uygun olsa da soyut özellikler içermektedir. Dolayısıyla tartışmaya başlamadan önce öğrencilere düşünmelerine olanak sağlayacak birkaç dakika verilmelidir. Öğrencilerin konuşmaları çok uzun süreli olarak planlanmamalıdır. Aksi halde süre yetmeyecek ve hazırlıklı konuşmalar ile ilgili kazanım amacına ulaşmayacaktır. Ayrıca metinle ilgili olarak öğrencilerin anlamadıklarını ve merak ettiklerini sormasına da imkân sağlanmalıdır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %26

6. Metnin Adı: *Atatürk'ün Türk Diline Verdiği Önem*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Metnin Türü: *Makale*

Metnin Yazarı: *Ahmet Mumcu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metinle ilgili olarak yukarıda da görüldüğü gibi oldukça fazla kazanıma yer verilmiştir. Metin okunmaya başlamadan önce, metinle ilgili resimler öğrenciler tarafından incelenir ve resimlerle ilgili sorulan sosyal bilgileri de kapsayan sorulara yanıtlar verilir. Örnek soru: “*Size göre bu resim Atatürk'ün yaptığı devrimlerden hangilerini konu almış?*”

Güdümlü Konuşma: Metin okunduktan sonra, öğrenciler metni sözlü olarak özetlerler, ana fikir ve yardımcı fikirleri bulurlar.

Soru-Cevap / Tartışma: Metin, Türk dili ile ilgilidir. Metinle bağlantılı olarak öğrencilere dil konusunda sorunların yaşanıp yaşanmadığı sorulur.

Tartışma: Öğretmen Kılavuz Kitabı' ndaki öneriye göre öğrenciler, gazete, radyo ve televizyon gibi kitle iletişim araçlarını Türkçenin kullanımı bakımından sorgularlar. Bu araçlarla yapılan yayınların; Türkçenin okuyucu, dinleyici ya da izleyici tarafından doğru, düzgün ve güzel kullanılmasındaki olumlu ve olumsuz etkileri tartışılır.

İkna Etme: İkna edici konuşmanın uygulanacağı konu ise: "*Türkçenin yaşayan ve zengin bir dil olduğu*"dur. Öğrenciler, bu konuda birbirlerini ikna etmeye çalışırlar.

Böylesi bir konu için ikna etmeye gerek yoktur. Dolayısıyla öğrenci, ikna etme gereği duymaksızın hazırlıklı konuşma yöntemiyle konuşma planını hazırlayarak konuşmasını sunabilir. Konuşma sunumu esnasında öğrenciler birbirlerine sorular sorabilir. İkna kaygısı güdülmezsizin hazırlanacak bu konuşmalar, öğrenciyi kazanımlara ulaştırabilir.

Konuşmalar bittikten sonra öğrenciler birbirlerini konuşmayı değerlendirme formuna göre değerlendireceklerdir. Konuşmalar bittikten sonra öğrencilerin birbirlerinin yaptığı dil ve anlatım yanlışları üzerinde tartışılır. Etkinlikler yukarıda sözü edilen öneriler göz önünde bulundurularak yapılırsa kazanımlar gerçekleşir. Ancak konuşma kazanımlarına oldukça fazla süre ayırmak gerekmektedir. Öğretmen, diğer etkinlikleri de göz önünde bulundurmalı, hazırlıklı konuşma etkinliğini gerekirse öğrencileri gruplara bölerek planlamalıdır. Tüm öğrencilerin aktif olacağı bir çalışma daha olumlu sonuçlar verecektir.

Tartışma yönteminin uygulama önerisine göre öğrenciler bu tartışmayı, tartışma konusu verildiği esnada yaparlar. Ancak bu konu mutlaka önceden bir hazırlık gerektirmektedir. Öğrenci en az bir hafta süreyle kitle iletişim araçlarını verilen konuya dikkat kesilerek takip etmeleri, gerekli notlarını almalı ve konuşmasını konuşma planı dâhilinde hazırlamalıdır. Ancak böylesi bir uygulamayla sonuca ulaşılabilir. Gerekli hazırlık ve araştırma aşaması yapılmadan konuşma sığ kalacaktır.

Bir diğerkonuşma etkinliğine göre metin işlendikten sonra öğrencilerden üç-beş gün boyunca gazete yazılarının incelenmesi, bu gazetelerde kullanılan yabancı sözcüklerin listelenerek Türkçe karşılıklarının bulunması istenir. Öğrenciler bu listeleri çeşitli yerlere asarlar. Ancak verilen üç-beş gün içerisinde metin işlenmiş olacaktır. Metinlerin asılması eyleminde ise konuşma ile ilgili bir beceri bulunmamaktadır. Dolayısıyla konuşma kurallarını uygulamayla ilgili bir beceri de gerçekleşmemiş olur. Öğrenci bu çalışmadan ancak diğersunumlarında yabancı sözcüklerin yerine Türkçelerini kullanarak yararlanır. Böylesi bir çalışma da metin işlenmeye başlamadan önce öğrencilere ödev olarak verilmelidir. Metnin işleneceği gün de çalışmalar sınıfa getirilmelidir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %77

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %83

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %100

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %80

7. Metnin Adı: Atatürk'ü Altınla Satın Almak İsteyen Mareşal

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Kılıç Ali

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğretmen, öğrencilerin kendilerini sözlü olarak ifade etmelerini sağlamak amacıyla öğrencileri, Atatürk'ün 'ahlak' ve 'millî ahlak' konusuna önem vermesinin nedenini ve düşüncelerini açıklamaları konusunda yönlendirir. Böylelikle öğrenci hem metinle bağlantı kuracak hem de bilgi birikimini paylaşabilirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra öğrencilere metinle ilgili birçok soru sorulur. Bu sorular metnin anlaşılabilirliğini ve öğrencinin anladığını nasıl ifade ettiğini gösterir.

Güdümlü Konuşma: Öğrenci, "Millî ahlaka uygun hareket etmek, millî birliği sağlar." sözünün günlük hayatla ilişkisini sorgularlar. Günlük hayatta bu sözü

destekleyici olaylarla karşılaşp karşılaşmadığını nedenleriyle ortaya koyar. Öğrenci konuşma kurallarını uygular, ses ve beden dilini etkili kullanır.

Canlandırma: Öğrencilere durumlar verilir. Öğrencilerden konuşma planına uygun bir biçimde konuşmalarını hazırlanmaları ve seçtiği durumlara uygun roller belirleyerek konuşmayı canlandırmaları istenir.

Öğrencilerin bu durumları birkaç dakika içinde canlandırmaya uygun hale getirmeleri oldukça zordur. Dolayısıyla öğrenciye bu konuşmasını ve canlandırmayı hazırlayabilmesi için uygun fırsat verilmelidir. Bu konular dikkate alındığı takdirde konuşma becerileri gelişebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %46

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %35

8. Metnin Adı: Muhsin Ertuğrul

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Kemal Arıburnu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Sınıf üç gruba ayrılır ve haberciliğe dayanan programlardan birinin *oyunlaştırılarak canlandırılması* istenir. Her gruptan bir öğrenci konu merkezindeki kahramanı, diğerleri de araştırmacı haberci rolünü üstlenir. Oyunlaştırılan bu etkinlik öğrenciler için keyifli, ses ve beden dillerini kullanmaya yönelik ve konuşma kurallarını uygulayabilecekleri yararlı bir çalışmadır

Konuşma becerisini geliştirici etkinlik olarak üç tane tekerleme verilir. Öğrenciler bu tekerlemeleri doğru ve uygun hızda söyleyeceklerdir. Tekereleme çalışması diksiyonlarının düzelmesi, nefeslerini ayarlayabilmeleri açısından olumlu bir çalışmadır. Öğrenciler sesleri karıştırmadan çıkarmaya özen gösterirler.

Canlandırma: Metinde geçen üç olay öğrencilere hatırlatılarak onlardan birini seçmeleri istenir. Öğrenciler, ikili gruplar halinde seçtikleri olayı canlandırırlar. Ses ve beden dilleri gelişir.

Metinle ilgili olarak verilen konuşma becerisine yönelik kazanımlar uygundur. Öğrenci davranışına dönüktür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %28

9. Metnin Adı: Renkler

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Korhan Koçak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilere, metni işlemeye başlamadan önce onların konuşturulmasına yönelik sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilerin duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini anlatmaları amacıyla onlardan gözlerini kapatıp gökyüzünü, dağları, dereleri, tepeleri, denizleri, ormanları hayal etmeleri istenir. Aynı istek, bu kavramları renksiz olarak düşünmeleri için tekrarlanır. Öğrencilerden zihinlerinde uyanan düşünceleri nedenleriyle anlatmaları istenir. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisi ile ilgili etkinlik çalışmasında öğrenciler, gruplara ayrılırlar. Şiirde yer alan bazı mısraları düz cümle haline getirip, bu gruplardan şiiri yeni halinde sunmaları istenir. Öğrenciler, şiirde geçen terimlerle ilgili olarak bağlaç, edat türü sözcüklerin ayırımına varırlar.

Düz Anlatım / Güdümlü Konuşma: Öğrenciler sevdikleri rengin kendilerinde uyandırdığı hislerle, doğadaki varlıkları birleştirerek düz anlatımla konuşma yaparlar.

Bu çalışma için öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak ek süre mutlaka verilmelidir. Öğrencilerin konuşmaları kısa tutulmalı ve çoğuna söz hakkı verilmelidir. Öğrencilere pekiştirmeleri de kullanabilecekleri hatırlatılmalıdır. Konu, öğrencilerin söz sanatlarını uygulamasına uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

10. Metnin Adı: Yukarıda Ne Var Ne Yok

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Didaktik Metin

Metnin Yazarı: Billy Aronson

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğrencilere, günümüz bilimini ve geçmiş bilimi karşılaştırabilmeleri için sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilerden ders kitaplarında yer alan metinle ilgili resimleri incelemeleri istenir. Verilen resimler karikatürdür. Öğrencilerde uyandırdıkları, öğrenciler tarafından anlatılacaktır. Öğrenci kendini sözlü olarak ifade ederler.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilerden okudukları metinle, günlük hayatlarını karşılaştırmaları istenir. Öğrenciler konuyla ilgili olarak beş-altı dakikalık konuşmalar yaparlar.

Beş-altı dakikalık konuşmalar özellikle kalabalık sınıf mevcutları için oldukça fazladır. Daha fazla öğrencide kazanımların oluşabilmesi için süre üç-dört dakikaya indirilmelidir. Yapılan konuşmalar sonucunda öğrenciler birbirlerini ve kendilerini yukarıdaki kazanımlara uygun olarak değerlendirirler. Bu şekilde bir değerlendirme, konuşma etkinliği sınıfın genelince yapılmış olursa uygun olur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %75

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %39

11. Metnin Adı: Hamilton Adası

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Gülten Dayıoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap / Gündümlü Konuşma: Metin işlenmeye başlanmadan önceki derste öğrencilere dünya üzerindeki iklim ve yaşayışlarla ilgili sorular verilir. Öğrenciler, araştırmalarını yaparlar. Metin okunmadan, ders kitabındaki resimler incelenir. Öğrenciler resimlerden ve hazırlıklarından yola çıkarak, metinde yer alan resimler hakkındaki duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatır. Konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metnin işlenmesine yönelik konuşma etkinliğine göre öğrenciler dörderli-beşerli gruplara ayrılır. Metinle ilgili sorular hazırlayacak olan öğrenciler hazırladıkları soruları birbirlerine sorarak *soru-cevap* tekniğiyle metni pekiştirirler.

Tartışma: Öğrencilere, “*Çok yaşayan değil, çok gezen bilir.*” atasözü verilir. Öğrenciler, bu atasözüne katılanlar ve katılmayanlar olmak üzere iki gruba ayrılacaktır. Birbirlerine karşı fikirlerini savunurlar.

Tartışma yöntemiyle, öğrencilerden istenen öncelikli davranış, birbirlerine nezaket kuralları çerçevesinde davranmalarıdır. Tartışma yöntemi yerine münazara yöntemiyle yapılan konuşmalar bu konuya daha uygun olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %21

12. Metnin Adı: Çevre Dostu Bir Bilimci

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Gökhan Tok

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilerin metinde yer alan duygu ve düşünceleri kavramalarını sağlamak amacıyla onlara sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma / Soru Cevap: Metin okunmadan önce öğrenci metindeki resimleri incelerler. Bu inceleme sonucu öğrenciler resimleri sözlü olarak yorumlarlar. Metin işlendikten sonra ise öğrencilere metinle ilgili yorum ve karşılaştırmalar yapmalarına olanak sağlayacak sorular sorulur. Öğrenci tüm bu etkinliklerle kendini sözlü olarak ifade ederler.

Eleştirel Konuşma: Yöntemin uygulanabilmesi için Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan resim ve haber öğrencilere gösterilir. Öğrenciler bu haberle ilgili duygu ve düşüncelerini eleştirel yönden paylaşırlar.

Kazanımlar etkinliklere uygun olarak belirlenmiştir. Konuşma becerisine yönelik etkinlikler süreyle doğru orantılıdır. Tüm öğrencilerin konuşmalarına olanak sağlayıcıdır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %46

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %56

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %30

13. Metnin Adı: Çocukluk

Ana Tema: Duygular ve Hayaller

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Cevdet Kudret Solok

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilere, şiirde yer alan duyguları harekete geçirebilmeleri için sorular sorulur.

Katılımlı Konuşma: Öğrencilere, çocukluk şiirinin şairi gibi çocukluklarına özlem duyup duymadıkları sorulur. Öğrenciler bu konu hakkındaki düşüncelerini anlatırlar.

Metinle ilgili olarak kazanım sayısı fazla verilmemiştir. Dolayısıyla konuşma becerisine yönelik etkinlikler de aynı doğrultudadır. Kazanımlarla yapılacak olan çalışmalar birbirlerine paraleldir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

14. Metnin Adı: Neşe

Ana Tema: Duygular ve Hayaller

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Hasan Ali Yücel

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri

Tartışma: Öğrencilerin, söz sanatlarının anlama olan katkısını fark edebilmeleri amacıyla, dikkatleri çekilir. Metinde yer alan benzetmeler ve karşılaştırmalar öğrencilere gösterilir. Öğrenciler, bunların anlatımlara yönelik etkisini sınıf ortamında tartışırlar.

Canlandırma: Konuşma becerisini geliştirme amacına dönük olarak verilen etkinliğe göre öğretmen, “*Neşeli bir yüz, güneşli bir hava gibidir. Hem kendi hem başkası için aydınlık vericidir.*” sözünü tahtaya yazar. Öğrenciler bu sözü bir durum haline getirerek, oyunlaştırıp, canlandırılırlar. Ses ve beden dilinin etkili kullanımı sağlanır.

Canlandırma çalışması, sınıf içerisinde hemen uygulanacak bir çalışma değildir. Öğrencilere hazırlık yapabilmeleri için ya ek süre verilmelidir ya da evde hazırlık yapmalarına olanak sağlanmalıdır. Eğer sınıfta hazırlık yapılacaksa diğer etkinliklerin süreleri de mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %56

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %18

15. Metnin Adı: Dostluğun Değeri

Ana Tema: Duygular ve Hayaller

Metnin Türü: Fabl

Metnin Yazarı: Beydeba

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metinle ilgili duygu ve düşüncelerin öğrenciler tarafından fark edilmesi amacıyla ve onların sözlü anlatım becerilerine olanak sağlamak için öğrencilere kelimeler verilir. Öğrenciler bu kelimeleri açıklayacaklar ve düşüncelerini örneklerle desteklerler.

Güdümlü Konuşma: Metnin bir bölümü değiştirilir ve geri kalanı öğrenciler tarafından sözlü olarak tamamlanır. Öğrenci bilgileri sıraya koyarak anlatma olanağı bulur.

Öğrencilerin önceden hazırlık yapacakları bir konuşma etkinliği bulunmamaktadır. Metnin kazanımlarıyla etkinlikler genel anlamda örtüşmektedir. Kazanımlar ulaşılmayacak şekilde planlanmamıştır. Tüm öğrencilerin davranışlarına dönüktür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %41

16. Metnin Adı: Dedemin Pili Bitmesin

Ana Tema: Duygular ve Hayaller

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Üzeyir Gündüz

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık amacıyla öğrencilere birtakım sorular sorulacaktır. Öğrenciler, kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere insanlara karşı hissettikleri duyguları açıkça söyleyip söylemedikleri sorulur. Bilgi alış-verişinden sonra öğrenciler çevrelerinden birini seçerler ve ona karşı hissettiklerinin yer alacağı bir konuşma metni hazırlayıp sunarlar. Hazırlanmaları için öğrencilere gerekli süre verilir.

Öğrenci, konuşma kurallarını uygulama olanağı bulur. Aynı zamanda hazırlık aşaması olan bir konuşma olduğu için hazırlıklı konuşmalar yapma kazanımı ile de paralellik göstermektedir. Kazanımlar, etkinlikler ve ders süresi örtüşmektedir. Kazanımlarım hepsi davranışa dönük ve uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %14

17. Metnin Adı: Alışkanlık

Ana Tema: Alışkanlıklar

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Montaigne

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap / Güdümlü Konuşma: Öğrencilere metne hazırlık yapmaları amacıyla sorular sorulur, resimler incelenip yorumlar yapılır. Bu alıma ile öğrencinin kendini sözlü ifade etmesi amaçlanır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Konuşma becerisiyle ilgili çalışma yapmadan önce, ğretmen tarafından öğrencilerin kelime dağarcıklarını zenginletirici çalışmalar yapılır. Konuşma becerisi ile ilgili etkinlik de yeni kelime ve kavramların kullanılmasına yöneliktir. Bu doğrultuda metnin anahtar kelimelerin öğrencilerin de katılımıyla tahtaya yazılır. Öğrenciler, yazılan kelimelere uygun olarak, duygu ve düşüncelerini ifade edici iki-üç dakikalık konuşmalar hazırlayıp arkadaşlarına sunarlar.

Kazanımlar ğrencilerin seviyelerine uygun, süre ile doğru orantılı ve düşünce güçlerini geliştirici niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %20

18. Metnin Adı: Mehmet Okur

Ana Tema: Alıkanlıklar

Alt Tema:

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Günseli Mındıkoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması nerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilerin kendilerini sözlü olarak ifade etmelerine olanak sağlamak amacıyla, metin ilenmeden önce birtakım sorular sorulur. Sorulacak olan sorular öğrencilerin neden-sonuç ilişkileri kurmalarını da destekleyicidir.

Sunum: Metin işlenmeye balanmadan -be gün önce öğrenciler gruplara ayrılırlar. Öğrenciler nl bir heykeltıraş, ressam, müzisyen, sporcu vb. hakkında araştırmalar yapıp derse hazırlıklı gelirler. Konuşma becerisi çalışmasında

öğrenciler, araştırmaları hakkında konuşma metinleri hazırlayıp, konuşmalarını sınıfa sunarlar.

Hazırlık çalışmasının dersten önce yapılmasıyla hazırlıklı konuşmanın tüm kazanımları yerine getirebilecek şekle gelmiştir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %21

19. Metnin Adı: Balıkçıl

Ana Tema: Alışkanlıklar

Metnin Türü: Fabl

Metnin Yazarı: La Fontaine

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metin işlenmeye başlamadan önce, “*huysuzluk, güç beğenirlik, uyumsuzluk*” sözcükleri tahtaya yazılır. Öğrencilerin bu kavramları örnekler vererek açıklaması istenir. Öğrenciler, kendi duygu ve düşüncelerini sözlü olarak ifade ederler.

Hazırlıksız Konuşma: Öğrenciler “*alışkanlık*” kavramı denilince akıllarına ne geliyorsa söylerler. Öğretmen söylenen sözcükleri bir kâğıda not edip numaralandırır. Konuşacak öğrenciler üç ayrı numara söylerler ve bu sözcüklerden hareketle hazırlıksız konuşma yaparlar. Hazırlıksız konuşma için öğrenciye en fazla iki-üç dakika süre verilir. Öğrenciler tarafından da olabildiğince kelime üretilmelidir. Konuşmalarını gerçekleştirecek olan öğrencilere farklı kelimeler denk gelmelidir.

Öğrencilerin konuşmalarında tekrara düşmemesi için bu uygulama gereklidir. Sınıfın genelinde yapılacak olan bu uygulamayla öğrenciler, ses ve beden dillerini etkili kullanabileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %89
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %29

20. Adı: ... (Başlıksız)

Ana Tema: Alışkanlıklar

Metnin Türü: Köşe Yazısı

Metnin Yazarı: Hasan Ali Yücel

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin işlenmeye başlamadan beş-altı gün önce öğrenciler gazeteleri takip etmeye başlarlar. Önemli buldukları haberleri sınıfa getirip sınıf panosuna asarlar. Bu ön çalışmadan hareketle öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirici sorular sorulur.

Yaratıcı Konuşma: Sınıf tahtasına, “*Kendimizi nasıl geliştirelim?*” sorusu yazılır. Öğrencilerin hepsine birden başlayarak numaralar verilir. Öğretmen bir numara seçerek yaratıcı konuşma etkinliğini başlatır. Denk gelen öğrenci konuyla ilgili aklına ilk gelen çağrışımları söyler ve numara çeker.

Çalışma, öğrencilerin hepsine uygulanacak şekilde planlanıp bitirilir. Çalışma, öğrencilerin ses ve beden dillerine uygundur. Kazanımlar, öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %19

21. Metnin Adı: *Millî Kültürün Önemi*

Ana Tema: *Millî Kültür*

Metnin Türü: *Düşünce Yazısı*

Metnin Yazarı: *İrem Türkyılmaz*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilerin kendilerini sözlü olarak ifade etmelerine olanak sağlamak amacıyla onlara metinle ilgili sorular sorulur. “Eğitim” ile “millî kültür” arasındaki ilişkinin kavratılması sağlanır. Metinle ilgili görseller öğretmen ve öğrenciler tarafından en ince detayına kadar sözlü olarak incelenir. Öğrenci, “Anlamadıklarımı ve merak ettiklerimi sorar.” kazanımına ulaşır.

Güdümlü Konuşma: Tahtaya, “*Millî kültürümüzün yaygınlaştırılması konusunda bize düşen görevler nelerdir?*” sorusu yazılır. Öğrenciler metinden hareketle bu soruya cevap verirler. Öğrenciler kendilerini sözlü ifade eder, birbirlerinin konuşmasına sözlü destek olurlar.

Hazırlıklı konuşma bulunmamaktadır. Konu hakkında fikir alışverişi ve soru-cevap uygulaması yapılarak kazanımlara ulaşılabilecektir. Metinle ilgili verilen konuşma kazanımları etkinliklerle paralellik göstermektedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %18

22. Metnin Adı: *Çekoslovakya Türkleri*

Ana Tema: *Alışkanlıklar*

Metnin Türü: *Gezi Yazısı*

Metnin Yazarı: *Yılmaz Çetiner*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin incelenmeye başlamadan bir hafta önceden öğrenciler, kitle iletişim araçlarında, yurt dışında yaşayan Türklerle ilgili olarak dinledikleri haberleri not alır, okudukları haberleri kesip konuşma etkinliğinde kullanılmak üzere sınıf ortamına getirirler. Bu bilgiler doğrultusunda soru-cevap çalışması yapılır.

Eleştirel Konuşma: Öğrencilere konuyla ilgili sorular verilir. Öğrenciler, konuya önceden hazırlık geldiği için verilen sorulara yanıt verebilecek şekilde konuşmalarını hazırlarlar. Sorulan sorular ve işlenen konu Sosyal Bilgiler dersi, “*Kültür ve Miras*” teması ile ilişkilendirilmiştir.

Bu şekilde yapılacak olan bir çalışmayla öğrenci, araştırma yapacak, metni işleyecek Sosyal Bilgiler dersiyle bağlantı kuracak ve konuşma kazanımlarını uygun bir şekilde davranışa dönüştürecektir. Konuşmaların bitiminde öğrenciler kendilerini ve arkadaşlarını “Konuşma Becerisini Değerlendirme Formu” ile değerlendirebilecektir. Değerlendirme formunun özellikleri değerlendirme kazanımlarına da uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %67

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %50

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %35

23. Metnin Adı: *Nazar Boncuğu*

Ana Tema: *Alışkanlıklar*

Metnin Türü: *Bildirme Yazısı*

Metnin Yazarı: *Oya Ayman*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğretmen sınıfa, konuyla bağlantılı olarak “*nazar boncukları*” ile gelir. Getirilen nazar boncuklarına yönelik, öğrenciye sorular sorulur ve öğrencinin kendi sözlü ifadesi sağlanır.

Tartışma: Öğrencilerin söz varlıklarını geliştirmek ve birbirleriyle etkileşime girerek konuşmalarını sağlamak amacıyla dörderli gruplar oluşturulur. Tahtaya

metinde geçen bazı kelimeler yazılır ve gruplar bu kelimelerden üç tanesini seçer, aralarında tartışır. Daha sonra tartışılan kelimeler kâğıtlara yazılıp bir torbaya atılır. Gruplar iki tane kelime seçer, kendilerine göre doğru olan anlamları açıklayarak sözlükten doğruluğuna bakarlar.

Katılımlı Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde öğretmen sınıfa, öğrenci isimlerinin önceden yazılıp koyulduğu bir torba ile gelir. Kendisi bir başlangıç cümlesi verir, adını çekeceği öğrenciler de bu cümleyi devam ettirirler.

Öğrencilerin aktif katılımları sağlanır, sözlü anlatım becerileri geliştirilir. Kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %15

24. Metnin Adı: Havada Bulut Yok

Ana Tema: Alışkanlıklar

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Anonim

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrenciler sınıfa, birkaç gün önceden araştırdıkları türküler ve hikâyelerle gelirler. Metin işlenmeye başlamadan önce de yaptıkları araştırmaları sözlü olarak ifade etmelerini sağlamak için türkülerle ilgili sorular sorulur.

Oyun: Öğrenciler, şiirde verilen duyguları ifade edebilecekleri bir oyun hazırlarlar.

Oyun çalışması, bir ders saati içerisinde hazırlanamayacak kadar uzun sürelidir. Öğrencilerin kendilerine grup arkadaşları seçmeleri, ses ve beden dillerini etkili kullanmaya yönelik alıştırmaya yapmaları, oyunlaştırdıktan sonra ise canlandırmaları gerekmektedir. Dolayısıyla aynı ders saati içerisinde tüm bu çalışmaların gerçekleşmesi mümkün olmayacaktır. Aksi durumda sesini ve beden

dilini etkili kullanmaya yönelik ve hazırlıklı konuşmalar yapmaya yönelik kazanımlar tüm öğrenciler tarafından davranışa dönüştürülemeyecektir

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %32

MEB YAYINLARI 7. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINI ETKİNLİK KRİTERLERİNİN KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Tatlı Dil

Ana Tema: İletişim

Alt Tema: İletişim Becerileri

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Şevket Rado

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğretmenler, konuşma bölümünde kullanılmak üzere dil ile ilgili deyim, atasözü ve özdeyişler bulurlar. Metne hazırlık bölümde ise, öğrencilerin birikimlerini harekete geçirecek nitelikte sorular sorulur.

Canlandırma: Öğrencilere bir durum verilir. Bu duruma göre, derse geç kalan bir öğrenci ve öğretmen rolünde bir durum için canlandırma yapılır. Öğrenciler, kazanımlarda yer almasa da seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler için tahtaya, öğretmen tarafından araştırılan deyim, atasözü ve özdeyişler yazılır. Öğrencilerden bunları akıllarında tutmaları istenir. Öğrencilere ayrıca konuşma konuları verilir. Öğrenciler seçtikleri konulardan

hareketle akıllarında kalan deyim, atasözü ve özdeyişleri de kullanarak konuşmalar yaparlar.

Verilen kazanımlardan fazlası ders esnasında öğrencilere kazandırılmaktadır. Öğrenciler belirtildiği üzere konuşma yöntem ve tekniklerini kullanabileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

2. Metnin Adı: Yolcu Konmaz Oteli

Ana Tema: İletişim

Alt Tema: İletişimsizlik

Metnin Türü: Tiyatro

Metnin Yazarı: Cemil Miroğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında, öğrencilere tiyatro çalışması yapılacağı söylenir. Bu amaçla öğrenciler gruplara ayrılır ve öğrencilerin rolleri belirlenir.

Tartışma / Gündümlü Konuşma: Öğrenciler, “dinleme” ve “konuşma” kavramları hakkındaki bilgi birikimlerini neden-sonuç; amaç-sonuç ilişkili cümleleriyle aktarırlar. Metne hazırlık çalışmasındaki ikinci konuşma çalışmasına göre öğrencilere, Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda yer alan bir metin okunur. Öğrenciler metinde geçen soruna çözüm ararlar. Konuşma kuralları uygulanır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Gündümlü Konuşma: Öğrenci Çalışma Kitabı, dördüncü etkinlikte birtakım resimler vardır. Öğrenciler bu resimlere bakarak kurgular yaparlar. Resimlerde gördükleriyle ilgili konuşurlar.

Soru-Cevap: Öğrenciler, öğretmenin gösterdiği karikatürler üzerinden sorulan sorulara yanıtlar verirler. Karikatürün vermek istediği mesaj iletişim olduğu için,

soru-cevap uygulaması sonrası iletişimle ilgili düşüncelerini ifade ederler. Kazanımlar da öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %6

3. Metnin Adı: Bülbül ile Bağcı

Ana Tema: İletişim

Alt Tema: Diğer Canlılarla İletişim

Metnin Türü: Masal

Metnin Yazarı: Beydeba

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Dersten önce öğretmen, öğrencilere hayvanlarla ilgili çeşitli konular verir. Öğrenciler bu konular arasından istediklerini seçer, konuyla ilgili yazı veya haberleri sınıfa getirirler. Öğrenciler bu çalışmalarını konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözülemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Tartışma: Öğrenciler bu aşamada, hazırlık bölümünde yaptıkları çalışmalardan yararlanırlar. Tartışmayı yönetecek bir başkan seçilir. Öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili kullanmanın yanı sıra, kazanımlarda yer almasa da konuşma kurallarını uygularlar. Konuşma kurallarını uygulamanın özellikle: “Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir; standart Türkçe ile konuşur; Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar; karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur; konuşmasında nezaket kurallarına uyar; tekrara düşmeden konuşur.” maddeleri davranışa dönüşür. Kazanım uygulama yüzdeleri de bu noktalar dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Etkinlikler ders esnasında rahatlıkla uygulanabilecek ve öğrencilerde olumlu davranış değişikliği meydana getirecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%46

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %22

4. Metnin Adı: Bir İletişim Aracı Olarak Karikatür

Ana Tema: İletişim

Alt Tema: Uluslararası İletişim

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Hakkı Uslu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler, derse gelmeden önce hazırlık yaparlar. Bu amaçla, öğrenciler sınıfa süreli yayınlar getirirler. Bu yayınların çeşitli ilgi alanlarına göre olduğunu kavrarlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler metnin görsellerini inceleyip yorumlarlar. Konuşma kuralları uygulanır.

Katılımlı Konuşma: Tahtaya, öğrencilerin yorum yapabilmelerini sağlayacak bir konu yazılır. Öğrenciler, bu konu hakkında birkaç dakika düşündükten sonra, birbirlerinin düşüncelerine farklı bakış açıları getirecek şekilde yorumlar yaparlar. Daha sonra birkaç öğrenci, metin esnasında öğrendiği kelimeleri de kullanarak konuşmalar yapar.

Konuşma ile ilgili kazanımların hepsi davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %10

5. Metnin Adı: Atatürk

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk'ün Fikir Hayatı

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Rasim Koroğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri

Soru-Cevap / Gündümlü Konuşma: Öğrencileri metnin işlenişine hazırlamak amacıyla, öğrencilere Atatürk'le ilgili sorular sorulur. Ardından öğrenciler konuyla ilgili konuşurlar, yorumlar yapılırlar. Bu sayede öğrenciler, duygu, düşünce ve birikimleri paylaşma olanağı bulurlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrenciler metnin işleniş esnasında birçok yeni kelime öğrenirler. Öğrencilerin yeni öğrendiği kelimelerden bir havuz oluşturulur. Öğrenciler bu kelimeleri seçerek konuşmalar yaparlar. Yeni öğrenilen kelimelerin pekiştirilmesi sağlanır. Önerilen ikinci yönteme göre ise Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan Atatürk'e ait bir anı tahtaya yazılır. Öğrenciler gruplara ayrılır, gruplar Atatürk'ün fikir, bilim hayatı hakkında düşünce ve birikimlerini ifade ederler.

Dersin işlenişine verilen süre yedi ders saati olduğu için etkinlikler eksiksiz tamamlanabilecektir. Kazanımlar, grup çalışması da yapılacağı için tüm öğrencilerde etkili olabilecektir. Öğrencilerin konuşmalarına olanak sağlayan birden çok etkinlik olduğu için öğrenciler, kazanımlarda yer almasa da konuşma kurallarından "Konuşmaya uygun ifadelerle başlar; Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir; Standart Türkçe ile konuşur; Tekrara düşmeden konuşur" kazanımlarını da yerine getirebileceklerdir. Dolayısıyla yüzdeler bölüm bu husus dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama: %31
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %16

6. Metnin Adı: Atatürk ve Sanat

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk'te Sanat Ve İnsan Sevgisi

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Haldun Taner

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde, Ders Kitabı'nda yer alan görseller hakkında öğrenciler duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Ancak bu özellik kazanımlarda yer almamıştır. Yüzdeler hesaplanırken bu kazanım dikkate alınmıştır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma-Beyin Fırtınası: Tahtaya bir cümle yazılır ve öğrenciler yazılan cümle üzerinden öncelikle beyin fırtınası yaparlar. Yorumlarını sınıfla paylaşırlar.

Tüm öğrencilerin konuşma çalışmasına aktif katılımı sağlanır ve kazanımlar öğrenciler üzerinde etkili olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama: %0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %
Toplam: %11

7. Metnin Adı: *Millî Kültür*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Alt Tema: *Atatürk'ün Millî Kültüre Verdiği Önem*

Metnin Türü: *Makale*

Metnin Yazarı: www.meb.gov.tr

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında öğrenciler, konuyla bağlantılı olarak türkü, mani, ninni, atasözü vb. derlerler.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında “Millî Kültür” üzerine öğrencilerin konuşmaları sağlanır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Eleştirel Konuşma: Öğrenciler, derledikleri araştırmalarla ilgili sunum hazırlarlar ve diğer arkadaşlarını bilgilendirirler. Diğer öğrenciler, konuşmalar hakkındaki beğeni ve tepkilerini tarafsızca ortaya koyarlar ve değerlendirmelerde bulunurlar.

Yapılacak olan etkinliklerle “Konuşmaya uygun ifadelerle başlar; Standart Türkçe ile konuşur; Tekrara düşmeden konuşur, Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir” kazanımları davranışa dönüşeceğinden uygulama yüzdeleri buna göre hesaplanmıştır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

8. Metnin Adı: *Atatürk ve Türk Tiyatrosu*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Alt Tema: *Atatürk'ün Türk Tiyatrosuna Verdiği Önem*

Metnin Türü: *Anı*

Metnin Yazarı: *Lütfi Ay*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri

Soru-Cevap: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan metin, metne hazırlık bölümünde öğretmen tarafından okunur. Öğrenciler, metinde anlatılanlarla ilgili konuşurlar. Ardından metne yönelik soru-cevap çalışması yapılır. Konuşma kuralları uygulanır.

Güdümlü Konuşma: Metnin görselleri hakkında öğrenciler, duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Bu kazanım metnin başında yer almamaktadır. Ancak yüzdeler bu hususa göre hesaplanmıştır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler, Atatürk'ün çağdaş Türk tiyatrosu için yaptığı çalışmalar hakkındaki düşüncelerini paylaşırlar. Öğrenciler, kendilerinden önce konuşan arkadaşlarının sözlerine farklı bakış açıları getirerek yöntemi uygularlar.

Konuşma çalışmaları tamamlandıktan sonra tüm kazanımlar öğrencilerde davranışa dönüşmüş olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %12

9. Metnin Adı: *Türk Dili*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Alt Tema: *Atatürk'ün Türk Diline Verdiği Önem*

Metnin Türü: *Makale*

Metnin Yazarı: *Atatürkçülük Üçüncü Kitap*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin işlendikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

İkna Etme: Öğrenciler gruplara ayrılır ve öğrencilere iki zıt konu verilir. Öğrenci grupları kendi düşüncelerini daha etkili savunabilmek adına konuşma kurallarını da uygularlar.

Yöntem ikna etme olduğu için düşünceyi nedenleriyle vermek gereklidir. Dolayısıyla kazanımlarda yer almasa da neden-sonu kurabilme kazanımı yüzdelerinde kullanılmıştır. Konuşma becerisine yönelik etkinlikler fazla değildir; ancak kazanımların davranışa dönüşebilmesine uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %9

10. Metnin Adı: Bilmecce

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Alt Tema: Bilmecce

Metnin Türü: Tiyatro

Metnin Yazarı: Ünver Oral

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında hem öğretmen hem de öğrenciler gerekli araştırmaları ve bilgileri derleyerek gelirler. Öğretmen, konuya uygun olarak bilmeceler getirir; öğrenciler ise “Hacivat ve Karagöz” gölge oyunu hakkında bilgi toplarlar.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında ise öğretmen getirdiği bilmeceleri öğrencilere soracaktır. Bilmeceler hakkında öğrenciler konuşacaklardır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılacaktır. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler araştırma bölümünde hazırladıkları derlemeleri karşılaştırma yoluyla arkadaşlarına sunacaklardır. Kazanımlar öğrenciler üzerinde tamamiyle etkili olabilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %12

11. Metnin Adı: Bakardım Güneş Avuçlarımda

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Alt Tema: Rüya, Hayal

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Beşir Ayvazoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğretmen, derse hazırlık aşamasında şiir ve yazılar getirir. Metne hazırlık bölümünde ise getirilen şiir ve yazılar öğretmen tarafından okunur. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini sözlü olarak paylaşırlar. Kazanımlar da yer almasa da bu özellik yüzdelerle katılmıştır.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kelime ve Kavram Havuzunda Seçerek Konuşma: Öğrenciler, dinledikleri metinde “masal”ı çağrıştıracak kelimeleri tahtaya yazarlar. Daha sonra, çıkarılan bu kavramlardan hareketle konuşmalar yaparlar.

Etkinlikler tamamlandıktan sonra, öğrenciler birbirlerini “konuşma içerikleri” yönünden değerlendirirler. Bu değerlendirmenin yapılabilmesi için öğretmen, Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda yer alan soruları öğrencilere verir. Bu husus, kazanımlarda yer almamıştır. Ancak yüzdeler bu kazanıma göre hesaplanmıştır. Diğer kazanımlar da yapılacak olan etkinliklerle davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %17

12. Metnin Adı: Hayata Açılan Kapılar

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Alt Tema: Estetik Zevk

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Oya Berk

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrenciler, üç gruba ayrılır. İçerisinde “kapı” kelimesi geçen kelimeler kâğıda yazılıp torbaya atılır. Birinci gruptan başlayarak seçilen deyim, diğer grup arkadaşlarına anlatılır. En kısa sürede en çok deyim bulan grup ödüllendirilir.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasındaki ikinci konuşma çalışmasında öğrenciler görselleri yorumlarlar. Duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Ancak bu madde kazanımlarda belirtilmemiştir. Ancak öğrencide davranışa dönüştürüleceği için, kazanımların yüzdeleri bu husus dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Tartışma: Öğrencilere konular verilir. Öğrenciler bu konular üzerinden sorunlarına konuşarak çözüm arama yoluna giderler. Bu aşamada tartışmaya uygun olarak, başkan ve jüriler seçilir. Başkan tarafsız olarak tartışmayı yönetir, jüri de tarafsız olarak konuşmalara katılır. Diğer öğrenciler de konu çerçevesi içerisinde düşüncelerini fikirlerini destekleyecek şekilde açıklarlar.

Tüm öğrencilerin etkinliğe aktif katılımı sağlanır. Ancak kazanımlar bölümünde şu kazanımlar eksik bulunmuştur ve kazanımların uygulama yüzdelerine yansıtılmıştır: “Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar; Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar; Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler; Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır; Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir.”

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50
Toplam: %22

13. Metnin Adı: *İyimserlik Kötümserlik*

Ana Tema: *Kavramlar ve Çağrışımlar*

Alt Tema: *Zıtlıklar*

Metnin Türü: *Söyleşi*

Metnin Yazarı: *Şevket Rado*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilere, “*İyi ya da kötü bir şey yoktur, sadece düşünce onu öyle yapar. (Shakespeare)*” cümlesi verilir. Öğrenciler bu düşünceden yola çıkarlar, birbirlerinin düşüncelerine farklı bakış açıları getirecek şekilde konuşmalarını yaparlar.

Konuşmalar sonunda öğrenciler, kazanımlarda yer almasa da kendilerini içerik, dil ve anlatım yönlerinden değerlendirirler. Bu kazanımlar da yüzdeliğe eklenmiştir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %75
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %26

14. Metnin Adı: *Anadolu'nun Cirit Oyunları*

Ana Tema: *Kavramlar ve Çağrışımlar*

Alt Tema: *Oyun-Spor*

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Mehmet Önder

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde, konuşma bölümünde kullanılmak üzere öğrenciler, oynadıkları bir grup oyununu kurallarıyla defterlerine yazarlar.

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde ise, öğrencilere spor ve ata sporlarıyla ilgili sorular yöneltilir. Öğrencilerin bilgi birikimleri harekete geçirilir. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır.

Güdümlü Konuşma-Beyin Fırtınası: Öğrencilerle takım sporları hakkında beyin fırtınası yapılır. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini iki dakika içerisinde anlatırlar. Bu şekilde hem yöntem uygulanır hem de kendini sözlü ifade etme kazanımı da yüzdeliğe eklenmiş olur. Bir diğer konuşma becerisi etkinliğine göre öğrenciler, Türk sporcularının olimpiyatlardaki başarıları üzerine yorumlar yaparlar.

Etkinliklerle, konuşma kuralları da uygulanmış ve kazanımlar davranışa dönüştürülür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %17

15. Metnin Adı: Miras Keçe

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Alt Tema: Kültürel Miras

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Kenan Hulusi Koray

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri

Güdümlü Konuşma: Derse hazırlık bölümünde, öğretmen tarafından kültürel miras eserleriyle ilgili hikâyeler getirilir. Öğrenciler, bu hikâyeler hakkında duygu ve

düşüncelerini dile getirirler. Dolayısıyla kendini sözlü olarak ifade etmeye yönelik bir kazanım da yüzdeliğe eklenmiştir.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Tartışma: Dinlenen metin üzerinde, içerik yönünden tartışma yöntemiyle inceleme yapılacaktır. Öğretmen sorularıyla öğrencileri yönlendirilir.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Tahtaya metinle ilgili birkaç kelime yazılır ve öğrencilere konular verilir. Öğrenciler yazılan konular üzerinden, kelimeleri kullanarak konuşmalar yaparlar.

Tartışma: “İnsan Hakları” ara disiplinin öğrencilere kazandırılmasıyla ilgili olarak örnek olay okunup, tartışma yöntemi kullanılır.

Yukarıda da görüldüğü üzere metinde birçok konuşma yöntemi uygulanmıştır. Dolayısıyla öğrenciler etkinliklere aktif olarak katılabileceklerdir. Kazanımlar da davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

16. Metnin Adı: Karada Yüzen Donanma

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Türk Büyükleri

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Yavuz Bahadıroğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri

Soru-Cevap: Metne hazırlık aşamasında öğrencilerle Fatih Sultan Mehmet ile ilgili sorular sorulur. Öğrencilerin bilgi birikimleri harekete geçirilir. Konuşma kuralları uygulanır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler Fatih Sultan Mehmet hakkında konuşurlar. Birbirlerinin düşüncelerine farklı bakış açıları ve yorumlar getirirler. Dolayısıyla kendini sözlü ifade etmelerine olanak sağlandığı için bu kazanım da yüzdelerle eklenmiştir.

Ayrıca konuşmaların ardından öğrenciler birbirlerinin konuşmalarını dil ve anlatım, içerik yönlerinden değerlendirirler. Bu kazanımlar da metin kazanımlarında bulunmamaktadır. Ancak Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda uygulanması önerilmektedir. Dolayısıyla uygulama yüzdelerine kazanımlar eklenmiştir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %75

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %30

17. Metnin Adı: Bozkırın Tezenesi

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Türk Müziği

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Bayram Bilge Tokel

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrencilere birkaç kelime verilir. Öğrenciler bu kelimelerden istediklerini seçerek konuşmalar hazırlarlar. Konuşma kurallarını uygularlar. Konuşma yöntemlerini uyguladıkları için hazırlıklı konuşmalara yönelik kazanımlar davranışa dönüşür.

Kazanımlar ve etkinlikler birbirleriyle uyumludur. Diğer becerilerin daha fazla süre gerektirmesi nedeniyle konuşma becerisini etkinliklerinin sınırlı tutulması yerinde bir uygulamadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

18. Metnin Adı: Susayan Konya

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Çevrenin Korunması

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Aysin Tektaş

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler çevrelerindeki tarihî ve turistik yerler hakkında bilgiler edinin görseller getirirler.

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde, metnin konusuyla ilgili sorular sorulur. Daha sonra öğrencilere çevre sorunlarıyla ilgili gazete haberi okunacak ve öğrenciler bu sorun üzerinde serbest olarak konuşurlar. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

İkna Etme: Öğrenciler, yaşadıkları ili anlatarak onları bu şehri gezme konusunda ikna ederler. Bunun için öncelikle bir konuşma metni hazırlarlar.

Bütün öğrenciler aynı ilde yaşamaktadırlar. Yaşadıkları il yerine, yaşadıkları il dışında bir il seçmeleri konusunda uyarılmalıdırlar. Konuşma çalışmasında bu hususlara dikkat edilecek olursa yöntem başarıyla uygulanabilecektir. Öğrenciler etkinlik sonrası kendilerini değerlendireceklerdir. Dolayısıyla tüm kazanımlar davranışa dönüşmüş olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama: %15
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %14

19. Metnin Adı: Deniz Hasreti

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Deniz Sevgisi

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Ömer Bedrettin Uşaklı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir şiir öğretmen tarafından öğrencilere okunur. Öğrenciler, şiirin konusu hakkında konuşurlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır.

Beyin Fırtınası / Güdümlü Konuşma: Bu aşamada, ağaçların uğradığı zararlarla ilgili olarak öğrencilere beyin fırtınası yaptırılır. Öğrenciler düşüncelerini kısa sürede (iki dakika), hızlı biçimde ifade ederler.

Etkinliğin ardından öğrenciler kendilerini değerlendirmek üzere formlarını doldururlar. Konuşma becerisine ayrılmış kazanımları gerçekleştirmeye dönüktür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama: %0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %11

20. Metnin Adı: *Yeşil Gözlü Kardan Adam*

Ana Tema: *Doğa ve Evren*

Alt Tema: *Kar-Yeryüzü ve Uzay*

Metnin Türü: *Hikâye*

Metnin Yazarı: *Tacettin Şimşek*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metnin kazanımı olarak sadece hazırlıklı konuşmalar verilmiştir. Ancak öğrenciler hazırlıklı konuşmayı uygularken diğer becerileri de yerine getirecekleri için uygulama yüzdeleri olası kazanımlara göre hesaplanmıştır. Derse hazırlık bölümünde, konuşma becerisine ayrılmış etkinlik kısmında kullanılmak üzere öğrenciler, kış mevsimi ile ilgili kendilerine ya da çevrelerindeki insanlara ait anıları ve varsa görselleri derleyip sınıf ortamına getirirler.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde, konuşma bölümü için getirilmiş olan resim vb. görseller üzerinden konuşma çalışması yapılır. Öğrenciler resimlerle ilgi duygu ve düşüncelerini aktarırlar (kazanımlara eklenmiştir).

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilere bir durum verilir. Öğrenciler verilen durum hakkındaki duygu ve düşüncelerini paylaşırlar. Her öğrenci kendisinden önce konuşan arkadaşının söylediklerine farklı bakış açıları getirir.

Sunum: Öğrenciler dört gruba ayrılır. Her grup bir mevsim seçer ve derse hazırlık bölümünde getirilen materyaller bu aşamada kullanılır. Öğrenciler sunumlarını yaparlarken hazırlıklarından yararlanırlar.

Metnin işlenişine ayrılan süre sekiz ders saati olduğu için etkinlikler uygulanır. Ancak metnin başındaki kazanımlara göre, uygulama yüzdesi %5 çıkmaktadır. Fakat kazanımlar sadece hazırlıklı konuşmalarla sınırlı değildir. Etkinliklerin boyutu, “Konuşmaya uygun ifadelerle başlar; Standart Türkçe ile konuşur; Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur; Tekrara düşmeden konuşur; İşitilebilir bir sesle konuşur.” kazanımlarını da içermektedir. Dolayısıyla uygulama yüzdeleri bu kazanımlar dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama: %15
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %20

21. Metnin Adı: Son Kuşlar

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Canlılar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Sait Faik Abasıyanık

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, konuşma bölümünde kullanılmak üzere nesli tükenmekte olan hayvanlarla ilgili görseller getirilir.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin öğrencilere okunur. Öğrenciler metin üzerinden yorumlar yaparlar.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde, konuşma esnasında göz teması kurmanın önemi uygulamalı olarak anlatılır. Öğrenciler nesli tükenmekte olan hayvanlar ve onların korunması adına alınacak önlemlerle ilgili birbirlerinin sözlerine farklı bakış açıları getirecek şekilde konuşurlar.

Etkinliklerle, tüm kazanımlar hedefe ulaşmış olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama: %15
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %11

22. Metnin Adı: *Komşusuzluk*

Ana Tema: *Toplum Hayatı*

Alt Tema: *Komşuluk İlişkileri*

Metnin Türü: *Söyleşi*

Metnin Yazarı: *Ali Çolak*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, eski komşuluk ilişkilerini araştırırlar.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde ise bu konu üzerinden yorum yaparlar ve kazanımlarda yer almasa da (yüzdeliklere eklenmiştir) kendilerini sözlü ifade etme imkânı bulurlar. Komşuluk ilişkileri hakkında duygu ve düşüncelerini paylaşırlar.

Tartışma: Metin eleştirel okuma yöntemi ile okunduktan sonra öğrenciler, metinde katılmadıkları noktalarla ilgili tartışma yaparlar. Bu şekilde konuşma yöntem ve tekniklerinden ilki kullanılır. Katılmayan noktalar neden-sonuç ilişkisi ile anlatılacağından bu husus da konuşma kurallarını uygulama yüzdesine eklenmiştir.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Türkçe karşılıkları kullanılmayan yabancı kökenli sözcükler tahtaya yazılır. Daha sonra öğrenciler bu kelimeleri kullanarak konuşmalar yaparlar.

Türkçe kelimeler kullanmaya istekli hale getirilecekleri için öğrenciler için olumlu davranış değişikliği meydana gelmiş olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %19

23. Metnin Adı: *Emine Teyze'nin Çilek Reçeli*

Ana Tema: *Toplum Hayatı*

Alt Tema: *Yardımlaşma*

Metnin Türü: *Hikâye*

Metnin Yazarı: *Miyase Sertbarut*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler metni kronolojik sıraya göre sözlü olarak özetlerler. “Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.” kazanımı da gerçekleşeceğinden bu kazanım yüzdelerle eklenmiş bulunmaktadır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilere birtakım yönlendirici sorular verilir. Öğrenciler, birbirlerinden farklı bakış açılarıyla konuşmalara katılırlar.

Aktif katılımı kazanımlar, tüm öğrencilerde davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %12

24. Metnin Adı: *Mustafa Kemal'in Kağnısı*

Ana Tema: *Toplum Hayatı*

Alt Tema: *Dayanışma*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Yazarı: *Fazıl Hüsnü Dağlarca*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğretmen derse hazırlıklı gelerek öğrencilere, Kurtuluş Savaşı'nın hangi şartlar altında kazandığını anlatan görseller ve CD getirir. Öğrenciler, materyaller üzerinden konuşmalar yapar ve yorumlarını aktarırlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere herhangi bir konu verilir. Öğrenciler bu konu hakkındaki duygu ve düşüncelerini açıkça ifade ederler (kazanımlarda yer almamıştır, yüzdelerle eklenmiştir). Bu uygulamanın ardından, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan fabl öğrencilere okunur. Öğrenciler fabl da geçen konuşma tutumları hakkında yorumlarını yaparlar.

Tartışma: Tahtaya bir düşünce yazılır. Bu düşünce üzerinden sınıfta tartışma yapılır.

Öğrenciler konuşmalarını değerlendirmek üzere Öz Değerlendirme Formu'nu doldururlar. Yukarıda geçen tüm etkinlikler verilen sürede rahatlıkla ve aktif katılımı uygulanabilecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %24

25. Metnin Adı: Anadolu'da Konukseverlik

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Konukseverlik

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Mehmet Önder

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir fıkra öğrencilere okunur. Öğrenciler, okunan fıkra üzerinden konuşmalar yaparlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Eleştirel Konuşma: Sınıfta öncelikle, yurtdışından gelen konukları nasıl ağırlamamız konusunda bir *beyin fırtınası* yapılır. Öğrenciler yapılması gerekenler hakkında konuşmalar yapar ve sonrasında kendilerini değerlendirirler.

Kazanımlar, öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %12

HARF YAYINLARI 7. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Evliya Çelebi

Ana Tema: Millî Kültür

Alt Tema: Türk Büyükleri

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Kürşat Efe

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri:

Tartışma: Metnin hazırlık aşamasında öğrencileri konuşturma çalışması yapılır. Buna göre; tahtaya konuyla ilgili kelimeler yazılır ve öğrencilerde çağrıştırdıkları tartışılır. Öğrenciler, düşüncelerini ifade etme olanağı bulur.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlayıcıdır. Metnin anlaşıldığından emin olduktan sonra öğrencileri konuşturmak amacıyla yeniden soru sorulur. Öğrenciler, Evliya Çelebi'nin ve Seyahatname'nin kültürümüzdeki yeri ve önemi hakkında konuşurlar. Bilgi birikimlerini ve önceki deneyimlerini ifade ederler.

Tartışma: Önerilen tartışma etkinliğine göre “Çok gezen mi bilir, çok okuyan mı?” cümlesi tahtaya yazılır. Bir başkan ve jüri seçilir. Diğer öğrenciler iki gruba ayrılır. Konu hakkında araştırmalar yapılır ve materyaller toplanır. Belirlenen bir ders atinde savunmalar yapılır.

Gezi: Bölgenin tarihî ve doğal güzelliklere sahip mekânlarına geziler yapılır. Geziler yapılmadan önce, gezilecek yerlerle ilgili bilgiler toplanır. Gezi yönteminin uygulanmasının ardından toplanan bilgiler sınıfta sıraya koyulur ve sözlü olarak değerlendirmeler yapılır. Bu yöntemle de konuşma kurallarının uygulanmasına yönelik kazanımların davranışa dönüşmesi hedeflenmektedir. Ancak gezi yöntemi sınırlılıkları olan bir yöntemdir. Dolayısıyla her okul veya öğrenci grubuyla uygulanabilmesi muhtemel değildir. Bu nedenle kazanımlar tam anlamıyla hedefe ulaşamayabilir.

Diyalog / Canlandırma: Etkinliği uygulayabilmek amacıyla öğrenciler, Evliya Çelebi gibi dünyayı dolaşabilme konusunda ailelerini ikna etmeye çalışan diyaloglar yazarlar. Daha sonra yazılan bu diyaloglar canlandırılır.

Öğrenciler seslerini beden dillerini etkili kullanabilirler. Öğrencilere verilen sürenin iyi ayarlanması gereklidir. Çünkü diğer etkinliklere de zaman ayrılabilmelidir. Gezi yöntemi uygulanmadığı takdirde de üçüncü konuşma becerisinin devreye girmesi halinde tüm kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Ancak tartışma yöntemi ile ilgili açıklamalardan da anlaşılacağı gibi aslında önerilen yöntem *münazaradır*. Dolayısıyla tartışma yöntemi ile sınırlandırmamak gerekir. Bu yöntemin uygulanması ile hazırlıklı “konuşmalar yapma” başlığının kazanımları davranışa dönüştürülecektir. İkinci önemli konu ise münazara ile ilgili hazırlığın dersten önce değil, dersten sonra yapılacak olmasıdır. Araya zaman girdikten sonra yapılan bir münazara etkinliğinin verimliliği tartışmalıdır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %36

2. Metnin Adı: Türküler Dolusu

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Türk Müziği

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Bedri Rahmi Eyüboğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metin türkü ile ilgili olduğu için öğrencilere metnin başında türkü dinlettirilecektir. Daha sonra öğrenciler, dinledikleri veya bildikleri türküler hakkında konuşacaklardır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Türkülerin yaşamımızdaki yeri üzerinde sınıfta konuşmalar yapılır. Öğrenciler kendilerini sözlü olarak ifade eder, konuşma kurallarını uygularlar.

Serbest Konuşma: Öğrencilerden, yörelerine ait veya istedikleri bir türkünün hikâyesini araştırmaları ve bu türküyü bir kasete veya CD'ye kaydederek bu materyalleri getirmeleri istenir. Öğrenciler, türkülerin hikâyelerini anlatırlarken, arka fonda da türkü olur. Öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Güdümlü Konuşma: İkinci konuşma becerisi etkinliğine göre öğrencilere, önce hüzünlü bir türkü dinlettirilir. Öğrencilerden, kendilerinde uyanan hayallerin sözlü olarak anlatılması istenir. Daha sonra neşeli bir ezgi dinlettirilir. Öğrenciler kendilerinde uyanan duygu, düşünce ve hayalleri sebep-sonuç ilişkileriyle anlatırlar. Bu çalışma da kazanımlara yöneliktir.

Ancak süre kavramı bu etkinlikte de karşımıza çıkmaktadır. Sınıfın geneline ulaşabilmek adına, en fazla nakarat bölümü dinletilmelidir. Önemli olan hayallerin uyandırılması ve öğrencilerin çoğunun aktifleştirilmesidir.

Serbest konuşma araştırmaları, metin işlendikten sonra değil, işlenmeden önce yapılmalıdır. Aksi halde sürede aksaklık meydana gelecektir. Kazanımlar gerçekleşmeyebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %24

3. Metnin Adı: *Anadolu'nun Kırk Yıllık Sanatkârları Buhuştı*

Ana Tema: *Millî Kültür*

Alt Tema: *Zanaatkârlar*

Metnin Türü: *Haber Yazısı*

Metnin Yazarı: *Neslihan Tunç*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrenciler, metindeki görseller hakkında konuşurlar, yorum yaparlar. “*El emeği, göz nuru*” deyimini ile görseller hakkında ilişkiler kurulur. Konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin soru sorarak okuma yöntemiyle işlenir. Öğrenciler gruplara ayrılır. Metin esnasında soru-cevap çalışması yaparlar. Gruplar birbirlerine sürekli sorular yöneltir. Öğrenciler, anlamadıklarını ve merak ettiklerini de sorarlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Drama: Öğrenciler kendilerini geleneksel el sanatlarından birinin son temsilcisi olan bir ustanın yerine koyarlar. Öğrenciler, ustanın sanatıyla ve bu sanatın yok olmak üzere olmasıyla ilgili görüş ve düşüncelerini kendi düşünceleriymiş gibi dile getirirler. Bu aşamada seslerini ve beden dillerini de ustaya göre ayarlarlar. Bu şekilde canlandırmaya ait özellikler de yerine getirilir. “*Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanlıkları çağrıştıracak şekilde kullanır.*” kazanımı davranışa dönüşür.

Katılımlı Konuşma: Sınıfa öğretmen tarafından çevrede bulunan bir el sanatı ustası getirilir. Öğrenciler anlamadıklarını ve merak ettiklerini ustaya sorarlar.

Güdümlü konuşma yöntemiyle, deyim dağarcıkları da gelişir. Ayrıca karşılaştırma çalışmasının sözlü olarak yapılması da öğrencinin konuşma becerisinin gelişimi açısından olumludur. Etkinlikler de oldukça yeterlidir, süreye ve kazanımların davranışa dönüşebilmesine uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%46

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %20

4. Metnin Adı: *Bilmece Bildirmece*

Ana Tema: *Millî Kültür*

Alt Tema: *Seyirlik Oyunlar*

Metnin Türü: *Tiyatro*

Metnin Yazarı: *Kıpat Yayınları*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap / GÜDÜMLÜ KONUŞMA: Metin dinletilirken her bölümün sonunda sorulacak sorular bellidir. Metnin dinletilmesi esnasında bölüm aralarında sorular sorulur ve yanıtlar üzerinden konuşma çalışmaları yapılır. Soru-cevap çalışmasının ardından metnin içeriği ve başlık arasındaki ilişki hakkında öğrenciler konuşmalar yapar. Duygu ve düşüncelerini sözlü olarak ifade ederler.

GÜDÜMLÜ KONUŞMA: Öğrencilere, “Televizyon, radyo, sinema gibi görsel, işitsel iletişimi sağlayan araçlar yokken insanlar, meddah, orta oyunu, kukla tiyatrosu gibi seyirlik oyunlarla eğleniyordu.” cümlesi söylenir. Öğrenciler, istedikleri seyirlik oyunlardan biri hakkında araştırmalar yapar ve edindikleri bilgileri sınıfa sunarlar. Bu sayede öğrenciler seslerini ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

GÜDÜMLÜ KONUŞMA: Tekrara düşmeden konuşmayı sağlamak ve bu kazanımı davranışa dönüştürebilmek için önerilen diğer konuşma becerisi etkinliğine göre öğrenciler, anne ve babalarından veya farklı kaynaklardan bilmeceler öğrenirler. Öğrendikleri bilmeceleri sınıf arkadaşlarıyla paylaşırlar.

Bilmeceye yönelik güdümlü konuşmadaki amaç, bir bilmeceyi iki kez sormamaktır. Ancak bu kazanımla etkinlik uyuşmamaktadır. Öğrenci, sorduğu sorunun veya sorulan bilmecenin takibini yapabilecektir. Tekrara düşmeden konuşma kazanımı sunumlarda daha etkili olacaktır.

Diğer metinlerde karşımıza çıkan sınırlılık bu metinde de karşımıza çıkmaktadır. Konuşma becerisine yönelik hazırlıkların metin işlendikten sonra değil, metin

işlenmeden önce derse hazırlık bölümünde tamamlanması gereklidir. Aksi halde hemen konuşma becerisi etkinliğine geçilemeyecektir. Sürede kayıp yaşanacaktır. Kazanımlar yeterli düzeyde olmayacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %14

5. Metnin Adı: Dil Devrimi

Ana Tema: Atatürk

Alt Tema: Atatürk'ün Türk Diline ve Millî Kültüre Verdiği Önem

Metnin Türü: Sohbet

Metnin Yazarı: Tahsin Yücel

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metnin başında, öğrencilerin dil kavramı üzerinde konuşmalarını sağlamak amacıyla öğrencilere, “*Bir ulusu oluşturan fertlerin ortak bir dili konuşuyor olmasının önemi nedir?*” sorusu sorulur. Öğrenciler konu hakkında düşüncelerini paylaşırken konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Sunum: Öğrenciler, Türk Dil Kurumu' nun kuruluşuyla ilgili araştırmalar yaparlar. Edindikleri bilgileri görsellerle toparlayıp sunarlar. Öğrenciler standart Türkçe ile konuşurlar.

Güdümlü Konuşma: Buna göre öğrencilere Atatürk'ün bir sözü verilir ve öğrenciler tanımlamalardan, karşılaştırmalardan yararlanırlar.

Drama: Çalışma, mutlaka bir ön hazırlık gerektirmektedir. Yönteme göre öğrenciler, çevrelerinde ismi Türkçe olmayan iş yerlerini belirlerler. Daha sonra bu iş yerlerine mevcut isimleriyle aynı anlama gelecek Türkçe isimler bulurlar. Öğrenciler bu

doğrultuda Türkçe ismin kullanılabilmesi iş yeri sahibini ikna edici diyaloglar yazarlar ve diyaloglar canlandırılır.

Hem ikna etme becerisinin geliştirilmesi hem drama ve konuşma becerisinin gelişmesi adına olumlu bir çalışmadır. Ancak bu etkinlik de ikişerli gruplar halinde canlandırılmalıdır. Diyaloglar ikişer öğrenci tarafından oluşturulmalı ve canlandırma esnasında bir öğrenci iş yeri sahibi, diğer öğrenci de ikna edici olmalıdır. Bu sayede etkinlikte tüm öğrenciler aktif olacaktır ve süre de yeterli olacaktır.

Sunum konusu, yoruma açık bir konu değildir. Dolayısıyla tüm öğrenciler nerdeyse aynı bilgilere ulaşacaklardır. Bu nedenle tüm öğrencilerin konuşma etkinliğine katılması zayıf bir ihtimal olarak ön görülmektedir. Bu yöntemin yerine bireysel olarak değil, grup çalışmasına dönük olarak yapılacak bir çalışma ile sunumlar esnasında daha çok öğrenci aktif katılım sağlayabilecektir. Ayrıca süreden de tasarruf yapılabilecektir. Yöntem böyle uygulandığı takdirde hazırlıklı konuşma kazanımları da davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

6. Metnin Adı: Akla, Bilime ve Gerçeğe Önem Vermek

Ana Tema: Atatürk

Alt Tema: Atatürk'ün "Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir." Özdeyişi

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Tahsin Yücel

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma / Soru-Cevap: Metnin başında öğrencilere, öğretmen tarafından Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin okunur. Metin dinletisi ardından öğrencilere metinle ilgili soru sorulur ve tartışma ortamı sağlanır. Öğrenciler kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Tartışma / Açık Oturum: Öğrenciler ön araştırmalarda, çeşitli televizyon programlarını takip ederler. Güzel ve etkili konuşan kişileri kendilerine örnek alırlar. Ayrıca öğrenciler, gönüllü olarak bir başkan ve oturum katılımcıları da seçerler ve konuşmalarını tamamlarlar. Bu sayede hazırlıklı konuşmalar yapmanın kazanımları da davranışa dönüşmüş olacaktırlar.

Bu yönteme göre konu, mutlaka bir hafta önceden öğrencilere verilmelidir. Metnin konuşma becerisine yönelik etkinlikleri gerekli noktalar dikkate alınırsa tüm öğrenciler için yararlı olacaktır ve süre de yetecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %32

7. Metnin Adı: Güzel Sanatlar

Ana Tema: Atatürk

Alt Tema: Atatürk'ün Kişiliği ve Özellikleri ile Atatürk'ün Türk Tiyatrosuna Verdiği Önem

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Kadir Depsen

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metin öncelikle öğrencilerle birlikte işlenir. Daha sonra Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir anekdot öğrencilere aktarılır ve çıkarılan sonuçlar hakkında araştırmalar yapılır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Bu etkinlik araştırma gerektirir. Dolayısıyla öğrenciler birkaç gün evvel Atatürk'ün sözlerini araştırırlar. Bu sözleri çeşitli materyallere basarlar ve konuşmalarında açıklayarak materyalleri de kullanırlar. Özdeyişin düşündürdüğüleri üzerinde izlenimlerini aktarırlar.

Güdümlü Konuşma: Konu “Atatürk Sevgisi”dir. Öğrencilere Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda yer alan bir parça okunur. Bu parça da öğrencilerin bilgilerini harekete geçirir. Parça hakkında konuşma yapılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler bir tiyatro oyunu seyrederek. Daha sonra sınıfta izledikleri oyunu, televizyonda izledikleri film veya programlarla karşılaştırarak anlatırlar.

Son uygulamanın gerçeğe dönüştürülmesi uzun vadelidir. Öğrenciler aynı anda tiyatroya gitme imkânı bulamayabilirler. Dolayısıyla etkinliğin kazanımları diğer etkinliklerde sağlanmalıdır. Hazırlıklı konuşmaların da hedefe ulaşabilmesi için hazırlıkların önceden yapılması şarttır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %25

8. Metnin Adı: Cumhuriyetin Temeli

Ana Tema: Atatürk

Alt Tema: Atatürk’ün Fikir Hayatı

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Komisyon

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Metnin başında, tahtaya metinle ilgili sözcükler yazılır. Öğrenciler sözcüklerin çağrıştırdıkları hakkında konuşurlar. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler altı gruba ayrılır. Her grup bir Atatürk ilkesini ele alır. Öğrenciler ilkeler hakkında araştırma yaparlar ve bilgiler toplarlar. Daha sonra bu bilgiler, konuşma metni haline getirilir. Grup sözcüsü tarafından bilgiler sunulur. Konuşma becerisi etkinliğinde uygulanması önerilen yöntem, güdümlü konuşmadır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, Atatürk'ün millî kültür konusundaki görüşleriyle ilgili bir araştırma yaparlar. Araştırmalarına Atatürk'ün özdeyişlerini ve çeşitli görsel materyalleri de eklerler. Öğrenciler yaptıkları çalışmaları sınıftaki arkadaşlarına sunarlar.

İlk güdümlü konuşma etkinliği, ön çalışma gerektiren bir uygulamadır. Böylesi bir etkinlik kesinlikle yapılacaksa eğer, gerekli araştırmaların dersten önce tamamlanması gereklidir. Aksi halde sadece bu konuşma çalışması, hazırlık aşamasıyla iki ders saatini alır. Öğrenciler seslerini ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

İkinci güdümlü etkinliğinde de aynı sorun tekrarlanmaktadır. Bu etkinliğin de daha yararlı olabilmesi için araştırma mutlaka önceden planlanmalıdır ve öğrenciler derse hazırlıklı gelmelidirler. Bu çalışmanın gerekli koşullarda uygulanmasıyla hazırlıklı konuşmalara dönük kazanımlar gerçekleştirilebilir.

Uyarıların da dikkate alınmasıyla birlikte kazanımlar davranışa dönüşebilecektir. Süre, ancak uyarıların dikkate alınmasıyla yeterli olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %12

9. Metnin Adı: Yüksek Ahlak

Ana Tema: Atatürk

Alt Tema: Atatürk'ün Millî Ahlak Konusundaki Görüşleri

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Komisyon

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Metne hazırlık çalışmasında, öğrencilere Mevlana'nın Mesnevisi'nden bir parça okunur. Okumadan sonra öğrenciler parçayı

sözlü olarak yorumlarlar. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine etkinlik bölümünde, grup çalışmasıyla konuşmalar yapılır. Buna göre öğrenciler sınıfta beş gruba ayrılır. Gruplarda bir başkan seçilir. Öğrenciler konuşmalarını “*Millî ahlak ve millî birlik arasında nasıl bir ilişki vardır?*” konusunda oluşturulur. Grupların hazırladıkları konuşmayı, grup başkanı sunarlar.

Hazırlıklı konuşmalara yönelik kazanımlar davranışa dönüşecektir. Kazanımlar ve etkinlikler doğru orantılıdır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %23

Toplam: %13

10. Metnin Adı: *Gamsız*

Ana Tema: *Duygular ve Hayaller*

Alt Tema: *Özlem/Yalnızlık*

Metnin Türü: *Anı*

Metnin Yazarı: *Sulhi Dölek*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrencilere, Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda yer alan bir metin okunur. Öğrenciler, parçada yer alan düşünce üzerinden yorumlar yaparlar. Duygu ve düşüncelerini de ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere konuşma fırsatı vermek amacıyla; öğrenciler kendilerini metnin kahramanı yerine koyarlar ve onun duygu ve düşüncelerini yorumlarlar. Öğrenciler, empati yeteneklerini geliştirirler. Öğrencilere, “*Çok iyi*

anlaştığımız, birlikte eğlendiğiniz yetişkin bir arkadaşınız/yakınınız var mı?” sorusu verilecektir. Öğrenciler, günlük hayatla okudukları metni karşılaştırırlar.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilere, “Sevgiyi Paylaşmak” sözünden ne anladıkları sorulur. Öğrenciler, kendilerinden önce konuşan arkadaşlarının düşüncelerine başka yorumlar getirirler ve konu çeşitlendirilir. Öğrenciler ses ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Bu metinde yer alan konuşma becerisine yönelik etkinlikler, kazanımlarla da uyum içerisindedir. Süreyi aşabilecek bir durum söz konusu değildir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %9

11. Metnin Adı: *Fil Hikâyesi*

Ana Tema: *Duygular ve Hayaller*

Alt Tema: *Mizah*

Metnin Türü: *Mizahi Metin*

Metnin Yazarı: *Orhan Veli Kanık*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metnin başında öğrencilerle birlikte konuşma çalışması yapılır. Buna göre öğrencilere bir hikâye okunur. Hikâyenin ana fikri üzerinde öğrenciler tarafından yorumlar yapılır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Metnin işleme esnasındaki konuşma çalışmasına göre öğrenciler kendilerini Nasrettin Hoca yerine koyarlar ve “*Siz olsaydınız bu durum karşısında nasıl davranırdınız?*” sorusunun cevabını arayarak duygu, düşünce ve izlenimlerini açıklarlar.

Yaratıcı Konuşma: Bu yönteme uygun olarak öğrencilere “*Nasrettin Hoca Bir Gün*” cümlesi verilir. Her öğrenci bu cümleye bir cümle daha ekler ve yeni bir fıkra üretirler. Öğrenciler seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Metnin etkinlikleri, kazanımlar ve süre birbirleriyle çelişmemektedir. Kazanımlar tüm öğrencilerin aktif olmasını sağlayacaktır ve davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

12. Metnin Adı: Kaf Dağı'na Çıkan Çocuk

Ana Tema: Duygular ve Hayaller

Alt Tema: Hayal

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Mücahit Mümin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrencileri konuşturma çalışması planlanmaktadır. Öğrenciler, metnin kendilerinde düşündükleri hakkında konuşmalar yaparlar; duygu ve düşüncelerini de ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Serbest Konuşma: Öğrenciler kendilerini metin kahramanının yerine koyarlar ve metin kahramanı gibi bulutların üzerinde olsalar neler hissedebileceklerini paylaşırlar. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilere, metinde geçen “*Kötü olarak gülmektense, iyi olarak ağlamak daha güzeldir.*” cümlesi verilir. Öğrenciler konuşmaya başlarlar. Her öğrenci kendinden önce konuşan öğrencinin görüşüne farklı bakış açıları getirerek

düşüncelerini paylaşır. Öğrenciler yaratıcı konuşma yöntemiyle, sebep-sonuç; amaç-sonuç ilişkileri içeren cümleler kurarlar.

Tüm etkinlikler, süre ve kazanımlarla aynı doğrultudadır. Etkinlik öğrencilerin tümünün etkin olabileceği niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

13. Metnin Adı: Uçun Kuşlar

Ana Tema: Duygular ve Hayaller

Alt Tema: Vatan Özlemi

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Rıza Tevfik Bölükbaşı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde, öğrencilerin bilgi birikimlerini harekete geçirmek amacıyla tahtaya “*Bülbülü altın kafese koymuşlar, Ah vatanım! demiş*” atasözü yazılır. Öğrenciler atasözünün kendilerinde düşündükleriyle ilgili konuşmalar yaparlar. Duygu ve düşüncelerini paylaşırlar ve yeni atasözü öğrenirler.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Metnin konuşma becerisine yönelik etkinliği yeni öğrenilen kavram, atasözü, kelime ve deyimlerle ilgilidir. Buna göre “memleket özlemi” temalı kelimeler, kavramlar, atasözleri öğrencilerle birlikte belirlenir. Öğrenciler konuşmalarını yaparlarken belirlenen havuzdan sözcük veya söz öbeği seçerek konuşmalarını yaparlar. Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar.

Metnin kazanımları ve etkinlikler birbirleriyle çelişmemektedir. Verilen süre içerisinde de kazanımlar tüm öğrenciler tarafından davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %17

14. Metnin Adı: Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak

Ana Tema: Güzel Sanatlar

Alt Tema: Sinema

Metnin Türü: Haber Yazısı

Metnin Yazarı: Erkan Sevinç

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrencileri konuşturmak amacıyla öğrencilere bir okunacaktır. Öğrenciler okunan hakkında görüş ve düşüncelerini paylaşırlar. Okuma-Anlama bölümünde ise yine bir konuşma çalışması mevcuttur. Buna göre öğrenciler “beyaz perde” ve “yedinci sanat” kavramları hakkında konuşmalar yaparlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Öğrencilerin karşılaştırma güçlerini geliştirmek amacıyla “Peşinden koştuğumuz ve bütün hayatınızı onu gerçekleştirmek için harcayabileceğiniz bir hayaliniz var mı?” ve “Okuduğunuz metnin başlığı ve içeriği arasında nasıl bir ilişki görüyorsunuz?” soruları sorulur.

Güdümlü Konuşma: Metnin işleme sürecindeki konuşma çalışmalarının sonuncusuna göre ise öğrenciler metne yeniden başlıklar türetirler ve türettikleri başlıklar hakkında konuşmalar yapılırlar.

Sunum: Öğrenciler öncelikle izledikleri bir filmi anlatmak üzere çeşitli görsellerle araştırmalar yaparlar. Sunumlarını gazete ve internet haberleriyle de desteklerler.

Güdümlü Konuşma: Yöntemi uygulayabilmek için öğrencilere “Sanatla uğraşmak için bir eğitim almak gerekli midir?” sorusu sorulur. Öğrenciler konuşmalarını bir ana fikir etrafında yaparlar ve düşüncelerini dile getirirler.

Serbest Konuşma: Metnin ölçme ve değerlendirme bölümünde ise öğrencilere istedikleri bir konu hakkında konuşma yapacakları söylenir. Öğrenciler hızlı ve akıcı bir biçimde, konularını bir ana fikir etrafında planlayarak konuşmalar yaparlar.

Sunum çalışmasının sınırlılığı; konu, metin işlendikten sonra verilmektedir. Dolayısıyla öğrenciler, sonradan yapılacak bir araştırmayla konudan kopmuş olacaklardır ve kazanımlar yerine ulaşamayacaktır. Önerilen etkinlik çok keyiflidir. Ancak uyarılar da dikkate alınmalıdır.

Konuşma becerisine yönelik etkinlik sayısı sekizdir. Metnin tüm etkinlik, beceri ve dilbilgisi konularıyla işleme süresi sekiz ders saatidir. Dolayısıyla konuşma becerisine yönelik etkinlik bu kadar fazla iken, öğretmen çok kontrollü davranmalı ve özellikle konuşmaya hazırlık kısımlarında gereksiz zaman kaybetmemelidir. Eğer süre dikkatli ayarlanabilirse, kazanımlar da davranışa dönüşebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

15. Metnin Adı: Süleymaniye

Ana Tema: Güzel Sanatlar

Alt Tema: Mimari

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Oktay Aslanapa

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Derse hazırlık yapmak amacıyla öğrencilere, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir hikâye okunur. Amaç; dikkatleri Mimar Sinan ve eserleri üzerine çekmektir. Hikâye okunduktan sonra öğrenciler Mimar Sinan ve eserlerin hakkında konuşturulur.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözülemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Sunum: Öğrenciler sunumlarında Mimar Sinan'ın hayatını ve eserlerini araştırırlar, çeşitli görsellerden de yararlanarak sunumlarını zenginleştirirler.

Düz Anlatım: Amaç; öğrencileri konuşturabilmektir. Öğrencilere, Türkiye bir deprem ülkesiyken Mimar Sinan'ın eserleri hala nasıl ayakta kalabildiği sorulur. Öğrenciler bu konu hakkındaki görüşlerini dile getirirler.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, “*mimaride estetik kaygıların önemi*” hakkında konuşurlar. Yaşadıkları çevreden, yöreden örnekler verirler.

Etkinlik sayısı fazladır. Süre, öğretmen kontrolünün dışına çıkmamalıdır. Bu durumlar sağlandığı takdirde kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %44

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

16. Metnin Adı: *Hayattan Kareler*

Ana Tema: *Güzel Sanatlar*

Alt Tema: *Fotoğraf*

Metnin Türü: *Röportaj*

Metnin Yazarı: *Abdurrahman Antakyalı*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler, metne hazırlıklı gelmek amacıyla sınıfa çocukluk fotoğraflarını getirirler. Bu materyaller ders esnasında yanlarında olmalıdır.

Güdümlü Konuşma: Hazırlık bölümünde öğrenciler, fotoğrafçılıkla ilgili düşüncelerini ifade ederler. Sınıfa getirdikleri resimleri arkadaşlarıyla incelerler. Fotoğrafların özelliği, kim tarafından çekildiği, manevi değerleri hakkında da konuşmalar yapılır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Metnin işlenmesi esnasında öğrencilerin konuşarak karşılaştırma yapabilmeleri amacıyla öğrencilere “*Fotoğraf*”

çekmek ile resim çizmek arasında ne gibi farklar vardır?” sorusu sorulur ve öğrenciler yorum güçlerini de geliştirirler.

Tartışma: Öneriye göre öğrenciler iki gruba ayrılır. Gruplardan biri “Fotoğrafçılık bir sanat dalıdır.” görüşünü savunurken diğer grup tam tersini savunur. Grup dışında kalan öğrenciler de jüridir. Öğrenciler anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorarlar.

Tartışma öncesi öğrencilere mutlaka hazırlanma süresi verilmelidir aksi halde tartışma bir anda tıkanır ve konuşmalar yarıda kalır, kazanımlar da yerine ulaşmayacaktır. Sürenin de ayarlanmasıyla bu etkinlik tüm öğrencileri kazanımlara götürücüdür. Öğrenciler konuşmalarında sebep-sonuç; amaç-sonuç ilişkisi cümleler kurabileceklerdir, hazırlıklı konuşmanın gerekliliklerini yerine getirebileceklerdir.

Tartışma tekniği, *münazara* tekniğine uygun olarak yapılmaktadır. Ancak Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda sadece tartışma olarak ele alınmıştır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%46

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %24

17. Metnin Adı: Babam Resim Yaptı

Ana Tema: Güzel Sanatlar

Alt Tema: Yetenekler

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Erdal Öz

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilere öncelikle, “*Bazı mesleklerde eğitim alınarak başarılı olunabilir. Bazılarında ise başarılı olabilmek için eğitim yeterli değildir, o alanda yetenekli olmak gerekir.*” açıklaması yapılır. Düşüncelerini anlatması için bir öğrenciye söz verilir. Diğer öğrenciler de söz alarak kendilerinden önce konuşan

arkadaşlarının söylediklerine farklı bakış açısı getirirler. Öğrenciler duygu, düşünce ve izlenimlerini ifade ederler. Seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Serbest Konuşma: Öğrenciler kendileri seçecekleri konular hakkında konuşmalar yaparlar.

Gezi: Öğretmen, resim, heykel, arkeoloji, etnografya müzelerinden birine gezi düzenler. Öğrenciler de gezideki gözlemlerini konuşmalarında kullanır.

Sunum: Konuşma becerisine yönelik son etkinlik ise değerlendirmeye dayalıdır. Öğrenciler performans ödevlerini sunarlar. Diğer öğrenciler de sunum yapan arkadaşlarını değerlendirme kazanımının boyutları açısından gözlemleyip değerlendirirler.

Görüldüğü gibi konuşma becerisine oldukça fazla etkinlik ayrılmıştır. Özellikle son değerlendirme etkinliği iki ders saati alabilecek niteliktedir. Metnin tüm becerilerle işlenip, dilbilgisi konularının da özümsetilmesine ayrılan sürenin sekiz ders saati olduğu göz önünde alınır, öğrenciler konuşmalarını uzun süreli değil, kısa süreli yapmak zorunda kalacaklardır.

Gezi yönteminin sınırlılıklarından dolayı, etkinlik gerçekleşmeyebilir. İlk elden somut yaşantılar olmasa bile, çeşitli slayt gösteri ile öğrencilere deneyim kazandırılarak yöntem uygulanabilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %56

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %100

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %42

18. Metnin Adı: *Yaşama Yurdum Kütüphanem*

Ana Tema: *Okuma Kültürü*

Alt Tema: *Kütüphaneler*

Metnin Türü: *Anı*

Metnin Yazarı: *Feridun Andaç*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde tahtaya “*İçinde kitap olmayan bir oda, ruhsuz bir beden gibidir. (Çiçero)*” sözü yazılır. Öğrenciler, bu sözün kendilerinde düşündükleri hakkında konuşurlar. Duygu ve düşüncelerini ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilerin okuma alışkanlıklarıyla ilgili düşüncelerinin paylaşılması istenir. Bu amaçla öğrencilere “*Benim için kitap okumak...*” ifadesi verilir. Öğrenciler cümleyi tamamlayacak şekilde fikirlerini ifade ederler. Bu yöntemle konuşma kuralları uygulanır. Dikkat edilecek nokta ise konuyu dağıtmamaktır.

Metne yönelik uygulanması önerilen etkinlikler ve kazanımlar birbirleriyle tamamen uyumludur. Kazanımların hepsi, tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecek niteliktedir. Süre problemi görülmemektedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %17

19. Metnin Adı: *Bir Kitap Bir Hayat*

Ana Tema: *Okuma Kültürü*

Alt Tema: *Kitap Sevgisi*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Yazarı: *Cengiz Yazıcı*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler okudukları ilk kitaplardan kendilerini en çok etkileyenlerden bir tanesi getirirler. Seçtikleri kitabı tanıtırlar. Tanıtım esnasında kitapla ilgili duygu, düşüncelerini dile getirirler.

İkna Etme: Öğrencilere, “Okumak bir sanat mıdır?” sorusu sorulur. Öğrenciler, konu ile ilgili bilgi birikimlerini bir ana fikir etrafında planlayarak paylaşırlar. Öğrenciler seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar, hazırlıklı konuşmalar yapmanın ilkelerini yerine getirirler.

Katılımlı Konuşma: Öğrencilere, “*Türk toplumunu aydınlığa çıkaracak kuşakların yetişmesinde okumanın nasıl bir rolü olabilir?*” sorusu sorulur. Öğrenciler bu soru ardından, anlamadıklarını ve merak ettiklerini de soracak şekilde sürece katılırlar.

Etkinliklerin planlanışı kazanımlara da uymaktadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %56

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %23

20. Metnin Adı: Sözlükle Arkadaşlık

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Sözlük Kullanma Alışkanlığı

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Ali Çolak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrencilerle konuşma çalışması yapılır. Buna göre öğrencilere sözlüklerle ilgili çeşitli sorular sorulur ve öğrenciler bu konu etrafında konuşurlar. Düşüncelerini dile getirirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere “*Bir sözlük o dilde yazılmış bütün kitapların anasıdır.*” ne anlatılmak istendiği sorulur. Öğrenciler bu konuşmada, özellikle

yabancı sözcüklerin yerine Türkçelerini kullanmaları konusunda uyarılır ve sebep-sonuç; amaç-sonuç ilişkileri içeren cümleler kurarlar. Konu sözcük, söz öbekleri ve sözlüklerle de ilgili olduğu için öğrenciler, yeni öğrendikleri kelime, kavram, atasözü ve deyimleri de konuşmalarında dile getirirler.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrenciler derse gelirken sözlüklerini yanlarında getirirler. Bu aşamada öğrenci eline sözlüğü alacak, rastgele seçtiği bir sayfanın sol üstünde yazan sözcüğü okurlar. Diğer öğrenciler sözcüğün kendilerinde çağrıştırdıklarını ve hangi anlama geldiğini söylerler.

Metnin bütününde, konuşma becerisine yönelik etkinliklerde konuşma kuralları ve hazırlıklı konuşmanın kazanımları davranışa dönüşmüş olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %62

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %22

21. Metnin Adı: *Hava Yağacak Gibi Duruyor Bugün*

Ana Tema: *Okuma Kültürü*

Alt Tema: *Kitap Kahramanları*

Metnin Türü: *Hikâye*

Metnin Yazarı: *Burhan Eren*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metin işlenmeye başlanmadan önce, metnin görselleri öğrenciler tarafından yorumlanır. Öğrencilerle konuşma çalışması yapılır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Serbest Konuşma: Öğrenciler, okudukları kitaplardaki kahramanlardan en çok sevdiğini anlatırlar. Öğrencileri kişileri anlatırlarken betimlemelere ve söz sanatlarına da başvururlar. Hazırlıklı konuşmanın unsurlarını yerine getirirler.

Drama: Metinle ilişki kurmak amacıyla senaryo yazılır. Buna göre bir öğrenci yazar, üç öğrenci de çok iyi Çince konuşan Portekizli rolü üstlenir. Oluşturulan diyalog öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar. Yöntemin daha etkili duruma gelebilmesi için, öğrenciler dörderli gruplara ayrılır. Hazırlık aşamasının ardından, gruplar canlandırmalarını tamamlarlar. Tüm öğrencilerin etkinliğe aktif katılımı gerçekleşir.

Kazanımlar davranışa dönüşebilecektir. Öğrencilerin konuşma becerilerinde artış olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

22. Metnin Adı: *Mor Salkımlı Ev*

Ana Tema: *Zaman ve Mekân*

Alt Tema: *Evler*

Metnin Türü: *Hikâye*

Metnin Yazarı: *Enver Ahmet*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık yapmak amacıyla Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan “ev”le ilgi bir parça öğrencilere okunur. Öğrenciler, dinledikten sonra yaşadıkları evi anlatırlar. Bu aşamada konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, insanların barınma ihtiyacını karşılayan evlerin geçmişteki ve bugünkü durumunu karşılaştırmaları, ne gibi değişiklikler olduğunu açıklarlar. Öğrenciler aynı zamanda, teknolojik gelişmelerin gelecekte evlerin mimarisine nasıl yansıtacağını düşünürler geleceğin evini tasarlarlar. Öğrenciler konuşmalarında yeni öğrendikleri kelime, kavram ve atasözlerini kullanırlar.

Drama: Öğrenciler gruplara ayrılırlar. Öğrencilere, bir apartmanın farklı katlarında yaşayan insanları canlandıracakları söylenir. Bu kat sakinleri arasında yüksek sesle müzik dinlenmesi, koridorlarda bağırarak konuşulması, apartmanın temizliğine dikkat edilmesi, aidatların zamanında ödenmemesi gibi farklı sorunların yaşandığı söylenir. Öğrenciler bu sorunları çözmek amacıyla yönetim kurulu toplantısı düzenlerler. Sorunlarına konuşarak çözüm ararlar, nezaket kurallarına uyarlar. Öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Güdümlü konuşma yöntemi konusu, öğrencilerin düşüncelerini sağlayıcı, yorum yapmalarına olanak veren ve günümüz teknolojisiyle geçmiş yaşantısını karşılaştırmayı sağlayan bir konudur. Dolayısıyla öğrenciler hem hazırlıklı konuşma kazanımlarını hem de konuşma kurallarını uygularlar.

Önerilen etkinlikler, verilen sürede uygulanabilecek niteliktedir. Kazanımlar da tüm öğrenciler tarafından davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %27

23. Metnin Adı: Geçen Zaman

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Geçmiş

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Ziya Osman Saba

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında, öğrencilere “zaman” temalı birtakım özdeyişler okunur. Öğrenciler, bu özdeyişler üzerinden konuşmalar yaparlar. Duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Metni işleme aşamasında öğrencilerin yine konuşmaları sağlanır. Bu aşamada öğrencilere, şiirde geçen “Güneş, getir bir bayram sabahını” dizeleri okunur. Dizenin anlamı öğrenciler

tarafından yorumlanır. Öğrenciler düşüncelerini ifade ederlerken konuşma kurallarını da uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Hazırlıklı Konuşma-Sunum: Öğrenciler derse hazırlık yaparak gelirler. Bu aşamada dersten önce, aile büyüklerinin veya akrabalarının farklı zamanlarda çekilmiş fotoğraflarını bulurlar. Öğrenciler bu fotoğrafları getirirler ve arkadaşlarıyla fotoğrafları değiştirirler. Öğrencilere ellerindeki fotoğraflar hakkında bilgi verilmez. Öğrenciler fotoğraftaki kişilerle ilgili hayal güçlerini kullanarak hikâyeler oluştururlar ve bu hikâyeleri sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşırlar.

“Ölçme ve Değerlendirme” bölümünde de konuşma becerisi etkinliğine yer verilmiştir. Öğrenciler “zaman” kavramı ile “anı” türü arasındaki ilişkiyi düşünürler. Düşüncelerini taklit ve özentiden uzak bir sesle sınıfla paylaşırlar. Verilen kavramlar soyut olsa da öğrencilerin düşünmelerini sağlayıcıdır. Ancak öğrencilere düşünebilmeleri için ek süre verilmelidir.

Metne yönelik önerilen etkinlikler ve kazanımlar birbirleriyle uyumludur. Etkinliklerin alabileceği süre, ders süresi ile aynı doğrultudadır. Kazanımlar da etkinlik boyutu da dikkate alındığında, tüm öğrencilerde davranışa dönüşecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %15

24. Metnin Adı: *Kangurular Ülkesi*

Ana Tema: *Zaman ve Mekân*

Alt Tema: *Ülkeler*

Metnin Türü: *Gezi Yazısı*

Metnin Yazarı: *Gülten Dayıoğlu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir şiir okunur. Öğrenciler, şiirin düşündürdüklerini paylaşırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Metnin işleme sürecinde öğrenciler kendileri metin kahramanı yerine koyarlar. Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar.

Sunum: Öğrenciler, ülkemizin doğal, tarihî, kültürel, turistik vb. özelliklerini tanıtmak amacıyla araştırma yaparlar. Yapılan araştırmalarını konuşma metninde dönüştürürler ve arkadaşlarına sunarlar.

Sunum etkinliği, ciddi bir araştırma gerektirmektedir. Öğrencilerin televizyonları da takip ederek bilgi birikimlerini artırmaları önerilmektedir. Öğrencilere böylesi bir araştırma için en az üç gün verilmelidir. Dolayısıyla metin işlenmeye başlanmadan evvel konunun verilmesi, metin işlendikten sonra hemen sunumun yapılmasını ve öğrencilerin konudan kopmamalarını sağlayacaktır. Bu sayede hazırlıklı konuşmalar yapma kazanımları da davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %18

25. Metnin Adı: Seslerdir Gülümseten Mekânları

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Çevremiz

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Ali Çolak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğretmen, ders başında öğrencilere çeşitli seslerin kayıtlı olduğu sesler dinletilir. Aynı zamanda yanında getirdiği, çevrede yer alan mekânların fotoğraflarını, afiş, poster vb. gösterir. Öğrenciler de derse hazırlıklı gelirler. Öğrencilerden, şehirlerin isimleriyle ilgili hikâyeleri ve şehirlerle ilgili efsaneleri araştırmaları istenir.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler gördükleri ve duydukları üzerinden düşüncelerini paylaşırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Sunum / Hazırlıklı Konuşma: Öğrenciler önceden yapmış oldukları araştırmaları arkadaşlarına sunmak üzere bir konuşma metni hazırlarlar. Öğrenciler hem seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar hem de hazırlıklı konuşmanın kazanımlarına uygun davranırlar.

Verilen süre ile etkinlikler çelişmemektedir. Kazanımlar da tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %14

HARF YAYINLARI 8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Ergenekon Destanı

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Dayanışma

Metnin Türü: Destan

Metnin Yazarı: Suat Karadağ

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrencilerle konuşma çalışması yapılır. Öğrenci Çalışma Kitabı'nda bir etkinlik ve o etkinlikte “*Bir elin sesi var, iki elin sesi var.*” atasözü yer almaktadır. Öğrenciler, bu sözün kendilerinde çağrıştırdıklarını sözlü olarak paylaşacaklardır. Duygu ve düşüncelerini aktarma imkânı bulabilir.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Düz Anlatım / Katılımlı Konuşma: Öğrenciler, sadece düz bir konuşma yapmazlar. Konuşmalarda karşılaştırmalara da yer verilir. Öğrenciler, Ergenekon Destanı'nı Kurtuluş Savaşı'nda yaşananlarla karşılaştırırlar. Konuşma kurallarını da uygularlar. Öğrenciler konuşmalarını yaparlarken, diğer öğrenciler de katılımlı konuşma yönteminin kurallarına uygun olarak sorular sorarlar. Öğrenciler, bu yöntemin de devreye girmesiyle anlamadıklarını ve merak ettiklerini de sorarlar.

Önerilen etkinlikler ve kazanımlar aynı doğrultudadır. Dolayısıyla tüm öğrencilerin aktif katılımı gerçekleşebilecektir. Kazanımlar da öğrencilerin tümünde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %19

2. Metnin Adı: *Kızılay Haftası Kutlanıyor*

Ana Tema: *Tophum Hayatı*

Alt Tema: *Yardımlaşma*

Metnin Türü: *Haber Yazısı*

Metnin Yazarı: *Basından*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metne hazırlık aşamasında öğrenciler önceden üç gruba ayrılır. Bu gruplar dersten önce Darülaceze, Çocuk esirgeme Kurumu ve Kızılay'ın ne zaman ve nasıl kurulduğunu, toplumsal alanda ne gibi yardımları gerçekleştirdiğini araştırırlar. Hazırlıklı konuşmanın gerektirdiği ilkeler hedefe ulaşır.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında, metnin görselleri öğrenciler tarafından incelenir, öğrenciler duygu, düşünce ve izlenimlerini aktarırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Metnin anlama ve çözümlleme aşamasında öğrencileri konuşturma çalışması yapılır. Buna göre öğrenciler, toplumsal yardımlaşma amacıyla kurulan derneklerin topluma sağladığı yararlar hakkında konuşurlar. Öğrencilerin bilgi birikimlerini harekete geçirilir.

Kendisini Karşısındaki Yerine Koyarak Konuşma: Öğrencilerden, deprem yaşamış birinin yerine koymaları istenir. Öğrenciler bu kişinin yerine geçerek duygu, düşüncelerini paylaşırlar.

Son etkinlikte önemli olan nokta, tekrara düşmeden konuşma olacaktır. Ayrıca ses ve beden dillerini de etkili kullanırlar. Öğrenciler hissettiklerini konuşma metni haline getirirler. Metnin tüm kazanımları bu sayede davranışa dönüşür. Metnin sonunda öğrenciler, anlamadıklarını ve merak ettiklerini de soracaklardır. Dolayısıyla öğrencilerin akıllarında herhangi bir soru işareti de kalmamış olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %67

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %31

3. Metnin Adı: Komşusuzluk

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Komşuluk İlişkileri

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Ali Çolak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Soru-Cevap / Gündümlü Konuşma: Öğrencilerin düşüncelerini ifade etme alışkanlığı sağlamak amacıyla öğrencilere bir kez daha sorular sorulur. Öğrencilere, onları konuşturmak amacıyla “*Sizce iyi bir dost ve komşu olabilmek nelere bağlıdır?*” ve “*Komşularıyla karşılaştığında yazarın sergilediği davranışı doğru buluyor musunuz?*” soruları sorulur. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Gündümlü Konuşma: Öğrenciler, şehirlerdeki komşuluk ilişkileriyle köy ve kasabalardaki komşuluk ilişkileri arasında ne gibi farklar olduğunu araştırırlar. Öğrenciler bu konuyla ilgili olarak aile büyüklerinden ve çevrelerinden de bilgi edinirler. Konuşmalarını yaparlar.

Ancak; araştırma konusu, metin işlendikten sonra verilmektedir. Araştırma esnasında süre kaybı olacaktır. Öğrenciler sunumlarını daha sonraki derslerde yapmak zorunda kalacaklardır. Konudan kopukluk yaşanabileceklerdir. Eğer konu daha önceden verilirse ve gerekli araştırmalar zamanında tamamlanabilirse öğrenciler, sebep-sonuç ilişkisi içeren cümleler kurabileceklerdir. Dolayısıyla metnin kazanımları davranışa dönüşebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

4. Metnin Adı: Görgüsüz Komuk

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Komukseverlik

Metnin Türü: Fıkra

Metnin Yazarı: Aydın Karasüleymanoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metin işlenmeye başlanmadan önce öğrencilere, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan metnin konusuyla bağlantılı bir parça okunur. Öğrenciler konuyu anlayarak “*komukseverlik*” kavramı üzerinde konuşurlar. Duygu ve düşüncelerini ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde yer almasa da “Anlama ve Çözümleme” bölümünde öğrencilerin konuşma becerilerini artırmaya dayalı, “*Hiç beklemediğiniz sırada bir misafir geldi. Bu durum karşısında nasıl davranırdınız?*” sorusu öğrencilere verilir. Öğrenciler bu konuyla ilgili olarak empati yeteneklerini geliştirirken konuşma kurallarını uygularlar.

Drama: “Tanrı misafiri” deyimini tahtaya yazılır. Bu deyimini çağrıştırdığı kelimeler de öğrenciler tarafından sorgulanır ve deyimini etrafına yazılır. Öğrenciler, kelimelerin vurgulandığı diyaloglar yazarlar; yazılan diyaloglar ses ve beden dili de etkili kullanılacak şekilde canlandırılır.

Öğrencilerin kendilerini de değerlendirmesine olanak sağlamak amacıyla öğrenciler Çalışma Kitabı'nda yer alan **3. Ölçeği** doldururlar.

Drama yönteminin, tüm öğrencilerde etkili olabilmesi için öğrenciler gruplara ayrılmalıdır. Öğrencilerin gruplara ayrılmasıyla süre daha yeterli duruma getirilecektir ve öğrencilerin tümü etkinliğe gruplar halinde katılabilecektir. Diyalogların oluşturulması da daha kısa sürede tamamlanabilir. Aksi halde kazanımlar, tüm öğrencilerde davranışa dönüşmeyebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %56

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %8

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %23

5. Metnin Adı: *Atatürk, Sanat ve Edebiyat*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Alt Tema: *Atatürk'ün Türk Dili ve Edebiyatına Verdiği Önem*

Metnin Türü: *Deneme*

Metnin Yazarı: *Mehmet Yaşar Bilen*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metinle ilgili ilk olarak Çalışma Kitabı'ndaki birinci etkinlik yapılır. Öğrenciler etkinlikte yer alan anıyı okuduktan sonra nelere ulaştıklarını diğer öğrencilerle paylaşırlar. Konuşma kuralları öğrenciler tarafından uygulanır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Canlandırma / Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, "Güzel Türkçemiz" isimli bir radyo programı canlandırırlar. Canlandırmadan önce öğrenciler ciddi bir araştırma yaparlar ve radyoda sunacakları bir konuşma metni hazırlarlar. Bu konuşmada özdeyişlerden de yararlanırlar.

Kendisini Karşısındaki Yerine Koyarak Konuşma: Öğrenciler parçayla da ilgili olarak kendilerini Mustafa Kemal'in yerine koyarlar. Ömer Naci'nin kitaplarından nasıl etkilendiklerini anlatan bir konuşma hazırlar ve sunarlar.

Canlandırma / Güdümlü Konuşma araştırma hazırlığı, metin işlendikten sonra uygun olmayacaktır. Hazırlıklar, metin işlenmeden önce yapılmalıdır. Daha önce, "Görgüsüz Konuk" metninde karşımıza çıkan sınırlılık bu metine de görülmektedir. Araştırmalar ve canlandırmalar gruplara ayrılarak planlanmalıdır. Gruplara ayrılarak planlanacak olan çalışmalar öğrencilerin hem takım ruhlarını ortaya çıkaracaktır hem süreden tasarruf sağlayacaktır hem de ders esnasında daha çok öğrencinin aktif olmasını sağlayacaklardır. Sınırlılıkların dikkate alınmasıyla ve canlandırma için gerekli ortamın oluşmasıyla da öğrenciler "hazırlıklı konuşmalar yapma" kazanımlarını davranışa dönüştüreceklerdir.

Etkinliklerin kazanımları davranışa dönüşür. Ancak öğretmenler süreyi mutlaka dikkatli kullanmalıdırlar. Aksi halde etkinlikler dersin işlenmesi için önerilen sürede bitmeyebilir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%69

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %75
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %40

6. Metnin Adı: Atatürk ve Millî Eğitim

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk'ün Kişiliği ve Özellikleri

Metnin Türü: Sohbet

Metnin Yazarı: Afet İnan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan Atatürk' e ait bit TBMM konuşması öğrencilere okunur. Öğrenciler okunan anıdan da yola çıkarak, Atatürk'ün eğitim anlayışı ve eğitimin neden çağdaş olması gerektiği konusunda konuşurlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma / Hazırlıklı Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde önerilen yöntem, hazırlıklı konuşma yeteneğini geliştirmek amacıyla güdümlü konuşmadır. Bu yönteme göre, öğrenciler iki gruba ayrılır. Gruplar farklı fakat bağlantılı konularda konuşmalar hazırlarlar ve konuşmalarını sunarlar. Sunuma katılan öğrenciler konuşmalarını teşekkür cümleleriyle bitirirler.

Öğrencilerin hazırlıklı konuşma etkinliğine grup olarak katılabilmeleri kazanımların tüm öğrencilerde davranışa dönüşmesini ve etkin katılımı sağlayıcıdır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %10

7. Metnin Adı: *Kemal Atatürk*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Alt Tema: *Atatürk'ün Millî Kültüre Verdiği Önemle Atatürk'ün Türk Diline Verdiği Önem*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Yazarı: *Âşık Mustafa Ruhani*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Şiir okunduktan sonra, metnin anlaşılmasına ve çözümlenmesi yönelik etkinlikler kapsamında bir konuşma çalışması mevcuttur. Buna göre şiirin ilk dörtlüğünün son kıtası öğrenciler tarafından yorumlanır. Bu şekilde öğrenciler duygu ve düşüncelerini sözlü olarak ifade etme olanağı bulurlar. Konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Tahtanın ortasına “*akılcılık*” kelimesi yazılır. Bu kelimenin çevresine oklarla bağlanarak çeşitli kavramlar yazılır. Öğrenciler akılcılık kavramının diğer kavramlarla ilgisini ortaya çıkaracak konuşmalar yaparlar. Bağlantı kurma esnasında sebep-sonuç; amaç-sonuç ilişkili cümleler de yer alır.

Kazanımlar, öğrencilerde davranışa eksiksiz dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %18

8. Metnin Adı: *Türk Devrimi*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Alt Tema: *Atatürk'ün eserleri, Atatürk'ün yazdığı eserler ve Türkiye Cumhuriyeti'ne Emanet Etmesi*

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Komisyon

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrencileri, okuyacakları metnin konusuna hazırlamak amacıyla Atatürk'ün, "Benim en büyük eserim Türkiye Cumhuriyeti'dir." özdeyişi tahtaya yazılır. Öğrenciler, özdeyişle ilgili duygu ve düşüncelerini aktarırlar.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler bir ders saati içerisinde Atatürk'ün Nutuk eseri ile ilgili, her türlü yönüyle inceleme altına alan konuşma metinleri hazırlarlar, sunarlar.

Öğretmenler süre konusunda oldukça dikkatli olmalıdırlar. Konuşmalarını hazırlamaları için en fazla on dakika verilmelidir. Kalan yirmi beş dakikada öğrencilerin sunumları yapılmalıdır. Yirmi beş dakikada tüm öğrenciler konuşmalarını yapamayacaklardır. Ancak tüm öğrenciler en azından konuşma metinleri hazırlayacakları için kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönük olabilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %7

9. Metnin Adı: Uygarlıkların Beşiği

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Türkiye'nin Dünya Üzerindeki Yerinin Önemi

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Komisyon

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında, öğrencilere Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir şiir okunur. Öğrenciler okunan şiirden yola çıkarak Türkiye'nin dünya üzerindeki konumu hakkında konuşurlar. Öğrenci Çalışma

Kitabı'nda yer alan metinle ilgili dördüncü etkinlikte bir harita yer almaktadır. Öğrenciler harita ile metin arasında bağlantı kuracak şekilde konuşmalar yaparlar.

Yaratıcı Konuşma: Okunan metnin son paragrafı öğrencilere tekrar okunur. “*Genç ve dinamik bir nüfusa sahip olmak bir ülkeye neler kazandırır?*” sorusu öğrencilere sorulur. Öğrenciler kendilerinden önce konuşan öğrencilerin her söylediklerine, farklı bakış açılarıyla yorumlar getirirler.

Konuşma yöntem ve teknikleri uygulanır, konuşma kuralları yerinde kullanılır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13

10. Metnin Adı: *Dans Dans*

Ana Tema: *Güzel Sanatlar*

Alt Tema: *Dans*

Metnin Türü: *Sohbet*

Metnin Yazarı: *Banu Binbaşaran Tüysüzoğlu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler metne hazırlık aşamasında herhangi bir yöreye ait halk oyunlarıyla ilgili araştırmalar yaparlar. Metnin işleneceği ders saatinde araştırmaları yanlarında olacaktır. Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde yapılan araştırmalardan yararlanılır.

Güdümlü Konuşma: Metnin hazırlık aşamasında öğretmen sınıfa sözlü veya sözsüz müzikle gelir. Öğrenciler dinletilen müziğe hareketleriyle eşlik ederler. Öğrenciler, kendilerine dinlettirilen müziğin onlarda uyandırdığı duygular hakkında konuşmalar yaparlar. Öğrenciler duygu, düşünce ve hayallerini ifade etme olanağı bulurlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere “*Tarih öncesi çağlarda bile dansın izlerine rastlanıyor olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?*” sorusu yöneltilir. Öğrenciler aktif katılımı düşüncelelerini dile getirirler.

Güdümlü Konuşma: Ders öncesi yapılan araştırmalar bu aşamada kullanılır. Öğrenciler, yaptıkları araştırmaları görsellerle de destekleyerek sunumlarını yaparlar, seçtikleri halk oyununu en ince ayrıntısına kadar diğer arkadaşlarıyla paylaşırlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilerin bilgi dağarcıklarını artırmak amacıyla önerilen ikinci yöntemle göre tahtaya “koreograf, kostüm, sahne, dekorasyon, müzik, dansçılar” kelimeleri yazılır. Öğrenciler bu kelimelerden yola çıkarak hayallerindeki dans gösterisini anlatırlar.

Öğrenciler, yeni kelimeler öğrenirler; konuşmalarında yeni öğrenilen kelimeleri kullanırlar. Dersin işlenişine ayrılan süre, etkinlikler ve kazanımlar tamamıyla örtüşmektedir. Dolayısıyla kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %27

11. Metnin Adı: *Yukule-le ve Sabah*

Ana Tema: *Güzel Sanatlar*

Alt Tema: *Resim ve Ressamlar*

Metnin Türü: *Anı*

Metnin Yazarı: *Bedri Rahmi Eyüboğlu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metne hazırlık aşamasında ilk olarak öğrenciler, ünlü Türk ressamlarından birinin hayatını, sanatını ve eserlerini araştırırlar. Araştırmalarını dersin işleneceği esnada getirirler. Yapılan araştırmalar, konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılır. Metne yönelik olarak, ikinci hazırlık ders esnasındadır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler Çalışma Kitabı'nda yer alan birinci etkinliği yaptıktan sonra kelimelerin kendilerinde düşündürdükleri konusunda görüşlerini ve düşüncelerini paylaşırlar.

Güdümlü Konuşma: Kazanımlarda yer almasa da metnin işlenişi esnasında öğrencilere sebep-sonuç ilişkileri kurmalarını sağlayacak konuşma çalışması yaptırılır. Buna göre öğrenciler çevrelerini bir gün boyunca gözlemlerler. Gözlemlenen yer hakkında, gün içinde yaşanan değişimler farklılıklarıyla anlatılır. Hem gözlem güçleri hem de konuşma becerileri artırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler yapılan araştırmaya uygun olarak konuşmalarını toplarlar. Konuyu çeşitli görsellerle destekleyerek sunarlar.

Çalışmalar ile birlikte hazırlıklı konuşmalara ait tüm kazanımlar, öğrencilerin tümünde davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13

12. Metnin Adı: Sazıma

Ana Tema: Güzel Sanatlar

Alt Tema: Müzik ve Müzik Aletleri

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Âşık Veysel Şatıroğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Ders işlenmeye başlanmadan önce, metne hazırlık amacıyla Türkçe öğretmeni ve müzik öğretmeni işbirliği yapar. Öğrencilere, farklı müzik aletlerine ait solo melodilerin yer aldığı müzikler dinlettirilir. Öğrenciler öncelikle, melodilerin hangi müzik aletine ait olduğunu bulmaya çalışırlar. Ardından kendilerine uyandırdığı hisleri öğretmenlerle paylaşırlar. Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini ifade ederler. Öğrenciler seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: “Müzik insanların evrensel dilidir.” özdeyişi tahtaya yazılır. Öğrenciler bu özdeyişle ilgili, sebep-sonuç; amaç-sonuç ilişkileri içeren cümleler kurarlar.

Öğrencilere verilen konu, soyut yan düşünceler içermektedir. Ancak sekizinci sınıf seviyesine uygundur. Ayrıca öğrenciler, “*Hangi tür müzikleri dinlemekten hoşlanırsınız? Neden?*” sorusuna cevap ararlar. Süre yeterli olacağı için öğrencilerin tümü konuşma fırsatı bulur ve kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %16

13. Metnin Adı: Masal İkliminde Ferhad ile Şirin

Ana Tema: Güzel Sanatlar

Alt Tema: Tiyatro

Metnin Türü: Eleştiri

Metnin Yazarı: Hüseyin Sorgu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Yaşadıkları şehrin veya başka şehirlerin Devlet Tiyatrolarına ait aylık oyun programını, özel tiyatrolara ait oyun broşürlerini ya da internetten yaptıkları araştırmaları sınıfa getiren öğrenciler, materyalleri incelerler. İncelenen broşürlerdeki terimler ve kavramlar hakkında konuşmalar yapılır. Öğrenciler neleri bilip neleri bilmediklerini sorgularlar. Duygu ve düşüncelerini paylaşırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, bu çalışmada tiyatro sanatıyla ilgili düşüncelerini paylaşırlar. Öğrenciler, Çalışma Kitabı, beşinci etkinlikte yer alan tiyatronun

sembolü olan maskeyi incelerler. Gülen ve ağlayan yüzler arasında bağlantılı düşünüp; konuşlarında amaç-sonuç, sebep-sonuç ilişkilerine yer verirler. Öğrenciler düşüncelerini dile getirirlerken, seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Konuşma becerisine yönelik olarak verilen etkinliklerin uygulama süresi ile dersin işleniş süresi arasında çelişki bulunmamaktadır. Dolayısıyla kazanımlar da tüm öğrenciler üzerinde etkili olabilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %16

14. Metnin Adı: İnsanlığın Cesaret ve Onur Simgesi

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Özgüven ve Başarı

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Nuray Bartoschek

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Derse hazırlık amacıyla öğrencilere, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir parça okunur. Okunan parçanın konusu “engelleri azimle aşmak”tır. Öğrenciler, bu konuyla ilgili düşüncelerini paylaşırlar; kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Konuşma çalışması metinle ilgilidir. Metnin kahramanı Helen Keller'ın kişilik özellikleri öğrencilere kavratıldıktan sonra, bu özelliklerle ilgili konuşmalar yapılır. Öğrenciler konuşurlarken ve sonuçlara ulaşırlarken seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

15. Metnin Adı: Müstesna Havai Fişek

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Kişilik Tipleri

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Oscar Wilde

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: İşlenecek metin konusunda hazırlık amacıyla Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan metin, öğrencilere okunur. Öğrenciler metinde yer alan kişilik özellikleri hakkında konuşurlar. Metne yönelik "Anlama ve Çözümleme" bölümünde metinle ilgili karşılaştırmalar yapmaya olanak sağlayan sorular sorulur.

Empati Kurma: Öğrenciler, sorunlarına konuşarak çözüm arayabilmeyi öğrenir. Öğrencilere bir durum verilir. Öğrenciler kendilerini böyle bir durumun içinde düşünüp, düşüncelerini paylaşırlarken bir yandan ikna etme yöntemini kullanırlar.

Bir çalışmayla birden fazla yöntem kullanılacağı için öğrencilerin konuşma becerileri için olumludur. Öğrenciler seslerini ve beden dillerini de etkili kullanırlar. Süre, kazanımlar ve etkinlikler birbirleriyle oldukça uyumludur. Önerilen yöntemlerle birden fazla kazanım elde edilir. Dolayısıyla tüm öğrenciler de aktif olabilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %19

16. Metnin Adı: Eylül Sabahının Serinliği

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Yaşama Sevinci

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Ataol Behramoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler dersten önce şiiri ezberlerler ve sınıfa ezberlemiş şekilde gelirler. Şiir okunduktan sonra öğrenciler, şiirle ilgili düşüncelerini sınıfla paylaşırlar. Kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Katılımlı Konuşma: Öğrencilerin konuşmalarında sebep-sonuç ilişkilerine yer vermeleri amacıyla tahtaya “Yaşamak güzeldir çünkü ...” cümlesi yazılır. Öğrenciler, söz alarak bu cümleyi kendi düşüncelerine göre tamamlarlar. Söz alacak olan her öğrenci yaşamın farklı bir yönüne işaret eder.

Katılımlı konuşma yönteminde önemli nokta, tekrara düşmeden konuşabilmektir. Dersin toplam işleniş süresi yedi saat olduğu için konuşmaya ayrılan zaman zarfı oldukça uygundur Dolayısıyla kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

17. Metnin Adı: Sende Olan Sana Yeter

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Kendini Tanıma

Metnin Türü: Sohbet

Metnin Yazarı: Selahattin İpek

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında metnin başlığı tahtaya yazılır. Öğrenciler, başlığın kendilerinde uyandırdığı düşünceleri paylaşır. Duygu düşüncelerini ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, öğrencileri konuşurma amacıyla öğrencilere, “*İnsanın kendinde olanları fark etmesi, kendini tanıması hakkında siz başkalarına neler önerirdiniz?*” sorusu sorulur. Öğrenciler yorum gerektiren bu konu hakkında konuşurlarken seslerini beden dillerini etkili kullanırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Empati Kurma: Öğrencilere bir durum verilir. Öğrenciler kendilerini böyle bir durum içerisinde düşünerek duygu ve düşüncelerini paylaşırlar. Konuşmalarında vurgu ve tonlamalarına da dikkat ederler.

Canlandırma / Drama: Öğrencilere kararların üstlenmesiyle ilgili bir konu verilir. Öğrenciler verilen konuyla ilgili olarak diyaloglar hazırlarlar. Bu diyaloglar daha sonra, uygun bir ders saatinde canlandırılır.

Diyalogların ders saatinde işlenmeyerek daha sonra işlenecek olmasının olumlu ve olumsuz yönü vardır. Diyalogların canlandırılmasına zaten vakit kalmayacaktır. Dolayısıyla kendiliğinden ertelenecektir. Ancak ertelenen canlandırma çalışması konudan kopukluğa neden olabilecektir. Dolayısıyla canlandırma-diyalog hazırlama konusu mutlaka derse hazırlık bölümünde verilmelidir. Öğrenciler gruplar halinde diyaloglar hazırlamalı, provalarını yapmalı ve sınıfta arkadaşlarına gösterilerini yapmalıdır. Belirtilen noktalar göz önünde bulundurulursa öğrenciler seslerini ve beden dillerini de etkili olarak kullanabileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %12

18. Metnin Adı: *Konya Şehri*

Ana Tema: *Zaman ve Mekân*

Alt Tema: *Şehirler*

Metnin Türü: *Gezi Yazısı*

Metnin Yazarı: *Evliya Çelebi*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metnin hazırlık aşamasında öğrenciler derse hazırlıklı gelirler. Öğrenciler, Evliya Çelebi'nin hayatı hakkında araştırmalar yaparlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, metne hazırlık bölümünde Konya şehri ile ilgili olarak bildiklerini anlatırlar. Şehir olarak Konya'nın anlatılmasının sebebi, metnin içeriğiyle ilgilidir. Öğrencilerin bilgileri harekete geçirilir.

Soru-Cevap / Güdümlü Konuşma: Metnin işlenmesi esnasında öğrenciler, sorular hazırlarlar. Sorulacak olan soruların yanıtları kısa değildir. Metin okunduktan sonra öğrenciler ilk olarak birbirleriyle soru-cevap çalışmaları yaparlar. Soru-cevap çalışmasının ardından metnin görselleri ile içerik arasındaki ilişki yorumlanır. Öğrenciler duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatırlar. Konuşma kurallarını uygularlar.

Soru- Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak ikinci defa sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Dersten önce yapılan araştırmalar konuşma becerisi etkinliklerinde değil, metnin anlaşılması esnasında kullanılır. Öğrenciler yaptıkları araştırmaları sözlü olarak sunarlar.

Eleştirel Konuşma: Öğrenciler, bir şehirdeki tarihî ve doğal güzelliklerin yanlış yapılmasıyla yok edilmesinin sakıncalarını anlatırlar. Öğrenciler bir ana fikir etrafında duygu ve düşüncelerini nedenleriyle ortaya koyarlar.

Tartışma: Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurmaları amacıyla konuşmalar yaparlar. Öğrenciler, şehirlerle ilgili gazete yazıları bulup getirirler. Öğretmen bu yazılardan bir tanesini seçerek bir dosya kâğıdına yapıştırırlar ve tüm sınıfa okurlar. Öğrenciler, yazının içeriği hakkında tartışırlar. Daha sonra yazı tekrar okunur; bu sefer yazıda geçen yabancı sözcükleri yerine Türkçeleri kullanılarak konuşma çalışması yapılır.

Ancak; araştırma konusu metin işlenmeden, dersten önce değil, metin işlendikten sonra verilmektedir. Dolayısıyla metin işlenir işlenmez böylesi bir etkinlik yapılamayabilir ve konuşma çalışması diğer derse sarkabilir. Böylesi bir erteleme konudan kopukluğu sebep olabilir. Dolayısıyla bu araştırma konusu da önceden verilirse öğrenciler derse hazırlıklı gelirler ve kazanımları rahatlıkla davranışa dönüştürebilirler. Metnin işlenmesine ayrılan süre altı ders saatidir. Ancak yukarıda görüldüğü gibi altı adet konuşma becerisi çalışması görülmektedir. Diğer becerilerin çalışmalarına ayrılacak olan süre düşünüldüğünde tüm etkinlikler gerçekleşmeyebilir. Dolayısıyla kazanımlar, etkinlikler ve süre arasında çelişki mevcuttur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %16

19. Metnin Adı: Odalar ve Sofalar

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Evimiz ve Odamız

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Sabri Esat Siyavuşgil

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metin işlenmeden önce Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin öğrencilere okunur. Okunan parçanın ve metnin konusuyla da ilgili olarak öğrenciler, dinledikleri parçanın düşündüklerini ve evleriyle ilgili düşüncelerini paylaşırlar. Öğrenciler kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, evlerinin bir bölümünü tanıtır. Tanıtım esnasında hazırlıklı konuşmalara ait kazanımları davranışa dönüştürürler. Öğrenciler çeşitli

odaları anlatırlarken sıfatlardan, betimlemelerden de yararlanır. Konuşma kuralları uygulanır ve öğrencilerin etkin katılımı sağlanır.

Güdümlü Konuşma: Tüm becerilerin kazanımları tamamlandıktan sonra, “Ölçme ve Değerlendirme” bölümünde de son olarak bir konuşma çalışması yapılması önerilmektedir. Öğrenciler, “duygular” kavramı ile “şiir” türü arasındaki ilişki üzerine konuşurlar. Bu konu hakkındaki duygu, düşünce ve izlenimlerini sözlü olarak ifade ederler.

Dersin işlenmesi için verilen süre ve etkinlikler uyumludur. Dolayısıyla öğrenciler için konuşma becerilerini artırıcı olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %21

20. Metnin Adı: Dünün Türküsü

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Anı

Metnin Türü: Geçmiş

Metnin Yazarı: Hulusi Üstün

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında öğrenciler üç gruba ayrılırlar. Gruplar, kahramanları anne-baba, oğul-kız, büyük baba-büyük anne olan ve kuşaklar arasındaki farkı anlatan senaryolar yazarlar. Yazılan senaryolar, konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözülemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, kendilerini yazarın yerine koyarlar. Çocukluklarında babaannelerinden ya da büyüklerinden dinledikleri bir türküyü,

yıllar sonra bir yerde duyduklarında neler hissedeceklerini dile getirirler. Öğrenciler bu şekilde empati duygularını da geliştirerek duygu ve düşüncelerini ifade ederler.

Yaratıcı Konuşma: Tahtaya, “geçmiş, şimdi, gelecek” kelimeleri yazılır. Bir öğrenciye, kavramların kendisinde neler düşündürdüğü sorulur. Diğer öğrenciler de kendilerinden önce konuşan arkadaşlarının söylediklerine farklı bakış açılarıyla yorumlar getireceklerdir ve öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar.

Drama: Drama etkinliğiyle amaçlanan, öğrencilerin sorunlarına konuşarak çözüm aramalarını sağlamaktır. Hazırlık bölümünde yazılan senaryolar öğrenciler tarafından canlandırılır. Bu sayede ses ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Metnin tüm becerilerle işlenmesine ayrılan süre altı ders saatidir. Etkinlikler, tüm öğrencilerde etkili olabilecek şekilde uygulanır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %22

21. Metnin Adı: Erken Kalkmak

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Zamanı İyi Kullanmak

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Hasan Hüseyin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Şiir, öncelikle öğrencilere dinlettirilir/okutulur. Öğrenciler, dinledikleri şiiirden yola çıkarak Çalışma Kitabı’ndaki ikinci etkinliği yaparlar. Bu etkinlikte ulaşılan anahtar kelimeler çerçevesinde konuşmalar yapılır. Öğrenciler, kendilerinde uyanan çağrışımları anlatırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Sorular öğrencilerin yorum

yapmalarına olanak sağlayıcıdır. Örnek soru: “*Güne erken başlamak niçin önemlidir?*”

Güdümlü Konuşma: Metnin işleme sürecinde konuşma çalışmalarının devam edilir. Zamanın iyi kullanılması özümsetmek amacıyla öğrencilere sorular sorulur ve öğrenciler bu konuyla ilgili düşüncelerini ifade ederler.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Belirli bir konu belirlenir. Öğrenciler bu konunun kendilerinde çağrıştırdıklarını sıralar ve çağrışım yapılan kelimeler de kullanılarak konuşmalar yapılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, Çalışma Kitabı dördüncü etkinlikten yola çıkarak zamanın iyi kullanılması konusunda düşüncelerini dile getirirler. Konuşma becerisine yönelik ilk iki etkinlikte de öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar ve duygu, düşüncelerini ifade ederler.

Drama: Konuşma becerisine yönelik olarak önerilen üçüncü etkinlik *dramadır*. Öğrenciler ikişer kişilik gruplara ayrılır. Öğrencilere bir durum verilir. Duruma göre öğrencilerden birisi randevusuna geç kalan, diğeri de onu beklemekten sıkılı sinirlenen bir karakteri canlandırır. Öğrenciler bu durum hakkında diyalog oluşturur. Yazılan diyaloglar öğrenciler tarafından canlandırılır. Ses ve beden dili etkili kullanılır.

Son etkinlikte süre dikkatli kullanıldığı takdirde etkinlikler yetiştirilebilecektir ve kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %15

22. Metnin Adı: *Geçmiş Sayılı Dergiler*

Ana Tema: *Okuma Kültürü*

Alt Tema: *Sürekli Yayınlar*

Metnin Türü: *Sohbet*

Metnin Yazarı: Şevket Yücel

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metne hazırlık aşamasında öğrenciler gruplara ayrılır. Öğrenciler, bir derginin eski sayılarına ve yeni sayılarına ulaşarak incelerler. Eski sayılara Genel Ağ'dan ulaşabilirler. Yapılan bu araştırma, konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılır.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık öğretmen, öğrencilerin seviyelerine uygun çeşitli türlerde dergilerle gelerek, ilk etapta dikkati çeker. Daha sonra bu dergileri öğrencilere incelettirir. İncelemeler tamamlandıktan sonra, süreli yayınları takibin gerekliliği hakkında konuşmalar yapılır. Öğrenciler bilgi birikimlerini ve izlenimlerini paylaşırlar. Konuşma kuralları uygulanır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Sunum / Röportaj: Öğrenciler, öncelikle beşer kişilik gruplara ayrılırlar. Öğrenci grupları çevrelerinde bulunan dergi yayınevleriyle görüşmeler yapar. Kurumların işleyişi ile ilgili bilgi alırlar. Çevrede böyle bir olanak yoksa öğrenciler okul dergisinde görev alan öğretmen ve öğrencilerle röportaj yapar. Edinilen bilgiler derlenip sunum haline getirilir. Öğrenciler gruplar halinde konuşmalarını yaparlar

Eleştirel Konuşma: Öğrenciler ulaştıkları dergileri eski ve yeni sayıların içerik, dil ve anlatım özellikleri açısından değerlendirirler. Değerlendirmeler konuşma metni haline getirilip grup sözcüsü tarafından sunulur. Böylesi bir araştırma hem önceden yapılacağı için süreden tasarrufu sağlar hem de öğrencilerin bilgi birikimlerini geliştirmesine oldukça yarar sağlar. Öğrenciler anlamadıklarını ve merak ettiklerini de sorarlar.

Sunum / röportaj etkinliğinde, karşımıza sınırlılıklar çıkmaktadır: Çevrede röportaj yapacak bir dergiye ait yayınevi bulunmadığı takdirde, tüm öğrenciler okul dergisinde görev alan kişilerle röportaj yapacaklardır. Dolayısıyla tüm sunumlardaki bilgiler neredeyse aynı olacaktır. İkinci sunumdan itibaren öğrenciler sıkılabilecektir. Bu nedenle çevrede herhangi bir dergiye ait yayınevi bulunmuyorsa konu değiştirilmelidir. İkinci sınırlılık ise konunun, metnin işlenişinden sonra verilmesidir. Konu metin işlenmeden önce, derse hazırlık bölümünde verilirse daha sonra metinle yapılacak sunum arasında bir kopukluk ve süre kaybı yaşanmayacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %22

23. Metnin Adı: Bitmeyecek Öykü

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Kitaplar

Metnin Türü: Roman

Metnin Yazarı: Michael Ende

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrenciler öncelikle kitaplar hakkında bilgilendirilir. Daha sonra öğretmen, kitaplar hakkında öğrencileri konuşturur. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini ifade ederler.

Yaratıcı Konuşma: Öğretmen ve öğrenciler metindeki “Bitmeyecek Öykü” adlı kitabın konusunu birlikte belirlerler. Gönüllü bir öğrenci kitabın konusunda dair düşüncelerini dile getirir, diğer öğrenciler de farklı bakış açılarıyla yorumlar yaparlar. Bir öykü oluştururlar.

Kazanımlar, tüm öğrenciler etkinliğe katılacağı için davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %12

24. Metnin Adı: *Hasta Kitaplar*

Ana Tema: *Okuma Kültürü*

Alt Tema: *Kitapları Korumak*

Metnin Türü: *Deneme*

Metnin Yazarı: *Hasan Aydın*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metne hazırlık aşamasında öğrenciler metnin görselleri ve başlık arasındaki ilişkiyi tartışarak, kendilerinde düşündüklerini ifade ederler. Metnin Çalışma Kitabı'nda yer alan etkinliklerinin yapımı esnasında dördüncü etkinlikteki söz sanatlarının anlatıma katkısı ve cümlelerin anlatım özellikleriyle ilgili düşüncelerini paylaşırlar. Öğrenciler, düşüncelerini tekrar ifade ederler. Söz sanatlarının uygun yerlerde kullanımıyla ilgili olarak bilgi edinirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Tahtaya öğretmen tarafından bir şiir yazılır. Şiirin teması, kitapların bakımı üzerinedir. Öğrenciler, kitapların korunmasının neden önemli olduğu üzerine düşüncelerini paylaşırlar. Öğrenciler bu şekilde sebep-sonuç ilişkili cümleler kurarlar. Konuşma kurallarını uygularlar. Ses ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Tartışma: Tahtaya birtakım konular yazılır. Öğrenciler konuyu tartışmak adına iki gruba ayrılırlar. Öğrenciler kendi aralarında tartışmayı yönetecek bir başkan ve değerlendirecek jüri seçerler. Konular öğrencilere verildikten sonra, öğrenciler kendi onları hakkında detaylı araştırma yaparlar, bilgiler toparlarlar. Belirlenen bir ders saatinde tartışma yapılır.

Ancak açıklamalardan da anlaşılacağı gibi tartışma ortamı sağlansa da yöntem *münazaraya* uygun olarak planlanmıştır. Ayrıca konular metin işlenmeden önce verilmelidir. Metin işlendikten sonra yapılacak araştırma ve sağlanacak tartışma ortamı, konudan kopukluğa sebep olacaktır. Dolayısıyla konular önceden öğrencilere verilmelidir ve öğrenciler derse hazırlıklı gelmelidirler.

Yukarıdaki noktalar da dikkate alındığında hazırlıklı konuşmalarla ilgili kazanımlar da davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama: %38
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %29

25. Metnin Adı: Kitaplar

Ana Tema: Okuma Kültürü

Alt Tema: Okuma Sevgisi

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Rıfat Ilgaz

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Şiirin hazırlık aşamasında öğrenciler kitaplarla ilgili düşüncelerini paylaşırlar. Kitapların hayatlarındaki yeri hakkında düşüncelerini paylaşırlar. Kendilerini sözlü olarak ifadede alışkanlık kazanırlar.

Soru-Cevap: Şiir okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Şiir yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin okunur. Öğrenciler, metinle ilgili düşüncelerini ifade ederler. Konuşma kurallarını uygular.

Verilen süre ile etkinliklerin alacağı süreler de eşitlik söz konusudur. Dolayısıyla kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

- Konuşma Kurallarını Uygulama: %15
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %14

KOZA YAYINLARI 8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Herkes Başarılı Olur mu?

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Başarı

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Zuhal Özer

Münazara yöntemi, öğrencilere bilgi verildikten bir hafta sonra uygulanır. Öğrenciler, öncelikle çeşitli çalışmalar yaparlar. Bir haftalık süre ise dersin, işleniş için verilen sekiz ders saatinin sonuna denk düşmektedir. Dolayısıyla metin işlenir işlenmez münazara yapılabilir.

Tartışma: Öğrencilerin kendilerini ne kadar tanıdıklarını tespit etmek amacıyla tahtaya birtakım sorular yazarlar. Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi özellikleriyle ilgili, soru-cevap yöntemini uyguluyorlar. Kendi özelliklerini tartışıyorlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Münazara: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde bir hafta önceden (yedi ders saati) hazırlıkları tamamlanan münazara etkinliği yapılır. Öğrenciler bu aşamada, münazaranın tekniğine uygun olarak *ikna etme* yönteminden yararlanır. Savundukları tezin kabul edilmesini sağlamaya çalışırlar. Öğrenciler örnekler verir, sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkileri içeren cümleler kurarlar. Dolayısıyla öğrenciler seslerini ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Metnin etkinlikleri ve kazanımlarının davranışa dönüşmesi sağlamak adına önerilen dersi işleme süreleri, birbirleriyle uyumludur. Öğrenciler, kazanımları davranışa dönüştürebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%46

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %28

2. Metnin Adı: Bu Sabah Hava Berrak

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Olumlu Düşünme

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Cahit Sıtkı Tarancı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilere şiirin temasıyla ilgili birtakım sorular sorulur. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır.

Kendisini Başkasının Yerine Koyarak Konuşma: Etkinliğin uygulanışı bir ders saatini aşmayacak şekildedir. Bu amaçla öğrencilere öncelikle, metinle ilgili sorular sorulur. Öğrencilere çeşitli sorular sorulduktan sonra, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir parça öğrencilere okunur. Öğrenciler, okunan metinde geçen düşüncelere katılıp katılmadıkları hakkında yorumlar yaparlar.

Örnek Olay / Soru Cevap: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan birtakım örnek olaylar okunur. Okumalar tamamlandıktan sonra öğrencilere sorular sorulur. Öğrenciler bu sorulara yanıtlar verirlerken hem örnek olayları değerlendirirler hem de kendilerini başkalarının yerine koyabilirler. Öğrenciler, seslerini ve beden dillerini de etkili olarak kullanırlar.

Etkinliklerle, kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %0

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

3. Metnin Adı: *Selim'i Anarım*

Ana Tema: *Kişisel Gelişim*

Alt Tema: *Girişimcilik*

Metnin Türü: *Hikâye*

Metnin Yazarı: *Necati Cumalı*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Sunum / Katılımlı Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik kısmında öğrenciler, derlenen atasözleri ve özdeyişlerin düşündürdükleriyle ilgili konuşmalar yaparlar. Daha sonra konuşma metinleri hazırlanır. Konuşma metinlerinin öğrenciler tarafından sunumu esnasında diğer öğrenciler katılımlı konuşma yöntemini uygulurlar. Konuya farklı bakış açıları getirirler.

Serbest Konuşma: Öğrenciler herhangi bir konu hakkında konuşmalar yaparlar.

Etkinliklerin sayısı fazla olmasına rağmen, çeşitli etkinliklerin düzgün planlanması ve gerekli hazırlıkların önceden yapılmasıyla, derste konuşma becerisine ve diğer becerilere ayrılacak zaman artmış olacaktır. Dolayısıyla kazanımlar da davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %21

4. Metnin Adı: *Kaplumbağa ile Tavşan*

Ana Tema: *Kişisel Gelişim*

Alt Tema: *Kişilik Tipleri*

Metnin Türü: *Fabl*

Metnin Yazarı: *La Fontaine*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında öğretmen derse gelmeden konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılmak üzere, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan "Horozla Tilki" metnini çoğaltır.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kendisini Başkasının Yerine Koyarak Konuşma: Öğrenciler kendilerini metindeki tavşanın yerine koyarlar. Dolayısıyla öğrenciler, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer almasa da kendisini başkasının yerine koyarak konuşma yöntemini de kullanarak konuşmalar yaparlar.

Hafızada Tutma / Canlandırma: Uygulanması önerilen süre bir ders saatidir. Hazırlık aşamasında çoğaltılan metinler öğrencilere dağıtılır. Öğrenciler öğretmenin dağıttığı metni canlandırır. Canlandırma yaparlarken ses ve beden dillerini etkili olarak kullanırlar. Öğrenciler, tüm bu etkinliklerin tamamlanmasının ardından kendilerini değerlendirirler.

Canlandırmanın tamamlanmasının ardından öğrenciler ikişerli gruplara ayrılır. Fabl yeniden okunur. Öğrenciler, doğaçlamadan da yararlanarak metni tekrar canlandırır. Önerilen etkinlikler, öğrencilerin seviyelerine uygun, hızlı düşünmelerini ve aktif katılımlarını sağlayacak türdedir ancak verilen süre bir ders saati yani kırk dakikadır. Kırk dakika içerisinde hem metinlerin okunup canlandırılması hem hafızada tutma tekniğiyle yazılıp tekrar canlandırılması gerçekleşmeyebilir. Dolayısıyla diğer becerilerin hızlandırılması gerekmektedir. Süre, bu metnin işlenişinde sınırlılık yaratmaktadır. Sıkıntı yaşanmaması için konuşma becerisine yönelik etkinliklerden bir tanesi daha kısa tutulur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13

5. Metnin Adı: *Atatürk Kurtuluş Savaşı' nda*

Ana Tema: *Atatürk*

Alt Tema: *Atatürk'ün Kişiliği*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Şairi: *Cahit Kulebi*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Ders esnasında metin işlenmeden önce ise öğrencilere sorular sorulur. Sorular, öğrencileri bilgi birikimleri harekete geçirir. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Derse hazırlık aşamasında derlenen bilgiler, bir plan dâhilinde konuşmaya dönüştürülür. Konuşma yapan öğrencilerin kendilerini ses, nefes, telaffuz, vurgu, tonlama, duraklama yönlerinden de değerlendirmeleriyle konuşma becerisine yönelik etkinlikler tamamlanır.

Süre sınırlılığından dolayı öğrencilerin tümü etkinliklere katılamamaktadır. Bu nokta için de grup çalışması önerilebilir. Öğrenciler gruplar halinde hazırlayacakları konuşma metinlerini daha kısa sürede hazırlayıp sunabilirler. Öğrencilerin tümünün katılımı sağlanır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %21

6. Metnin Adı: *Atatürkçü Düşüncede Akılcılık ve Bilim*

Ana Tema: *Atatürk*

Alt Tema: *Atatürk ve Bilimsel Düşünme*

Metnin Türü: *Makale*

Metnin Yazarı: *Osman Güngör Feyzoğlu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrenciler, derse hazırlıklı gelir. Metnin başında, öğrencilerin konuya hazırlık yapmalarını sağlamak amacıyla sorular sorulur. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere iki ders saati sadece konuşma becerilerini artırmak için ayrılmıştır. Öğrencilere konuşmalarında yer vermelerini sağlamak amacıyla çeşitli maddeler verilir. Öğrenciler maddeler doğrultusunda bilgilendirme yapacak şekilde konuşmalarını hazırlar.

Madde sayısı fazla olduğu için konuşmalar da kısa sürmez. Dinleyen öğrenciler, anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorabilir. Kazanımlar ve etkinlikler birbirleriyle tamamen örtüşmektedir. Etkinliklerin uygulanmasına ayrılan süre de konuşmalar uzun süreceği için oldukça uygundur. Davranışlar kazanıma dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %13

7. Metnin Adı: Millî Eğitim ve Millî Birlik

Ana Tema: Atatürk

Alt Tema: Atatürk ve Millî Eğitim

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Ahmet Kapulu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metni anlamaya yönelik çalışmalarda öğrencileri konuşturma çalışması yapılır. Öğrenciler, verilen kavramlar arasındaki ilişki ve anlamlarını tartışır. Konuşma kuralları uygulanır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Drama / Canlandırma / Tartışma: “Okuyalım, Anlayalım” bölümünde drama yoluyla canlandırma yapılır. Öğrenciler bu şekilde ses ve beden dillerini etkili kullanırlar. Canlandırmalar bittikten sonra öğrencilere sorular sorularak sınıfta bir tartışma başlatılır.

Tartışma: Öğrenciler, tartışmak istedikleri kavramı kendileri belirleyeceklerdir. Kazanımlarda yer almasa da öğrenciler kendilerini tutumları yönünden değerlendirirler.

Canlandırma çalışması, ön hazırlık gerektirmektedir. Öğrenciler gruplara ayrılmalı, diyaloglar oluşturulmalı, prova aşaması bitirilmeli ve canlandırma sınıfın önünde yapılmalıdır. Bu çalışmanın tamamlanması iki ders saatini alabilecektir. Daha etkili ve düzenli bir çalışma için öğrenciler mutlaka dersten önce hazırlık yapmalıdırlar. Konu öğrencilere dersten önce mutlaka verilmelidir.

Metne ayrılacak süre fazlalaştırılmalıdır ya da eksik etkinlik uygulanmalıdır. Aksi halde süre yeterli olmayacak ve diğer becerilere yönelik etkinliklerde kısımla olacak. Bu nedenle etkinliklerle kazanımlar örtüşse bile, sürede çelişki mevcuttur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %6

8. Metnin Adı: *Nutuk*

Ana Tema: *Atatürk*

Alt Tema: *Atatürk'ün Eserleri*

Metnin Türü: *Makale*

Metnin Yazarı: *Cemil Sönmez*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Atatürk'ün kendi sesinden 10. Yıl Nutku'nu içeren görüntülü CD'yi sınıfa getirilir. Öğrencileri metne hazırlamak için sorular sorulur. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Metni anlamaya yönelik etkinlikler kapsamında öğrenciler, Atatürk'ün eseri olan inkılâpları neden korumamız gerektiği üzerine düşüncelerini ifade ederler.

Tartışma: Hazırlık aşamasında öğretmen tarafından sınıfa getirilen CD öğrencilere izlettirilir. Atatürk'ün konuşmasında, hangi kavramlar üzerinde durduğu tartışılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı hakkında konuşmalar hazırlar. Konuşmalar büyük bir kitleye yapılabilecekmiş gibi hazırlanır. Öğrenciler, konuşmalarını uygun ifadelerle bitirir.

Kazanımlar, tüm öğrencilerde davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %14

9. Metnin Adı: *Nasrettin Hoca*

Ana Tema: *Millî Kültür*

Alt Tema: *Türk Büyükleri*

Metnin Türü: *Biyografi*

Metnin Yazarı: *Ahmet Köklügiller*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metne hazırlık aşamasında öğrenciler, Nasrettin Hoca fıkralarını araştırırlar. Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde, öğrencilerle konuşma çalışması yapılmadan önce diksiyona dayalı çalışmalar yapılır. İnce a'nın (â) telaffuzuyla ilgili olarak kelime söyleme çalışmaları yapılır. Böylesi bir diksiyon çalışması öğrencilerin

daha güzel konuşabilmeleri açısından oldukça olumludur. İnce a (â) çalışmasının ardından konuşma becerisine yönelik etkinliğe geçilir.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Hafızada Tutma: Öğrenciler derse gelmeden önce yaptıkları Nasrettin Hoca fıkralarıyla ilgili çalışmalarını kullanır. Öğrenciler, seslerini ve beden dillerini de etkili kullanarak fıkralarını sınıfla paylaşırlar. Fıkralar anlatıldıktan sonra öğrenciler kendilerini, sunum tekniği yönünden değerlendirirler.

Tüm etkinlikler kazanımlarla örtüşmektedir. Yapılacak olan diksiyon çalışması öğrenciler için oldukça yararlıdır. Etkinlikler ve ders süresi de paralellik göstermektedir. Fıkraların gruplar halinde anlatılması da süreden tasarrufu sağlamaktadır. Kazanımların tümü, tüm öğrencilerde davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

10. Metnin Adı: Türküler Dolusu

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Türk Müziği

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Bedri Rahmi Eyüboğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Dersten önce öğrencilere münazara yapılacağı bilgisi verilir. Öğrenciler sınıfta dörder kişiden oluşan gruplar oluştururlar. Öğrenciler, verilen konularda araştırmalar yaparlar.

Güdümlü Konuşma: Metin işlenmeden önce öğrenciler, türkülerin toplum hayatındaki yeri hakkında konuşmalar yaparlar. Öğrenciler düşüncelerini ifade etme olanağı bulacaklardır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Münazara: Öğrenciler, münazara yöntemine uygun olarak ikna etme yolunu seçerler. Münazara etkinliği açık, düzgün, etkili, inandırıcı konuşmalarla sürdürülür. Öğrenciler hazırlıklı konuşmalar yapmanın tüm kazanımlarını, kazanıma dönüştürürler. Öğrenciler sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkileri içeren cümleler de kurabilir.

Yapılacak olan etkinlikler tüm öğrencilerin aktif katılımını sağlayacağı için kazanımlar öğrencilerde davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %67

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %16

11. Metnin Adı: Köroğlu Destanı

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Destanlarımız

Metnin Türü: Destan

Metnin Yazarı: Anonim

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler dersten önce derse hazırlıklı gelirler; tekerlemeler bularak tekerlemeleri ezberlemeye çalışırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Hafızada Tutma: Öğrenciler daha önceden ezberlemeye çalıştıkları tekerlemeleri eksiksiz söylemeye çalışırlar.

Kazanımlarla uygulamalar birbirleriyle tamamen örtüşmektedir. Dolayısıyla kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %6

12. Metnin Adı: Atasözleri ve Deyimler

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Söz Varlığımız

Metnin Türü: Eleştiri

Metnin Yazarı: Aziz Nesin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Konuşma becerisinde kullanılmak üzere öğrencilere deyimler dağıtılır. Öğrenciler bu deyimlerin öykülerini araştırırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Etkinlik öncesinde, daha önceki konuşmalarında telaffuzları düzgün olmayan öğrenciler için ek çalışmalar yapılır. Bu amaçla öğrenciler için tekerlemelerden yararlanılır. Öğrenciler, diksiyonlarını düzgün ve etkili kullanabilmeleri açısından teorik bilgilerle donatılır. Yöntem esnasında öğrenciler, belirlenen deyimlerinin öyküleri deyimlerini söylemeden başka kelimelerle anlatılır. Diğer öğrenciler anlatılan deyim hangisi olduğunu anlamaya çalışır.

Tartışma: Öyküsü anlatılan deyim üzerinde tartışılır. Dolayısıyla birkaç öğretim yöntemi bir arada kullanılır. Öğrenciler, konuşmalarında kendi duygu ve düşüncelerini de rahatlıkla ifade edebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %18

13. Metnin Adı: Yangın

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Dayanışma

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: İbrahim Zeki Burdurlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrenciler metnin içeriği ve görselleri hakkında konuşturulur.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Soru-Cevap: Öğrencilere Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin okunur. Bu metinden hareketle öğrenciler sorulan sorulara yanıtlar verir.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrenciler konuşma kurallarını uygulayıp, ses ve beden dillerini de etkili kullanmaya yönlendirilir. Aynı zamanda birden fazla konuşma yöntem ve tekniği uygulanır.

Kazanımlar ve etkinlik uyumludur. Etkinlikler planlı uygulandığı takdirde süreyi aşmayacak niteliktedir. Dolayısıyla kazanımlar öğrencilerde davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %22

14. Metnin Adı: *Konuğa İkrâm*

Ana Tema: *Millî Kültür*

Alt Tema: *Konukseverlik*

Metnin Türü: *Deneme*

Metnin Yazarı: *Mehmet Önder*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık aşamasında, metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır.

Güdümlü Konuşma: Derse hazırlık bölümünde ikinci konuşma çalışması olarak metin ve görselleri hakkında yorumlar yapılır. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, verilen konu hakkında duygu ve düşüncelerini etkili olarak ifade eder.

Beyin Fırtınası: Öğrenciler konu hakkında düşüncelerini iki dakika içinde belirtir. Öğrenciler konuşma kurallarını etkili uygular. Öğrenciler tüm bu etkinliklerin sonunda ses ve beden dillerini de etkili kullanır.

Metin, konuşma etkinlikleri açısından tamamlandıktan sonra, öğrenciler kendi konuşmalarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. Konuşma becerisi etkinlikleri tamamen uygulanır. Kazanımlar tüm öğrencilerin etkin katılımıyla davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %27

15. Metnin Adı: *Yaprak Dökümü 'nden*

Ana Tema: *Millî Kültür*

Alt Tema: *Aile İlişkileri*

Metnin Türü: *Roman*

Metnin Yazarı: Reşat Nuri Güntekin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap / Gündümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrencilere, aynı adla yayınlanmış olan diziyle ilgili izlenimleri sorulur. Öğrenciler, dizinin adının neden “*Yaprak Dökümü*” olduğu konusundaki düşüncelerini paylaşır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Yaratıcı Konuşma: Uygulanması önerilen süre, bir ders saatidir. Öğrenciler konuyla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder. Her öğrenci kendinden önce konuşan arkadaşının düşüncelerine farklı bir bakış açısı getirir. Konuşma etkinliği tamamlanır.

Konuşma etkinliğine ayrılan süre kazanımlar uyumludur. Daha önce yapılan etkinlikler de göz önünde alındığında metnin kazanımları tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %9

16. Metnin Adı: Dostlar Beni Hatırlasın

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Dostluk

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Âşık Veysel Şatıroğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler, derse hazırlıklı gelirler. Konuşma becerisi etkinliklerinde kullanılmak üzere Âşık Veysel Şatıroğlu'nun hayatını, kişiliğini ve şiirlerini araştırırlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler metne hazırlık bölümünde, metinle ilgili konuşma çalışması yapacaklardır. Öğrenciler duygu, düşünce ve bilgi birikimlerini aktarma imkânı bulurlar. Aynı zamanda konuşma kuralları da uygulanır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Röportaj / Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde öğrencilere, öncelikle konuşma ile ilgili teorik bilgiler verir. Öğrencilere uygulaması önerilen yöntem, güdümlü konuşmadır. Güdümlü konuşmanın içinde önerilen yöntem ise, röportajdır. Öğrenciler derse gelirken yaptıkları hazırlıkları çıkarırlar. Sınıf iki gruba ayrılır. Röportaj yapacak olan öğrenciler, edindikleri bilgiler çerçevesinde; şairin şiirleri, kişiliği, yaşamı ile ilgili sorular hazırlar.

Öğrenciler, görüldüğü üzere birden çok yöntem ve tekniği kullanabilme olanağı bulurlar. Çünkü röportaj esnasında kendilerini başkalarının yerine koydukları için aynı zamanda canlandırma da yapılabilir. Canlandırmanın da etkinliklere dahil olmasıyla ses ve beden dillerini kullanmaya yönelik olarak da gelişme olur.

Etkinlikler, tüm sınıfın aktif katılımı ile gerçekleştirilebileceğinden kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

17. Metnin Adı: Nerede İnsan Varsa Orada Umut Vardır

Ana Tema: Duygular

Alt Tema: Umut

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Afşar Timuçin

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrencilere iki ayrı konuşma çalışması yapılır. Öğretmenler, sorularıyla öğrencileri yönlendirir. Öğrencilerin başlarından geçen olayları sıraya koyarak anlatması sağlanır.

Soru-Cevap: Öğrenciler, bazı kelimelerinin kendilerinde çağrıştırdıklarını paylaşırlar. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere iki farklı konuda konuşmalar yaparlar. Öğrenciler, konuyla ilgili olarak duygu ve düşüncelerini belirli bir sıraya koyarak anlatırlar. Öğrenciler ses tonlarını ayarlamaları konusunda uyarılır. Kendilerini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanırlar.

Güdümlü konuşma / Beyin Fırtınası: Bu yöntem için ayrılan süre bir ders saatidir. Öğrencilere bir problem verilir. Öğrenciler bu problemleri öncelikle, beyin fırtınası yöntemiyle belirler. Daha sonra ortaya çıkan kavramlardan yola çıkarak konuşmalar yapılır. Sorunlara konuşarak çözüm aranır. Yöntem, güdümlü konuşma olarak geçse de sınıf içerisinde genel anlamda bir tartışma ortamı da mevcuttur.

Öğrencilerin tamamının aktif katılımının sağlanacağı bir çalışma olacaktır ve kazanımlar da davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %10

18. Metnin Adı: Kedi Ağaca Çıktı

Ana Tema: Duygular

Alt Tema: Mizah

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Muzaffer İzgü

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Derse hazırlık aşamasında metnin görselleri öğrenciler tarafında incelenir ve konuşmalar yapılır. İncelemenin ardından öğrencilerle, metnin içeriğine dayalı soru-cevap çalışması yapılır. Öğrenciler ilk aşamada konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Kendisini Başkasının Yerine Koyarak Konuşma: Metnin konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde öğrencilere öncelikle, *hazırlıklı ve hazırlıksız konuşmalarla* ilgili teorik bilgiler verilir. Bu yöntemin uygulanması için önerilen süre bir ders saatidir. Amaç; konuşmada karşındakinin değer yargılarını, içinde bulunduğu duygu ve düşünceleri anladığını hissettirerek etkili bir iletişim kurmaktır.

Örnek Olay: Öğrencilere, günlük hayatta karşılaşılabilecekleri sorunlara benzer olarak örnek olaylar okunur. Her örnek olaydan sonra birkaç öğrenciye söz verilir, böyle bir durumda nasıl davranacakları, neler söyleyecekleri anlattırılır.

Verilen etkinlikler ve kazanımlar aynı doğrultudadır. Yapılacak olan etkinlikler tüm öğrencilerin aktif katılımını sağlayacağından, kazanımlar da davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

19. Metnin Adı: Rıhtımda Uyuyan Gemi

Ana Tema: Duygular

Alt Tema: Özlem

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Ahmet Hamdi Tanpınar

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında önerilen *gezi* yöntemidir. Konuşma becerisine yönelik bölümdeki etkinlikler de yapılacak olan geziye göre planlanmıştır. Gezi, daha önceki metinlerde de sözü edildiği üzere sınırlılığı olan bir yöntemdir. Uygulanacağı ya da uygulanmayacağı belli olmayan, kesin yargı bildirilemeyen bir öneridir. Dolayısıyla mutlaka uygulanabilecek alternatif bir yöntem de belirtilmelidir. Ancak incelendiği üzere böylesi bir alternatif yöntem, bildirilmemiştir.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrencilere konuşurma etkinliği yaptırılır. Gemiyle veya tekneyle seyahat eden öğrenciler söz alarak yaşadıklarını ve izlenimlerini sınıfla paylaşır, konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Önerilen süre ise bir ders saatidir. Öğrenciler gidilecek olan yeri daha önceden araştırdıkları için, gidilen bölgede birbirlerine rehberlik de ederler. Öğrenciler buldukları ortama göre ses tonu ayarlayıp, konuşma tutumu geliştirir. Gezi sonrası öğrencilerle *soru-cevap* çalışması yapılır. Öğrenciler duygu, düşünce ve izlenimlerini sözlü olarak ifade ederler.

Gezi yöntemi uygun zamanda planlanıp uygulanabildiği takdirde kazanımlar gerçekleşebilir. Ancak uygulanamazsa öğretmen alternatif bir konuşma etkinliği üretmelidir. Örneğin; daha önceden gezilen görülen bir yer, öğrenciler tarafından araştırılıp görsellerle sunulabilir. Böylesi bir uygulamada da öğrenciler kazanımlara ulaşabilirler.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %15

20. Metnin Adı: Hazır Olun, Fırtına Geliyor

Ana Tema: Duygular

Alt Tema: Korku

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Halikarnas Balıkcısı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metne hazırlık aşamasında öğrenciler, dört gruba ayrılır. Amaç; yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerinin kullanılması sağlamaktır. Bu doğrultuda birinci grup, belirlenen radyo programlarını dinler; ikinci grup, belirlenen televizyon programlarını izler; üçüncü grup, belirlenen gazete ve dergileri okuyacak; dördüncü grup ise çevredeki cadde, sokak ve iş yeri isimlerini inceler. Gruplar takip ettikleri yazı ve yayınlarda Türkçenin yanlış kullanımıyla ve yabancı kelimelerin yaygınlığıyla ilgili notlar alır.

Soru-Cevap: Metne hazırlık aşamasında öğrencilere, metinle paralel sorular sorulur. Öğrencilerden daha önceki korkularıyla ilgili anılarının anlatılması istenir. Öğrenciler sözlü anılarını esnasında konuşma kurallarını uygular.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

İkna Etme: Hazırlık aşamasında belirlenen gruplar, konu hakkındaki fikirlerini sayısal verileri de kullanarak savunurlar. Her gruba belirli bir süre verilir, verilen süre içerisinde konuşmalar tamamlanır.

Öğrenciler standart Türkçeyi kullanmaya özendirildikleri ve etkinlikler tüm öğrenciler tarafından aktif biçimde yapılabileceği için, kazanımlar sınıf genelinde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %6

21. Metnin Adı: Peri Bacaları

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Doğadaki Fiziksel Değişiklikler

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Yaşar Kemal

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Öğrencilere, metinle bağlantılı olarak doğal güzellikler hakkında çeşitli sorular sorulur. Öğrenciler duygu, düşünce ve izlenimlerini ifade eder. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Tartışma: Öğrenciler, turizm, turist ve sorunlar üzerine düşüncelerini ifade eder. Bu şekilde metinle ilgili bir konu masaya yatırılmış olur. Öğrencilerin tümü etkinliğe katılır.

Verilen bir ders saati içerisinde de tüm öğrencilerin aktif katılımı gerçekleşeceğinden kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

22. Metnin Adı: Yürüyen Köşk

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Çevrenin Korunması

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: www.erkincan-cevreorman.gov.tr/ykosk.html

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında öğrenciler, dersten önce Atatürk'ün ağaç, orman ve tabiat sevgisi ile ilgili anılar, güzel sözler, gazete haber ve yazıları derleyip sınıfa getirirler.

Soru-Cevap / Güdümlü Konuşma: Metni anlama ve çözümleme çalışmasında öğrencilerin doğa terimleri hakkında konuşma yapmaları sağlanır. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Tartışma: Hazırlık aşamasında derlenen bilgilerin de desteğiyle verilen konu üzerinden tartışma yapılır.

Eleştirel Konuşma: Öğrenciler, konuşmalarına yabancı kökenli sözcüklerin yerine Türkçelerinin kullanılmasında destek alacaklardır ve uyarılır.

Yapılan konuşma çalışmaları, etkinlikler, kazanımlar ve ders süresi paralellik göstermektedir. Dolayısıyla kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

23. Metnin Adı: şehrin üstünden Geçen Bulutlar

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Gökyüzü

Metnin Türü: şiir

Metnin Yazarı: Ahmet Muhip Dıranas

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması nerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında, ğretmen sınıfa dürbün getirir.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler de doğa kavramlarıyla ilgili şiirler bulup, sınıfta okuduktan sonra, şiirlerde ele alınan duygu ve imgelerle ilgili düşüncelerini paylaşırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Önerilen dersi işleme süresi ise bir ders saatidir. Öğretmen sınıfa getirdiği dürbünü öğrencilere verir. Öğrencilere öncelikle, çevreye farklı gözle

bakmanın nasıl bir duygu olduğu sorulur. Alınacak olan cevaplardan hareketle, daha soyut bir kavramlarla ilişki kurularak, hayata farklı gözle bakmanın nasıl bir duygu olduğu sorulur. Öğrencilerde, somut-soyut geçişi sağlanır. Konuşan öğrenciler, kendilerinden önce konuşan arkadaşlarının söylediklerine farklı bakış açıları getirerek yorumlar yapar.

Değerlendirme kazanımlarını gerçekleştirmek amacıyla öğrenciler, Öğrenci Çalışma Kitaplarında yer alan ve konuşmaları dil, anlatım, içerik ses ve beden dilini etkili kullanma açısından değerlendiren formu doldururlar.

Genel olarak metne baktığımızda konuşma çalışmalarının tümü, öğrencilerde olumlu davranış değişikliği meydana getirebilecek niteliktedir. Verilen süre de öğrencilerin etkinlikleri uygulayabilmesi için yeterlidir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %75

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %18

24. Metnin Adı: Kızıl Derili Reisinden Çevre Dersi

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Çevrenin Korunması

Metnin Türü: Mektup

Metnin Yazarı: Reis Seattle

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler hafta boyunca, gazete ve dergilerde çevre sorunları hakkında yayımlanan haber, yazı ve görselleri derleyip sınıfa getirir.

Tartışma: Metne hazırlık bölümünde öğrenciler, Kızılderililer hakkında bilgilerini paylaşırlar. Filmlerden veya kitaplardan öğrendikleri bilgileri de kullanarak tartışma yapılır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Tartışma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde öğrenciler, sınıfa getirdikleri gazete kupürlerini okurlar, içerikleri hakkında *tartışmalar* yaparlar.

Beyin Fırtınası / Tartışma: Öğrenciler bir ders saati boyunca ilk olarak beyin fırtınasıyla, çevre sorunlarına alınması gereken önlemleri belirlerler. Belirlenen ana fikirler üzerinden tekrar tartışma yapılır.

Kazanımlar davranışa dönüşebilecektir. Hazırlıklı konuşmalara ait, yöntem ve teknikleri etkili kullanma maddesi de birden fazla yöntemin kullanılmasıyla öğrencilerde içselleşir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %10

BATU YAYINLARI 8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Kitap ve İnsan

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Mehmet Doğan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrenciler, kitaplarla ilgili düşüncelerini aktarırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler için tahtaya bir takım sözler yazılır. Öğrenciler yazılan bu sözler üzerinden duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Diyalog: Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş sözcüklerin yerine Türkçelerinin kullanılmasını sağlamak amacıyla öğrencilere Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda bir etkinlik önerilmektedir. Öğrenciler, ikişerli gruplara ayrılır. Öğretmenin daha önceden çoğalttığı konuşma örneği (*diyalog*) öğrencilere dağıtılır. Öğrenciler bu konuşmada geçen yabancı kökenli sözcüklerin yerine Türkçelerini kullanarak diyaloglarını gerçekleştirirler. Bu aşamada öğrenciler günlük hayatta oldukça kullanılan yabancı kökenli sözcüklerin Türkçelerini de özümserler.

Öğrencilerin gruplara ayrılarak çalışmalar yapmaları, tüm öğrencilerin sürece aktif katılımını sağlayacağı için kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38.4

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8.3

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %9

2. Metnin Adı: İmza Günü

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Mehmet Güler

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında öğrenciler, kitap okuma alışkanlığı kazanmanın önemi ve gerekliliği konusunda araştırmalar yaparlar. Öğrenciler, ülkemizdeki okuma oranlarını araştırıp sunumlarını bu yolla zenginleştirirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

İkna Etme: Öğrenciler, bu süreçte derse hazırlık bölümünde yaptıkları araştırmaları kullanırlar. Konuşmaların bitimiyle birlikte öğrenciler anlamadıklarını ve merak

ettiklerini arkadaşlarına sorarlar. Öğrenciler, kitap okumanın gerekliliği konusunda ikna edilir. Öğrencilere konuşmaları için beşer dakika süre tanınır.

Bu etkinlik iki ders saati içerisinde tamamlanabilecektir. Dolayısıyla süre açısından da bir sorun yaşanmayacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %33

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %22

3. Metnin Adı: Muğla Mustafendi Halk Kütüphanesi

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Raşit Çavaş

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Beyin Fırtınası: Öğrenciler, kütüphanenin önemi konusunda fikirler üretir. Öğrencilerin metin ile ilgili bilgi birikimleri harekete geçirilir.-

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kendisini Karşısındaki Yerine Koyarak Konuşma: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin öğrencilere okunur. Diğer öğrenciler kendilerini metnin kahramanı yerine koyarlar ve sorunlarına konuşarak çözüm ararlar. Bu aşamada hem ses ve beden dili etkili kullanılmış olacaktır hem de konuşma kuralları kazanımları uygun olarak davranışa dönüştürülür.

Uygulanacak olan konuşma becerisine dönük etkinlikler yeterlidir ve ders süresi içerisinde gerçekleştirilebilecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %20

4. Metnin Adı: Öykülerin Sıcağında Cahit Sıtkı

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Eleştiri

Metnin Yazarı: Esra Karaduman Okay

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrenciler, okudukları kitaplar hakkında duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Bu aşamada kazanımlarda yer almasa da öğrencilerin kendilerini sözlü olarak ifade etmelerine olanak sağlanır (uygulama yüzdelerine eklenmiştir.)

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Eleştirel Konuşma: Öğrencilere bir konu verilir. Öğrenciler öncelikle bu konu hakkındaki düşüncelerini konuşma yazısı haline getirirler. Öğrenciler, bu konu hakkındaki olumlu ve olumsuz düşüncelerini ifade ederler. Öğrenciler, metin esnasında yeni öğrendikleri kavramları konuşmalarında kullanırlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

5. Metnin Adı: Kütüphane

Ana Tema: Okuma Kültürü

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Nihat Malkoç

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Şiir dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Şiirin işlenişi esnasında öğrencilerin ses ve beden dillerini etkili kullanmalarını sağlamaları açısından, şiir öğrencilere tekrar sınıfın ortasında okutturulur. Öğrenciler şiiri ifade ederlerken seslerini ve beden dillerini doğru kullanmak zorundadırlar. Diğer öğrenciler de bu sürece tanıklık ederler ve dikkat edilmesi yerler konusunda arkadaşlarını uyarırlar.

Yaratıcı Konuşma: Öğrencilere, eksikliğini hissettikleri bir alanda yayınevi kurmaları söylenir. Öğrenciler, belirlenen alandaki yayın politikası ve hedef kitesini anlatan konuşma metinleri hazırlarlar. Öğrenciler, yayınevinin adı, logosu, kitapların görsel ve biçimsel özelliklerini de konuşmalarında anlatırlar. Bu amaçla her öğrenci, kendinden önce konuşan arkadaşının sözlerine ek olarak farklı bakış açıları getirirler.

Böylesi bir çalışma sınıf içerisinde hazırlık olmaksızın yapılacağı için uzun sürer. Öğrencilerin bireysel çalışmalarının yerine, üç-dört kişilik grupların bir yayınevi kuruluşunda bir araya gelmesi hem öğrenciler arasında fikir alışverişini sağlar hem de daha çok öğrencinin etkinliğe katılımı sağlar. Aksi halde kazanımlar davranışa dönüşemeyecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %56

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %21

6. Metnin Adı: Atatürk'ün Kişilik Özellikleri ve Eserleri

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Mustafa Kurt

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler, cumhuriyetin ilk yıllarındaki sosyal ortam ve ülkemizin içinde bulunduğu tarihî gerçeklerle ilgili konuşmalar yapacakları için, derse hazırlıklı gelirler. Öğrenciler, konuşma metinlerini hazırlayacaklar ve konuşmalarını görsel materyallerle desteklerler. Bu yolla, hazırlıklı konuşma kazanımlarının bir bölümü de davranışa dönüştürülür.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Derse hazırlık bölümünde hazırlanan konuşma metinleri çıkarılır. Öğrenciler konuşmalarını sunarken hazırlıklı konuşmalar yapmanın kazanımlarını da dikkate alırlar. Tekrara düşmeden konuşmaya özen gösterirler. Öğrenciler konuşmalarını tamamladıktan sonra, kendilerini sunum tekniği yönünden değerlendirirler.

Metne yönelik konuşma çalışması hazırlıklarının önceden planlanmış olması ve öğrencilerin derse hazırlıklı gelmesi süre açısından sıkıntı yaşanmasını önleyecektir. Öğrenciler konuşmalara aktif katılabileceklerdir. Kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %67

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %20

7. Metnin Adı: Bir Hatıra

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Hasan Rıza Soyak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini sözlü olarak ifade etmelerini sağlamak amacıyla; Atatürk'ün Türk milletiyle ilgili duygu ve düşünceleri hakkında konuşma çalışması yapılır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrencilere, metinde geçen birtakım kelimeler verilir. Öğrenciler bu kelimeleri seçerek duygu ve düşüncelerini ifade eden konuşmalar yaparlar. Ses ve beden dillerini de etkili kullanmaya çalışırlar.

Konuşma çalışmalarında kazanımlar öğrencilerin genelinde, sürenin de yeterli olması sebebiyle davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %15

8. Metnin Adı: İnsan Sevgisi ve Evrensellik

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Atatürkçülük'ten

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'ni Türk gençliğine emanet etmesini ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabe'sinde belirtilen Türk gençliğinin görevlerinin neler olduğunu konuşmalarında açıklarlar.

Konuşma konusu, öğrencilerin seviyeleri için oldukça uygundur. Gençliğe Hitabe üzerinde de düşünmelerini sağlamak, öğrencilerin bilgi birikimlerini harekete geçiricidir. Öğrenciler üstelerine düşen görevleri konuşmalarında yaparlarken, konuşmalarında amaç-sonuç, sebep-sonuç ilişkilerine de yer verecek olmaları kazanımların gerçekleşme sürecini olumlu etkileyecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %8

9. Metnin Adı: Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Cahit Kulebi

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrenciler, Atatürk'ün hangi özelliklere sahip bir lider olduğu konusunda konuşmalar yaparlar. Öğrenciler bu konuşmalar esnasında önceki bilgileriyle de ilişki kurarlar.

Serbest Konuşma: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın önerisine göre öğrenciler “Soru Grubu” ve “Editör Grubu” olarak ikiye ayrılır. Editör grubundaki öğrenciler bir Atatürk Gazetesi çıkaracaklarını düşünürler. Soru grubundaki öğrenciler de diğer gruba gazeteyle ilgili merak ettikleri soruları sorarlar.

Serbest konuşma çalışması, öğrencilerin kendilerini başka kişiler gibi düşünmeleri açısından ve ona göre konuşma biçimleri oluşturması yönlerinden de olumlu olacaktır. Metnin kazanımları, etkinliklerle uyumlu olduğu için öğrencilerde davranışa dönüşebilecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %8

10. Adı: *Eğitimci Atatürk*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Metnin Türü: *Konferans*

Metnin Yazarı: *Sevtaç Koçak*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler, Atatürk'ün hedef olarak belirlediği” muasır medeniyet seviyesine ulaşmak” sözüyle ilgili yorumlarını paylaşırlar. Her öğrenci kendinden önce konuşan öğrencinin sözlerine farklı bakış açıları getirir. Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Bir hafta boyunca yeni öğrenilen kelime, kavram ve atasözlerinin yer aldığı kelimeler ders esnasında tahtaya yazılır. Öğrenciler tahtada yazılı olan kelime, kavram ve atasözlerini kullanarak sözlü biçimde cümleler kurarlar.

Konuşma çalışmalarına ayrılan etkinlik sayısı fazla olmasa da kazanımları destekleyici niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %11

11. Metnin Adı: *Türkiye'nin Jeopolitik ve Jeostratejik Değeri*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Metnin Türü: *Makale*

Metnin Yazarı: *Ö. Kürkçüoğlu-N. Çağan*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde öğrenciler, onlara önceden verilen “Fotoğraflarla Atatürk ve Dönemi” konusunda hazırlıklı konuşmalarını yaparlar. Her öğrenci konuşmaları dört ya da beş dakika süreyle yapar.

Önerilen çalışma sayısı azdır. Ancak kazanımları destekleyici niteliktedir. Yukarıda da belirtildiği üzere metnin kazanımları sadece hazırlıklı konuşmalara yöneliktir. Bu kazanımlar da önerilen etkinliklerle davranışa dönüştürülebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %10

12. Metnin Adı: Ellinci Yıl Türküsü

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Ayhan İnal

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

İkna Etme: Öğrenciler, en çok sevdikleri kişileri veya varlıkları belirleyerek not ederler. Daha sonra seçilen varlık veya varlıkların seçilme nedenleri öğrenciler tarafından açıklanır. Öğrenciler bu aşamada sağlam gerekçeler gösterirler. Gerekçelerin gösterilmesi ancak sebep-sonuç ilişkili cümlelerin kurulmasına bağlıdır. Bu amaçla bu kazanım da uygulama yüzdelerine eklenmiştir.

Verilen etkinlik ile kazanımlar örtüşmektedir. Etkinliğin uygulanışı ders süresini aşmayacak niteliktedir. Kazanımlar da davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44.4

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %22

13. Metnin Adı: *Dil Sevgisi, Dil Bilinci*

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Mehmet Başaran

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan konular öğrencilere verilir. Öğrenciler bu konulardan istediklerini seçerler ve konuşmalarını hazırlarlar. Öğrenciler konuşma hazırlıklarında görsel materyallerden de yararlanırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler, daha önceden yaptıkları çalışmalarını çıkarırlar. Öğrenciler, konuşmalarını sunarlar. Konuşma esnasında diğer öğrenciler konuşan arkadaşlarını kesintiye uğratabilecek ve sorular sorarlar.

Öğrenciler, hazırlıklı konuşmalar yapmanın kazanımlarını davranışa dönüştürebileceklerdir ve aynı zamanda konuşma kuralları da uygulanmış olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15.3

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58.6

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

14. Metnin Adı: *Son Kuşlar*

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Sait Faik Abasıyanık

Metinde Gerçekleştirilmesi Hedeflenen Kazanımlar:

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Serbest Konuşma: Öğrencilerin, duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade etmelerini sağlamak amacıyla onlardan bir süre gözlerini kapalı tutmaları istenir. Öğrenciler, bir süre doğadaki tüm güzelliklerin yok olduğunu var sayarlar. Öğrenciler, böylesi bir dünyada yaşamının nasıl olduğunu düşünerek sınıfla paylaşırlar. Öğrenciler, ses ve beden dillerini etki kullanmaya özen gösterirler.

Etkinlikler, kazanımları destekleyici niteliktedir. Dolayısıyla kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %23

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

15. Metnin Adı: Beyaz Diş

Ana Tema: Sevgi

Metnin Türü: Roman

Metnin Yazarı: Jack London

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, hayvanları korumayla ilgili bazı slogan ve afişler hazırlarlar ve sınıfa getirirler.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında ise öğrenciler, günümüzde hayvanlar ve onların karşı karşıya olduğu tehlikeler hakkında duygu ve düşüncelerini ifade ederler (uygulama yüzdelerine eklenmiştir).

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler hayalî olarak “*Hayvanları Koruma Derneği*” kurarlar. Bu aşamada öncelikle öğrencilerin de katılımıyla derneğin amaçları belirlenir. Düzenlenecek etkinlikler de öğrenciler tarafından katılımlı konuşmayla belirlenir. Katılımlı konuşmalar sayesinde öğrenciler, hayvanları koruma konusunda bilinçlendirilirler.

Öğrencilere verilen konu, öğrenci seviyesine oldukça uygundur. Öğrenciler bu sayede güncel olaylarla da ilgilenirler. Ayrıca böylesi bir konuyla da metnin kazanımları davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %19

16. Metnin Adı: *Sevgi*

Ana Tema: *Sevgi*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Yazarı: *İbrahim Minnetoğlu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Amaç; öğrencilerin sorunlarına konuşarak çözüm aramalarını sağlamaktır. Öğrencilere beş dakika zaman verilir. Öğrenciler bu beş dakika içerisinde günlük hayatta onları üzen, sinirlendiren, inciten olayları düşünürler. Öğrencilerden kendilerini rahatsız eden bu olaylar karşısında nasıl bir tavır aldıkları anlatmaları istenir. Öğrenciler bu etkinlikle ses ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Kazanımlar, başarıyla davranışa dönüşebilecektir. Süre de dersi aşmayacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %13

17. Metnin Adı: *Dünyayı Güldüren Adam*

Ana Tema: *Millî Kültürümüz*

Metnin Türü: *Biyografi*

Metnin Yazarı: *Hanife Azaklı*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Canlandırma: Öğrenciler, sınıf içerisinde gruplar oluştururlar. Öğrenciler, bildikleri Nasrettin Hoca fıkralarını sınıfta canlandırırlar. Böylelikle, öğrenciler ses ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %6

18. Metnin Adı: *Türküler Dolusu*

Ana Tema: *Millî Kültürümüz*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Yazarı: *Bedri Rahmi Eyüboğlu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrenciler, türkülerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Canlandırma: Öğrencilerden, yörelerinde söylenen bir türkünün hikâyesini araştırıp sınıfa getirmeleri istenir. Öğrenciler bu hikâyeyi sınıfta canlandırırlar. Bu şekilde kazanımların davranışa dönüştürülmesi amaçlanmaktadır.

Ancak; böylesi bir uygulamanın yapılabilmesi için derse hazırlık aşamasında birtakım araştırmalarının tamamlanması gerekmektedir. Öğrenciler öncelikle gruplar oluşturmalı, hikâyeler bulunmalı, hikâyeler öğrenciler tarafından çalışılmalı ve sınıfta o şekilde canlandırılmalıdır. Aksi bir durumda hazırlıkların yapılması ders sonrasına kalacaktır, daha sonra yapılacak canlandırma, konudan kopukluğa yol açacağı için etkili olmayacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %11

19. Metnin Adı: Yünden Halıya

Ana Tema: Milli Kültürümüz

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Nurhayat Yazgan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, Türk kahvesinin kültürümüzdeki yeri ve önemi hakkında konuşmalar yaparlar. Öğrenciler konu ile ilgili olarak öncelikle bilgilendirilirler. Daha sonra öğrencileri tecrübelerinden de yararlanarak konuyla ilgili bildiklerini paylaşırlar. Bu sayede konuşma kuralları da uygulanır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %8

20. Metnin Adı: *Ergenekon Destanı*

Ana Tema: *Millî Kültürümüz*

Metnin Türü: *Destan*

Metnin Yazarı: *Necati Sepetçioğlu*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde, konuşma bölümünde kullanılmak üzere öğrenciler, Nevruz Bayramı ile ilgili bir araştırma yapıp, bu araştırmalarını konuşma metnine dönüştürürler. Öğrenciler bu araştırmaları ikili gruplar halinde yaparlar. Böylesi bir grup çalışmasıyla daha çok öğrencinin derse katılımı sağlanır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler bu aşamada hazırlıklı konuşmalar yaparlar. Öğrencilerin önceki çalışmaları sınıf ortamında sunulur. Öğrenciler konuşmalarını bitirdikten sonra kendi konuşmalarını dil ve anlatım yönünden değerlendirirler.

Konuşma becerisi kazanımları yapılacak olan etkinliklerle yeterli sürede kazanıma dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %13

21. Metnin Adı: *Karagöz Televizyonda Canlanabilir*

Ana Tema: *Milli Kültürümüz*

Metnin Türü: *Sohbet*

Metnin Yazarı: *Şevket Rado*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Canlandırma: Öğretmenler derse çoğaltılmış Karagöz-Hacivat oyunu getirirler. Öğrenciler ses ve beden dillerini etkili kullanacak şekilde canlandırmalarını yaparlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

22. Metnin Adı: *Güneş Battı*

Ana Tema: *Doğa ve Evren*

Metnin Türü: *Masal*

Metnin Yazarı: *Bedrettin Karaçam*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Öğrenciler, doğanın kirletilmesinin ve doğadaki kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin doğuracağı sonuçları tartışırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

İkna Etme: Çevrenin korunmasıyla ilgili olarak öğrencilere birtakım konular verilir. Öğrenciler, bu konular üzerinden en fazla üç dakikalık konuşmalar yaparlar.

Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar; kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %14

23. Metnin Adı: *Yedigöller 'de Sonbahar*

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Ümit Yaşar Oğuzcan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, mevsimleri anlatan manzara resimleri ya da fotoğrafları sınıfa getirirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, yanlarında getirdikleri görselleri bir süre incelerler. Daha sonra öğrenciler, inceledikleri görseller üzerinden duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini paylaşırlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %11

24. Metnin Adı: *Mavisini Yitirmiş Yaşamak*

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Sohbet

Metnin Yazarı: Ali Çolak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

İkna Etme: Bu yöntem hazırlıklı konuşmaların kazanımlarının davranışa dönüşebilmesi için kullanılır. Bu amaçla öğrenciler iki, üç ya da dörderli gruplara ayrılır. Oluşturulan grup kadar renk sayısı kâğıtlara yazılır ve kâğıtlar öğrencilere çektilir. Her grup seçtiği rengin en güzel renk olduğunu kanıtlayıcı konuşmalar hazırlar. Gruplara on beş dakika hazırlık süresi verilir. Öğrenciler, diğer arkadaşlarını ikna edebilmek adına ellerinden geleni yaparlar. Konuşmalar esnasında diğer öğrenciler de konuşan grubun sözlerine karşılık verir. Öğrencilerin tamamının katılımının sağlanacağı, kazanımların hepsinin davranışa dönüşebileceği türden bir etkinliktir. Öğrenciler bu esnada ses ve beden dillerini de etkili kullanabileceklerdir.

Kazanımlarda yer almasa da; önerilen etkinlik ikna etme yöntemi olduğu için sebep-sonuç ilişkileri içeren cümlelere de yer verilebilecektir (uygulama yüzdelerine eklenmiştir).

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38.4

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %12

25. Metnin Adı: Dünya Hep Güzel Kalsın

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Röportaj

Metnin Yazarı: Ada Defne Dokuzoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında öğrenciler, doğal afetler ve felaketlerle ilgili kısa bir araştırma yaparlar.

Tartışma: Öğrenciler, doğal afetler ve gelecekte dünyamızı bekleyen doğal felaketlerin neler olduğu konusunda konuşmalar yaparlar. Kazanımlarda yer almasa da bu aşamada duygu, düşünce ve izlenimlerin aktarımı gerçekleşir (uygulama yüzdelerine eklenmiştir).

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Serbest Konuşma / Röportaj: Serbest konuşma yönteminde aynı zamanda *röportaj*dan da yararlanır. Öğrenciler bu aşamada ikişerli gruplara ayrılırlar. Öğrenciler, hazırlık aşamasında yaptıkları çalışmalardan röportajları esnasında yararlanırlar. Öğrenciler röportajlarını tamamladıktan sonra, röportajları konuşma metni haline getirirler. En iyi röportajı yapan grup sınıftaki öğrenciler tarafından seçilir.

Tüm öğrenciler, etkinliğe katılabileceklerdir. Kazanımlar da tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir. Ancak kazanımlarda konuşma kuralları da uygulanabilecektir. Dolayısıyla şu kazanımlar uygulama yüzdelerine de eklenmiştir: “Konuşmaya uygun ifadelerle başlar; Standart Türkçe ile konuşur; Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar; Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir.”

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %18

26. Metnin Adı: Çevrenin Dili Olsaydı

Ana Tema: Doğa ve Evren

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Ahmet Sandal

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Öğrenciler, Metnin birinci etkinliğinde bulunan resimlerdeki zıtlığı tartışırlar. Dolayısıyla duygu ve düşüncelerini de ifade ederler (uygulama yüzdelerine eklenmiştir).

İkna Etme: Öğrenciler, hayalî bir mahkeme salonunda olduklarını düşünürler. Bu amaçla sınıfın ortasına bir sandalye konulur. Üç öğrenci sırayla sanık sandalyesine oturur. Sanık sandalyesine oturan öğrenci, “çevreyi kirletmek ve kaynakları

bilinçsizce tüketmek” konusunda suçlanır ve kendini savunur. Birkaç öğrenci de sanığın avukatlığını yapar. Bir grup öğrenci de jüri olur ve duruşmayı karara bağlar. Öğrenciler konuşurlarken seslerini ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

İkna etme etkinliğinin aşamalarında, kazanımlarda yer almasa da “Standart Türkçe ile konuşur; Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar; Sorunlarına konuşarak çözüm arar” kazanımları davranışa dönüşür. Dolayısıyla uygulama yüzdelerine ekleneceklerdir. Diğer tüm kazanımlar da bu etkinlikle davranışa dönüşmüş olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %23

27. Metnin Adı: Komşusuzluk

Ana Tema: Toplum Hayatı

Metnin Türü: Sohbet

Metnin Yazarı: Ali Çolak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Öğrenciler, günümüzdeki komşuluk kavramını tartışırlar. Yorumlarını duygu ve düşünceleriyle ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Tartışma: Öğrenciler komşuluk ilişkileri konusunu içeren konuşmalar yaparlar. Duygu ve düşüncelerini ifade ederler.

Tüm kazanımlar, davranışa dönüştürülebilecektir. Verilen konu da hem öğrenci seviyesine hem de metnin konusuna uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

28. Metnin Adı: Posta Kutusundaki Mızıka

Ana Tema: Toplum Hayatı

Metnin Türü: Mektup

Metnin Yazarı: Ali Ural

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrenciler, duygu ve düşüncelerini ifade etmelerine olanak sağlayacak olan “*dostluk*”, “*arkadaşlık*” kavramları üzerinden konuşma çalışması yaparlar. Öğrenciler, konuşma kurallarını da uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrencilere, birtakım kelimeler yazılır. Öğrenciler bu kelimeleri kullanarak dostluğun önemi hakkında konuşmalar yaparlar, duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Konuşma kurallarını bu çalışmada da uygularlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

29. Metnin Adı: Birlikte

Ana Tema: Toplum Hayatı

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Mehmet Salihoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Örnek Olay / Gündümlü Konuşma: Amaç; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini sözlü olarak ifade etmelerini sağlamaktır. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan örnek olaylar öğrencilere okunur. Öğrenciler bu örnek olaylar karşısında hissettiklerini, böyle bir durumla karşılaşsalar neler yapacaklarını konuşma metinleri haline getirirler. Öğrenciler konuşmalarını ikişer dakika içerisinde yaparlar.

Öğrenciler kendilerini hem güncel bir olayın içinde bulurlar hem de öğrencilerin duygu dünyaları genişler. Bu nedenle kazanımlar tüm öğrencilerde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %33

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

30. Metnin Adı: Birey-Toplumsallık

Ana Tema: Toplum Hayatı

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Şemsettin Ünlü

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Öğrenciler, birey ve toplum ilişkisi üzerine bilgi birikimlerini harekete geçirirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Gündümlü Konuşma: Öğrencilere, günümüzde bireyin kendisi gibi olmasının ve kendisini bir birey olarak ifade etmesinin önündeki engellerin neler olduğu sorulur. Öğrenciler, bu konu hakkında bir süre düşündükten sonra konuyla ilgili konuşurlar.

Öğrenciler sorunlarına konuşarak çözüm ararlar. Ses ve beden dillerini etkili kullanabileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %35

Toplam: %15

31. Metnin Adı: Bir Orman Masalı

Ana Tema: Toplum Hayatı

Metnin Türü: Masal

Metnin Yazarı: G. Lee-A. Lifeson- N. Peart

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir masal öğrencilere okunur. Öğrenciler okunan parçadan hareketle duygu ve düşüncelerini belirtecek şekilde konuşma çalışması yaparlar (uygulama yüzdelerine eklenmiştir).

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlemeye yönelik olarak sorular sorulur.

Tartışma / Güdümlü Konuşma: Öğrenciler bu aşamada yeni öğrendikleri kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanırlar. Öğrenciler, dört gruba ayrılırlar. Küçük kâğıtlara dört tane atasözü yazılır. Her grup bir kâğıt seçer. Gruplar çektikleri atasözleri üzerinden konuşmalar yaparlar. Daha sonra öğrenciler, bu atasözlerinin hangi durumlarda kullanıldığını tartışırlar.

Öğrenciler konuşmaları esnasında ses ve beden dillerini de etkili kullanacakları için kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44.4

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %21

PASİFİK YAYINLARI 8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Dünyada Herkeste Sevgi Var... Her Yerde Sevgi Gümü Var...

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Birey ve Toplum

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Nuray Bartoschek

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metni anlamaya, çözümlmeye ve yeniden yapılandırmaya yönelik olarak öğrencilere metinle ilgili sorular sorulur. Öğrenciler sorulara verdikleri yanıtlarda konuşma kurallarını uygularlar ve kendilerini sözlü olarak ifade edebilirler.

Kendisini Karşısındaki Yerine Koyarak Konuşma: Öğrenciler bu yöntemi metinde geçen, “*Win öğretmenin gözleri benden çok uzaklara, sınıfın karşısındaki denizin maviliklerine dalıp gitmişti.*” sözünden hareketle uygularlar. Kendilerini bu sözden hareketle, kahramanın yerine koyarlar ve konuşmalarını yaparlar. Knuşma esnasında yabancı dillerden dilimize alınmış, henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanmayla ilgili olarak, öğrenciler daha önceden getirdikleri gazete haberlerini incelerler, yabancı kökenli sözcüklerin yerine Türkçelerini kullanırlar.

Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda belirlenen konuşma etkinlikleri ve çalışmaları kazanımlarla birebirdir. Süre oldukça yeterlidir ve seviyeye uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

2. Metnin Adı: *Yetim Kalan Ağaçlar*

Ana Tema: *Toplum Hayatı*

Alt Tema: *Birey ve Toplum*

Metnin Türü: *Hikâye*

Metnin Yazarı: *Murat Başaran*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metne hazırlık amacıyla öğrenciler sınıfa tabiatla ilgili deyimler, atasözü ve vecizeleri derleyerek gelirler.

Tartışma / Gündümlü Konuşma: Metne hazırlık amacıyla ilgili olarak öğrencilerden kırdan yaşayanlardan şehir hayatını, şehirde yaşayanlardan kır hayatını anlatmaları istenir. Buralara dair hayaller, özlemler öğrenciler tarafından tartışılır. Öğrenciler kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Soru-Cevap: Metin işlendikten sonra öğrencilerle metinle ilgili sorular sorulur.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrencilerin daha önceden derledikleri deyim, atasözü ve vecizelerden bazıları tahtaya yazılır. Öğrencilere, “*medeniyetin ve şehirleşmenin getirdiği sonuçlardan birinin de tabiattan uzaklaşmak olduğu*” söylenir. Öğrenciler, deyim, atasözü ve vecizeleri de kullanarak konuşmalarını etkili hale getirirler.

Kazanımlar davranışa dönüşmüş olacaktır. Öğrenciler konuşmalarını iki- üç dakika ile sınırlandırılırsa tüm öğrencilere de konuşma hakkı kazandırılmış olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %8

3. Metnin Adı: *Değişmek veya Kaybolmak*

Ana Tema: *Toplum Hayatı*

Alt Tema: *Medeniyet*

Metnin Türü: *Makale*

Metnin Yazarı: *Lahbabi*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin işlendikten sonra metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak metinle ilgili sorular sorulur.

Eleştirel Konuşma: Tahtaya “*Daima öz geçmişi içinde kendine hayran olmak, hayatın artık nefes almadığı bir çölde kuma batmaktır; bu bir toplum için kendi ölümünün matem çanını çalmaktır.*” sözü yazılır. Öğrenciler, bu söz hakkında konuşurlar.

Planlanan etkinlikler ve kazanımlar birbirini desteklemektedir. Kazanımlarda da görüldüğü gibi sürenin yetmeyeceği, davranışa dönüştürülmesi mümkün olmayan gereksiz ifadeler yer verilmemiştir. Dolayısıyla sınırlı süre içerisinde eksiksiz uygulanacak etkinliklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %7

4. Metnin Adı: *Seyfi Baba*

Ana Tema: *Toplum Hayatı*

Alt Tema: *Yardımlaşma*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Yazarı: *Mehmet Âkif Ersoy*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğrencilerle konuşma çalışması yapılır. Bu çalışmaya göre konu: “*Öğrencilerin çevrelerinde yalnız yaşayan, eşi dostu, akrabası olmayan, çevrelerindeki insanlara muhtaç yaşlılar olup olmadığı, onlarla ilgilenip ilgilenmedikleri*”dir. Öğrenciler bu konu hakkında konuşurlar, kendilerini sözlü olarak ifade edebilecekler ve konuşma kurallarını uygulayabilirler.

Soru-Cevap: Metin işlendikten sonra ise metinle ilgili sorular sorulur. Metin yapılandırılır.

Kendisini Karşısındaki Yerine Koyarak Konuşma: Tahtaya şiirin son mısrası yazılır. Öğrenciler şairin duygularını kendi duygularıyla birleştirerek paylaşırlar.

Kazanımlar etkililiklerle doğru orantılı, süreyi aşmayacak şekilde hazırlanmıştır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %11

5. Metnin Adı: Yürüyelim Arkadaşlar

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: Afet İnan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metin işlenmeye başlanmadan önce öğrenciler, Atatürk hayatı kronolojisi ve bir hafta içinde yayınlanan günlük gazetelerdeki Atatürk'ün kişiliğiyle ve bu özelliklerin günümüze yansımalarıyla ilgili yazılarıyla sınıfa gelirler.

Soru-Cevap: Metnin anlaşılmasına, çözümlemesine ve yeniden yapılandırılmasına olanak sağlamak amacıyla metinle ilgili sorular sorulur. Öğrenciler bu sorulara yanıt verirken ses ve beden dillerini etkili kullanırlar.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler sınıfa getirdikleri materyallerden de yararlanarak, “Atatürk’ün ideallerini gerçekleştirmek için nasıl bir disiplin ve sabırla çalıştığını” yorumlarlar. Duygu ve düşüncelerini paylaşırlar.

Tüm öğrencilerin konuşabilmelerine olanak sağlayan bir etkinliklerdir. Kazanımlar davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %8

6. Metnin Adı: Dil Devrimi

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Cemil Sönmez

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metne hazırlık amacıyla öğrencilere Öğrenci Çalışma Kitapları’ndaki etkinlikler okutulur. Öğrenciler anladıklarını sınıf içerisinde tartışır. Öğrencilerin, “Türkçenin bizim ana dilimiz olduğu, günlük hayatımızda ve edebiyatımızda bu dili yaşatmamız gerektiği” fikrine ulaşmaları sağlanır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Tahtaya Atatürk’ün bir sözü kelimeleri karıştırılmış olarak yazılır ve öğrencilerin gördükleri kelimelerden hareketle konuşma yapmaları istenir. Tüm öğrenciler konuşma fırsatı bulur. Doğru konuşma etkinliği ise sadece iki veya dört öğrenciye konuşma fırsatı verecek olan bir etkinliktir. Bu çalışmaya göre bir kız öğrenci başından geçen korkutucu bir hikâyeyi anlatır. Diğer erkek öğrenci ise kız öğrencinin anlattıklarını vurgu ve tonlamalarına dikkat ederek canlandırır.

Öğrencilerin konuşma becerini olumlu yönde etkileyecek çalışmalardır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %6

7. Metnin Adı: Atatürk İlkeleri

Ana Tema: Atatürkçülük

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Âşık Dursun Durdağı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra öğrencilerin metni anlamalarına ve çözümlemelerine yönelik olarak, öğrencilere sorular sorulur. Öğrenciler, kendilerini ifade ederler.

İkna Etme: Öğrenciler, kendilerini Atatürk'ün yerine koyarlar. Öğrencilerden kendilerini Sivas Kongresi'nde gibi düşünüp halka hitaben bir konuşma yapmaları istenir. Öğrenciler bu konuşmaları yapmadan önce bir konuşma metni hazırlarlar. Konuşma metninin özelliklerine uygun olarak da örnek verirler, tanık gösterirler ve sayısal verilerden faydalanırlar. Konuşmalarını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle bitirirler.

Öğrencilere hazırlık aşaması için; konuşma metinlerini hazırladıktan sonra, öğrencilerin bütününe konuşmalarını sunmaları için süre verilmelidir. Kazanımlar bu noktaların dikkate alınmasıyla davranışa dönüşür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %10

8. Metnin Adı: *Sevgili Öğretmenim*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Metnin Türü: *Mektup*

Metnin Yazarı: *Yaşar Ceyhan*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin, öğrencilere dinletildikten sonra öğrencilere metinle ilgili sorular sorularak soru-cevap çalışması yapılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler 10. Yıl Nutku'ndan bir parça dinlerler. Kendilerinde uyandırdığı duygu ve düşünceleri arkadaşlarıyla paylaşırlar.

Etkinlikler süreyle orantılı ve kazanımlara uygun belirlenmiş olan etkinliklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %1.6

9. Metnin Adı: *Sevgili Öğrencim Ahmet*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Metnin Türü: *Mektup*

Metnin Yazarı: *Yaşar Ceyhan*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin öğrencilere dinletildikten sonra öğrencilere metinle ilgili sorular sorularak soru-cevap çalışması yapılır. Metnin anlaşılması sağlanır.

Yaratıcı Konuşma: Metinde yer alan Atatürk'ün sözü ve Atatürk'ün ilkesi ilişkilendirilir. Öğrenciler milliyetçilikle ilgili düşüncelerini paylaşırlar.

Öğrencilerin kendi düşüncelerini ifadeleri açısından olumlu bir konuşma çalışmasıdır. Söz ve ilkenin ilişkilendirilmesi öğrencilerin düşünmelerini sağlamaktadır. Seviyelerine ve kazanıma uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %1.6

10. Metnin Adı: Miras Keçe

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Antikalar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Kenan Hulusi Koray

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metne hazırlık amacıyla öğrenciler önceden üçer kişilik gruplara ayrılacaktır. Öğrenciler, çevrelerinde yaşatılan el sanatlarından birinin; nasıl yapıldığı, ne amaçla kullanıldığı, kimlerin ilgi gösterdiği hakkında araştırma yapacaklardır. Bu araştırma, konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılır.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra öğrencilere sorular sorulur. Metnin anlaşılması ve yapılandırılması sağlanır.

Beyin Fırtınası / Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde ise tahtaya, “Kültür varlığımız niçin değerlidir?” sorusu yazılır. Bu soru ile ilgili olarak öncelikle beyin fırtınası yapılır. Beyin fırtınası bittikten sonra ortaya çıkan düşünceler, ikişer dakikalık konuşmalar halinde, güdümlü konuşma yöntemine uygun olarak öğrenciler tarafından sınıfa sunulur. Böylece öğrenciler kendilerini sözlü olarak ifade edebilme imkânı bulabilirler. Konuşma kurallarını uygularlar.

Sunum: Sınıfa getirilen örnekler veya materyaller sergilenir. Üçer kişilik grupların sözcüsü, yapılan araştırma hakkında sunum yapar. Konuşmasında hazırlıklı konuşmanın kurallarını uygularlar. Sözcü, kendi konuşmasını değerlendirmesi amacıyla Kendi Konuşmasını Değerlendirme Ölçeği’ni doldurur. Öğrencilerin geneli beyin fırtınası ve güdümlü konuşma yönteminde konuşur. Hazırlıklı konuşma aşamasında ise öğrencilerin üçte biri, konuşma sunup kendilerini değerlendirirler.

Etkinlikler sayesinde tüm kazanımlar davranışa dönüşmüş olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %58

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %100

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %45

11. Metnin Adı: Başlıyoor ... Nasrettin Hoca Festivali Başlıyor

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Türk Büyükleri

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Çelik Ünlü

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Tartışma: Metne hazırlık amacıyla tahtaya metinle ilgili deyimler yazılır. Öğrenciler bu deyimler ve kaynakları hakkında tartışırlar. Yeni deyimleri öğrenen öğrenciler konuşma becerisine yönelik etkinliklerde bu deyimleri kullanır.

Soru-Cevap: Metin işlendikten sonra, öğrencilerle metnin anlaşılmasına yönelik olarak sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma: Metnin bir bölümü öğrencilere okutulur. Öğrencilerden bu bölümün söz sanatlarından yoksun olarak düşünülmesi istenir. Söz sanatlarının parçaya kattığı anlam öğrenciler tarafından tartışılır. Öğrenciler kendi duygu ve düşüncelerini açıklarlar.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Bu yöntem doğrultusunda tahtaya Nasrettin Hoca'nın kişilik özellikleri yazılır. Öğrenciler, bu özelliklerden hareketle, en yakın arkadaşlarından neler istediklerini sınıfla paylaşırlar. Öğrenciler, bu konuşmalarla, konuşma kurallarını uygularlar.

Yaratıcı Konuşma: Öz güven ve cesaret eksikliği yaşayan öğrencilerin konuşturulması için de bu öğrencilere ayrıca bir konuşma etkinliği düzenlenecektir. Bu etkinliğe göre öğrenci, "Ben olsaydım..." şeklinde söze başlayacaktır ve hayallerini dile getirebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %39

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %19

12. Metnin Adı: Yozgat'ta Gençlerin Askere Uğurlanışı

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Gelenekler

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Durali Doğan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğrencilerden, gelenek haline gelmiş, her zaman tekrarlanan davranışlara örnek vermeleri istenir. Öğrenciler bu doğrultuda bildiklerini ve deneyimlerini paylaşırlar. Kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Soru-Cevap: Metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak metinle ilgili soru-cevap çalışması yapılır. Metin, yeniden yapılandırılır.

Kendisini Karşısındakinin Yerine Koyarak Konuşma: Öğrenciler bu çalışmada, bir yakınına askere uğrayan kişi gibi kendini düşünerek konuşma hazırlar. Öğrenci hem konuşma kurallarını uygular hem ses ve beden dilini etkili kullanır hem de duygu ve düşüncelerini ifade eder

Konuşma kazanımları, seviyeye ve ders süresine de uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %16

13. Metnin Adı: *Cazgır*

Ana Tema: *Millî Kültür*

Alt Tema: *Spor*

Metnin Türü: *Şiir*

Metnin Yazarı: *Attila İlhan*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler, yağlı güreşler, güreşçiler ve organizasyonlar hakkında bilgiler derleyerek sınıfa gelirler. Bu bilgiler konuşma becerisi etkinliğinde kullanılacaktır.

Soru-Cevap: Metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, metin işlendikten sonra sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler daha önceden yaptıkları araştırmaları sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşırlar. Öğretmenler, çok sayıda öğrencinin söz alabilmesini sağlamak amacıyla bölüm aralarında öğrencinin sözünü kesip başka bir öğrencinin devam etmesini sağlarlar.

Kazanımlar tüm sınıfta davranışa dönüşebileceklerdir. Kazanımlar ve süre etkinliklerle doğru orantılıdır. Öğrenci seviyesine uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %8

14. Metnin Adı: *Sevinme Oyunu*

Ana Tema: *İletişim*

Alt Tema: *İnsanlarla İletişim*

Metnin Türü: *Roman*

Metnin Yazarı: *Elenor Porter*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne paralel olarak öğrencilere, “*Mutluluğun resmini yapabilir misiniz? Yapsaydınız resminiz nasıl olurdu?*” soruları sorulur. Öğrenciler kendilerini sözlü olarak ifade ederler.

Soru-Cevap: Metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, metin işlendikten sonra sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kendisini Karşısındakinin Yerine Koyarak Konuşma: Öğrencilerin, sorunlarına konuşarak çözüm arayabilmeleri için öğrencilere bir cümle verilecektir. Bu cümleyle öğrenci, kendini Pollyanna yerine koyar ve bu sözü neden söylediğini konuşarak anlatmaya çalışır. Öğrencilere, sorunları çözümlenmenin en iyi yolunun **konuşma** olduğu vurgulanır. Bu çalışma sonrası öğrenciye iki tane durum verilir. Birinci duruma göre kişi, sorununa konuşarak çözüm arar. İkinci duruma göre kişi, sorununa başka yollarla çözüm arar. Hangisinin daha uygun olduğu öğrenciler tarafından tartışılır. Kazanımlar ve süre etkinlikle doğru orantılıdır. Öğrencilerin geneli konuşma kuralları uygulayabilecek, konuşma yöntem ve tekniklerini uygulayabileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %16

15. Metnin Adı: Sazıma

Ana Tema: İletişim

Alt Tema: Diğer Varlıklarla İletişim

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Âşık Veysel Şatıroğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Hafızada Tutma Tekniği: Tekniği uygulayabilmek için tahtaya, varılacak ana düşünce ve bu düşünceye varmak için kullanılacak yardımcı düşünceler, anlatımı

kolaylaştıracak anahtar kelimeler yazılır. Öğrenciler bu kelimeleri ve cümleleri kullanarak abartma, hayal güçlerinden, benzetmelerden yararlanarak bir öykü oluştururlar. Bu çalışma ile öğrenciler hayal güçlerini de kullanarak kendilerini sözlü olarak ifade ederler. Hikâyelerini anlatırlarken ses ve beden dillerini de etkili kullanırlar.

Kazanımlar ve etkinlikler birbirlerine uygundur Öğrencilerin seviyelerine göredir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %17

16. Metnin Adı: Portakalın Yaprağını Kopardığım An

Ana Tema: İletişim

Alt Tema: Aile İletişimi

Metnin Türü: Mektup

Metnin Yazarı: Emre Kongar

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap / Gündümlü Konuşma: Metnin başında öğrencilerin duygu, düşünce ve deneyimlerini anlatmaları amacıyla daha önce hiç mektup yazıp yazmadıkları, yazdırsa kimlere ne niçin yazdıkları sorulur. Öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Serbest Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde öğrenciler, serbest konuşma yöntemiyle Tartışma Program' ına uygun olarak konuşurlar. Tartışma Programı'nda öğrencilere, eskiden mektuplaşmanın bugünkünden çok daha yaygın bir gelenek ve haberleşme yöntemi olduğu, fakat bugün önemini kaybettiği söylenir. Öğrenciler, bunun sebeplerini arkadaşlarını ikna edecek şekilde ve çözüm yolları da üreterek anlatırlar. Öğrenciler konuşma yöntemini kullanırken ses ve beden dillerini de kullanırlar. Konuşmanın konusu öğrencilerin seviyelerine uygundur.

Konuşmanın türü de kazanımları davranışa dönüştürmeye yönelik ve tüm öğrencilerin söz almalarını sağlayacak durumdadır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13

17. Metnin Adı: Çok Sesli Bir Ziyaret

Ana Tema: İletişim

Alt Tema: Hayvanlarla İletişim-İletişimsizlik

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Cüneyd Suavi

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap / Gündümlü Konuşma: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğrencilere evinde hayvan besleyip beslemedikleri sorulur. Hayvanlardan bahsetmeleri istenir. Öğrenciler kendilerini sözlü olarak ifade etme olanağı bulurlar.

Soru-Cevap: Metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, metin işlendikten sonra sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır. Öğrenciler konuşma kurallarını uygularlar.

Kelime ve Kavram Havuzunda Seçerek Konuşma: Tahtaya çeşitli deyimler yazılır. Öğrenciler, deyimleri kullanarak kendilerini bir gezide hayal ederler ve anlatırlar.

Öğrenciler yeni deyimler öğrenmiş olacaklar ve öğrendikleri deyimleri kullanma imkânı bulurlar. Kazanımlar, etkinliklerle örtüşmektedir. ,

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %33

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %18

18. Metnin Adı: Yazı: Hayali Gerçeğe Dönüştüren Büyü

Ana Tema: Müriyyet Kurt

Alt Tema: Kişisel Gelişim

Metnin Türü: Kendini Tanıma

Metnin Yazarı: Söyleşi

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık amacıyla öğrenciler, hayallerini nasıl gerçekleştirebilecekleri konusunda düşüncelerini anlatırlar.

Soru-Cevap: Metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, metin işlendikten sonra sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Eleştirel Konuşma: Öğrencilere metinde geçen “*Ne kadar büyük olursa hayallerimiz, o kadar büyük olur adımlarımız.*” cümlesi verilir. Öğrenciler bu cümleyi olumlu, olumsuz taraflarıyla ve tarafsız bakış açısıyla değerlendirirler. Görüş ve düşüncelerini paylaşırlar.

Kazanımlara ve süreye uygun etkinlikleridir. Eleştirel konuşma yöntemiyle verilen konu da seviyeye uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %9

19. Metnin Adı: Kişilik

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Kişilik

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Çetin Altan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık amacıyla öğrencilere, “*kişilik*” denince akıllarına ne geldiği sorulur. Öğrenciler akıllarına ilk gelen cümleleri paylaşırlarken duygu ve düşüncelerini de aktarma imkânı bulurlar.

Soru-Cevap: Metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, metin işlendikten sonra *soru-cevap* çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Her öğrenci davranışlar ve kişilik özelliklerini sorgular. Öğrenciler, kendilerinden önce konuşan arkadaşlarının düşüncelerine farklı bir bakış açısı getirirler.

Etkinlik tüm öğrencilerin konuşma becerisini artırır. Öğrenciler, kendi duygu ve düşüncelerini ifadeye oldukça fazla süre bulabileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %7

20. Metnin Adı: İnanç

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Olumlu Düşünme

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Ali Dinler

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğretmen tarafından tahtaya “*İnanç, başarmanın yarısıdır.*” sözü yazılır. Öğrenciler, bu sözün kendilerinde düşündürdüğünü sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşırlar.

Soru-Cevap: Metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, metin işlendikten sonra sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler, daha önceden verilen sözcüklerle ilgili konuşmalar yapacaklardır. Konu önceden verildiği için öğrenciler, sözcükler hakkında araştırma yaparlar.

Sınıfa hazırlıklı gelen öğrenciler sunumlarını verilen sürede yapabileceklerdir. Dolayısıyla etkinlikler ve kazanımlar birbirine uygundur.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

21. Metnin Adı: *Oğuz'un Gençliği*

Ana Tema: *Kişisel Gelişim*

Alt Tema: *Başarı*

Metnin Türü: *Destan*

Metnin Yazarı: *Bahaeddin Ögel*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma / Soru-Cevap: Metne hazırlık yapmak amacıyla öğrencilere, çevrelerinde yaşanan basit olayların insanlar tarafından olağanüstü bir olaymış gibi anlatıldığına şahit olup olmadıkları sorulur. Öğrenciler duygu, düşünce ve izlenimlerini paylaşma olanağı bulurlar.

Soru-Cevap: Metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak, metin işlendikten sonra sorular sorulur.

Güdümlü Konuşma / Beyin Fırtınası: Öğrenciler, *başarı* ve *çalışma* arasındaki ilgiyi yorumlarlar. Bu çalışma ile öğrenciler, sebep-sonuç; amaç-sonuç ilişkileri içeren cümleler kurarlar. Güdümlü konuşma sonrası sınıfta aynı konuyla ilgili olarak beyin fırtınası yaptırılır.

Etkinlikler ve kazanımlar süreye uygundur. Konuşma konusu ise öğrencilerin seviyelerine uygun ve onların düşünmelerini sağlayacak olan bir konudur. Sekizinci sınıfın soyut düşünebilme yetisi ön plana çıkarılmış olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %7

22. Metnin Adı: Hayallerim Vardı Renkler İçinde

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Alt Tema: Rüya, düş, hayal

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Tolunay Sandıkçioğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrenciler kendi hayalleriyle tahtaya yazılan renkler arasında bağlantı kurup kendi düşlerini paylaşırlar.

Kazanımlar ve etkinlikler doğru orantılıdır. Dolayısıyla öğrencilerde konuşma becerisi gelişebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %11

23. Metnin Adı: Güzellik Suyu

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Alt Tema: Güzellik

Metnin Türü: Efsane

Metnin Yazarı: Saim Sakaoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık yapmak amacıyla, öğrencilere çevrelerinde anlatılan bir yer veya kişiyle ilgili efsane bilip bilmedikleri sorulur. Bilen öğrenciler sınıfa anlatırlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Canlandırma: Daha önceki metinlerin okuma etkinlikleri sırasında yazılan ve daha sonra ezberlemeleri istenen tiyatrolar mevcuttur. Öğrenciler, bu tiyatro metinleri gelirken yanında getirir. Daha önceden ezberlenen tiyatro öğrenciler tarafından canlandırılır. Tiyatro etkinliğiyle öğrenciler, ses ve beden dillerini etkili kullanırlar. Tiyatronun dekorunda çeşitli materyaller kullanılacağı için, sunulacak canlandırma da hazırlık gerektirdiği için hazırlıklı konuşmalara ait kazanımlar gerçekleşir.

Sekizinci sınıf öğrencisinin bir tiyatro metnini önceden ezberlemiş olması ve bunu istenilen zamanda sunabilecek olması seviyeye uygun bir etkinlik olacaktır. Ancak dekorların hazırlanması zaman alabilir. Dolayısıyla diğer becerilere ait etkinlikler daha tutulmalıdır. Aksi halde tüm öğrenciler canlandırma yapma olanağı bulamayacaklardır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %78

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %19

24. Metnin Adı: Gidem Dersin Uçmağa

Ana Tema: Kavramlar ve Çağrışımlar

Alt Tema: Zıtlıklar

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Saim Sakaoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde öğrencilerin konuşmalarına olanak sağlayacak birden fazla konu başlığı bulunmaktadır. Bunların ilkinde öğrencilere, “İnsanların bazen içinde buldukları durumları zıtlıklarla anlattıklarını, kendilerinin bunun örneğini bilip bilmedikleri” sorulur.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere birtakım zıt durumlar verilir. Çok konuşan birisinin “Ağzı var dili yok” diye eleştirilmesi, çok yemek yiyen biri için “Hasta mı olacak ne? Hiç iştahı yok!” veya kilolu birisi için “Vah vah zafiyet geçiriyor!” denmesinin sebepleri öğrenciler tarafından açıklanır. Konuşma kurallarını uygulayabilecek cümleler kurulur.

Soru-Cevap: Öğrenciler sınıfa, tarihi bir kişi hakkında yaptıkları araştırmaları getirirler. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup farklı kişiliği araştırmış olacaktır. Tarihi kişilikler bir araya gelerek sohbet ederler. Etkinliğe katılmayan öğrenciler konuşmaları sabırla dinledikten sonra konuşmacılara konuştukları konularla ilgili sorular sorarlar.

Tüm öğrenciler konuşma becerilerini geliştirirler. Öğrenciler araştırmalarında öğrendikleri yeni kavramları da kendi konuşmalarında kullanırlar. Belirlenen etkinlikler hem öğrenci seviyesine uygun hem de kazanımları davranışa dönüştürücü niteliktedir

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %19

25. Metnin Adı: *Daldan Dala*

Ana Tema: *Kavramlar ve Çağrışımlar*

Alt Tema: *Zıtlıklar*

Metnin Türü: *Eleştiri*

Metnin Yazarı: Asım Bezirci

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrencilerden günlük hayatta karşılaştıkları zıtlıkların anlatılması istenir. Bu konuşma da bir önceki metnin konuşma etkinliğiyle de bağlantılıdır.

Güdümlü Konuşma: Bir diğer konuşma konusuna göre öğrencilere *eleştiri* denilince akıllarına ne geldiği sorulur. Öğrenciler, olumlu ve olumsuz eleştiri hakkında konuşurlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler okudukları bir kitap hakkında olumlu ve olumsuz eleştiri yapıp, duygu ve düşüncelerini paylaşırlar.

Öğrenciler konuşma yöntem ve tekniklerini de uygulamış olarak tüm kazanımları gerçekleştirirler.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %5

MEB YAYINLARI 8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABININ ETKİNLİK KRİTERLERİNE VE KAZANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

1. Metnin Adı: Kız Kalesi

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Tarihi Mekânlar

Metnin Türü: Efsane

Metnin Yazarı: Saim Sakaoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, derse hazırlık bölümünde yaşadıkları ille ilgili çeşitli efsaneler getirirler. Bu hazırlıklar konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılır.

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde ve metin okunduktan sonra ise bilgileri harekete geçirmek amacıyla sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Olayları ve bilgileri sıraya koymak amacıyla öğrenciler, okunulan metni kendi cümleleriyle kronolojik olarak ifade ederler.

Serbest Konuşma: Öğrenciler, derse hazırlık bölümünde getirdikleri efsaneleri önce anlatırlar, daha sonra efsane hakkındaki duygu ve düşüncelerini dile getirirler (kazanımlarda bulunmadığı için uygulama yüzdesine eklenmiştir).

Kazanımlar eksik olarak verilse de etkinlikler açığı fazlasıyla kapamaktadır. Öğrenci kazanımları etkinliklerle paralel olarak davranışa dönüşecektir. Etkinlikler süreyle orantılı olarak yapılabilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %7

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %75

Toplam: %22

2. Metnin Adı: Geçmiş Zaman Şiirler

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Geçmiş Zamana Özlem

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Bayram Bilge Tokel

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılmak üzere bebeklik, çocukluk ve şimdiki hallerini yansıtan fotoğraflarını getirirler.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde öncelikle, Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurabilmek adına çalışmalar yapılır. Öğrenciler önce teorik bilgiyle donatılır, daha sonra öğrenciler üzerinde uygulama yapılır.

Güdümlü Konuşma: Konuşmanın içeriği bilgi, duygu ve düşüncelerin aktarımına yöneliktir (kazanımlarda yoktur ancak davranışa dönük olduğu için uygulama yüzdelerine alınmıştır). Öğrencilere bir konu verilir. Öğrenciler, seçilen konu hakkında konuşmalar yaparlar. Yapılan konuşmalardan sonra öğrenciler daha önceki teorik çalışmalarının da yararıyla konuşmalarını dil, anlatım ve içerik yönünden değerlendirirler (kazanımlarda yoktur ancak davranışa dönük olduğu için uygulama yüzdelerine alınmıştır).

Kazanımlar öğrencilerde etkinlik yoluyla davranışa dönüştürülecek niteliktedir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %50

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %19

3. Metnin Adı: Verilen Sözü Tutmak ve Vaktinde İş Yapmak

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Zamanın Önemi

Metnin Türü: Konferans

Metnin Yazarı: Selim Sırrı Tarcan

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde; öğrencilere okul temsilciliği seçimleri olduğu, kendilerinin seçimlerde okul temsilciliğine aday oldukları, oy verecek öğrenci arkadaşlarını etkilemek için bir konuşma metni hazırlamaları söylenir. Öğrenciler, sunumlarını hazırlayarak gelirler. Böylesi bir çalışmanın hazırlık sürecinin önceden tamamlanması, etkinlik bölümünde süreden tasarruf sağlar.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılacaktır.

Kendisini Başkasının Yerine Koyarak Konuşma / Örnek Olay: Öncelikle öğrencilere bir örnek olay verilir. Öğrenciler kendilerini başkası gibi düşünür, onun sorunlarına kendisiymiş gibi çözüm ararlar.

İkna Etme: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda belirtilmemiş de olsa, uygulanması önerilen etkinliğin yönteminden anlaşıldığı üzere *ikna etme* yöntemi kullanılır. Hazırlık aşamasında hazırlanan konuşma metinleri çıkarılır. Öğrenciler kendilerinin seçilebilmesi adına ikna edici konuşmalar yaparlar.

Karşımıza olması gereken ve davranışa dönüşmesi olası şu kazanımlar da çıkmaktadır (uygulama yüzdelerine eklenmiştir): “Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar; Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir; Konuşurken nefesini ayarlar; İşitilebilir bir sesle konuşur; Kelimeleri doğru telaffuz eder; Konuşmaya uygun ifadelerle başlar; Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır; Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir; Standart Türkçe ile konuşur.”

Metnin vermiş olduğu kazanımlara göre uygulama yüzdesi %5 iken uygulama esnasında ortaya çıkan kazanımlarla oran yükselmiştir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38.4

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44.4

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %22

4. Metnin Adı: Eski Ankara Evleri

Ana Tema: Zaman ve Mekân

Alt Tema: Evler

Metnin Türü: Gezi Yazısı

Metnin Yazarı: Pınar Yetimoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler, derse hazırlık aşamasında konuşma bölümünde kullanılmak üzere yaşadıkları ev, mahalle ya da tarihî yapılara ait ya da yaptıkları bir geziyi anlatan fotoğraflar ile bu yerler hakkında edindikleri bilgileri sınıfa getirirler.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler, kendi okullarını tanıtan konuşmalar yaparlar. Tanıtan öğrencilerin ardından diğer öğrenciler konuşmacıyı değerlendirirler.

Sunum: İkinci yöntemin uygulanmasında, hazırlık bölümünde yapılan çalışmalar kullanılır. Öğrenciler seçtikleri konuyu getirmiş oldukları görseller ve bilgilerle donatarak sunum yaparlar.

Öğrenciler, hazırlıklı konuşmalar yapma sürecindeki kazanımları da davranışa dönüştürebileceklerdir. Kazanımlar, etkinlikler ve ders süresi aynı doğrultudadır. Dolayısıyla kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %12

5. Metnin Adı: Atatürk'ten Anılar

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk'ün İnsan Sevgisi ve Evrensellik Anlayışı

Metnin Türü: Anı

Metnin Yazarı: İlknur Güntürkün Kalıpçı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin öğrencilere öğretmen tarafından okunur. Öğrenciler, metni dinledikten sonra Atatürk'ün insan ve millet sevgisi hakkında konuşurlar. Her öğrenci kendinden önce konuşan arkadaşının söylediklerine farklı bakış açıları getirir.

Konuşmalarında amaç-sonuç; sebep- sonuç ilişkileri kurmaya dikkat edecekler ve kazanımları davranışa dönüştürebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %6

6. Metnin Adı: *Onuncu Yıl Nutku*

Ana Tema: *Atatürkçülük*

Alt Tema: *Atatürk'ün eserleri*

Metnin Türü: *Söylev*

Metnin Yazarı: *Mustafa Kemal Atatürk*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğrencilere Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir şiir okunur. Öğrenciler, şiirle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade ederler, şiir üzerinde konuşurlar.(uygulama yüzdelerine eklenmiştir). Öğrenciler, konuşma kurallarını uygularlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözülemeye yönelik olarak *sorular sorulur*. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilere, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan metinler okunacaktır. Öğrenciler birtakım bilgilerle donatıldıktan sonra, öğrencilerin Atatürk'ün kişisel özellikleri hakkında konuşmaları sağlanır.

Böylelikle öğrenciler, hazırlıklı konuşmalar yapma, ses ve beden dilini etkili kullanmaya yönelik kazanımları davranışa dönüştürebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %16

7. Metnin Adı: Dil Devrimi

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk'ün Türk dili ve edebiyatına verdiği önem

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: İsmet Zeki Eyüpoğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Derse hazırlık aşamasında konuşma bölümünde kullanılmak üzere öğrenciler, Türkçenin sorunları ve yabancı dillerden alınmış kelimelerin dilimizde kullanılmasıyla ilgili gazete kupürleri getirirler. Bu amaçla sınıf, beşer kişilik gruplara ayrılır. Öğrenciler öğretmenin önereceği konulardan bir tanesi seçerek çalışmalarını bu doğrultuda tamamlarlar.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Tartışma: Öğrenciler, getirilen gazete kupürlerindeki yabancı kökenli sözcükleri belirlerler. Öğrenciler, bu kelimelerin yerlerine Türkçelerini kullanmaları konusunda bilinçlendirilirler.

Tüm kazanımlar davranışa dönüşebilecektir. Hazırlıklı konuşmalar yapmanın tüm kazanımları etkili duruma gelecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %14

8. Metnin Adı: Atatürk ve Bilim

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk'ün akılcılık ve bilime verdiği önem

Metnin Türü: Makale

Metnin Yazarı: Aydın Sayılı

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Metnin işlenişi esnasında öğrenciler, kelime dağarcıklarına birçok kelime ve kavram eklerler. Bu çalışmalar öncelikle metnin okunması ve anlaşılması esnasında yapılır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Metin esnasında üzerinde çalışılan kelimeler tahtaya yazılır. Öğrenciler bu kelimeleri seçerek konuşmalarını tamamlayacaklardır. “Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.” kazanımı da gerçekleşir. Bu kazanım uygulama yüzdelerine eklenmiştir.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilerin konuşma çalışmalarından sonra, konuşurken gereksiz sesler çıkarmalarını önlemek amacıyla sınıf içerisinde uygulamalı bir çalışma yapılır. Öğrencilerden bir tanesi seçilecek ve gereksiz sesler çıkaran (ııı, eee vb.) bir spiker gibi konuşma yapar.

Tüm kazanımlar davranışa dönüştürülecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

9. Metnin Adı: Atatürk’ün Gençliğe Hitabesi

Ana Tema: Atatürkçülük

Alt Tema: Atatürk’ün Türkiye Cumhuriyetini Türk gençliğine emanet etmesi

Metnin Türü: Söylev

Metnin Yazarı: Mustafa Kemal Atatür

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Konuşma bölümünde kullanılmak üzere öğrenciler, Türkiye’nin dünya üzerindeki yeri ve önemini araştırarak derse hazırlıklı gelirler.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde ise öğrencilerle konuşma çalışması yapılır. Öğrenciler, Atatürk'ün gençlerden bekledikleri konusundaki düşüncelerini ifade ederler(uygulama yüzdelerine bu kazanım eklenmiştir). Konuşma kurallarını da uygulayabileceklerdir.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler derse hazırlık sürecinde yaptıkları araştırmaları sunarlar. Diğer öğrenciler, kendilerinden önce konuşan arkadaşlarının yorumlarına farklı bakış açıları getirirler.

Araştırma konusu, süre, etkinlikler ve kazanımların tümü birbirine paralellik göstermektedir. Dolayısıyla tüm kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%31

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %50

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %28

10. Metnin Adı: İhtiyar Çilingir

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Zanaatlar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Memduh Şevket Esendal

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğretmen, konuşma bölümünde kullanılmak üzere el sanatlarıyla ilgili çeşitli gazete kupürleri getirir. Öğrenciler ise, yörelerinde yaşatılan el sanatlarını araştırırlar; bu sanatlarla ilgili yazı ve resimleri getirirler.

Tartışma: Metne hazırlık bölümünde Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir metin öğrencilere okunur. Öğrenciler bu metin üzerinde tartışma yaparlar. Dolayısıyla görüş ve düşünceler ifade edilir (uygulama yüzdelerine eklenmiştir).

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma / Tartışma: Öğrenciler, öncelikle öğretmenin getirdiği gazete kupürlerinin üzerinden tartışma yaparlar. Yöntemin uygulanmasının ardından, öğrencilerin konuşurken gereksiz sesler çıkarmamalarına dikkat çekebilmek için, öğrencilere uygulama yaptırılır. Öğrencilerden biri konuşurken gereksiz sesler çıkarır, diğeri ise doğru ve etkili konuşur. Öğrenciler bu sayede doğruya ulaşırlar.

Sunum: Verilen bilgilerin ardından öğrenciler, derse hazırlık bölümünde yaptıkları araştırmaları çıkarırlar. Öğrenciler, gereksiz sesler çıkarmamaya özen göstererek sunumlarını yaparlar. Diğer öğrenciler, anlamadıklarını ve merak ettiklerini arkadaşlarına sorarlar.

Tüm kazanımların davranışa dönüştürülmesine yönelik etkinliklerin hazırlanmasıyla öğrenciler aktif olacaktır. Davranışlarda olumlu değişiklik meydana gelecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %56

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50

Toplam: %33

11. Metnin Adı: Gönül Mimarlarımız

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Türk Büyüklerimiz

Metnin Türü: Biyografi

Metnin Yazarı: Talat Sait Halman, Şükrü Enis Regü

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğretmenler sınıfa gelirken hazırlıklı gelerek sınıfa, Yunus Emre ve Mimar Sinan'ı tanıtan yazılar getirirler. Öğrenciler, Yunus Emre'nin Allah ve insana olan sevgisini araştırırlar; yazı, şiir vb. kaynaklarla sınıfa gelirler.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde öğretmenin getirdiği tanıtıcı yazılar okunur ve bu yazılar üzerinden öğrencilerin konuşmaları sağlanır. Bir konuşma çalışması da metnin görsellerinin incelenmesidir. Öğrenciler, kazanımlarda yer almasa da uygulama yüzdelerine eklenen “Standart Türkçe ile konuşur; Konuşmaya uygun ifadelerle başlar” kazanımlarını davranışa dönüştürebileceklerdir.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

İkna Etme: Öğrenciler, derse hazırlık bölümünde yapılan araştırmalardan yararlanarak fikirlerini diğer öğrencilere benimsetmeye çalışırlar.

Öğrenciler hazırlıklı konuşmanın tüm kazanımları bu etkinlikle davranışa dönüştürebileceklerdir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

12. Metnin Adı: Türküler Dolusu

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Türk Müziği

Metnin Türü: Şiir

Metnin Yazarı: Bedri Rahmi Eyüboğlu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık aşamasında öğrenciler, sevdikleri türkülerden birkaçını derleyip sınıfa getireceklerdir.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler, hazırlık kısmındaki derlemelerinden yararlanırlar. Böylelikle hem konuşma kuralları uygulanmış hem de hazırlıklı konuşmalar yapmanın kazanımları davranışa dönüşür.

Metnin etkinlikleri azdır ancak kazanımları gerçekleştirmeye dönüktür.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %23

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %6

13. Metnin Adı: Nevruz ve Birlik

Ana Tema: Milli Kültür

Alt Tema: Bayramlar

Metnin Türü: Fıkra

Metnin Yazarı: Sevinç Çokum

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık aşamasında öğrencilere bayramlar, kutlamalar ve şenliklerle ilgili görseller gösterilir. Öğrenciler görselleri inceler, görseller hakkında duygu ve düşüncelerini ifade ederler (kazanımların uygulama yüzdelerine eklenmiştir).

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Öğrencilere kelimeleri kullanacakları bir havuz oluşturulur. Öğretmen, öğrencilere belirli konular verir. Öğrenciler konuşmalarını, konulardan birini seçerek ve konuşmalarını yaparken bu kelimeleri kullanarak yapacaklardır.

Güdümlü Konuşma: Öğrencilerin konuşmaları bittikten sonra, öğrenciler konuşma kurallarını uygulamaları, doğru ve etkili Türkçe kullanabilmeleri açısından bilinçlendirilirler. Daha sonra öğrencilere bir metin okunur ve metinde geçen yabancı kökenli sözcüklerin yerine Türkçelerinin kullanılabilmesi açısından, kelimelerin Türkçe karşılıkları cümle içerisinde sözlü olarak kullanılır. Öğrenciler hem konuşma becerilerini hem de Türkçe kelime kullanma alışkanlıklarını geliştirirler.

Ders süresi, etkinlikler ve kazanımlar birbirleriyle çelişmemektedir. Kazanımlar öğrencilerde davranışa dönüştürülebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %8

14. Metnin Adı: Ergenekon Destanı

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Dayanışma

Metnin Türü: Destan

Metnin Yazarı: Anonim

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık aşamasında öğrencilere birtakım sorular sorulur. Öğrenciler metinle ilgili bağdaşım kurarlar. Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Eleştirel Konuşma: Öğrenciler, dünya barışını sağlama konusunda olumlu-olumsuz düşüncelerini tarafsız bir bakış açısıyla sınıfta sunar (kazanımlara eklenmiştir).

Beyin Fırtınası: Yöntemin uygulanmasının ardından öğrencilere bir cümle verilir. Öğrenciler verilen cümleler üzerinden beyin fırtınası yaparlar.

Kazanımlar öğrencilerde davranışa dönüştürülebilecektir. Derse ayrılan işleme süresi sekiz saat olduğundan dolayı etkinliklerde zaman sıkıntısı yaşanmayacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %10

15. Metnin Adı: Çiğdem Der ki

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Batıl İnançlar

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Miyase Sertbarut

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Eleştirel Konuşma: Öğrenciler batıl inançların olumlu ve olumsuz yönleri hakkında konuşurlar. Duygu ve düşüncelerini ifade ederler (kazanımlara eklenmiştir). Öğrenciler yabancı sözcüklerin yerine Türkçelerinin kullanılması yönünden özendirilir.

Konuşma etkinlikleri süreyle paralellik göstermektedir. Kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %14

16. Metnin Adı: Herkesin Dostu Anton

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Yardımlaşma

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Stefan Zweig

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, hayırsever insanların yaşamları ve yaptıkları ile ilgili haberler, bilgiler getirirler. Bu araştırmalar konuşma becerisine yönelik etkinlik bölümünde kullanılır.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler, derse hazırlık bölümünde yaptıkları araştırmaları görsellerle zenginleştirerek sunarlar. Diğer öğrenciler de sorularıyla konuşmaları zenginleştirirler.

Tüm öğrencilerin konuşma sürecine aktif katılımı sağlanır. Öğrenciler konuşmaları esnasında, “Konuşmaya uygun ifadelerle başlar; Standart Türkçe ile konuşur” kazanımları da davranışa dönüşmüş olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %13

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %50

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %13

17. Metnin Adı: Aşinasız

Ana Tema: Toplum Hayatı

Alt Tema: Birey ve Toplum

Metnin Türü: Deneme

Metnin Yazarı: Ali Çolak

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Drama: Öğrenciler, sokakta tanıdıkları bir insanla karşılaşma, tanıdıkları bir kişiyle konuşa vb. gibi konuşmaları sergilerler. Kazanımlarda yer almasa da “Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar; Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanlıkları çağrıştıracak şekilde kullanır; Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder; Dinleyicilerle göz teması kurar” kazanımları davranışa dönüşür (uygulama yüzdelerine eklenmiştir).

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Konuşma: Tahtaya birtakım kelimeler yazılır, öğrenciler beş gruba ayrılır. Öğrenciler Türkçe kelimeleri kullanmaları konusunda bilinçlendirildikten sonra, tahtaya yazılan kelimeler üzerinden konuşmalar yapılır.

Kazanımlar davranışa dönüşebilecektir. Sürede herhangi bir sıkıntı oluşmayacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %38

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %44

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %15

18. Metnin Adı: Basından Teknoloji Haberleri

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Alt Tema: Buluşlar

Metnin Türü: Haber

Metnin Yazarı: Salih Hamurcu

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemleri

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler birtakım araştırmalar yaparlar. Buna göre öğrenciler, hayatımızı kolaylaştıran önemli buluşlar hakkında bilgi toplarlar. Bu konu hakkında sunum yapacakları, öğrencilere önceden söylenir.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur.

Yaratıcı Konuşma: Öğrenciler hazırlık bölümünde yaptıkları araştırmalardan bu bölümde yararlanırlar.

Konuşmaların tamamlanmasının ardından öğrenciler kendi konuşmalarını değerlendirirler. Konuşma esnasında yapılan hatalar düzeltilir. Bu şekilde tüm kazanımlar davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %33

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %50

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %24

19. Metnin Adı: Erkan Efendi'nin Tutsakları

Ana Tema: Bilim ve Teknoloji

Alt Tema: Televizyon

Metnin Türü: Söyleşi

Metnin Yazarı: Ayşe Leyla İsmier

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler derse hazırlıklı gelirler. Öğrenciler bir hafta önceden, bir haftalık çalışma programı hazırlarlar. Sınıfa bu programları getirirler. İkinci hazırlık ise 'televizyon' üzerinedir. Öğrenciler bu konuda da hazırlık yaparlar.

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde öğrencilerle soru-cevap çalışması yapılır. Öğrenciler, konu ile ilgili bilgi birikimlerini harekete geçirirler.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Beyin Fırtınası / Sunum: Öğrencilerle televizyon izleme alışkanlığı hakkında beyin fırtınası yapacaklardır. Öğrenciler birkaç dakika içinde duygu, düşünce ve hayallerini anlatırlar (kazanımları uygulama yüzdelerine eklenmiştir). Daha sonra ise televizyon izleme alışkanlığı üzerine konuşmalar yapılır. Öğrenciler, araştırmalarını sunarlar.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik ikinci etkinliği göre öğrenciler, öğrenciler bir haftalık çalışma planlarını açıklarlar. Daha sonra ise televizyonun çalışmaya olan etkisi üzerine konuşurlar. Öğrenciler televizyon izleme sorununa konuşarak çözüm ararlar.

Kazanımlar, tüm öğrencilerin aktif olacağı şekilde davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %50
Toplam: %24

20. Metnin Adı: *Anadolu'nun Bahtı Açık Kara Treni*

Ana Tema: *Bilim ve Teknoloji*

Alt Tema: *Teknoloji ve Hayat*

Metnin Türü: *Söyleşi*

Metnin Yazarı: *Mehmet Önder*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Eleştirel Konuşma: Öğrencilere bilim ile ilgili birtakım konular verilir. Konular öğrenciler tarafından olumlu ve olumsuz yönleriyle ele alınır.

Güdümlü Konuşma: Konuşma becerisine yönelik olarak önerilen ikinci etkinlik ise ses ve nefesin etkili ve doğru kullanılmasına yöneliktir. Bu bağlamda iki öğrenciden bir tanesi konuşması esnasında sık sık nefes alır. Diğer öğrenci ise doğru ve etkili biçimde konuşmasını yapar. Öğrenciler bu şekilde neyin doğru olduğunu gözlemlemiş olacaktır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %8
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %11

21. Metnin Adı: *Bilgisayar Yalnızlığı*

Ana Tema: *Bilim ve Teknoloji*

Alt Tema: *Bilgisayar*

Metnin Türü: *Deneme*

Metnin Yazarı: *Ali Çolak*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık aşamasında öğrencilerle soru-cevap çalışması yapılır. Bu sorular öğrencilerin duygu ve düşüncelerini açıklamalarına da olanak sağlayacak niteliktedir (kazanım uygulama yüzdelerine eklenmiştir). Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

Tartışma: Öğrencilere birtakım konular, öğretmen tarafından sunulur. Öğrenciler seçtikleri konu üzerinden konuşmalarını yaparlar. Tartışmanın uygulanması esnasında bir başkan seçilir ve jüri oluşturulur. Tartışma, yöntem kuralları çerçevesinde uygulanır.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %42

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25

Toplam: %13

22. Metnin Adı: *Hayatta Başarının Yolları*

Ana Tema: *Kişisel Gelişim*

Alt Tema: *Başarı*

Metnin Türü: *Konferans*

Metnin Yazarı: *Selim Sırrı Tarcan*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrenciler, ileride çalışmayı planladıkları bir meslek hakkında bilgi toplayarak bu mesleği başarılı olarak yürütmeleri için neler yapılması gerektiği konusunda araştırmalar yaparlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Güdümlü Konuşma: Öğrenciler bu aşamada derse hazırlık bölümünde yaptıkları araştırmalardan yararlanırlar.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama: %8

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %11

23. Metnin Adı: İki İyi İnsan

Ana Tema: Kişisel Gelişim

Alt Tema: Kişilik Tipleri

Metnin Türü: Hikâye

Metnin Yazarı: Enver Naci Gökçen

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Öğrenciler, derse hazırlık bölümünde iyimserlik ve kötümserlik kavramlarını araştıracaklar ve daha sonraki etkinliklerde örnekleriyle sunacaklardır.

Beyin Fırtınası: Metne hazırlık bölümünde öğrencilere bir metin okunacaktır. Öğrenciler, metin üzerinden beyin fırtınası yaparlar.

Soru-Cevap: Metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak sorular sorulur. Metin yeniden yapılandırılır.

Katılımlı Konuşma: Öğrenciler derse hazırlık bölümünde araştırdıkları konuyu sunarlar. Diğer öğrenciler sorular sorar ve kendi çözüm önerilerini geliştirirler.

Konuşma becerisine yönelik olan kazanımlar davranışa dönüşmüş olacaktır. Metnin etkinlikleri verilen sürede tamamlanabilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%15
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %22
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0
Toplam: %12

24. Metnin Adı: *Empati ile Yaşamak*

Ana Tema: *Kişisel Gelişim*

Alt Tema: *Empati*

Metnin Türü: *Deneme*

Metnin Yazarı: *İdris Bilen*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Soru-Cevap: Metne hazırlık bölümünde öğrencilerle soru-cevap çalışması yapılır. Sorulacak olan sorular metne yöneliktir ve öğrencilerin birikimlerini harekete geçirebilecek niteliktedir. Öğrenciler, duygu ve düşüncelerini rahatça ifade ederler (kazanımları uygulama yüzdelerine eklenmiştir).

Kendisini Başkasının Yerine Koyarak Konuşma / Canlandırma: Öğrencilere, Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan bir fıkra okunur. Öğrenciler bu fıkrayı canlandırırlar ve kendilerini Nasrettin Hoca gibi düşünürler. Bu bağlamda “Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanlıkları çağrıştıracak şekilde kullanır” kazanımı da davranışa dönüşür.

Metne yönelik olarak önerilen ders işleme süresi ile metnin etkinlikleri çelişmemektedir. Dolayısıyla kazanımlar, davranışa dönüşebilecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0
 Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %11
 Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %17
 Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %0
 Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %25
Toplam: %11

25. Metnin Adı: *Martı*

Ana Tema: *Kişisel Gelişim*

Alt Tema: *Kendini tanıma, özgüven*

Metnin Türü: *Roman*

Metnin Yazarı: *Richard Bach*

Öğretmen Kılavuz Kitabında Uygulanması Önerilen Yöntemler:

Derse hazırlık bölümünde öğrencilere, “Kendini tanıma ve özgüven, yapılacak çalışmaları olumlu yönde etkiler” savı verilir. Öğrenciler, konuşma bölümünde kullanmak üzere bu savı destekleyici araştırmalar yaparlar.

Güdümlü Konuşma: Metne hazırlık bölümünde ise öğrenciler metnin görsellerini inceler ve görseller hakkında konuşmalar yaparlar.

Soru-Cevap: Metin dinletildikten sonra, metni anlamaya ve çözümlmeye yönelik olarak soru-cevap çalışması yapılır. Metin yeniden yapılandırılır.

İkna Etme: Öğrenciler derse hazırlık bölümünde verilen konu üzerinden dinleyenleri ikna etmeye çalışırlar. Birbirlerinin ses ve beden dillerini değerlendirirler.

Yapılacak olan çalışmalar, kazanımlar ve süreyle çelişmemektedir. Dolayısıyla metnin işlenişinde aksi bir durum meydana gelmeyecektir.

Metnin Konuşma Becerisi Kazanımlarını Uygulama Yüzdeleri

Konuşma Kurallarını Uygulama:%0

Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma: %0

Hazırlıklı Konuşmalar Yapma: %25

Kendi Konuşmasını Değerlendirme: %25

Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma: %0

Toplam: %10

TUNA YAYINLARI 6. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABI
KAZANIMLARIN METİNLERE DAĞILIMI

	1. Metin	2. Metin	3. Metin	4. Metin	5. Metin	6. Metin	7. Metin	8. Metin	9. Metin	10. Metin	11. Metin	12. Metin	13. Metin	14. Metin	15. Metin	16. Metin	17. Metin	18. Metin	19. Metin	20. Metin	21. Metin	22. Metin	23. Metin	24. Metin	25. Metin	26. Metin	27. Metin	28. Metin	29. Metin	30. Metin
1. Konuşma kurallarını uygulama																														
1. Konuşmaya uygun ifadelerle başlar	X			X	X	X		X									X					X			X	X				
2. Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.	X			X						X										X							X	X		
3. Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu gerçekleştirir.			X		X						X		X						X	X	X			X				X		
4. Standart Türkçe ile konuşur.	X			X						X										X							X			
5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.	X			X						X													X							
6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.				X							X	X															X			
7. Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur.	X				X	X		X														X	X							
8. Konuşmasında nezaket kurallarına uyar.				X				X							X							X	X		X					
9. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.					X			X									X					X			X					

10. Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar.					X						X						X	X			X			X		
11. Konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.					X						X							X				X			X	
12. Tekrara düşmeden konuşur.		X						X	X										X						X	
13. Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir.		X			X					X			X	X				X								
Sesini ve Beden dilini Etkili Kullanma																										
1. Konuşurken nefesini ayarlar	X					X											X	X							X	
2. İşitilebilir bir sesle konuşur.	X					X			X								X								X	
3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.	X		X	X			X										X								X	X
4. Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır.	X		X				X										X								X	
5. Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.	X		X	X													X								X	
6. Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur	X		X	X			X										X								X	
7. Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder.	X		X	X						X							X			X						
8. Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları																			X							

1. Konuşurken nefesini ayarlar				X			X												X			X	X
2. İşitilebilir bir sesle konuşur.				X		X	X			X	X			X					X			X	X
3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.				X		X	X	X		X	X												X
4. Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır.				X		X				X									X			X	
5. Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.	X		X			X			X	X	X	X							X	X	X		
6. Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur			X	X							X	X						X			X	X	
7. Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder.		X	X			X		X		X	X			X		X		X	X	X			
8. Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır.						X													X				
9. Dinleyicilerle göz teması kurar.			X			X			X	X	X	X						X	X			X	X
Hazırlıklı Konuşmalar Yapma																							
1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapma			X					X											X			X	
2. Konuşma metni hazırlar.						X												X	X				

KOZA YAYINLARI 7. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABI
KAZANIMLARIN METİNLERE DAĞILIMI

	1.Metin	2.Metin	3.Metin	4.Metin	5.Metin	6.Metin	7.Metin	8.Metin	9.Metin	10.Metin	11.Metin	12.Metin	13.Metin	14.Metin	15.Metin	16.Metin	17.Metin	18.Metin	19.Metin	20.Metin	21.Metin	22.Metin	23.Metin	24.Metin
1.Konuşma kurallarını uygulama																								
1. Konuşmaya uygun ifadelerle başlar	X						X		X															
2. Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.	X								X													X		
3. Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu gerçekleştirir.	X																							X
4. Standart Türkçe ile konuşur.			X				X		X	X		X	X								X			X
5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.			X							X	X								X	X				
6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.												X												
7.Karşısındaki algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur.			X			X	X															X		
8. Konuşmasında nezaket kurallarına uyar.	X	X				X										X			X					
9. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.												X												
10. Konuşmasında										X						X		X	X	X	X	X	X	X

8. Konuşmasında nezaket kurallarına uyar.				X		X	X					X				X	X				
9. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.												X		X					X		
10. Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar.		X		X	X		X			X	X		X						X		
11. Konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.		X		X			X			X											
12. Tekrara düşmeden konuşur.		X	X		X	X		X		X			X		X		X		X		
13. Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir.	X					X							X		X						
Sesini ve Beden dilini Etkili Kullanma																					
1. Konuşurken nefesini ayarlar		X	X			X		X				X						X			X
2. İşitilebilir bir sesle konuşur.		X	X			X		X		X	X				X	X				X	
3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.		X	X			X		X		X	X				X	X				X	
4. Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır.		X	X			X		X		X					X					X	
5. Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.		X	X				X		X	X					X					X	
6. Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur						X			X						X						
7. Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna		X	X	X		X	X	X				X			X					X	

kelime, kavram, atasözü
ve deyimleri kullanır.

BATU YAYINLARI 8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABI KAZANIMLARIN METİNLERE DAĞILIMI

	1. Metin	2. Metin	3. Metin	4. Metin	5. Metin	6. Metin	7. Metin	8. Metin	9. Metin	10. Metin	11. Metin	12. Metin	13. Metin	14. Metin	15. Metin	16. Metin	17. Metin	18. Metin	19. Metin	20. Metin	21. Metin	22. Metin	23. Metin	24. Metin	25. Metin	26. Metin	27. Metin	28. Metin	29. Metin	30. Metin	31. Metin
1. Konuşma kurallarını uygulama																															
1. Konuşmaya uygun ifadelerle başlar	X			X					X			X						X					X				X				
2. Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.							X																X								
3. Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu gerçekleştirir.			X				X											X								X					
4. Standart Türkçe ile konuşur.	X								X									X					X								
5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.	X								X														X								
6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.	X																										X				
7. Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur.																		X			X	X	X						X		

BÖLÜM V

6.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde; araştırmanın alt problemleri çerçevesinde düzenlenen sonuçlarla birlikte, araştırmadan elde edilen bulgulara yönelik tartışmalar ile araştırmadan elde edilen verilerden ve araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak getirilen birtakım öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar ve Tartışma

32 ilköğretim okulunda görev yapan Türkçe öğretmenlerinin görüşleriyle birtakım sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar, öğrencilerin konuşma becerisi kazanımlarını hangi oranda ve düzeyde davranışa dönüştürdüklerini öğretmenlerin görüşlerine göre göstermektedir.

- İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin ilköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen konuşma becerisi kazanımlarını uygulayabilme düzeyleri incelendiğinde, Öğrencilerin en başarılı oldukları anadilleriyle konuşabilmeleridir. Öğrencilerin ana dilleriyle konuşabilme oranı %70.1 ile *çok* düzeyindedir.
- Öğrencilerin söz varlıklarını kullanabilme düzeyleri *orta* seviyededir. Öğrencilerin %51.5'i söz varlıklarını *orta* düzeyde kullanmaktadır.
- Öğrencilerin güzel ve etkileyici konuşabilme düzeyleri %55.3'lük bir düzeyle *orta* olarak belirlenmiştir.
- Öğrencilerin kendisini, ailesini ve çevresini tanıtabilme düzeyleri, %47.6 ile *ortadır*.

- Öğrencilerin konuşmalarında günlük hayattan örnekler verebilme kazanımını gerçekleştirme düzeyleri %44.7 ile *ortadır*.
- Öğrencilerin, konuşmalarında günlük hayattan örnekler verebilme düzeyleri %54.4'lük bir oranla *orta* düzeydedir.
- Öğrencilerin karşılaştırmalar yapabilme düzeyleri %63.1 oranıyla *orta* düzeydedir. Öğrencilerin bu eyleminin iyileştirilmesi gereklidir.
- Öğrencilerin olayları oluş sırasına göre anlatabilme düzeyleri, %63.1'lik bir oranla *orta* düzeydedir. Öğrencilerin bu kazanımı gerçekleştirebilme yetilerinin de artırılması amaçlanmalıdır.
- Öğrencilerin konuşmalarında sebep-sonuç ilişkisi kurabilme düzeyleri %53.7'lik bir oranla *orta* düzeydedir. Sebep-sonuç ilişkisi kurmaya yönelik konuşma çalışmalarına ağırlık verilmelidir.
- Öğrencilerin konuşmalarında duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade edebilme düzeyleri %53.4'lük bir oranla *orta* düzeydedir. Öğrencilere serbest konuşma yapacakları ortamlar sağlanmalı ve bu yetinin geliştirilmesi amaçlanmalıdır.
- Öğrencilerin konuşmalarında bir fikre katılıp katılmadığını nedenleriyle ortaya koyabilme düzeyleri %43.7 ile *ortadır*. Sınıf içerisinde tartışma ortamı yaratılmalı ve öğrencilerin düşüncelerini açıkça ifade edebilecekleri ortamlar yaratılmalıdır.
- Öğrencilerin konuşurken dinleyicilerle soru-cevap yapabilme düzeyleri %49.5'lik bir oranla *orta* düzeydedir. Ancak %33.0'lük bir kısım da bu yetiyi *az* düzeyinde gerçekleştirdiğinden, sınıf ortamında soru-cevap yönteminin kullanılmasına özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin konuşmasında nezaket kurallarına uyma düzeyleri %49.5'lik bir oranla *orta* düzeydedir. Ancak bu oran yeterli bir oran değildir. Çünkü

öğrencilerin bu yetiyi uygulayabilme düzeyleri, %35.0'lik bir oranla *az* düzeydedir. Dolayısıyla öğrencilere, dersler esnasında nezaket kuralları takviyesi yapılmalıdır.

- Öğrencilerin tekrara düşmeden konuşabilme düzeyleri %62.1'lik oranla *orta* düzeydedir. Öğrencilere konuşmalarında konularına hâkim olabilme eğitimi verilmelidir.
- Öğrencilerin konuşurken nefesini ayarlayabilme düzeyleri %59.2'lik bir oranla *orta* düzeydedir. Öğrencilerin nefeslerini kullanamamaları, konuşurken sık sık nefes almaları ve sözcük hece ortalarında nefeslerinin kalmayışı; diksiyon eğitiminin yetersiz oluşundan kaynaklanmaktadır.
- Öğrencilerin %71.8'i, işitilebilir bir sesle konuşabilme kazanımını *orta* düzeyde gerçekleştirebilmektedirler. Dolayısıyla öğrencilere seslerini kullanma eğitimi mutlaka verilmelidir.
- Öğrencilerin kelimeleri doğru telaffuz edebilme oranı %58.3'lük bir oranla *orta* düzeydedir. Öğrencilerin sıklıkla kelime çalışması yapmaları sağlanmalı ve diksiyonları düzeltilmelidir.
- Öğrencilerin uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapabilme kazanımı gerçekleştirme oranı %65.0'lük bir oranla *orta* düzeydedir. Bu kazanımın gerçekleştirilebilmesi için yalnızca teorik değil, pratik eğitimden de yararlanılmalıdır.
- Öğrencilerin taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşabilme kazanımını gerçekleştirme oranı %54.4'lük bir oranla *orta* düzeydedir. Öğrencilerin çeşitli kişilerin etkisinden uzak ve düzgün bir Türkçe ile konuşmaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin konuşmalarında sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat etme düzeyleri %47,6'luk bir oranla *orta* ve %36,9'luk bir oranla *az* arasında

yer almaktadır. Özellikle canlandırmalarda etkili olacak bu kazanım için mutlaka ek çalışma ve bilgilendirme yapılmalıdır.

- Öğrencilerin dinleyicilerle göz teması kurma düzeyi, %55,3'lük bir oranla *orta* düzeydedir. Öğrencilerin göz teması kurmada çekingenliklerinin ortadan kaldırılabilmesi için, öğrenciler cesaretlendirilmelidir.
- Öğrencilerin oyunlaştırarak canlandırma çalışmalarında konuşma becerisini yansıtabilme düzeyi, %49,5'lik bir oranla *orta* düzeydedir. Öğrencilerin bu beceriyi canlandırmalarda kullanabilmeleri için öncelikle konuşma becerilerinin artırılması amaçlanmalıdır. Bu kazanım tam anlamıyla gerçekleştirildikten sonra canlandırmalarda bu becerinin uygulanabilmesi için ek çalışmalar yapılmalıdır.
- Öğrencilerin konuşma esnasında dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark etme kazanımları gerçekleştirilmesi, %52,4'lük bir oranla *orta* düzeydedir. Bu eksikliğin ortadan kaldırılabilmesi için öncelikle dil ve anlatım konusunda öğrencilerin eksikliklerinin giderilmesi gerekmektedir.
- Öğrencilerin konuşma sırasında, konuşma akısını bozan gereksiz sesler (eeee, ıııı, ııııııı vs.) çıkarma oranları %40.8 *orta* ve %41.7 *az* arasındadır. Bu oranın yüksek çıkmaması olumludur.
- Öğrencilerin fiziksel özelliklerinden dolayı konuşmaya karşı direnç gösterme oranı %58,3, düzeyi ise *ortadır*. Öğrenciler, ergenlik döneminde bulunmaları nedeniyle fiziksel özelliklerinden etkilenmektedirler. Şahsi fiziksel özellikleri (kilo, boy vb.) öğrencilerin konuşmalarını rahat yapmalarını engellemektedir. Bu dönem psikolojisi için sınıf öğretmeni çeşitli desteği sağlamalıdır. Geçici olan bu süreci rahat atlattıklarını sağlamalıdır.
- Öğrencilerin cinsiyete göre ortalama konuşma sürelerinin oranı %48,5, düzeyi *ortadır*. Öğrencilerin tümü konuşma yapmaları konusunda desteklenmelidirler.

- Öğrencilerin yabancı bir ortamda konuşabilme oranları %38.8 ile *orta* düzeydedir.
- Öğrencilerin öğretmene karşı tutum konuşmayı etkileme oranı %40.8 ile *orta* düzeydedir. Öğretmenin öğrencilere veya öğrenciye yaklaşımı, öğrencilerin orta düzeyde konuşmalarını etkilemektedir.
- Öğrencinin psikolojik durumun konuşmasına fazla etkisi bulunmamaktadır. Bu durum sorudan elde edilen verilerle desteklenmektedir. Öğrencilerin %40.8'i *az* düzeyde etkilenirken; %3.9'u *çok* düzeyde etkilenmektedir.
- Öğrencilerin konuşmalarını yerel ağızla gerçekleştirme oranı %60.2 ile *orta* düzeydedir. Öğrenciler, standart Türkçe ile konuşmaları konusunda desteklenmelidirler.
- Öğrencilerin, duruşuyla kendine güveni ifade etme oranı %58.3 ile *orta* düzeydedir. Öğrenciler önce kendilerine ve bilgilerine güvenmelidir. Bu durum öğrencilerin şahsi güvenlerinin ve bilgilerine güvenlerinin de orta düzeyde olduğunu göstermektedir.
- Öğrencilerin konuşmaları esnasında sempatik davranışlar sergileme düzeyleri, %44.7 *orta* - %43.7 ile *az* düzeydedir. Bu durum öğrencilerin kendilerine güvensizliğinden kaynaklanmaktadır.
- Öğrencilerin %42.7'si *orta* düzeyle; %39.8'i *çok* düzeyle dinleyenlerle göz teması kuruyor. Bu durum öğrencilerin etkileşime girebilmeleri açısından olumludur.
- Öğrencinin başarı durumuyla, konuşma becerisinin gelişmişlik düzeyinin doğru orantılı olmasının düzeyi, %50.5'lik *oranla* ortadır. Öğrencinin başarı durumunun konuşmayı olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmaktadır.

- Türkçe öğretmenleri, konuşma becerilerinin artırılmasına yönelik kullanılan süreyi çok yeterli görmemektedir. Bu soruya %43.7 oranıyla, *orta* düzeyde yanıt alınmıştır.
- Öğrencilerin dinleyenlerin çeşitli tavırlarından etkilenmesi düzeyleri, %43.7 ile *orta* düzeydedir. Öğrencilerin dinleyici tavırlarından çok fazla etkilenmemeleri olumlu bir özelliktir.
- Öğrencilerin hazırlıklı konuşmalar için konuşma metni hazırlama oranı %39.8 ile *orta* düzeydedir. Öğrencilerin yapacakları konuşmalar için metin hazırlamamaları olumsuz bir durumdur. Öğrenciler, metin hazırlamaları konusunda desteklenmelidir ve uyarılmalıdır.
- Öğrencilerin %43.7'si ile %40.8'i oranlarında, *orta* ve *az* düzeylerinde konuşmasını bir ana fikir etrafında planlıyor. Öğrencilerin ana fikir konusunda eksiklikleri bulunmaktadır. Bu duruma konuşma becerisindeki eksikliklerin de eklenmesi konuşmada aksamaya neden olmaktadır. Öğrenciler, konuşmalarında konu dışına çıkmamaları konusunda uyarılmalıdır ve bilgilendirilmelidirler.
- Öğrencilerin konuşmalarının ana fikrini, yardımcı fikirlerle destekleme oranı %40.8'i ile %43.7'si, *orta* ve *az* düzeyindedir. Öğrenciler, yardımcı fikirlerden yararlanmadıkları için sığ ve kısa süreli konuşmalar yapmaktadırlar. Öğrenciler, bu durumun engellenebilmesi için kavram haritalarıyla eğitilmelidirler.
- Öğrencilerin %51.5'i *az* düzeyde atasözü, deyimleri uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştiriyor. Söz varlığını kullanmakta zorluk yaşayan öğrenciler için, deyim ve atasözlerini bu oranda kullanabilme yetisi olağan dışı olmayan ancak olumsuz bir durumdur. Ders esnasında daha çok deyim ve atasözü çalışması yapılmalıdır. Anlamları açıklanmalıdır.

- Öğrencilerin, %57.3'ü orta düzeyde konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar veriyor.

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Tuna Matbaa, Koza Yayınları, Harf Yayınları, Pasifik Yayınları, Batu Yayınları tarafından hazırlanan İlköğretim Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitapları incelenerek konuşma becerisine yönelik uygulanması önerilen etkinlikler betimlenmiş ve değerlendirilmiştir. 6-8. sınıf kitaplarıdaki konuşma becerisine ait kazanımların ne düzeyde uygulandığı yorumlanmıştır.

Tuna Yayınları, altıncı sınıf öğretmen kılavuz kitabında yöntemler ve konuşma kazanımlarına yönelik konuşma etkinlikleri; güdümlü konuşma, yaratıcı konuşma yöntemi, tartışma yöntemi, eleştirel konuşma, ikna edici konuşma, canlandırma, münazara ve beyin fırtınasından oluşmaktadır. Yirmi sekiz metin içerisinde konuşmaya yönelik, bu kadar sınırlı yöntem ve tekniğin uygulanması kazanımları gerçekleştirilmeye yönelik değildir.

Öğrencilere kullanılan yöntem ve teknikler için de ayrılan süre sınırlıdır. Öğrencilerin özellikle hazırlıklı konuşmaları sunacak süreleri, hazırlayacak zamanları yetersizdir. Hazırlıklı konuşmalarla ilgili kazanımlar ve bu konuşmalara ayrılan süreler çelişmektedir. Bu sorunu önleyebilmek için, ya süre artırılmalıdır ya da kazanımlar azaltılarak uygulamalarla tutarlı duruma getirilmelidir.

Pasifik Yayınları, altıncı sınıf konuşma becerisi etkinlikleri metinlerle ilişkilendirildiğinde, genel anlamda süreyi de göz önünde bulundurarak planlanmıştır. Oyunlar ve canlandırmalar, süre dikkatli kullanıldığı takdirde tüm öğrencilerde konuşma becerisi davranışlarının olumlu yönde değişmesini sağlayacaktır. Öğrenciler ses ve beden dillerini etkili kullanabileceklerdir. Kazanımlar detaylıca belirtilmiştir ve öğrencilerin neleri, ne kadar davranışa dönüştürecekleri açıkça anlaşılmaktadır.

Öğretmen Kılavuz Kitabı'ndan yola çıkılarak yapılan incelemede, kazanımlarla konuşma yöntemleri uymamaktadır. Yöntemler, Öğretmen Kılavuz

Kitabı'nda açıkça belirtilmemektedir. Yöntem, uygulanacak olan etkinliğin uygulanışından anlaşılmaktadır ve metnin incelenmesinde bu eksiklik de özellikle belirtilmiştir.

MEB Yayınları, altıncı sınıf öğretmen kılavuz kitaplarında planlanan konuşma etkinliklerinin geneli, ders süreleri göz ardı edilmeden planlanmıştır. Özellikle derse hazırlık bölümlerinin tüm becerilere göre ayrıntılı verilmesi, öğretmenlerin ve öğrencilerin derse araştırmalarını yaparak gelmelerini sağlamaktadır. Derse sarkan bir hazırlık aşaması gerçekleşmemektedir. Dolayısıyla yapılacak olan etkinlikler ders esnasında süre aşılıksızın gerçekleştirilebilir. Kazanımlar etkinliklerle aynı doğrultuda verilmiştir. Etkinliklerle davranışa dönüşmeyecek kazanımlara yer verilmemiştir. Bu durum da öğretmen için yol göstericidir.

Koza Yayınları, altıncı sınıf öğrencilere yönelik hazırlanmış öğretmen kılavuz kitaplarında planlanan konuşma etkinliklerinin genelinde ders süreleri göz önünde bulundurulmuştur. Ancak hazırlıklı konuşmalar ile ilgili etkinlikler eksik hazırlanmıştır. Metinlerde de incelendiği üzere kazanımlarla, planlanan hazırlıklı konuşmalarda çelişkiler bulunmaktadır. Münazara konuları, yaratıcı konuşmalar, güdümlü konuşma etkinlikleri; zevkli, eğlenceli ve öğrenci seviyesine uygun planlanmıştır.

Koza Yayınları, yedinci sınıf öğretmen kılavuz kitaplarında etkinlikler, verilen sürelerle çelişmeyecek şekilde planlanmıştır. Konuşma becerisine yönelik uygulanması önerilen yöntemler, tüm öğrencilerin etkin katılımının sağlanabileceği türdedir. Özellikle, metin okunduktan sonra, metni anlamaya ve çözümlenmeye yönelik olarak *soru-cevap* çalışması yapılacak olması, metnin yeniden yapılandırılması, sorulacak olan soruların öğrencilerin yorum yapmalarına olanak sağlaması olumlu bir özelliktir. Öğrenciler konuşma becerilerine yönelik “Konuşalım, Anlatalım” bölümünde konuşma imkânı bulabilmektedirler. Bu ek olarak metin üzerinde çalışma yapılırken de öğrencilerin konuşturulması, duygu ve düşüncelerini açıklamaları, onlarda kendileri sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazandıracaktır. “Konuşalım, Anlatalım” bölümünde verilen konuşma konuları da

öğrencilerin seviyelerine uygun ve genelde hazırlıkların önceden yapılabileceği türden olmasıyla süreden tasarruf sağlamaktadır.

Koza Yayınları, sekizinci sınıf konuşma becerisi etkinleri metinlerle ilişkilendirildiğinde, genel anlamda süreyi de göz önünde bulundurarak planlanmıştır. Etkinliler öğrenciler için keyifli ve bilgilerini paylaşmaya yöneliktir. Somut düşünceden soyut düşünceye geçişte günlük hayatla karşılaştırmalar verilmiş olup, öğrencinin konuşma becerisini geliştirici niteliktedir. Bazı konuşma becerisine yönelik etkinliklerden önce, öğrencilere hazırlıklı ve hazırlıksız konuşmalarla ilgili veya ses ve beden dillerini etkili kullanmalarına yönelik teorik bilgiler verilmektedir. Öğrenciler teorik bilgileri özümseyip, ardından yapılacak olan etkinliklerle pratik yaptıklarında öğrenmeler daha kalıcı duruma gelebilmektedir. Çalışma sonrası kendilerini ve birbirlerini değerlendirebileceklerdir.

Pasifik Yayınları, yedinci sınıf konuşma becerisi etkinleri metinlerle ilişkilendirildiğinde, genel anlamda süreyi de göz önünde bulundurarak planlanmıştır. Etkinliler öğrenciler için keyifli ve bilgilerini paylaşmaya yöneliktir. Somut düşünceden soyut düşünceye geçişte günlük hayatla karşılaştırmalar verilmiş olup, öğrencinin konuşma becerisini geliştirici niteliktedir. Oyunlar ve canlandırmalar, süre dikkatli kullanıldığı takdirde tüm öğrencilerde konuşma becerisi davranışlarının olumlu yönde değişmesini sağlayacaktır. Öğrenciler ses ve beden dillerini etkili kullanabileceklerdir. Çalışma sonrası kendilerini ve birbirlerini değerlendirebileceklerdir.

MEB Yayınları, yedinci sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanmış kitaplarda planlanan konuşma etkinliklerinin geneli, ders süreleri göz ardı edilmeden planlanmıştır. Ancak, kazanımlarla etkinlikler uyuşmamaktadır. Kazanımlar etkinliklerde daha fazla bulunmaktadır ancak bu durum metin başı kazanımlarına yansıtılmamıştır. Metnin kazanımlarının uygulama yüzdeleri hesaplanırken, etkinliklerin öğrencilerde oluşturacağı olası davranış değişiklikleri de düşünülmüştür

Derse sarkan bir hazırlık aşaması gerçekleşmemektedir. Dolayısıyla yapılacak olan etkinlikler ders esnasında süre aşılmaksızın gerçekleştirilebilir. Kazanımlar etkinliklerle aynı doğrultuda verilmiştir. Etkinliklerle davranışa dönüşmeyecek kazanımlara yer verilmemiştir. Bu durum da öğretmen için yol göstericidir.

Harf Yayınları, yedinci sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanmış öğretmen kılavuz kitaplarında planlanan konuşma etkinliklerinin genelinde konuşma becerisine yönelik etkinlik sayısı oldukça fazladır. Verilen metin işleme süresi ile konuşma becerisine yönelik etkinliklerin uygulanmasında zaman yetersizliği meydana gelebilecektir. Bunun başlıca nedeni ise öğrenciler yapacakları konuşmalarla ilgili olarak derse hazırlıklı gelmemektedirler. Hazırlıklar metin işlendikten sonra yapmaktadır. Dolayısıyla, metnin işlenmesinden sonra konuşma becerisine yönelik etkinliğin yapılması konuda kopukluk meydana getirebilmektedir. Önerilen konuşma becerilerin genelinde “karşılaştırma”ların olması, öğrencilerin düşüncelerini de sağlayıcı olacaktır.

Harf Yayınları, sekizinci sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanmış öğretmen kılavuz kitaplarında planlanan konuşma etkinliklerinin genelinde konuşma becerisine yönelik etkinlik sayısı, yedinci sınıf öğretmen kılavuz kitabındaki gibi oldukça fazladır. Verilen metin işleme süresi ile konuşma becerisine yönelik etkinliklerin uygulanmasında zaman yetersizliği meydana gelebilecektir. Bunun başlıca nedeni ise öğrenciler yapacakları konuşmalarla ilgili olarak derse hazırlıklı gelmemektedirler. Hazırlıklar metin işlendikten sonra yapmaktadır. Dolayısıyla, metnin işlenmesinden sonra konuşma becerisine yönelik etkinliğin yapılması konuda kopukluk meydana getirebilmektedir. Verilen konuşma konuları öğrencilerin seviyelerine uygundur. Ancak açık oturum gibi öğrencilerin düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilecekleri yöntemlere başvurulmamıştır. Bunun yerine münazara ortamı sağlanarak tartışmalar yapılması önerilmiştir. Öğrencilerin serbestçe düşüncelerini ifade edebilecekleri yöntemler kullanmak sekizinci sınıf düşünce kapasitesi açısından daha uygun olacaktır.

Batu Yayınları, sekizinci sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanmış öğretmen kılavuz kitaplarında planlanan konuşma etkinliklerinin genelinde, konuşma becerisine yönelik etkinlik ve kazanım sayısı fazla değildir. Bir metin işlenişi esnasında en fazla iç çalışma yapılmaktadır (metne hazırlık bölümü, okuduğunu anlama bölümü, konuşma becerisine yönelik bölüm). Etkinliklerin fazla olmaması nedeniyle metin işleme süresi ile konuşma becerisine yönelik etkinliklerin uygulanmasında zaman yetersizliği meydana gelmeyecektir. Etkinliklerin sayısı az olsa da kazanımları davranışa dönüştürmeye yöneliktir.

Öğrencilere verilecek olan konuşma konuları öğrencilerin seviyesine uygundur. Ancak öğrencilerin daha aktif olacağı, daha fazla konuşma etkinliklerine yer vermek öğrenci konuşma gelişimi açısından daha olumlu olacaktır.

Pasifik Yayınları, sekizinci sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanmış öğretmen kılavuz kitaplarında planlanan konuşma etkinliklerinin geneli, ders süreleri göz ardı edilmeden planlanmıştır. Dolayısıyla yapılacak olan etkinlikler ders esnasında süre aşmaksızın gerçekleştirilebilir. Kazanımlar etkinliklerle aynı doğrultuda verilmiştir. Etkinliklerle davranışa dönüşmeyecek kazanımlara yer verilmemiştir. Bu durum da öğretmen için yol göstericidir. Altı ve yedinci sınıftan farklı olarak, daha soyut konuşma konularına ve durumlarına yer verilmesi öğrenciler için geliştiricidir.

MEB Yayınları, sekizinci sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanmış öğretmen kılavuz kitaplarında planlanan konuşma etkinliklerinin geneli, ders süreleri göz ardı edilmeden planlanmıştır. Ancak, kazanımlarla etkinlikler uyumamaktadır. Kazanımlar etkinliklerde daha fazla bulunmaktadır ancak bu durum metin başı kazanımlarına yansıtılmamıştır. Metnin kazanımlarının uygulama yüzdeleri hesaplanırken, etkinliklerin öğrencilerde oluşturacağı olası davranış değişiklikleri de düşünülmüştür.

Bazı çalışmalar esnasında öğrencilere teorik bilgiler verildikten sonra ek çalışmaların yaptırılması öğrenciler açısından olumlu davranış değişikliğini de sağlayacaktır.

Derse sarkan bir hazırlık aşaması gerçekleşmemektedir. Dolayısıyla yapılacak olan etkinlikler ders esnasında süre aşılmasıyla gerçekleştirilebilir. Kazanımlar etkinliklerle aynı doğrultuda verilmiştir. Etkinliklerle davranışa dönüşmeyecek kazanımlara yer verilmemiştir. Bu durum da öğretmen için yol göstericidir.

- İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde konuşma becerisine yönelik kazanımların davranışa dönüştürülme düzeyi *ortadır*. Öğrenciler konuşma becerisi kazanımlarını orta düzeyde uygulayabilmektedirler.
- Örnekleme yer alan yayınevlerinin Öğretmen Kılavuz Kitaplarının incelenmesi sonucunda; kazanımlar ve etkinliklerin en doğru şekilde planlanmış olduğu yayın, Harf Yayıncılık olarak belirlenmiştir. Derse ayrılan süre ile etkinlikler doğru planlandığı takdirde, belirlenen kazanımlar öğrencilerde davranışa dönüşecektir.

6.2. Öneriler

Öğrencilerin, konuşma becerilerinin artırılması ancak iyi bir eğitimle mümkün olmaktadır. Birey, dili önce ebeveynlerinden sonra çevresinden öğrenir. Sonraki dönemlerinde ise eğitim-öğretim yoluyla dilini geliştirir. Öğrencilerin ana dillerini etkili ve güzel bir biçimde kullanabilmeleri, ilköğretim birinci sınıftan itibaren konuşma becerilerine yönelik etkinliklerin kontrollü bir şekilde planlanmasıyla gerçekleşir. Bu doğrultuda sınıf öğretmenlerine ve Türkçe öğretmenlerine öncelikli görev düşmektedir. Çeşitli yöntem ve tekniklerle kazanımların davranışa dönüştürülmesi sağlanmalıdır.

- Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarında yer konuşma becerisine yönelik etkinlikler, derse ayrılan süre göz önüne alınarak planlanmalıdır.
- Sınıf içerisinde konuşma becerisi kazanımlarının davranışa dönüştürülmesi çalışması yapılırken, Öğretmen Kılavuz Kitabı'na bağlı kalınmamalıdır. Öğrencide kazanımın oluşmadığı durumda ek etkinliklerle konuşma becerisine yönelik çalışma takviyesi yapılmalıdır.
- Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarında, konuşma becerilerinin kazandırılabilmesi için en az bir etkinliğin bulunması gerekmektedir.

- Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarında, konuşma becerisine ayrılacak olan etkinlikler birbirini tekrarlar nitelikte olmamalıdır. Her metnin etkinliği farklı yöntemlerin uygulanmasını sağlamalıdır.
- Öğrencilerin, söz varlıklarının geliştirilebilmesi için ek sözcük çalışmaları yapılmalıdır. Kelime havuzuna eklenen kelimeler, cümle içerisinde kullanılmalı ve öğrencilere özümsetilmelidir.
- Öğrencilerin güzel ve etkileyici konuşabilmeleri adına Türkçe öğretmeni örnek olmalı, öğrencilerin diksiyonlarının geliştirilmesini sağlamalıdır.
- Ders esnasında serbest konuşma yöntemiyle yapılan konuşmaların sayısı artırılmalı; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini sözlü olarak anlatmaları sağlanmalıdır. Öğrenciler konuşmaları esnasında cesaretlendirilmeli, iyi konuşan öğrencilere dönütler verilmeli ve yanlışlık yapan öğrenciler olumsuz hava yaratmayacak şekilde uyarılmalıdır.
- Öğrencilerin, ses ve beden dillerini etkili kullanabilmeleri adına önce teorik bilgi verilmeli, sonra öğrenilen bilgiler pratik olarak öğrencilere uygulattırılmalıdır. Tekerleme alıştırmaları ile nefes kontrolü yapılmalı, hazırlanacak olan konuşma metinleri ile sesin işitilebilir çıkması sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin konuşmaları esnasında, öğrenciler cesaretlendirilmeli tüm öğrencilerin konuşmalara aktif katılımı sağlanmalıdır. Öğrencinin psikolojik durumu, öğretmenin tutumundan olumsuz etkilenmemelidir.
- Öğrencilerin hazırlıklı konuşmalar yapmalarına yönelik ek çalışmalar yapılmalı, öncelikle hazırlıklı konuşma türleri öğrencilere kavratılmalıdır.
- Öğrenciler, konuşmalar için konuşma metni hazırlayabilmelidir. Konuşma metinlerinin nasıl oluşturulacağı öğretmenler tarafından açıklanmalıdır.
- Öğrencilere ana fikir, yardımcı fikir ve düşünceyi geliştirme yollarıyla ilgili bilgiler verilmelidir. Öğrencilerin konuşmalarını etkileyici, doğru ve güzel yapabilmeleri sağlanmalıdır.
- Öğrenciler, konuşmaları sırasında yaptıkları yanlış nedeniyle uyarılmalı, yerel ağızla konuşma gerçekleştiren öğrencilerin standart Türkçe ile konuşmaları sağlanmalıdır.

6. KAYNAKÇA

7.1 Kullanılan Kaynaklar

Aköz, Ş., Fındık, Ö. ve Çelik, İ. (Ed.). (2009). **İlköğretim Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Harf Eğitim Yayınları.

Aköz, Ş., Fındık, Ö. ve Çelik, İ. (Ed.). (2009). **İlköğretim Türkçe 8 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Harf Eğitim Yayınları.

Altan, A. ve diğer., Yurt, M. (Ed.). (2009). **İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Altan, A. ve diğer., Arhan, S. (Ed.). (2007). **İlköğretim Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Kapulu, A., Karaca, A. ve Aydın, M. (Ed.). (2009). **İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. Ankara: Koza Yayınları.

Kapulu, A., Karaca, A. ve Aydın, M. (Ed.). (2007). **İlköğretim Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. Ankara: Koza Yayınları.

Kapulu, A., Karaca, A. ve Aydın, M. (Ed.). (2010). **İlköğretim Türkçe 8 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. Ankara: Koza Yayınları.

Kara, M., Altay, J., Kara, S., Kurt, M., Tekten, İ. ve Akbaş, A. (Ed.). (2010). **İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. Ankara: Tuna Matbaacılık Yayınları.

Kurt, M., Altay, J., Kara, M. ve Kara, S. (Ed.). (2008). **İlköğretim Türkçe 8 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Batu Yayınları.

Yangın, B., Sakman S. (Ed). (2010). **İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. Ankara. Pasifik Yayınları

Yangın, B., Çelepoğlu, A., Türkyılmaz, F. (Ed). (2009), **İlköğretim 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı**. Ankara. Pasifik Yayınları

7.2. Yararlanılan Kaynaklar

Açıkgöz, K. (2008). **Aktif Öğrenme**. İstanbul: Biliş Yayınları

Akyol, H. (2010). **Türkçe Öğretim Yöntemleri**. Ankara: Pegem Yayınevi

Ammelburg, G. (2003). **Konuşma Sanatı Konuşmacı Eğitimi**. Ankara: Doruk Yayıncılık

Bümen, N. (2005). **Okulda Çoklu Zeka Kuramı**. Ankara: Pegem Yayıncılık

Demirel, Ö. ve Şahinel, M. (2006). **Türkçe Öğretimi**. Ankara: Pegem Yayıncılık

Demirel, Ö., Başbay, A., ERDEM, E. (2006). **Eğitimde Çoklu Zeka**. Ankara: Pegem Yayıncılık

Günay, D. (2004). **Dil ve İletişim**. İstanbul: Multilingual Yayıncılık

Gürzap, C. (2006). **Söz Söyleme ve Diksiyon**. İstanbul: Remzi Kitabevi

Kavzar, C., Oğuzkan, F., Sever, S. (2005). **Türkçe Öğretimi**. Ankara: Engin Yayıncılık

Koç, G., Korkmaz, İ., Karataş, M. (2008). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Pegem Yayıncılık

Millî Eğitim Bakanlığı. (2006). **İlköğretim Türkçe Dersi (6-7-8. Sınıflar) Öğretim Programı**. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.

Ong, W. (2003). **Sözlü ve Yazılı Kültür**, İstanbul: Metis Yayınları

Özdemir, E. (2003). **Güzel ve Etkili Konuşma Sanatı**. İstanbul: Remzi Kitabevi

Ünalın, Ş. (2006). **Türkçe Öğretimi**. İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım

Üstündağ, T. (2005). **Yaratıcılığa Yolculuk**. Ankara: Pegem Yayıncılık

Rawlingson, G. (1995). **Yaratıcı Düşünme ve Beyin Fırtınası**. Çeviren: Osman Değirmen. Bireysel Yatırım Dizisi. No: 11. İstanbul: Rota Yayınları

Senemoğlu, N. (2002). **Gelişim Öğrenme ve Öğretim**. Ankara: Gazi Kitabevi

Sever, S. (2004). **Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme**. Ankara: Anı Yayıncılık

Sönmez, V. (2004). **Program Geliştirmede Öğretmenin El Kitabı**. Ankara: Anı Yayıncılık

Şahin, A. Karadüz, A, Göçer, A. (2007). **İlköğretimde Türkçe Öğretimi**. Ankara: Pegem Yayıncılık

Şenbay, N. (2007). **Söz ve Diksiyon Sanatı**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları

Taşer, S. (2006). **Konuşma Eğitimi**. İstanbul: Papirus Yayınevi

Tuncer, H. (2009). **Anlatma Teknikleri (Konuşma, Yazma)**. İzmir: Orkun Kitabevi

Vural, B. (2004). **Etkili ve Başarılı Konuşma**. İstanbul: Hayat Yayıncılık

Vural, B. (2006). **Doğru ve Güzel Konuşma**. İstanbul: Hayat Yayıncılık

Yalçın, A. (2006). **Türkçe Öğretim Yöntemleri**. İstanbul: Akçağ Yayınları

III. Uluslar arası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri Kitabı. (2010). Editör İlyas Yazar. 2010. İzmir

EKLER

Ek 1: İzmir Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü 02.Şubat.2011 Tarihli Araştırma İzin Belgesi.....	444
Ek 2: Geliştirilen Anketin Geçerlik-Güvenirlik Analizi.....	454
Ek 3: İzmir Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü 07.Nisan.2011 Tarihli Araştırma İzin Belgesi.....	456

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.35.00.29/
Konu : Melis DÜLGER 'in
Araştırma İzni

7445

02 Subat 2011

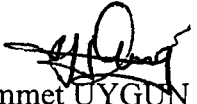
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜNE

- İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EGD.0.33.03.311-311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 19/01/2011 tarih ve 199 sayılı yazısı.
c) Valilik Makamı'nın 31/01/2011 tarihli ve 6983 sayılı Makam Onayı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi ABD Türkçe Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisi Melis DÜLGER 'in "Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme" konulu tez çalışması için kullanacağı ölçekleri, Buca ilçesine bağlı ekli listedeki okulların 6-7-8. Sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerine uygulaması Valilik Makamının ilgi (c) onayı ile uygun görülmüştür.

Araştırmacı tarafından yapılan sunu çalışmasının tamamlanmasından itibaren en geç iki hafta içinde, ilgi (a) Makam Onayı ile yürürlüğe giren Yönerge kapsamında "Araştırmanın Teslimine İlişkin Taahhütname Tutanağı" doldurularak çalışmanın iki örneğinin CD'ye aktarılarak Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Gereğini ve bilgilerinizi rica ederim.

Himmet UYGUN
Vali a.
Müdür Yardımcısı

GELEN EVRAK	
Tarih	: 02 SUBAT 2011
Kayıt No	: 352
Dosya No	:

EKLER:

- 1) Valilik Onayı (1 Sayfa)
- 2) Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)
- 3) Okul Listesi (3 sayfa)
- 4) Onaylı Veri Araçları (1 adet 3 sayfa)
- 5) Araştırma Tamandıktan Sonra, Araştırmanın Teslimine İlişkin Taahhütname Tutanağı (1 Sayfa)

35268 Konak / İZMİR
Telefon : (0 232) 4410332/208
Faks : (0 232) 4893069
E-Posta : arge35@meb.gov.tr
İnt. Adresi : <http://izmir.meb.gov.tr>

EĞİTİM
%100
DESTEK

EĞİTİMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.35.00.29/ 6981
Konu : Melis DÜLGER 'in
Araştırma İzni

31 Ocak 2011

VALİLİK MAKAMINA
İZMİR

- İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EDG.0.33.03.311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 19/01/2011 tarih ve 199 sayılı yazısı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi ABD Türkçe Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisi Melis DÜLGER 'in "Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme" konulu tez çalışması için kullanacağı ölçekleri, Buca ilçesine bağlı ekli listedeki okulların 6-7-8. Sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerine uygulamak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulamasının, ekli listedeki okul kurumunda, 2010-2011 eğitim-öğretim yılının 2. döneminde eğitim-öğretimi aksatmadan yapılması, araştırma sonucunun bir örneğinin Müdürlüğümüze verilmesi kaydıyla uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınızı arz ederim.

M. Rağip ÜYE
Müdür

OLUR

31.01/2011
İbrahim BALLI
Vali a.
Vali Yardımcısı

EKLER:

- 1) Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)
- 2) Okul Listesi (3 sayfa)

35268 Konak / İZMİR
Telefon : (0 232) 4410332/208
Faks : (0 232) 4893069
E-Posta : arge35@meb.gov.tr
İnt. Adresi : <http://izmir.meb.gov.tr>

EĞİTİME
%100
DESTEK

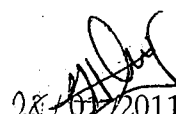

EĞİTİMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Melis DÜLGER
Kurumu / Üniversitesi	Dokuz Eylül Üniversitesi
Araştırma yapılacak iller	İzmir
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	Buca ilçesine bağlı ekli listedeki okulların 6-7-8. Sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenleri
Araştırmanın konusu	Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme
Üniversite / Kurum onayı	Var
Araştırma/proje/ödev/tez önerisi	Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme
Veri toplama araçları	6-7-8. Sınıf Öğrencilerinin Konuşma Becerileri Üzerine Bir Araştırma Anketi (Geçerlik-güvenirlik çalışması)
Görüş istenilecek Birim/Birimler	-----
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
<p>İlgi: Millî Eğitim Bakanlığı'nın 28/02/2007 tarihli ve 1084 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.</p> <p>Yönergenin 5. maddesi gereğince; araştırma başvurusu olması gereken nitelikler açısından incelenmiş olup, ilgili yönergenin 5. maddesinin f bendi (Araştırma veri toplama araçlarının okul ve kurumlarda uygulanması eğitim öğretim faaliyetini engellememesi için, ilk ve ikinci yarıyılın bitimine en az üç hafta kalıncaya kadar yapılır.) gereğince 2010-2011 öğretim yılının 2. döneminde eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde, ses kayıt cihazı vb. araçlar kullanılacak ise okul idaresi, öğrenci velileri ve ders öğretmeninden izin alınması koşulu ile yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.</p>	
Komisyon kararı	Oybirliği ile alınmıştır.
Muhalif üyenin Adı ve Soyadı:	Gereğesi; -----

28/01/2011

Komisyon Başkanı
Himmet UYGUN
Müdür Yardımcısı

KOMİSYON

Üye
Dr. Sevtap YAZAR
Öğretmen

Üye
Elçin GÜLBAYAZ
Öğretmen

EK 1

BUCA İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI OKULLARIN LİSTESİ	
1	23 Nisan İlköğretim Okulu
2	30 Ağustos İlköğretim Okulu
3	80. Yıl Betontaş İlköğretim Okulu
4	Ahmet Kutsi Tecer İlköğretim Okulu
5	Akıncılar İlköğretim Okulu
6	Akşemsettin İlköğretim Okulu
7	Ali Kuşçu İlköğretim Okulu
8	Ali Rıza Efendi İlköğretim Okulu
9	Atatürk İlköğretim Okulu
10	Buca İlköğretim Okulu
11	Burhan Özfatura İlköğretim Okulu
12	Çakabey İlköğretim Okulu
13	Çamlık İlköğretim Okulu
14	Çamlıkule İlköğretim Okulu
15	Dirayet Süren İlköğretim Okulu
16	Ege İhracatçı Birlikleri İlköğretim Okulu
17	Gazi İlköğretim Okulu
18	Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu
19	Hüseyin Avni Ateşoğlu İlköğretim Okulu
20	İrfan Nadir İlköğretim Okulu

21	İsmail Şekip Uyal İlköğretim Okulu
22	İsmet Yorgancılar İlköğretim Okulu
23	Kaynaklar İlköğretim Okulu
24	Kıbrıs Şehidi Yüzbaşı Cengiz Topel İlköğretim Okulu
25	Kozağaç İlköğretim Okulu
26	Makbule Süleyman Alkan İlköğretim Okulu
27	Meşkure Şamlı İlköğretim Okulu
28	Mimar Kemalettin İlköğretim Okulu
29	Müşerref Mahmut Tinas İlköğretim Okulu
30	Necip Fazıl Kısakürek İlköğretim Okulu
31	Ötüken İlköğretim Okulu
32	Recep Ersayın İlköğretim Okulu
33	Saadet Emir İlköğretim Okulu
34	Sabri Kolçak İlköğretim Okulu
35	Sevgi Ferit Akın İlköğretim Okulu
36	Süleyman Bilgen İlköğretim Okulu
37	Şehit Astsubay Ümit Başaran İlköğretim Okulu
38	Şehit Üsteğmen Konuralp Özcan İlköğretim Okulu
39	Şerif Tikveşli İlköğretim Okulu
40	Tuğsavul İlköğretim Okulu
41	Türk Kadınlar Konseyi İlköğretim Okulu
42	Tütün İhracatçıları Birliği İlköğretim Okulu

43	Ufuk İlköğretim Okulu
44	Vali Rahmi Bey İlköğretim Okulu

Sayın Meslektaşım,

Öncelikle benden yardımlarınızı esirgemediğiniz için teşekkür ediyorum. Tezin konusu hakkında sizi bilgilendirmek istiyorum.

Bu yüksek lisans tezi, 6 – 7 - 8. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerinin belirlenen kriterlere göre ne derecede olduğunu tespit etmektir. Size bu açıklama ile birlikte, konuşma becerilerini belirleyecek bir anket verilecektir. Sizden ricam, bu anketin gözlemlerinize göre doldurulmasıdır.

Zamanınızın çok değerli olduğunu biliyor ve yine de bu araştırmaya zaman ayırdığınız için teşekkür ediyorum. Saygılarımla.

Melis DÜLGER

Türkçe Öğretmeni

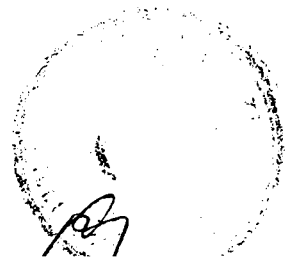
Dokuz Eylöl Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

Türkçe Öğretmenliği Programı

Yüksek Lisans Öğrencisi

**6 - 7 - 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KONUŞMA BECERİLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Açıklama: Bu anket, 6 - 7 - 8. sınıf öğrencilerinin konuşma becerisi konusunda yürütülen bilimsel bir araştırma ile ilgilidir. Katkılarınız için teşekkürler.

Aşağıdaki özelliklerde uygun bölümün altına (X) işareti koyunuz.

	ÖZELLİKLER	ÇOK	ORTA	AZ	HİÇ
1	Anadiliyle konuşabiliyor.				
2	Söz varlığını kullanabiliyor.				
3	Güzel ve etkileyici konuşabiliyor.				
4	Kendisini, ailesini ve çevresini tanıtabiliyor.				
5	Konuşmalarında günlük hayattan örnekler verebiliyor.				
6	Karşılaştırmalar yapabiliyor.				
7	Olayları oluş sırasına göre anlatabiliyor.				
8	Konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurabiliyor.				
9	Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade edebiliyor.				
10	Bir fikre katılıp katılmadığını nedenleriyle ortaya koyabiliyor.				
11	Konuşurken dinleyicilerle soru-cevap yapabiliyor.				
12	Konuşmasında nezaket kurallarına uyuyor.				
13	Tekrara düşmeden konuşabiliyor.				
14	Konuşurken nefesini ayarlayabiliyor.				
15	İşitilebilir bir sesle konuşuyor.				
16	Kelimeleri doğru telaffuz edebiliyor.				
17	Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapabiliyor.				
18	Taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşabiliyor.				
19	Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat ediyor.				
20	Dinleyicilerle göz teması kuruyor.				
21	Oyunlaştırarak canlandırma çalışmalarında konuşma becerisini yansıtabiliyor.				
22	Konuşma esnasında dil, anlatım ve bilgi yanlışlıklarını fark ediyor.				
23	Konuşma akısını bozan gereksiz sesler (eeee, uuuu, ummm vs.) çıkarıyor.				
24	Fiziksel özelliklerinden dolayı konuşmaya karşı direnç gösteriyor.				

25	Cinsiyete göre ortalama konuşma süresi değişiyor.				
26	Yabancı bir ortamda konuşabiliyor.				
27	Öğretmene karşı tutum konuşmayı etkiliyor.				
28	Öğrencinin psikolojik durumu konuşmasını etkiliyor.				
29	Konuşmasını yerel ağızla gerçekleştiriyor.				
30	Duruşuyla kendine güveni ifade ediyor.				
31	Sempatik davranışlar sergiliyor.				
32	Dinleyenlerle göz teması kuruyor.				
33	Öğrencinin başarı durumuyla, konuşma becerisinin gelişmişlik düzeyi doğru orantılıdır.				
34	Konuşma becerilerinin artırılmasına yönelik kullanılan süre yeterlidir.				
35	Dinleyenlerin çeşitli tavırlarından etkileniyor.				
36	Hazırlıklı Konuşmalar İçin Hazırlıklı konuşma yapıyorsa konuşma konusu hakkında araştırma yapıyor.				
37	Hazırlıklı konuşma için konuşma metni hazırlıyor.				
38	Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlıyor.				
39	Konuşmasının ana fikrini, yardımcı fikirlerle destekliyor.				
40	Konuşma konusunun özelliğine uygun düşünceleri geliştirme yollarını kullanıyor.				
41	Atasözü, deyimleri uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştiriyor.				
42	Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri kullanıyor.				
43	Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapıyor.				
44	Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar veriyor.				

**ARAŞTIRMA TAMAMLANDIKTAN SONRA, ARAŞTIRMANIN TESLİMİNE
İLİŞKİN TAAHHÜTNAME TUTANAĞI**

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Melis Dülger
Bağlı bulunduğu Üniversite/Kurum	Dokuz Eylül Üniversitesi
Araştırmanın konusu	Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme
Teslim edilen araştırma örneği türü ve sayısı	2 Adet elektronik ortamda CD / Basılı materyal
Araştırmayı teslim alan kurum	İzmir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Yukarıda yazılı araştırma örneğini İzmir İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne teslim ettim.

10.06/2011

Teslim Eden

Melis DÜLGER
[Signature]

10.06/2011

Teslim Alan

Dr. Sertap TAUR
[Signature]

UYGUNDUR
10.06/2011

MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İZMİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

ANKET GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK İNCELEMESİ

Anket, geçerlik-güvenirliğinin alınabilmesi için Buca İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı 44 okulda Görev yapan 102 Türkçe öğretmeninde uygulanmıştır. Uygulama sonuçları ve madde analizleri aşağıdadır.

GÜVENİLİRLİK ANALİZİ - SCALE (ALPHA)

Madde Numarası	Madde silinmiş ise ortalama ölçek	Ölçek varyansı	Düzeltilmiş toplam madde korelasyonu	Karesi alınmış çoklu korelasyon	Madde silinmiş ise alfa
1	86.7327	202.1178	.2746	.	.7397
2	86.0000	196.6600	.2195	.	.7381
3	85.7822	196.1521	.5882	.	.7318
4	86.1683	175.9214	.2398	.	.7521
5	86.3069	195.1949	.6022	.	.7306
6	85.9406	195.7364	.5848	.	.7313
7	86.1089	198.3780	.4402	.	.7350
8	85.8317	196.2814	.4657	.	.7327
9	86.1881	185.6943	.2395	.	.7410
10	85.6535	198.6087	.3234	.	.7363
11	85.8416	194.9347	.6167	.	.7302
12	85.5941	196.2636	.4360	.	.7330
13	85.6634	197.0855	.5050	.	.7333
14	85.8515	198.3277	.4219	.	.7351
15	86.0792	197.4937	.4808	.	.7339
16	86.0000	195.5200	.6575	.	.7308
17	85.4554	192.1705	.0459	.	.7728
18	86.1881	197.4343	.1162	.	.7453
19	85.8119	196.5943	.5856	.	.7323
20	85.6931	197.2549	.5304	.	.7333
21	85.7129	193.7867	.5704	.	.7292

22	85.0594	198.7764	.2573	.	.7374
23	86.3861	205.5994	.0484	.	.7462
24	86.0990	198.9901	.2677	.	.7373
25	86.3465	197.8887	.2797	.	.7365
26	85.5050	199.3325	.3311	.	.7368
27	86.5644	200.9483	.2482	.	.7389
28	86.5248	202.3119	.0246	.	.7487
29	84.6634	210.2655	-.2275	.	.7540
30	85.6139	198.5194	.3794	.	.7356
31	85.6436	199.2317	.3325	.	.7367
32	85.7426	197.1531	.4751	.	.7335
33	86.4752	203.4519	.0641	.	.7431
34	84.8218	197.8879	-.0180	.	.7781
35	86.6040	204.2016	.0440	.	.7433
36	86.1980	191.9204	.1442	.	.7485
37	86.2475	196.0881	.4449	.	.7327
38	85.9109	195.2620	.5353	.	.7311
39	85.7327	193.8778	.6199	.	.7290
40	85.6931	191.8149	.7173	.	.7260
41	85.5545	198.3895	.3984	.	.7353
42	85.7228	197.7424	.3809	.	.7349
43	85.9109	196.1420	.5467	.	.7320
44	85.6931	197.7749	.5394	.	.7339

Alfa = 0.7428

Standart madde alfa = 0.8986' dir.

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.35.00.29-044/ 21541
Konu : Melis DÜLGER 'in
Araştırma İzni

07 Nisan 2011

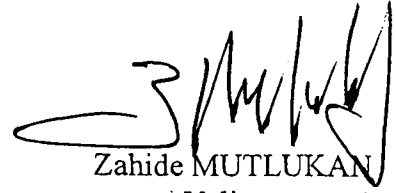
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

- İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EGD.0.33.03.311-311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü 'nün 30/03/2011 tarih ve 845 sayılı yazısı.
c) Valilik Makamı'nın 05/04/2011 tarihli ve 20935 sayılı Makam Onayı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi ABD Türkçe Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Melis DÜLGER 'in "KONUŞMA BECERİSİNİN İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME" konulu tez çalışması için kullanacağı ölçekleri, Ekli listedeki Narlıdere, Karabağlar, Konak, Balçova ve Gaziemir ilçelerine bağlı ilköğretim okullarının 6-7-8. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerine uygulaması Valilik Makamının ilgi (c) onayı ile uygun görülmüştür.

Araştırmacı tarafından yapılan sunu çalışmasının tamamlanmasından itibaren en geç iki hafta içinde, ilgi (a) Makam Onayı ile yürürlüğe giren Yönerge kapsamında "Araştırmanın Teslimine İlişkin Taahhütname Tutanağı" doldurularak çalışmanın iki örneğinin CD'ye aktarılması Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Gereğini ve bilgilerinizi rica ederim.

Zahide MUTLUKAN

Vali a.

Şube Müdürü

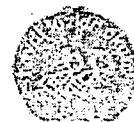
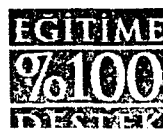
EKLER:

- 1) Valilik Onayı (1 Sayfa)
- 2) Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)
- 3) Okul Listesi (2 Sayfa)
- 4) Onaylı Veri Araçları (1 adet 3 sayfa)
- 5) Araştırma Tamamlandıktan Sonra, Araştırmanın Teslimine İlişkin Taahhütname Tutanağı (1 Sayfa)

06/04/2011 Memur : M.ÇEVİKER 5
06/04/2011 Şef : P. KARADAYI 102

35268 Konak / İZMİR
Telefon : (0 232) 4772128
Faks : (0 232) 4772152
E-Posta : arge35@meb.gov.tr
İnt. Adresi : http://izmir.meb.gov.tr

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.35.00.29-020/ 20935
Konu : Melis DÜLGER 'in
Araştırma İzni

05 Nisan 2011

VALİLİK MAKAMINA
İZMİR

- İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EDG.0.33.03.311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü 'nün 30/03/2011 tarih ve 845 sayılı yazısı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi ABD Türkçe Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Melis DÜLGER 'in "KONUŞMA BECERİSİNİN İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME" konulu tez çalışması için kullanacağı ölçekleri, Ekli listedeki Narlıdere, Karabağlar, Konak, Balçova ve Gazimir ilçelerine bağlı ilköğretim okullarının 6-7-8. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerine uygulamak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulamasının, ekli listede adı geçen okullarda, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında eğitim-öğretimi aksatmadan yapılması, araştırma sonucunun bir örneğinin Müdürlüğümüze verilmesi kaydıyla uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınızı arz ederim.

M. Ragıp UYE
Müdür

OLUR

5.04/2011
İbrahim BALLI
Vali a.
Vali Yardımcısı

EKLER:

- 1) Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)
- 2) Okul Listesi (2 Sayfa)

35268 Konak / İZMİR
Telefon : (0 232) 4772128
Faks : (0 232) 4772152
E-Posta : arge35@meb.gov.tr
İnt. Adresi : <http://izmir.meb.gov.tr>

EGİTİME
%100
DESTEK

EGİTİMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Melis DÜLGER
Kurumu / Üniversitesi	Dokuz Eylül Üniversitesi
Araştırma yapılacak iller	İzmir
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	Ekli listedeki Narlıdere, Karabağlar, Konak, Balçova ve Gaziemir ilçelerine bağlı ilköğretim okullarının 6-7-8. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenleri
Araştırmanın konusu	Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme
Üniversite / Kurum onayı	Var
Araştırma/proje/ödev/tez önerisi	Konuşma Becerisinin İlköğretim Öğrencilerine Öğretimi Üzerine Bir İnceleme
Veri toplama araçları	6-7-8. Sınıf Öğrencilerinin Konuşma Becerileri Üzerine Bir Araştırma Anketi
Görüş istenilecek Birim/Birimler	-----
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
<p>İlgi: Millî Eğitim Bakanlığı'nın 28/02/2007 tarihli ve 1084 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.</p> <p>Yönergenin 5. maddesi gereğince; araştırma başvurusu olması gereken nitelikler açısından incelenmiş olup, araştırmanın 2010-2011 öğretim yılında eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde, ses kayıt cihazı vb. araçlar kullanılacak ise okul idaresi, ders öğretmeni ve öğrencilerden izin alınması koşulu ile yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.</p>	
Komisyon kararı	Oybirliği ile alınmıştır.
Muhalef üyenin Adı ve Soyadı:	Gerekçesi; -----

01/04/2011
Komisyon Başkanı
Zaferan MUTLUKAN
Şube Müdürü

KOMİSYON

Üye
Dr. Sevtap YAZAR
Öğretmen

Üye
Elçin GÜLBAYAZ
Öğretmen